

P
122

A

Col. 4 n.º 30

E

IX

24

Jacobi Lochii Repetitio cap. ois utriusq. sexus

OMNIS VTRIVSQVE FAMO-
 SVM ALTVM DEVOTVM ET
 spirituale est & ideo deuote & spiritualiter
 legēdum est Et potissime quia materia con-
 uenit tempori tēpus deuotioni deuotio fra-
 gilitati Spiritus fomentum augmentumq̄
 prestabit Et licet me insufficientissimum ad
 id esse profitear quia lingua gradiens super
 terram os non ponit in celis. c. una tantum xxvi di. confidens
 de auctoritate pauli ii. ad Chorint. iiii. inquiētis Spiritus dei ubi
 uult spirat transumptie in. c. licet de regulari pulsabo ad hostiū
 si forte clavis dauid apire dignet ut me itroducat rex ī sanctū
 celarium iuxta uerba Guilhelmi in principio sui rationalis. in
 quo michi demonstret quo hic incedam tramite & materiam
 tam profūdā habeā declarare. Dominus misericors & misera-
 tor ut iqt olli. in Sūma. e. ti. ī prin. cuius miē non est numerus
 misericorditer semp agēs ad salutē peccatorū exodi xxxiii Eze-
 chiel xxxiii. c. trāsūptiue ī. c. q̄a diuinitatis natura de pe. di. i. p̄
 huius mundi pelagus periculose nauigantibus & quandoque
 fluctuātibus multa optulit remedia Inter que sp̄ialiter pauit
 duas naues siue tabulas ut inquit Leo papa in. c. multiplex de
 pe. di. i. Prima nauis est baptisimus In quo uetus hō exuitur &
 nouus induit. c. quidam de apostatis de quo satis in ti. de bap-
 tismo Secunda tabula siue nauis est penitentia que p̄ mortale
 naufragium passus est necessaria s̄m Hieronimum sup Amos
 primo. c. trāsūptiue ī. c. secūda tabula e. di. post. c. sup tribus
 Et una consideratione secunda tabula plus ualet q̄ prima quia
 per baptisimum non subuenit nisi semel & proficit ad salutem
 Sed per uerā penitentia sepius Nam quisquis prolapsus fuerit
 in peccatum semper per hanc poterit repari. s̄. penul. supra
 de sū. trini. quia dominus yhesus xp̄s nō uult mortem pec-
 catorum sed ut conuertātur & uiuāt Ezechielis xv & xxxiii.
 trāsūptiue in dicto .c. quia diuinitatis natura Et s̄m Am-
 brosiūm ī li. de p̄nā unica & transumptiue in. c. reperitur &
 de. pe. di. iiii. di. i. c. sunt qui arbitrantur Pauci sunt ueram

S. Passaris

hanc penitentiam agentes unde ait plures inueni Innocentiã
 baptismalem seruasse. q̄ uerã penitentiã egisse ubi supra Vide
 igit benignum dominum misericordiã cū seueritate miscētē
 s̄m Ieronimum transumptiue in .c. uide benignum de pe. di. i.
 Cui dominus noster s̄m tria tēpora. s. nature figure & gratie
 hoc est ante legem legis tpe & post legem. i. tempore gratie
 nobis penitentie parauit medicinam & postea p̄ effusionem sui
 sacratissimi sanguinis p̄ crucem passiōis & mortem uoluit nos
 saluare Antiquissima est illa medicina penitētie que appellari
 potest nature seu mentalis que a primo parente incipiens in
 Moysen terminauit Vnde Ambrosius in libro de penitentia
 transumptiue in .c. Adam de pe. di. i. Adã post culpam statim
 eiecit de paradiso ut ageret penitētiã Vnde post Adam usq̄
 ad moysen homines rudes erāt nec ullis sub legibus uiuebant
 sed nature quodam claro lumine ducti uidebant se peccasse &
 tacita mēte secū cor a deo cōfitebātur. hoc q̄dē donū fuit huius
 medicine a benigno creatore attributum q̄ rationis fruerent
 lumine & se peccasse cū turpitudine uicii . Cū nobilitati fuerit
 natura hominis que partim angelica est uiderent cognoscerēt
 ac intelligerēt . Ratione quidē nature sentit homo quid deceat
 quid turpe quid ue honestum sit ut dicunt theologi & quidam
 laureādus sycō polentanus cuius patauinus notabilis & litera-
 tissimus in dicēdi arte i quodã suo notabili tractatu de cōf. s̄iōe
 Cui applaudēt iura nostra dicentia q̄ in quocūq̄ agibili nature
 homini datum est cognoscere quid liceat s̄m equitatem quid
 deceat s̄m honestatem quid expediat s̄m utilitatem .c. magne
 de uoto in prin Vnde Cayn qui secūdu nature tempus fuit de
 fratricidio cōdempnatus genes̄ iii. Nō doluit corde Indurauit
 spe cū dixit gen. iiii Nūquid s̄m cussos fratris mei i & in .c.
 serpens de pe. di. i. & in .c. peccato. v. Cayn nec ratione nature
 cognouit quid expediēs sibi esset noluit peccatū suū cōfiteri
 sed potius mentiri & in pfundum desperationis submersus ait
 Maior est iniquitas mea q̄ ut ueniã merear ut i dicto .c. peccato
 Exiit Cayn a facie dei & habitauit in terra naym sic etiã a facie
 dei fugit adam qui doluit & uicit se indignum consp̄ eciū dei

gen.iii:transūp.de pe . di.i.ecce uenit Interrogatus a domino quare fugit dixit audiuit uocem tuam timui & abscondidi me quia nudus eram Exiit ergo a facie dei quia propter peccatū erat indignus cōspectui dei Sancti enī manducāt & bibūt in cōspcū dei dicto.c ecce uidit tamē Adā ratiōe nature qd deceret qd ue turpe fecit cogitauit tamē maiorē esse misericordiā creatoris q̄ ī obedientiam creati existiāuit cuius contrariū mētus ē Cān

Dicunt quidam q̄ Adā & Eua sunt confessi ore ut in dicto.c serpens & gen.iii.ibi sed nunc cōfessā est peccatum Dicit tamen glo.ibi in vbo mulier q̄ tūc non penituit sed peccatum retorfit in serpentem & serpens actorē.s.deum **E**t Adam dixit scia quā dedisti mihi fecit me peccare Sed dic q̄ Adā & Eua ingemuerunt post culpam de paradiso eiecti ut agerent penitētiā separatus a deliciis tunica pelicia uestitus est gen.iii.transūptie in.c.Adam de pe.di.ii.

Tempore igitur nature intrinsecus animi & cordis dolor q̄ deum offēdisset culpam remittebat & dampnationem ppetuam euitabat non tamen tūc perueniebat ad regnum celorum quousq̄ ad mortem xpī fuerat omnibus īterdictū.c.maiore de baptismo.v.cum uero circūsciso Et sic illo tēpore criminis ueniā sine cōfessione & sacerdotali Iudicio poterit promereri **T**empore autē figure modus fuit cōfiteđi secūdu qui usq̄ ad aduentū xpī durauit hūc figuratiuū appellant quia que illis temporibus euenerunt ea futura de xpō qui multos ad annos fuit postea prefiguratur hunc modum secundū reperiō quandoq̄ ritum prioris nature infecutum quandoque posterioris gratie tempore conformatum Nam pphā David ps̄ quinquagesimo miserere mei deus tēpore legis figure dixit sacrificium deo spūs contribulatus & cor contritum deus non despicias Item dixi confitebor aduersum me iniusticiam meam domino Et tu remisisti impietatē peccati mei **Q**uod exponēs Augu. magna pietas domini est ut ad solam pfessionē .i. uolūtātē cōfiteđi & sic per solā cordis contritionē peccatū dimittit nondū pronūctiatum ore tamen deus audit in corde hec sunt ad lrām de peni.di.i. in p̄cipio.s. sacrificiū Surgat auctoritas Ezechie. pphete xxxiii.c. **I**n quacūq̄ hora conuersus fuerit

peccator & iugemuerit uita uiuet & non morietur Et idē pphētā
 xxviii.c. & ii.regū iii. **Q** Scindite corda uestra & nō uestimēta
 ut in.c. hoc idem transumptiue & in.c. sciudite de pe.di. i. Et
 idē Ezechiel. xviii. & Ioel. i. Zacharie. i. conuertimini ad me in
 toto corde uestro & ego cōuertor ad uos trāsuptiue in .c. con-
 uertimini de pe.di. i. & xvi. q. i. reuertimini **H**ec auctoritates
 fācte cōueniūt prioris nature institutioni posteriori uero tpi. f.
 grē cōuenit leuitici xiii. c. & xiiii. c. ubi Moysi precepit dominus
 q̄ lepra idest peccatum uel macula siue in cute siue ī domo siue
 in ueste siue in crine appareret In cute .i. in opatione in domo
 .i. ī cōsciētia in ueste .i. in uirtutibus q̄ sunt uestes aīe in crine
 .i. in xpō qui est caput nostrum sacerdoti ostenderet & iux̄ eius
 arbitriū seperati illius iudicio uel contaminaretur uel mūdaret̄
 Saul autē regū xvi. c. cū a spiritu maligno uexaret̄ quia aderat
 Dauid nō poterat ad sane mētis offitiū redire nisi prius Dauid
 psalterium. i. illud instrumentum arriperet & corā eo psalleret
 & ita ab eius uexatiōe dyabolus recederet In quo mislice nota q̄
 quicūq̄ a dyabolo per peccatū mancipatur ab eius dominio nō
 eripitur nisi prius Dauid .i. ecclesia psalterium accipiat & corā
 deo psallat. i. spiritualis grē p̄cipē faciat. i. caritatis & ecclesia-
 stice unīatis quā quis p̄cipat digne penitendo **D**avid quoq̄
 ii. regū xi. & xii. cum adulteriū cōmisisset cū Barsabe & homi-
 cidium in Vriā nō ante audiuit a ppheta. f. Anathan Trāstulit
 dominus peccatum tuum anteq̄ cōfiteretur ore prius enī pphē
 redarguētī peccatū cōfessus est postea audiuit pphētā dicentem
 transtulit dominus peccatum tuum a te hec omnia leguntur
 trāsumptiue de pe. di. i. §. ex his sub §. deniq̄ in v̄sicule Saul hoc
 ergo tpe figure siue legis tpe aliquādo solam cordis contritionē
 suffecisse **Q**uādoq̄ cordis contritionem & oris confessionem
 sacerdotibus ad hibuisse ut. s. legimus **Q**uādoq̄ reperio satis
 factum fuisse pro delictis in actione penitentie iux̄ illud Agab
 vii. c. Agab quoq̄ cū de innocētia scilicet nabuthe sāguinis effu-
 sione sētentiā cominātis dei audiret. iii. regū xxi. Induit seip̄
 cilitio satisfatiens deo p̄ penitētiā Interiorem & exteriorē unde
 dominus ait ad Elyam quoniā Agab reueritus est faciem meā

non inducam malum in diebus eius ¶ Niniuite cum audirent adhuc xl. dies niniue subuertetur ex edicto regis & principū penitentiā egerunt dicentes quis scit si conuertatur & ignoscat deus & relinquat post se benedictionē Ione viii. hac humilitatis satisfactione imminentem subuersionem euadere meruerunt hec habentur sub .s. deniq̄ preall' vsu Agab quorum exemplis ostendit ut nullus a deo consequatur ueniam nisi quis primo satisfecerit per penitentiā interiorem & exteriorem Nabugodonosor quoq̄ ppter superbiā suā a rationabili mente in bestialē cōuersus est i animal' comutatus ē atq̄ a regno suo pfugus rēcedēs nō ante regnū recepit q̄ cōuersus deū predicauit Daniel. iiii. & iiii. c Deniq̄ plebs Israhelica exodi xxxi. & Iudicū iiii. ob culpā sue trāsgressionis captiuitati tradita est nā non ante liberari meruit q̄ peccata sua confitens Danielis & aliorū sanctorum precibus ueniam meruit Danielis. iiii. c. Ieremie ii. c. & Iudicū xi. & transumptiue sub dictio. s. deniq̄. v. Nabugodonosor

¶ Tertiū tempus est tempus gratie in aduentu domini qui noster est deus & dominus yhesus xpūs Quippe auctore ipso hec ista est qua in presentiarum utimur. instituta cōfessio ut homines omnia que egerūt peccata rite sacerdotibus confiteantur sua & peccati mundētur labe atq̄ duce dei misericordia ascendant ad celos & quā desiderant uitam assequantur eternam ¶ Secūdus ē hic modus ab ipso domnio apl'is traditus dicēte ex ore Iacobi ultio. c. & transumptiue in. c. confitemini de pe. di. i. confitemini alterutrum peccata uestra Monet quoq̄ xpūs peccatorem ut q̄ sua essent reata cōfiterentur sacerdoti Inquit enim dominus ad leprosum qui peccati tenebatur lepra Io. v. c. transumptiue i. e. cū infirmitas Vade & ostende te sacerdotibus & offeras munus quod precepit Moyses in testimoniu illis Luce xvii. c. & Mathei .viii. transumptiue in. c. reuertimini uersu unde datur intelligi de pe. di. i. & habetur Mathei iii. & Marci primo q̄ uenientes ad Iohannem ut baptisarentur ab eo primū predicabat baptismū penitentie & confitebantur peccata sua ostendentes q̄ quisque debet peccata sua dampnando confiteri & inouationē melioris uite si regenerationis gratiā cupiunt accipere transumptiue de

pe. di. i. c. peccato al. est. s. uer. in euangelio comonere facit ergo nos xpūs ut de peccatis nostris ore proprio ac uoce cōfiteamur absolutionem petamus & penitentiam pro peccatis agamus

Xpūs namq̄ legitur al. suscitasse mortuos Luce vii. Mathei ix. Marci v. & Io. xi. & alios a lepra mūdasse Luce v. & xvii. Mathei viii. & Marci primo alios illuminasse Marci ix. aliorum mēbra paralisi dissoluta consolidasse omnium tamen sanitatē petentiū propria uoce uel amicorū legitur precessisse rogamen & precē Luca enim referente in iii. & vii. c. didicimus q̄ pro socio petri prius dominus rogatus est q̄ eā sanitati redderet multa queras da his exempla de pe. di. i. in .s. peccato al. est. c. v. i. euāgelio

Post aduētum igitur domini facile demonstratur sine cōfessioe oris & opis satisfactōe nullū ueniā posse pmereri hīc ē quod dicit s̄ctus Leo papa sufficit p̄itēti cōfessio q̄ primū domino deo offerē Deīde sacerdoti qui pro delictis penitētis precator accedit de pe. di. i. c. sufficit Et Augustinus in sermōe de penitentia nō sufficit **P**ccatores i melius cōmutari & a preteritis malis recedere nisi etiam de his que facta sunt satisfiat domino per penitentie dolorem per humilitatis gemitum per contritionem cordis sacrificium operātibus elemosinis & leiuniis transumptiue in .c. non sufficit de pe di. i.

Potestatem hanc absoluendi tradidit dominus sacerdotibus ut s̄ i multis patuit auctoritatibus Vnde Iero. i. malachia q̄s s̄ctus sacerdos est & comedat in pascha dominum baltheo accingatur .i. lintheo castitatis & audiat cum apostolis sint lumbi uestri precincti & lucerne ardentes in manibus uestris trāsūptiue in .c. quis s̄ctus de pe. di. prima

Et dixit dominus apostolo petro priusq̄ in cruce pateretur tibi dabo clauis regni celorū Et quodcūq̄ ligaueris ut in euangelio trāsūptiue xxxiiii. q. i. Quodcūq̄ & aliis aplis uniuersis talis potestas tradita ē a domino Math. xviii. & Io. ultio trāsūptiue in c. noua s̄. e. ti. Et dicitur i Matheo & Io. in plurali Amē

Dico uobis que cūq̄ ligaueritis super terram erunt ligata & in celis & quecūq̄ & Io ultio. accipite spiritum s̄ctum & quorū remiseritis peccata **I**dē postq̄ surrexit dominus reiteratum ē cum iufflauit spiritū s̄ctū in discipulos suorū discipulorum

& maxime petri ¶ Innocētius iii. in cōcilio presidens generalit
locum in terris uendicans cum ipso cōcilio totam representāte
ecclesiam sub stricto precepto statuit & certam regulam formā
& modum confessionis tradidit quibuscunq; fidelibus xpianis
dicendo Omnis utriusque sexus .

OMNIS VTRIVSQ; VE SEXVS:

Hoc.c. nō recipit breuē Summā Et habet v. partes principales
Primo statuit de cōfessione in penitētia semel in anno recipiēda
& eucharistia suscipienda nisi ex causa omittatur Et de pena
contrafatiente ¶ Secundo de publicatione statuti faciēda
¶ Tertio ponit quis sacerdos absoluere possit ¶ In quarto instruit
sacerdotem in rebus & circūstanciis adhibendis circa peccata
inquirendo & penitētiā iniungendo ¶ Quinto monet sacer-
dotem ut peccatorem non propalet penā imponēs contrafaciēti
¶ Secunda ibi unde tertia ibi si quis quarta ibi sacerdos quita ibi
caueat ¶ Et ut faciliorem dicendis adhibeas intellectum Et ut
cōiua sumas de hac mēsa qd placuerit māducare hec erūt tibi
apposita ad cōiuiū ¶ Primū quādo & a quo habuit ortū con-
fessio de hoc dixi s. ante ingressū ad litterā ¶ Secūdum erit quis
debeat confiteri & qua etate & hoc sumitur ex principio Irē ibi
omnis usque ad uerbum peruenerit ¶ Tertiu de quibus peccis
debet cōfiteri ibi oīa sua peccata ¶ Quartū qualis debet eē cō-
fessio quod colligit ī uerbo solui & in uerbo fideliter ¶ Quintū
quando .i. quo tempore confitendum sit ibi saltem semel ī āno
¶ Sextum cui confitendum sit ibi proprio sacerdoti ¶ Septimū
quid sit penitētia & unde dicatur ¶ Octauum quot & que sunt
actiōes penitētie ¶ Nonū quibus & quot dictis sit ad penitētiā
properādum hec tria colliguntur in texto ibi iunctam sibi pe-
nitentiam studeat propriis uiribus adimplere ¶ Decimū an q; s
per alium potest penitentiam sibi iniūctā adimplere ibi ppriis
uiribus ¶ Undecimū an quis per nūctium possit sacerdoti cō-
fiteri ibi sibi iunctam Duodecimo quo tempore suscipiendum
sit eucharistie sacramentū ibi suscipiat ad minus ¶ Xiii quis dicat
proprius sacerdos cui quis debeat confiteri ibi nisi proprius &
sub illa tractabitur quid sit cura animarum ¶ Xiiii. qualiter

sacerdos se debet habere erga confitentem ibi sacerdos autem
 sit prouidus ¶ Xv. que interrogationes fieri debent & possent
 ab audiēte cōfessionē ibi & sit cautus more piti medici & ibi di-
 ligenter inquirens ¶ Xvi. quis sit effectus uere penitentie ibi
 infundat uinum & oleum ¶ Xvii. que inducant hominem ad
 uerā penitentiam faciendam ibi uulneribus ¶ Xviii. que ualent
 ad hoc ut post ueram penitētiā & salutem spūalem cōsecutā
 quis non paciatur recidiuū ibi sauciati ¶ Xix que impediunt
 penitentiam ibi peccatorum circumstantias ¶ Xx. in quo teneat
 sacerdos illi cuius cōfessionem audiuit ibi quale debet ei prebere
 consilium & remedium & ibi caueat ¶ Xxi. ad quid tenetur
 is qui cōfessus est confessori ibi & cuiusmodi remedium ¶ Xxii
 utrum penitentia debeat iterari ibi diuersis ¶ Xxiii. an peccata
 semel confessa iterum sint necessario confitenda ibi experimētū
 ¶ Xxiiii. an peccata semel dimissa iterum redeant ibi utēdo.
 ¶ Xxv an fīcte penitenti uel immortalī existenti profint opera
 de genere bonorum ibi egrotum ¶ Xxvi. que pena sit p peccis
 singulis iniungenda ibi ad sanandum ¶ Xxvii. quibus & q̄liter
 a quibus & in quantum facienda est restitutio male acquiritorū
 quod sumitur sup uerbo sanandi ¶ Xxviii. an penitens cui est
 iniūcta penitentia a sacerdote cōpellitur adimplere quod sumit
 super uerbo ne uerbo uel signo ¶ Xxix nūquid quis possit ad
 confessionem compelli qui non commūicat omni anno quod
 sumitur ex uerbo prodat ¶ Xxx q̄stio & ultīa quibus mortuis
 suffragia ecclesie profint & sub ista cadit materia indulgentiarū
 sub qua etiam plures poterunt formari questioēs & hec questio
 potest colligi ex uerbis diuersis experimētis utēdo ad sanandum
 egrotum Et si que mihi alie questiones occurrerēt faciā eas in-
 cidentes sub istis questionibus principalibus ¶ Quia prima est
 expedita ut predixi uenio nunc ad secundam ¶ Et quero so.
 quis debeat confitiri & est dicendum. q̄ omnis utriusq̄ sexus fi-
 delis postq̄ ad annos discretionis peruenerit ut hic hoc precepto
 tenetur ut ī textu isto qui sit peccator quicūq̄ sit ille qui actuale
 peccatū comiserit hoc ideo dico q̄a sine peccato originali nullus
 est genitus de germine uiri & mulieris fm Hostiensem in Sūma

e. ti. in. §. quis debeat confiteri quāuis aliqui legantur in utero matris sanctificati sicut dicitur de Ieremia Iohanne baptista & gloriosa beata uirgine Negant enim ueritatem seducti qui se sine peccato esse iactent nec infans unius diei absq; peccato esse potest de pe. di. iii. §. Item quod frequenter & .c. sequenti incipit adhuc instant ante finem & post medium uersu negant enim ueritatem habetur Iacobi iii. c. ¶ Siue ergo in dignitate cōstitutus Siue priuatus siue clericus siue laicus paup uel diues nobilis uel ignobilis Iuuenis uel senex ex quo ad ānos discretiōis peruenit tenetur hoc precepto Et quod dixi de infante unius diei intellige de peccato originali nō actuali ut dicit glosa in. v. preallegato negant enim ¶ Vnde nec papa ut dic glo. in. c. sane de offi. dele. quo casu ligatur ab eo cui peccata confitetur ii. q. v. mandasti & .c. auduimus & latius in questione cui sit confitendum. v. uerum & per Ostiensem in Sūma & ex mente hec constitutio papam includit s̄m Ioh. an. in. v. omnis & Osti. in. c. significasti de foro cōpetēti ¶ Est enim subiectus peccato & nulla dignitas excusat ab illo dicit hic bu. & bene. q̄ de necessitate nō ligat papa hoc iure ut si nō obseruat hoc ius icurrat peccatū ex hoc iure sed bene ligat ex decētia eq̄tatis huius iuris Equitas enim. c. nostri fuit generalis & indeterminata ante hoc ius & ex precepto dinini iuris ac noui ac ueteris ut in prima questione dixi quilibet tenebatur & obligabatur ergo & ipse papa sed non hoc iure quia par imparem .ut in. c. Innotuit de elec. & .c. fi. de r̄scri. Et papa subiacet precepto naturali licet nō positiuo de quo per Ostiensem in Sū. e. ti. §. cui confitendum v̄ cui papa ¶ Imperator uero neq; impatrix rex nec regina nec alius quicūq; quacūq; fulgeat dignitate temporali uel spūali nō excusatur ab hoc precepto quod ē antique & noue legis & ecclie mandatum ut dixi supra in prima questione postq̄ ad annos peruenerit discretionis Ex quo quis potest discernere iter bonū & malum etiā ante xii. annum uel xiiii. ¶ Vnde etiam ad penitentiam spiritualem & ad penitentiam a sacerdote imponēdam omne delictum cadit in puero preter q̄ ea crimina q̄ membris genitalibus adheret quia delictū carnis non cadit in puero. c. i.

de delictis puerorum ¶ Ex quo talis excessit septimum annum potest mēiri uerum dicere uerum loqui & confiteri Vnde dicit Augustinus in epistola ad renatum episcopū & in glo. de con. di. iiii. c. paruuli Septennis etas pueri & mentiri & uerum loqui & confiteri & negare iam potest & ideo cum baptisatur illa etate symbolum sua confessione ^{uere} respondens ad interrogata ut dicit Ostiensis in Sūma de delictis puerorū in .s. patet ex superioribus & .s. sequenti & plena est talis etas xxii. q. quita pueri & c. paruuli dicto. c. i. de delictis puerorum & recitat lo. an. Gregorium in dyalogo dicentem in. c. ii. de despon. i. prin. q̄ quidam puer septem ānorum propter frequentem periurationem raptus est & portatus a dyabulo ¶ Et quod dixi q̄ delicto carnis non peccet puer septem & octo uel nouē annorum usque ad pubertatem dico q̄ hoc est regulare nam recitat idem Gregorius in dyalogo de quodā puero qui i nono anno ipregnauit nutricem suam & Salomon habuit filium in xi. anno ut etiam refert Ostiensis in Summa de pe. & remissione in .s. cui confitendū in. v. cui pueri hec tamen non sunt trahenda in cōsequentiā quia prima facie presumitur ipotens donec euidēter de cōtrario constet & sic intellige de frigidis. c. quod sedem ¶ Intellige ergo q̄ quilibet doli capax puer nō intelligo ex proximitate pubertatis sed potius per exteriora bonus uir exstimabit ar. c. ex studiis de presumptiōe & p Ostiensem in Summa. e. ti. in preallegatis. v. cui pueri De ermafrodita qui nō est masculus nec femina posset dubitari s̄m Iohannem an hic dicit q̄ ex idētitate rationis tenentur per textum nostrum facit de uita & ho. clericorum .c. primo in fi. de illo autem solum dubitatur circa illos actus qui alteri solum sexui conueniunt ut notat Iohannes an. in .c. forū de. v. sig. ad finem & quod scribit in. c. primo de pactis libri vi. ad finem super ultia glosa ¶ Cum igitur loquamur secūdam Butrium & Car. in materia indifferenter utriq̄ sexui conuenienti in uerbis dispositionis comprehenditur ermafrodita & ex mente constōis & ex paritate rationis. l. labeo .ff. de re dubiosa. & dcā de. primo. & c. si postq̄ de elec. libro. vi

Nec ob. s. n. Barium sic quod comuniter dicitur q̄ in materia
 penali sub simplici non uenit compositum. c. statutum de elec.
 li. vi. canoniste in prohemio Gregoꝝ. & Bar. in. l. ii. ff. de. v. ob &
 in. l. Si maritus .s. prescripto. ff. de adulterio quia illud limitat
 nisi odium pene sit rationabile & naturalitatis iſequatur inſti-
 gans ad finem anime ut hic quia fauorabilis est omnio anime
 & finis preferendus est cuiq̄ pene corporali ut in. c. cu infirmi-
 tas quod est. c. sequens. i. e. ti. faciunt nota per legistas i. l. quicunque
 .C. de seruis fugit. & est bona glosa in. c. ii. de prebē i vi. Et dic
 q̄ ista decretalis intelligitur de xp̄ifidelibus propter uerbū fidel
 nihil enim ad ecclesiam de his qui foris sunt ii. q. i. multi & hoc
 quo ad finem anime quia infidelis est incapax sacramenti cum
 baptismus sit ianua ominū sacramētorum .s. e. c. deus qui & c.
 ueniens de presbiter. non bapti. ¶ Et infidelis dicitur quis ex
 eo q̄ non recipit sacramenta Et hec de secunda questione prin-
 cipali ¶ Ad tercium descendo de quibus peccatis quis debet
 confiteri Et existimo quidem si distinctio dabitur peccatorum
 p̄facile intelliges peccata tua. Et scies de quibus cōfiteri debebis
 Et ab ipsis radicibus exordinamur ¶ Originale quidem unum
 actuale alterum s̄m Ostiensem in Sū. e. s. de quibus ¶ Origi-
 nale appellamus quod ab ipso origine quisque ob culpam primi
 parentis iſigimur ¶ Adam enim cum sine peccato creatus esset
 per peccatum corruptus est de pe. di. iii. s. romanus uersu prin-
 cept & precedentibus & sequentibus & sic semen suum postea
 corruptum & abhominabile factum & natum est & ideo cum
 formato corpori i utero matris de tali semine infunditur aīa. lvi
 .di. nosti necesse est ut ipsa anima quodāmo iſiciatur ar. de pe.
 di. iii. Siue autem & c. se. & ff. como. l. in rebus. s. fi. & ff. loca. l.
 s̄ ades. s. i. Et quid sit originale uide Io. an. & bu. in .c. maiores
 de baptif. qui aducunt dicta beati Augustini & magistri sentē-
 ciarum Et hoc quidem originale uirtute passionis redemptoris
 ac baptismatis uirtute In nomine patris & filii & spiritus sancti
 deletur ¶ Vnde Paulus ad Chorithios scribens inquit Sicut in
 Adam omnes moriuntur ita & in christo omnes uiuificatur

Actualia aliud est mortale & aliud ueniale peccatum Id dicimus
 actuale peccatū quod agimus ipsi nec primi parētis culpa sed no
 stro uitio ac libera uoluntate peccamus Quippe uolūtariū est
 omne peccatum ac ita uoluntarium q̄ s̄m Augustinum ī libro
 retractationū non est peccatum nisi uoluntarium .c.i.&.c.illa
 xv.q.i. Et idem Augustinus in libro de uera religione mortale
 igitur & ueniale actuale est **M**ortale quia mortem anime īfert
 Veniale quia facile ueniam impetrat **V**nde s̄m Ostiensem in
 dicto. s̄. de quibus ueniale peccatum est illud quod cottidie cō-
 mittimus quod prouenit ex originali peccato cuius originalis
 fomes remanet in hoīe quātumcumque baptisetur. i. inclinatio
 & pronitas peccandi s̄m pe. lūbardum & Augustinū qui dicit
 q̄ peccatum originale transit in actu per baptismū sed remanet
 in habitu quia illa macula originalis peccati contracta ex peccō
 Ade que fecit hominem reum pene eterne est remissa Id tamen
 peccatum originale licet minus proprie dicitur remanere
 habitu. i. quia in homine post baptismum remāet illa pronitas
 seu fomes ex quo insurgunt concupiscentie actuales s̄m Inno
 & butrium in. c. maiores de baptismo **S**ine ergo ueniali uita
 ista non ducitur. i. uix ducitur s̄m Gregoriū xxv. di. c. qualis
 & de hoc intelligitur illud quod dicitur septies ī die cadit iustus
 ut inqt Salomon quod expōit Ieroni. ad rullicū de pniā trāsūp
 de. pe. di. iii. c. septies Si cadit quomō iustus & si iustus quomō
 cadit. **S**ed iusti uocabulū nō amittit qui per penitētiam semp
 resurgit s̄m Ieronimum uide tamen tres glo. in dicto. c. septies
 expontes illa uerba & Io. apo. Si dixerimus quoniam peccatū
 non habemus ipsinos seducimus & ueritas nō esset in nobis
 Et uenialia quidem per infinitū incidimus & Aurelius Augu.
 enumerat & hosti. ubi supra **E**t Sico polētanus ī suo tractatu
 in secūdo libro de confessiōe: Cibum potum ue ultra debitum
 fumere supra necessitatem dormire sermones uanos habere plus
 q̄ res exigat tacere uel loqui **M**edicum importune elemosinā
 petentem arroganter expellere, ob deuotionem pplō leiuante
 non ieiunare ad eccle. iam & diuina officia tardius ire pauperes
 inārmes carceratos negligētius uisitare, discordes non sedare

plusq̄ deceat in proximum seruū uel famulum ex cā descēdere
 maiori, plusq̄ liceat adulari, Egenis cōnuuiua delicata parare,
 Ociosis se ludis uel uanis fabulis implicare, uxorē neq̄ p̄reande
 sobolis neque debiti reddendi causa cognoscere, de hoc casu
 latius dico de sponsa. super rubrica, appetitū quidē coniūctiōis
 quelibet belua masculus & femina a natura habent. ¶ Homo
 uero qui est rationis particeps ex lege dei unusquisq̄ habet suā
 nec coytus coniugalis semper licet cū aut fragilis sit aut īpetuo-
 sus. ¶ Fragilis cum delectatio carnalis nos inducit & si delectatio
 precedit amorem dei .i. nulla consideratio habetur ad deum
 creatorem matrimonii qui ad salutem nostram tale sacramētū
 fecit tunc est mortale Si amorem delectatio obsequatur tunc est
 ueniale: Impetuofus autem cōiugalis coytus appellat ac mortale
 incidit in peccatum cum ardor ex sola libidine oriatur, Metasq̄
 rationis & honestatis excedat: honestius hec intelligi possunt q̄
 explicari. Fit primo causa faciende libidinis meretricis blādi-
 mentis. ¶ Secundo contra naturalem modū agēdo. ¶ Tertio cum
 tempus uetat. ¶ Quarto quādo locus nō cōuenit. ¶ Quinto cum
 mulier est pregnas uel est proxima partui uel partu recens, uel
 menstrua patitur. c. ad eius. v. di. dixi super Rubrica de spōsali.
 Timeo ne longius a proposito transgressus sim cum queſierim
 de quibus peccatis confitendum sit de ueniali sermo fuit. Beda
 respondit q̄ non ut inquit Oſtienſis in dicto. §. de quibus pccis
 confitendum sit & Beda exponit illa uerba apostoli cōfitemini
 alterutrū peccata uestra .f. coequalibus cotidiana & leuia gra-
 uiora uero sacerdoti pādimus Sed & grauiora coequalibus etiā
 pādēda sunt dum deest sacerdos & urget periculum. ¶ Venialia
 uero etiam sacerdoti oblata copia licet confiteri etiam coequali
 plerique doctores hoc dicūt dūmodo sacerdos non cōtēpnatur
 Et merito quia ipse contemptus mortalis esset Si persona sacer-
 dotē contēpnit. qui tollerat ab ecclesia. c. uestra de coha. clef. &
 multis fm. Oſti. nō est necesse cōfiteri peccata uēialia sacerdoti
 etiā si eius copia habet dūmodo nō cōtēpnat. ¶ Alii iter quos ē
 Raimūduſ q̄ sacerdoti sūt confitēda ubi habet eius copia huic
 opiniōi cōtradicit glo. i. vbo benedictionem in salutaciōe li. vi.

Que dicit q̄ nouē modis delent̄ uenialia uide illa q̄ etiā dicit
 q̄ uenialia nō possūt remitti ubi adsūt mortalia & reddit rationē
 & allegat Iura Ideo tu distinguas s̄m Hosien. in Sūma .e.ti.ī
 §. de quibus. v. tu dicas q̄ uenialia habent tres gradus sicut aplūs
 testatur ad corintheos iii. Et Augustinus in homelia de igne &
 purgatorio exponens uerba apostoli transumptiue in. §. nūc autē
 & in. §. nunc al̄ ita demum xxv. di. f. ligna fenū & stipulā
 Per ligna notat grauiora uenialia fenū minora stipulā minima
 ut ibi in glo. ligna diutius sunt in igne q̄ fenū & fenū diutius
 q̄ stipula ¶ Maiora uenialia sunt que nimium sunt inueterata
 & in consuetudinem iam deducta que ex ipsa frequētatione &
 contēptu efficiuntur mortalia de iure iur̄. & si xp̄s .§. quedam
 .§. alias ita demū xxv. di. Hinc est q̄ licet ebrietas non sit mor
 tale ī se tamen per consuetudinem efficitur mortale late scripsit
 in. c. i. de uita & honestate cle. in. li. vi. ¶ Et doc. in. c. a crapula
 de ui. & ho. cl̄. Et s̄m hoc intellige Augustinū q̄ nullū peccatū
 adeo ueniale puod non fiat mortale dum placet .§. crimen &
 sequēti xxv. di. & de istis debet confiteri si fieri potest & de istis
 dicitur uitalis grandia uide ne obruaris arena de pe. di. iii. c.
 tres sunt actiones ubi Augusti. ad Felicianum ¶ Quid enim
 interst̄ ad naufragium utrum uno grandi fluctu nauis op̄iatur
 & obruatur an paulatim subrepens aqua in sentinam & per ne
 glientium culpam derelictam impleat nauem atq̄ submergit
 ¶ Per fenū intelligas minora & hec confitenda sunt saltem in
 genere de pe. di. iii. c. de cottidianis & ibi lo. Crisostimus uult
 in genere confitenda esse. f. per orationem dominicam Mathei
 vi. dūmō ueraciter dimittas aliena aduersus te comissa cū dicit̄
 & dimitte nobis debita nostra sicut & nos dimittimus debitori
 bus nostris & nos peniteat comissorū ¶ Per stipulam itellige
 minima uenialia que in sola cogitatione consistunt & quo ad
 consensum non per ueniunt. c. sicut tribus de. pe. di. ii. §. Inter
 hec ibi Sciendum aliud interest q̄ animus de temptationibus
 carnis patitur aliud cum per cōsensum delectationibus obligat̄
 Et licet multis modis mundantur & delentur per digne eucha
 ristiam sumptam, de consecratione distinctione secūda cū omne:

Per unctiōem extremam de sacra unct. .c. uno in principio, per deuotam pectoris tonsionem .c. tres sunt de pe. di. prima. Et p orationem dominicā dicto. c. de cottidianis. ¶ Et per alios mōs quos notat glo. i. uerbo benedictionem. Extinguantur cū aqua benedicta, elemosina, & Ieiunio, pectoris cōcussione, p benedictionem prelati deuote susceptam, in salutationem sexti libri cū glo. unde in libro numeri dixit dominus Moyfi & Aaron ponite nomen meum super filios Israhel ego autem benedicā eis .i. q. i. c. dictum, & per generalem confessionem in ecclesia factā quādo sacerdos īgredit ad altare & populus cū eo generalī cōfite ſuel tamē ī medio ecclisīe sacerdos facit populū generalī cōfiteri Et dicit nota oſti. in preallegatis. §. de quibus vſu vi. q. per predictos modos etiam mortalia dimittuntur de quibus non potest recordari. ¶ Unde dicit Augustinus si a mente penitētis aliqua exciderint dicat peccator deus qui nosti occulta cordis & opera mea & delicta a te non sunt abscondita ueniam mihi largiaris & hec est ueritas confitentis quem diligit deus s̄m Ray. in Summa & in psalmo quinōgesimo Ecce enim ueritatem dilexisti. ¶ Et s̄m Io. Crisostomum nullum iuenitur delictorū tale remediū sicut eorum cōtinuata memoria ut recorderis conterendo non delectando ar. c. ualet lxxxi. di. Et qui hoc nō facit in periculo uidetur iō dicit Ambrosius imputari debet peccatori si oblitus sit quia forte contēpsit & distulit confiteri. c. In salicibus de. pe. di. iii. & c. ludam & c. Siue autem quis. ¶ Et Io. Crisostomus transumptiue de pe. di. i. c. nunc ita Si obliuisceris peccatorum tuorum tunc nolens recordaberis quando in toto mundo publicabūtur in nouissimo die in conspectu amicorū & inimicorū & sanctorum angelorū Nec enim deus ad Dauid solū dicebat ii. regum. xii. ¶ Tu secreto fecisti ego cunctis manifestabo transumptiue in dicto. c. nūc autem. dicit tamen Oſtin. in Sūma. e. ti. §. de quibus. v. caueat q̄ hoc pōt itelligi de illo qui sine penā uitā finiuit uel q̄ mōitus ē sepe remāet obstinatus usq̄ ad ultimū q̄ tūc fictē cōtritus nō potuit emēdare de rapro super eo. §. i. De q̄ bus uenialibus habes debeas cōfiteri & q̄ sunt uenialia q̄dā. ¶ Tolle tamen prius q̄ ueniam specialiter ad mortalia quatuor

Remedia ad uenialia delenda

gradus principales peccandi qui poterunt uiam aperire morta-
 libus & uenialibus suggestionē delectationē cōsensū & opationē
 Et sic istis quatuor modis peccatum ī homine nascitur Augu-
 stinus tamen in sermone dei habito in monte transūptiue in .c.
 sicut tribus de pe. di. ii. ponit solum tres gradus scilicet sugge-
 stionem delectationem & consensum ¶ Sed primi tres possunt
 dici productiui quartus executiuus .&. alie econtra de pe. di. i.
 Augustinus tamē ubi supra aliter intelligit nā per suggestionē
 delectationem & cōsensum intelligit tres differentias peccatorū
 Et in corde & in facto & in cōsuetudine tāq̄ in domo. i. ī corde
 quādo cōsentit libidini Mathei viii & ix. c. altera quando plata
 iā extra portā. cum in factum procedit ascensus Luce vii. & .c.
 defleat de pe. di. i. ¶ Tertia cum in consuetudinis malo tanq̄
 male terrena premit animus & asuescit ad delicta ¶ Sed clarius
 exemplifico quatuor superiores gradus Suggestio est motus aī
 subitaneus sine ratione & est suggestio omnium peccatorum
 fons origo & p̄cipium omnium peccatorum Suggestio animi
 mouet primum mētēq̄ inhonesta turpia scelerata offert peccato
 non ascribitur ulli si modo euaneat subito nec sequentem ad
 gradū delectationis accidat de pe. di. i. cogitationis iuncta glo.
 & in .c. cogitatio ¶ Siue ergo de leui ac minima re graui uel tur-
 pi peccatum nullum parit Primus cogitationis motus non est
 in potestate nostra neminem ergo dices peccare in eo quod
 euitari nō potest motus est iste sensualitatis ¶ Delectatio quādo
 mens hominis capta blandimentis sensualitatis delectatur re
 suggesta consentit in id quod primo ad mentem euenerat s̄m
 glo. in .i. cogitationis Si quidem leuis sit ac minima res suggesta
 in qua mens delectet & consentiat uti est mendatium ad iocum
 non nociuum alteri ueniali ascribitur Porro si grauis est uti
 est pernitiose mentiri delectetq̄ paululum non tamen ex toto
 consentit quia non progreditur ulterius ueniale est sed grauius
 primo ¶ Cogitatio enim istis duobus casibus non fuit contēta
 suis terminis Vbi uero de re turpi ac scelerata ac criminosa que
 sui ex natura sit mortal' suggestio fuerit orta & morosa delecta-
 tio subsequē tūc mortale peccatū fiat licz nō sit subsecuta opatio

Attende ergo quod peccatum facit esse mortale ipsa rei turpitudine que blanditur menti & morosa delectatio que repelli subito debuit etiam si ipsa res suggesta non uenerit ad operationem ex ipsa morosa delectatione transitur ad consensum qui in re pernitiosa mortale constituit peccatum etiam sine operatione hec omnia quere in .c. cogitationis iuncta glosa de pe. di. i. & in .c. sicut tribus cum .s. sequentibus de pe. di. ii. luce. vii Io. xi primo ad corinthe. ix ad romanos vii. ¶ Si uero nulla cum deliberatione nec delectatione nec consensu libere uoluntatis Sed ut fit quando casu fortuito uiolenta & exagitata mente subito impetu ignorantia obliuione peccat homo ¶ Cogita an actus ille sit de numero eorum que mortalia uel uenialia sunt Si ad mortalia ut negare articulos fidei mandata legis diuine hereticis credere & similia ecclesie non parere circa sacramenta ascribitur mortali ¶ In his neminem negligentia ignorantia neminem obliuio ebrietas neminem impetus mentis excusat ita intelligit glo. iii. c. cogitationis que enumerat aliquos casus speciales in quibus sola uoluntas punitur quia peccatum leuitici .iiii. c. i. q. iiii. s. peccato glo. in uerbo Iur peritiam de sen. exco. ¶ Negligentia duas filias habet ignorantiam & obliuionem negligentia ducti Aut non discunt que nesciunt Aut obliuiscuntur que didicerant Nescire illa que ad salutem anime sunt necessaria ut sunt articuli legis precepta de quibus suo loco dicitur mortaliter peccari certum est de Sū. tri. c. i. Aut si ad priuatam uel publicam rem illa spectet Si per contemptum negligentia uel ignorantia uel obliuio oritur mortale peccatum erit Adest enim defectus caritatis affectatus circa proximum & mortale opponitur caritati sicut glo. si. i. fine in salutatione sexti libri Si uero non aderit contemptus tunc poterit dici ueniale quia abest feruor caritatis erga proximum & ueniale opponitur feruori caritatis ut in illa glo. ¶ Ignorantia facti facili excusat a peccato ueniali & mortali nisi id potuit ac debuerit scire quod ad suum statum pertinet tunc discernenda est natura facti ignorantia an faciat mortale an ueniale Ignorantia uero iuris positiui non excusat si opa data peritos adire potuit imperitus Sunt quidem in iure expresse certe persone priuilegiate quas Iur ignorantia excusat quas omitto

*Ignorantia & obliuio sunt
filie negligentiae*

Aduerte tamen q̄ peccans uenialibus a deo mortalia finitua sunt q̄ nisi bene p̄spicias a mortalibus non discernunt aliqua. Suscipe hanc generalem regulam pro cognoscendis ipsis. Venialiter peccat qui q̄q̄ opes & fortune bona desiderat ea tamen moderatione q̄ a deo non recedat nec que mundi sunt magis q̄ deum colat amet desideret iste quidem caritatem habet in deum sed non feruorem caritatis. ¶ Qui autem a deo recedit qui bonum est incommutabile & increatum a deo q̄ fortuna bona opes uoluptates supra deum amat mortaliter peccat hic non solum dimittit deum .i. caritatem dei sed eius feruorem & ut dixi mortale opponitur caritati & ueniale feruori caritatis. Omnia enim ad usum hominis in terris gignuntur homo autem ad deum colendum. Et ut homo homini profit & seruiat creatus est & altissimi uerbo de caritate uide per beatum Prosperum transumptiue de pe. di. i. caritas cum sequentibus & per Pau. primo ad Corin. xii. & ad Thimoth. ¶ primo & sua peccata facillime discernant si animo constituant quecumq̄ agant s̄m theologos aut sunt s̄m dictamen recte rationis & hanc lato sumpto uocabulo uulgo conscientiam nominamus exemplum de hoc cum deliberate agimus que bona uere sunt ac deo grata putamus aut sunt contra dictamen recte rationis. ¶ Exemplum cum deliberate agimus que turpia sunt uel mala & non agimus bona honesta & bona que possumus scimus & deberemus & tunc mortalia obligamur pone nulla ualitudine mala nec necessitate coactus. ¶ Verum superbia quadam & animi leuitate ac gulositate ductus per contemptum ac deliberate contra conscientiam seu dictamen recte rationis non leiuo scienter & deliberate ecclesie mandata contempno. Aut s̄m dictamen rationis decepte. ¶ Exemplum ecclesia quadragesime tempore a carnibus iubet abstinere me tenet illa opinio q̄ primis diebus quadragesime liceat sine peccato et iure meo comedo et ita conscientia mea dicat et maxime quia uidi prelatos uel sacerdotes ita facere fallor tamen licet egeri s̄m dictamen rationis decepte peccavi mortalem quia contra constituta ecclesie comedi ut iiii. di. de niq̄ de co. di. iiii. quadragesima. Aut contra dictamen rationis decepte & tunc non pecco. ¶ Exemplum rudis mea conscientia mihi dicat sui eucharistiam

peccatum esse, aliorum tamen uestigia sum insecutus & sumo illam ne a ceteris uideor alienus, ago contra conscientiam, non pecco, quia illa conscientia mea decipitur: non est ergo uerum semper quod faciens contra conscientiam peccet. c. lras de resti. Spolia. c. per tuas cl. ii. de Simonia .c. Inquisitione de sen. exco. Et est conscientia cognitio sui ipsius cordis & anime secundum archidi. in uerbo conscientie in. c. statutum de rpris. li. vi. & est definitio papie que cognitio potest se decipere quando est contra dictamen recte rationis uel secundum dictamen rationis decepte. **¶** Et hec talis conscientia in genere sumpta in re indifferenti ad bonum & ad malum potest malum. i. peccatum causare sicut festucam de terra leuare, peccatum non est, licet leuare festucam ex sui natura non sit malum, neque bonum; conscientia tamen mea dicitur mihi peccatum esse ipsam leuare; decepta conscientia mea dicitur atque peccare putans contra conscientiam deliberate ac per contemptum leuo, pecco quidem ac mortaliter, quia contra conscientiam ago, quia deliberate pecco, nec enim simplex leuatio festuce peccatum est: Sed quia deliberate ago contra conscientiam mente praua, quod peccatum esse ac deo putat displicere, peccatum inducit, quia deus mentem non operationem respicit, primo regum xvi. c. xiii. q. v. Si quid inuenisti xv. q. vi. . c. i. in fine. & ita inteligo butrium in. c. cum ab omni de ui. & ho. clef. Qui dicit quod festucam de terra leuare potest esse peccatum ut leuare festucam ad mei comodum bonum est ad alterius incommodum malum est. Unde quicquid agunt homines intentio iudicat eos ita predicant theologi quos refert Sycopolentanus in suo tractatu in fine secundi libri. **¶** Verum si ago aliquid quod ex sui natura bonum sit laudabile ac honestum, sum tamen dubius mente an sit honestum an turpe. illud agens peccatum incurro si illud ago turpe quid uolens & consentiens facere. **¶** Exemplum mors christi bona fuit iudei turpe quid uolentes agere peccauerunt interficere christum glo. in. c. i. de collusionibus. **¶** Postremo ut uenialibus finis fiat hac tollo regulam quod in his que per homines aguntur duplex habetur deliberatio Vna quidem facti & altera criminis appellat que aut criminis nominata est peccatum inducit mortale, quod sciens fit ad dampnum proximi uel contemptum dei facta

Illa uero q̄ facti deliberatio appellat̄ p̄ncipaliter respicit factū b̄
 īopinante uel fortuito uel obliuioe uel ignorātia subsequit̄ crimē
 Exēplū abbas silētiū ip̄ōit monacho loquit̄ monachus & peccasse
 monachum nemo dubitat uenialiter ne uel mortaliter dic̄ q̄ si
 monachus deliberate locutus est contra preceptum deliberatio
 criminis appellat̄ & est mortale quia sciens & uolēs contra pre-
 ceptum locutus est Sed si precepti oblitus monachus de ea re
 loqui placuit consulte & deliberate uenialiter peccat & casu isto
 deliberatio facti nominata ē ¶ Nunc satis p̄picius ad mortalia
 descendamus cū dictum sit de actuali ueniali quādo cōfitēdum
 sit Actuale uero mortale peccatū cōmittitur ex uoluntate p̄pria
 unde Aug. Omne Peccatum adeo uoluntarium est q̄ si nō sit
 uoluntarium nō est peccatum & s̄m Ambrosium transumptiue
 xv. q. i. c. nō est q̄ cuiq̄ & duobus .c. precedentibus ¶ Dyabolus
 neminem astrictum iugo seruitutis possidet nisi se ei prius pec-
 catorē ere uendiderit & per osti in Sū. e. §. de quibus v̄si actuale
 uero mortale ¶ Origo autem peccati dyabolus est qui p̄ p̄prium
 liberum arbitrium cecidit s̄m Gregorium de pe. di. ii. c. p̄ncipiū
 Et inuidet ei quem sua fallacia decepit habet mille nocēdi modos
 xvi. q. ii. uis. c. non magno ne cleri uel mona ¶ Habet igitur
 peccatum mortale gradus suos uno modo circa idem peccatum
 quod grauius dicitur propter circūstātiās grauiōres non tamen
 p̄pter ipsas peccatum nomē immutat ¶ Quādoq̄ inter diuersa
 peccata habet peccatum gradus suos circa idem peccatum puta
 si clericus uel laicus eādē mulierē cognoscat grauius est in uno
 q̄ in reliquo .c. ut clericorū de uita & honestate clericorū ¶ Item
 idem peccatum in substantia in consensu malum, in facto peius
 in consuetudine pessimū, s̄m Aug. vi. di. c. testamētum ad finē
 de. pe. di. ii. c. sicut sunt & di. vi. §. i. ¶ Vnde ignorantia graue
 Infirmate grauius, Studio grauissimum reputatur delictum
 Inter diuersa uero peccata habet peccatum gradus suos duobus
 modis, Primo inter peccata eiusdem generis sicut adulterium
 incestus Secundo inter peccata diuersorum generum Inter pec-
 cata eiusdē generis dicitur unum peccatum maius altero unde
 Augustinus transumptiue xxxii. q. v. c. adulterium ¶ Adulterii

malū uincit fornicationē uincitur autem ab incestu. Et horum
 oīum peius est cum propria matre q̄ cū aliena uxore concubere
 s̄m Osiensem Et peiusimum est quod fit contra naturam ut si
 uir membro mulieris ad hoc non concessio uoluerit uti uel uiro
 abuti. ¶ Inter peccata diuersorum generū dicitur unum altero
 grauius sicut homicidiū grauius q̄ adulterium s̄m Augustinū
 transumptiue xxxiii. q. ii. c. Si quod uerius. ¶ Item sacrilegium
 grauius q̄ fractio uoti ut xvii. q. iiii. Sicut antiquitus. xxvii. q. i.
 nuptiarū & illud clementis xxxii. q. vii. quid in omnibus adul-
 terio grauius. ¶ Dic q̄ non infert negationē sed raritatem quasi
 dicat de facili non inuenitur uel dic. grauius .i. cōmunius s̄m
 glosam in. c. At si clerici de Iudi. & Osiensis in Sūma de pe.
 .s̄. de quibus uersu Sed iter peccata. ¶ Porro si ad quatuor mōs
 & gradus quibus peccata oriuntur mentē aduertas quos supra
 posui cum tractaui de uenialibus facilliter intelliges q̄ nullum
 est mortale quin attenda prima radice fuerit ueniale uel ma-
 lum fuerit quando de turpi suggestione morosa delectatio non
 subsequatur. ¶ Exemplum superbia de sui natura peccatum est
 mortale ipsam enim esse inordinatum proprie excellētie appe-
 titū constat desiderat iniusticiā & potestatem terrenam xxiii.
 q. iii. c. quod autem at si mens suggerit actum malum nec p̄-
 grediatur ultra sed euanescit subito q̄q̄ enī sit supbie appetitus
 nulli tamen peccato ascribitur Si uero delectatio suggestionem
 subsequitur nec tamē demoretur diu tunc peccatum est ueniale
 ac si blandiens sensualitati morosa delectatio fuerit mortale
 peccatum erit pro illis allegaui Iura cū tractaui de uenialibus
 Auaricia de sui natura est peccatum mortale Est enim habendi
 opes inordinata cupiditas Apostolus ipsam adequat ydolatrie &
 est radix omniū malorum xlvii. di. sicut hit xiiii. q. v. quid dicā
 .c. auaritie de elec. li. vi. ¶ Veniale est peccatum cum autem
 sensualitati aduersat ratio aut habēdi amor sit adeo moderatus
 & prudens q̄ nihil habere cupiat quod sit contra caritatem dei
 aut proximi Sicuti orta est habēdi suggestio extinguitur nullū
 peccatum est. ¶ Mortale autem tunc auaritia peccatum est cum
 sensualitas supat rationē uel adeo habēdi amor sit imoderatus

uel cupidus uel quas affectat habere uel habet opes eas supra
 deū & proximū amat desiderat cupit. ¶ **Luxuria** uero est contra
 preceptum legis que prohibet omnino mechari suo genere ac
 quocūq; ī casu nō matrimōiali peccatū dicit mortale Et luxuria
 est infirmitas frangēdi uires nature & per illā agitur separi a deo
 xxxii. q. vii. nō solum & Osiēb in Sūma. e. ti. §. de quibus v̄su
 luxuria neq; solum opatio sed actus quisq; uenerus ac tactus
 uisus concupiscentia delectatio stultiloquium amplexus osculū
 animo ad libidinē inclinatio mortale peccatum est. ¶ **At** si mētē
 agitet suggestio sola nec insistat sed ratio sensualitatem uincat
 ueniale erit. ¶ **At** si mens suggerit in mente aliquid luxuriosū
 nec progrediat ultra sed euanescit subito ulli peccato nō ascri-
 bit. ¶ **Quid** de Ira sentiūt docti Iram definiunt esse iōrdinatū
 subitaneū que animi motum concitatum ad uindictam & penā
 contra prouocātem inferendam Ira in suo genere est mortale
 peccatum Aduersatur quidem caritati que ut scribit Aplūs ad
 Corinthios non irritatur non cogitat malum plurimum ira
 innocentes dampnat xi. q. iii. §. Si ergo & c. cum apud. ¶ **Verū**
 si motu naturali ac proprio excitatur ira nec rationē sensualitas
 superat ueniale modo peccatum est. ¶ **Accedit** enim sine peccō
 irasci posse id solet esse cum detestandum uitium uel in se ipso
 uel in pximo uideat Exemplum cape si bonus uir quisq; bono
 zelo motus moleste ferret & secum irasceretur uehementer Si
 audiret ullum in dei nomen uane prorumpere aut dei matrem
 eiusq; sanctos ihumane ac impie blasphemare meo iudicio nec
 peccat & multo laude dignus erit & Aplūs attestat irascimini
 & nolite peccare. ¶ **Gula** uero suo genere peccatum est praro
 mortale & sepe uēiale neutrum est quādoque Gula enī ī genere
 est edacitas ultra condignū nature sūpta q̄ saporibus excitatur
 multis & uidentibus. i. saporibus coq̄ne & est odor carnis allate
 fm glo. in. c. ne tales de. con. di. v. Si cibos natura bonos & salu-
 bres ad uitam construandam querimus non peccamus. ¶ **Gluto**
 aut q̄ delectatiōe captus dapes supra modū & generosas & deli-
 catas querit hac tamē lege q̄ eā ob rē nihil ageret cōtra deum is
 uenialī peccat. ¶ **At** si tanta est delectatio gule q̄ deo has delicias

anteponat multis quidem uenter est deus mortaliter peccat. Non enim copia cibi non nobilitas exquisita non edendi delectatio & appetitus non uentris ingluuies est mortale peccatum atque repletio nisi esset multum frequentata. *Sm nota in c. a crapula de ui. & ho. clericorum Inno in c. quia plerique de immu. ecc.* Sed qui sunt de genere superbie .s. lauti apparatus ad pompam inobedientia contempus dei & continuatus usus ut dixi. Gula non facit peccatum mortale. *q. alias ita demum in fi. xxv. di.* Et huic uitio ebrietas annexa est ut *i. c. a crapula preall.* Vbi si occurrat interdum ut plus debito quis bibat seque fortassis uini suauitate deceptus peccato dabit ueniali. Continuatus quippe usus ebrietatis mortale facit ut dixi late in repetiōe. *c. i. de ui. & ho. clericorum li. vi.*

Qui alium ebriat quia ratione & bona mente proximum spoliat mortale facit peccatum ut nota in dicto. *c. a crapula* Inuidia suo genere mortale est que aduersatur caritati proximi que de alieno bono tristatur & dolet alieno malo letatur & gaudet & est uentus intus & extra comburens hominem *Sm Ostiensē in Sū. de pe. & remis. in. q. de quibus Unde uersus Inuidus inuidia comburitur intus & extra. Periti etiam ita definiunt quod est odium felicitatis aliene & gaudium aduersitatis. At si non deliberata mente sed primo quodam motu animi ac in sola suggestione consistit nullum est peccatum.* Si uero mens enim paululum delectata moretur ueniale est. Vbi autem sensualitas superat rationem mortale dicitur peccatum. Qui uero bona ex causa alieno honore ac prosperitate dolet uel de tristitia uel dolorose gaudet quia forte preuideat id reipublice uel saluti anime obfuturum id nequaquam inuidie nomen habet sed potius boni uiri ad officium & laudem tribuendum est. Adest proximi caritas in singulari & bonum publicum in plurali nemo audeat dicere hoc esse peccatum. Accidia enim suo genere mortale est. *i. grecum uocabulum latine dicitur tedium.* Est ergo quoddam tedium operandi bonum de *pe. di. v. c. i.* Si motu oritur naturali tunc nullum peccatum est quia nature id uicio non uoluntate oritur propria & libera. Si hominis est non nature uitiū reputatur. Magna agredi & utilia pigritia non permittit. Tamen si re priuata & seculari inspicitur peccatum est ueniale. Si ad religionem uel rem publicam attinet tunc est mortale.

Habes usq; huc q; septem sunt in numero generaliter peccata mortalia Nunc spēs gradus filias & comites uideamus corū

Percipe tamē aliud prius q̄ ad ea cōdescendā q; oīa mortalia ex duobus hauriuntur fontibus Ex primo quando deliberate quis agit que diuina lex prohibet uel non agit que diuina lex mādat quod intellige quando eēt mandatū necessitatis non p̄fectionis iux̄ nota in .c. ad aures de eta. & quali. iiii. di. §. hec & si legibus Horū mortaliū quedā graua quedā grauiora & quedam grauiissima Inter q̄ alia mortalia simpliciter dicuntur alia criminalia siue capitalia s̄m Osiens. i. Sūma. e. ti. in .§. de quibus v̄ illud aut̄ Grauiissima ea appellamus cū in spiritū sanctū peccamus hec sunt ista desperatio presumptio impugnatio ueritatis cognite Inuidencia fraterne caritatis obstinatio finalis in penitencia & blasphemia spūs sancti largo mō

Quilibet peccā mortaliter dicitur peccare in spiritum sanctū s̄m glo. in .c. hec blasphemia de pe. di. i. quia talis patrem & filium & spiritū sanctū dicit odio habere quia spūs sanctus amor est & benignitas ad patrem & filium p̄ Osi. ubi. s̄. vsu Sed & quicūq; Apostolus qui nō diligit me manet i morte de cōse. di. iiii. queris

Desperatio sicut i Cayn & Iuda de pe. di. i. §. q; aut̄ vsu Cayn desperarunt enī de mīa dei que non sit maior q̄ delictum cōmissū

Presumptio. s̄. nimia de misericordia dei cōfidentia Cū si aliquis s̄mp peccet & credit euadere impunitus de pe. di. vii. §. q; autem. xv. di. c. sancta romana uel secure peccāis usq; ad mortē credens ultimo p̄tere sicut penituit latro i cruce cui dixit domīus amē dico tibi hodie mecū eris

De quo peccō ait Aplūs maledictus homo q; peccat in spe ad corinthios. i. ad galath. v.

Et Augustinus in libro de pe. & transumptiue in .c. i. & in c. nullus de pe. di. vii

Et hoc peccō dīpnatus est Origenes quia post mortē anathematizatus ut xxiii. q. ii. c. ult.

Impugnatio cognite ueritatis hoc ideo q; a qui peccat p̄ cōteptū dicit peccare in spūm sanctū xxv. di. & iste cognoscit ueritatē & ipsam contēpnit Spūs sanctus dicit amor & benignitas s̄m Osiensem in .§. de quibus v̄. sed & quicūque & glosa in .§. hec ē blasphemia de pe. distictione prima in glosa i uerbo dimittenda

Inuidencia fraterne caritatis uel superne

glorie al gratie inuidia ut si de grā dei fratri meo collata iūdeo
 ut mihi preferatur s̄m glo. preall. ¶ **O**bstinatio finalis in peni-
 tentia est quando ea mētis obstantiōe laborat q̄ de misericordia
 dei aut nimium confidit aut desperet prorsus atq̄ ob eam rem
 sine penitencia moritur Vnde dixit Cayn maior est iniquitas
 mea q̄ ut ueniā merear Vnde dominus in euāgelio Mathei xi.
 Marci iii. c. transumptie in. s̄. hec est blasphemia de pe. di. i. siue
 delectatione peccati siue desperatione uenie usq̄ ad mortem q̄s
 in peccato perseueret iustum est ut sine fine p̄iatur ¶ **B**lasphe-
 mia in spiritum sanctum hoc ē generale cōprehendens omnes
 superiores modos in. s̄. preall. hec est blasphemia ¶ **E**t de talibus
 habet de con. di. iiii. c. hii uero heretici & in glo. preall. i uerbo
 dimittenda & xxv. di. qualis ¶ **Q**ui tamen discordias seminat
 potest dici sp̄ialiter blasphemare i sp̄m sanctum hec nāq̄ pec-
 cata que in spiritum sanctum fiunt adeo grauissima sunt &
 displicēt alto deo q̄ inremissibilia sunt in hoc seculo & i futuro
 .i. raro & difficulter dimittuntur s̄m nota per glo. in dicto. c.
 qualis & in preall. c. hec est blaphemia & ita tenent theologi Et
 dicit glo. in. s̄. pōt sub. c. si sacerdos q̄ Augustinus dicit q̄ tāta
 est labes huius peccati ut hūilitatem penitentie subire nō possit
 ¶ **Q**uod quidem cōmittit quis ex sola inuidia unitatem ecclesia-
 sticam impugnat & dyabolo scienter attribuit opa sp̄s sancti
 Vnde nec christus in passione pro talibus orauit sed pro eis qui
 ignorāter crucifigebant eum dicēs pater ignosce eis quia nesciūt
 quid faciūt Et q̄ q̄ contra deum uiuū peccata oīa esse uideantur
 quadā tamen pprietate alia esse in patrē alia in filium & alia in
 sp̄m sanctum esse dicunt ¶ **Q**uipe in patre ex ipotentia In
 filio ex ignorantia in sp̄m sanctū ex malicia ac improba liberi
 arbitrii uoluntate peccamus Et hoc quia patri attribuitur potē-
 tia filio scientia & sp̄i sancto attribuitur amor & benignitas ac
 clemētia s̄m glo. in preall. c. qualis & per Olli. in Sūma. e. s̄. de
 quibus v̄su sed & quicūq̄ habes hec de grauissimis peccatis dicta
 Grauiora sunt alia & mortalia appellantur noīe tamen speciali
 peccata alia disgregantur ex eo q̄ quia aliqua capitalia siue cri-
 minalia uocantur Aliqua mortalia simpliciter Et differūt hec ut

genus a spete Nam omne criminale peccatum siue capitale mortale est sed nō cōuertit s̄m Osi. in. §. de quibus preall. v̄su illud autem queri cōsuevit ¶ Huiusmōi uero generis que capitalia uel criminalia dicūtur multa sunt ¶ Primū est peccare in fide trinitatis xxii. q. ii. c. primo xxxii. q. viii quid in. oibus ¶ Est enim primū preceptum Decalogi dominū deum tuū adorabis & illi soli serues ¶ Secundum est peccatum cōtra naturam nā per hoc uiolatur societas q̄ cū deo debet esse. c. flagitia xxxii. q. vii. & de solo. uerbo. tali fedatur os & polluitur aer de pe. di. i. §. s̄ cōtinuo & hosti. i. §. preall. v̄. s̄m est peccatū ¶ Terciuū ē hōicidiū terribilius omni peccato xxxii. q. ii. c. si quid uerius. l. di. placuit & c. maior ¶ Quartum crimē lese maiestatis lxxix. di. .c. Si quis papa vi. q. i. §. uerū ¶ Quintum crimē est sacrilegiū cum quis frangit ecclesiam uiolenter ii. q. i. in primis xxiii. q. v. rex debet xvii. q. iiii. si quis per dolū & c. si quis in atrio & c. Si quis suadente ¶ Sextum est incestus iii. q. iiii. consāguineorum xxxv. q. iiii de incestuosis Septimū conspiratio xi. q. iiii cōspiratiōnū & c. Si qui clerici & si qui clericorū ¶ Octauū adulteriū quod in utroque testō est detestabile xxxii. q. vii. c. quid in oibus Nam qui peccat in matrimoniū peccat in deum auctore matri- monii. e. q. iiii. c. nemo sibi blandiat ¶ Nonū est falsū testimoniū vi. q. i. c. quicūq; & c. i. de falsa ¶ Decimū Symonia cuius respētū cetera pro nihilo reputantur de symonia sicut & c. tanta. i. q. vii c. si ¶ Undecimū usura. c. quia in omnibus & c. cū tu de usur. hec enim capitalia dicuntur & alia que in ducūt depositionē uel decapitationem uel exilium uel intrusionem carceris que etiam de iure ciuili publica iudicia appellāt. ff. de publi ludi. l. i. & per totū ¶ Multa enī sūt mortalia q̄ hoc nō inducūt q̄ de iure ciuili appellātur priuata delicta. ff. de priua. delic. p totum & ideo ad differētiā eorū nō criminalia sed mortalia simplr appellāt Sed largo mō oē peccatū appellat crimē. §. crimis xxv. di ¶ Sed q̄ sūt q̄ ḡua peccata eē dicimus dic supbia auaritia luxuria inuidia gula ira accidia q̄ plura alia & ifinita sūt Sed oīa ad hec q̄ septē numero sūt reducūt habet enim unūquodq; de enumeratis suos comites ¶ Caput omnium ac p̄iceps ē . . . supbia q̄ hos

comites siue sorores habet Seuitiā xli. di. sepe Inobediētia centesima di. cōt morē Impatiētiā xi. q. iiii. ista enī imprudētiā xlvii. di. c. sicut hii. pōpā secularē ¶ Vnde gen. i diebus illis erant uiri famosi & potētes seculo inanē gloriā iactātiā ypocrisim presūptionē & uanitatē s̄m Osi. i Sūma .e. ti. i. s̄. supbia Hos comites siue sorores distinguo p sex mōs & i spēs tres quatuor effectus & duodecī ḡdus ¶ Primus modus cū credit quis bona q̄ nō habet habere ecce arrogantia ¶ Secūdus cū laudē hūanam qs querit ppter bona q̄ habet ecce ianis gloria ¶ Tertius cū bona q̄ habet q̄ nō deo attribuit ecce rapina ¶ Quartus cū q̄ quis non habet mērit se habere ecce iactātia ¶ Quintus cū bōa q̄ habet meritis & nō a deo cognoscit ecce presūptio ¶ Sextus cū habere qs credit bōa ulē alios & merita ulē alios Vnde phariseus nō sū sicut ceteri hoīes ecce singularitas ¶ Prima spēs cōtēptū dei habet & illos āplectit q̄ articulos fidei negant uel nesciūt q̄ deū labiis nō mēte colunt blasphemāt uel nōiant uane ius iurandum uiolat aut falsū iurat q̄ sortilegiis carmibus sompniis studēt Qui sacerdotē marē feminā religiosū uel religiosā vberat sacram rem . caput tēplū euertit ne singula metiamur scito illos eē i hac spetie elatiōis atq̄ rei diuine cōtēptū q̄ pacto ullo i deum in sanctos in religionē i sacra peccēt ¶ Secūda spēs cōtemptus proximi noīat illudit miser opa mīe negligūtur Que aut sunt opa mīe t̄pales & spūales dixi in .c. inter opa caritatis de spōsali ¶ Tertia spēs cū qs se cum nō sit potens nec sapiens dicit se potētem & sapientē Aut cū sit potēs & magnus q̄cūq̄ uelit iusta aut iniusta oīa posse ac sibi licere uult Contumax iste est erga parentes dominos & maiores deridet sceuat pauperes & afflictos contempnit pares negligit minores equando sibi nobilitatem opibus sapientia nullum putat illi deum & sanctos isti homines uilipendunt ¶ In tertia spetie enumerantur qui magnificentia domus multitudine famulatus excellentia uestium uētose inflant pectorea incendunt arroganter loquuntur Superbe uiuunt difficile audiunt ¶ Effectus sunt isti Primus est excusatio inobediētia despectio ingratitude Excusatione utuntur qui se peccasse uel iralle negant semper ¶ Et si que mala sua culpa euenerunt

dispositione dei aut operatione dyaboli aut proximi uitio non suo studio accidisse dicunt Sic & crimen gustati pomi & in serpētem Eua ī Euam Adam iniecit ut allegauī supra iura ī primo articulo ī p̄ncipio ¶ **S**ecūdi uero effectus, inobediētes, cōtumaces, rebelles sunt, diuinas leges & humanas spernunt, excōicationes cōtempnunt, sabata non sanctificant, Ieiunant raro, nō cōfitent̄ peccata, corpus xp̄i non sumunt, que libeāt quasi liceant oīa suo arbitrio uolūt & faciunt ¶ **T**ertius effectus habet illos qui adeo proterui sunt diuina ac humana ita despiciūt q̄ debitū honorē reuerentiam non parentibus, maioribus, dominis, & prelatīs, & sanctis uiris non exhibent, non xp̄i corpus cū leuatur ad altare non animo humili & pio, non genuflexo non capite nudo uenerantur, nec colunt deum, nec beatam uirginem, nec sanctos ulla cum reuerentia nominat, sacras edes nulla cum reuerentia intrant siue ueneratiōe: Qui corpore in ecclesia, mente in foro turpi & pessimo est in cogitatu ¶ **M**issam & que diuina celebrāt officia raro audit dñ̄ predicatur uel diuina celebrātur ad plebis fabulīs ambulāt: p̄ci predicantem non auscultant: auscultantes impediunt ¶ **A**dde in dei templo mercatos, contractus, facinorā pditiones, adulteria, lenocinia tractāt contra perceptum dei, qui eiecit numularios & uendentes turtures quia domus dei domus orationis est. c. decet de inmūi. ecc. li. vi. Vide textū exponētē illud .i. q. iii. ex multis ¶ **Q**uartus effectus & posterior supbie est ingratitude subito effectū iacent qui obnoxios quidem sibi & deum & homines putant Isti beneficia opes honores & dignitates & bona que assecuti sunt ea quasi debeantur sibi suo iure tenent nec gratias deo nec hominibus referunt, nō cōsiderant ad se beneficia liberalitate & dei gratia prouenisse, atq̄ homines nec nō beluas: xp̄ianos nec non paganos fecisse. Non considerant xp̄i passionem ab eterna pena redemptos Id uenit modo & quot habet superbia gradus absoluitur xii. numero illi sunt ¶ **P**rimus curiositas est aliquid facere ad ostentationem & pōpam seculi ut scire archana res occultas & aliena inuestigare uel alios id docere & hōestis doctrinis & rebus scribilibus & cognitiōe dignis ad uite comodū studia nō ad habet Hec curiositas

uult aliena scire nō sua hec q̄ alta sūt & de corpore xp̄i de oculis misteriis plus q̄ capere possit & uetat inuestigare uult deus q̄ nobis uoluit eē cōgita explicauit & q̄ nobis uoluit eē cognita ab oculis nostris & itelligētia retraxit & ita r̄traxit q̄ etiā diligētibus & studiosis nō p̄p̄alauit Et Aplūs scripsit ad romanos non plus scire q̄ oportet Et de paradiso primi parētes eiecti sūt ea culpa q̄ ea que prohibita erant sciri conati sunt

¶ Secundus gradus est leuitas. iuuenum est hoc. feruent enim sanguine, opibus florent, tument nobilitate, nulla gerendarum rerum cura mouet eos

Quid dicant, agant honestum siue turpe nulla ratiōe considerant non homines non deum metuunt. Voluptati & libidini student & dicunt pulcrū & licere putant

¶ Tertius effectus est uana leticia qui rerum temporalium que fluunt & resfluūt p̄spero aduentu exultant uane & ob secundas res pleni ioco risu cantu se propter illud tollūt supra modum felices beatos se super ceteros supra modum esserūt & putant

¶ Quartus effectus est iactantia dampnātur isti qui opinione fortunati sua & gloriosi exultāt laudibus & uanis iactant se ita extollūt ut excedant a metis

¶ Et ob singularē uirtutem oīa scire omnia posse digne ac merito uideātur Aures adhibent adulatoribus q̄ eos laudent gloriosos dicant extollunt eos uerbis dicūt q̄ apud homines illo nemo est gratior & acceptior

¶ Quintus effectus est singularitas superfluciorum est iste locus. Isti non sequuntur conuē. uitam sed suā opinionem. Omniū denique lege uiuendi sunt a ceteris alieni q̄ indicit festa sacerdos nō celebrāt ieiunat non iussi die dormiūt noctem ducunt in sōpnem, que instituta sunt a maioribus & bonas leges ciuitatis amittunt, & novos ritus uiuendi inducūt nihil sibi quod aliis placet placere dicūt, suapte uiuūt tāq̄ sub alio celo nutriti hos apellat Sico polētanus si racuitatos q̄ sunt extra conuēnitatem a moribus separati hos potes arrogātes apellare.

¶ In gradu sexto sunt qui lingua uultu superbi, qui uti iubēt atq̄ mox ut iubent adimpleri uolūt, asperi, graues, difficiles omnibus, nulli benigni & humani.

¶ Septimus gradus est presumptio hi non dei amore, non proximi caritate, nō publica, nō priuata ducti utilitate, non necessitate coacti, sed quadam elatione &

comuni

temeritate impulsu res magnas arduas periculosas inconsulte ac supra uires non uerentur agredi. ¶ Illi se tanti faciunt ut inflati sua opinione ceteris nobilitate opibus uirtute anteponēdos putant & primos honores dignitates cathedras sibi dari petunt. Ultimo negociis se immiscēt alienis & consiliis contra Cathonem ad consilium ne accesseris antequam uoceris. Non rogati sententias dicunt grauitate digesta presumūt reprehendere.

¶ **O**ctauus gradus includit eos qui malitiā sciētes suā sua scelera fraudes dolos falsis argumētis tegunt ac ut uideantur prudēter & iure fecisse tuentur suum defendunt errorem potius q̄ se peccasse confiteri uelint. ¶ **I**mpatientia enim nonum habet gradum superbie hoc est proprium nihil aduersi patienter ferre possunt siue iure siue iniuria ueniat humilitatis inimica est impatientia. ¶ **C**um aut corporis infirmitas aut animi egritudo aut opum uel honoris diminutio aut fortune aduersitas contingit. Urgescunt subito atq̄ ^{suus} deberent laudare deum ore turpe ac pulluto blasphemant. ¶ **G**radum decimum facit rebellio res nouas moliūtur superbi non contenti suo ut deponant potētes dominatores & euertant omnia factionibus uiolant publicam quietem tum odio dominātium tum spe melioris fortune occultis insidiis armis & bello & uerbis turbant. Nō considerant dāpna pericula exilia excidia & cades mulierum uiolatiolatiōes ex hīc prouenientes contra istos. Apostolus inquit super epistola ad romanos xii. ^{decens} ^{dicens} ~~decens~~ ^{omnis} anima. ¶ **O**mnis anima sit subdita sublimioribus. Nō est potestas nisi a deo. Et qui resistit potestati dei ordinatiōi resistit ad romanos xiii. actu .v. & uerba Aug. transumptiue xi. q. iii. c. qui resistit & Ambrosii transumptiue i. c. Iulianus. Isto ordie sunt heretici scismatici excōicati rebelles ecclesie. ¶ **G**radum undecimum facit peccādi libertas isti sunt qui presunt aliis & illam sibi uiuendi licentiam usurpāt uti libet minores & legibus & contra leges uexare uectigalibus grauant alienas adulterant uxores uendūt iudicia lacerant bellis quos in pace seruare possunt. ¶ **D**uodecimus est nominatus gradus superbie consuetudo peccandi qua se obruunt permaxime bi-

buli, usurarii, prodigi, blasphemii, fures, adulatores, mendaces, hii tam a sueti sunt in tantum q̄ peccandi consuetudinem & licentiã uix deponere possunt Et ij. difficile continentiam seruãt qui se illicito concubitu per consuetudinem maculare permittunt pe di. iiii. c. quod uero de .pe. iiii. c. reperiuntur in glo. pe. glo. iiii. c. quod a te de cler̄ cõiuga Hec de superbie gradibus ¶ Sororem habet uanam gloriam ipsa superbia Eslerre se omnium utriq̄ uana gloriosus studet, omnibus cupit preesse, honorari & uerbis laudari ¶ Quatuor species habet sub se uana gloria laudẽ hãc & gloriam uanam cupit uana gloriosus assequi ¶ Tum ob dignitatem amplissimam quam sunt assecuti ¶ Tum ob summam libertatem qua potiuntur ¶ Tum ob singularem auctoritatem & sapientiam hominis famam ¶ Tum ob potestatem qua posse que uelint reputantur sua uirtute & sapientia non a deo gloriantur assecutos ¶ Vanẽ glorie filie sunt iste Inobedientia, ostentatio, ypocrisis, pertinacia, solertia, discordia, presumptio nã qui se hac inflant uana gloria quibus debẽt superioribus obedire, minores contempnunt ¶ Ad pompam dicta sua & facta ostẽdũt simulative uiuũt cum pessimi sint & id agũt ut boni uiri esse putent licet errorem cognoscant suum perseuerare malunt animi q̄dã pertinacia, quam corrigi & reprehendi. Sunt alii qui uulpis in modum alios decepisse gloriantur ¶ Sunt alii qui ut laudem & uanam gloriam uendicant, opinioni omnium aduersantur scienter & studiose per fas & nephas, nec uerentur esse discordes ut esse opiniõẽ singulares, ac prestare omnibus sapientia diuulgentur, sunt qui de se tãta presummũt ut licet nullo iure digni magnos magistratus & dignitates petere ostendunt Iã de sup̄bia & que sua est soror uana gloria dictum est ¶ Nunc que sunt auaritie filie & comites uideamus Rapacitas, Venalitas de pe. ci. v. consideret, Contemptus fidei xxviii. q. i. ydolatria ¶ Ex hii sequitur mentis & mortis obliuio sm. lo xxviii. di. nonne nobis uideat Oritur pditio, fraus, fallatia, periuriũ, inquietudo, & contra misericordiã cordis idignatio sm. Osi. i. q. de q̄bus i. v. auaritia Alii theolologi has appellant filias & comites in humanitatẽ,

inobedientiam, mendacium, fraudem, cupiditatem & rapacitatem. Primū ideo de inhumanitate auari erga parentes, liberos, uxores: **q̄q̄ hominum** nullam habent humanitatem nullam ad deum pietatem, nullam ad animi salutem qua possunt fraude & astucia die nocte augere: querunt, amant illas toto corde, suo pro deo colunt: hominibus lupi sunt, quod debent nūq̄ dant: exactores sūt duri: nil uendūt nisi duplicato precio. ¶ Secūda filia est inobedientia, auari legibus inobediētes sunt que honesta iubēt & diuinis & humanis: Nihil aput eos turpe, si mō opes aut retineant aut accrescant. Nihil ad ciuilem uitam, nihil ad bonos mores, nec ad religionem, nec ad sanctimonie uitam agunt. ¶ Tertia filia est inquietudo quiete animi nūq̄ fruūt auari fluctuā, terras lustrāt, maria circūūt, naufragiis uitā exponūt, pericula subeunt magna, non referunt gratias deo, nec ad subleuandas suas egestates sed animo cumulandi agūt opes quas diu nequeūt retinere. ¶ Auaritie quarta filia est mendaciū. Auari dicunt alterutrū se posse decipere patiscētes nec aduertunt nullū mendacium sine pctō esse xxii. q. i. ne quis: nil emūt, nil uendūt auari, nil tractant nisi falsis & pernitiōsis mendacijs & iuramētis, ut melius credantur que dicūt esse uerissima. Nulla in auaro fides, nulla ueritas, nullū ius iurandum, nulla religio. ¶ Fraus quinta sit filia, astuti sunt auari dolis & fraudibus ad cumulandas opes usuris predibus questibus inhonestis, sine pudore uacant, fingunt se puros & simplices, que sciunt nescire dissimulant: aput eos nō libre, nō mēsure iuste, nullus iustus numerus nec cōputus reperitur, risu & blandimentis tegūt fraudes. Insidias passim, ut decipiant credulos ac rudes parant. ¶ Filia est sexta cupiditas sitibūda, insatiabilis est nec aquis mare nec opibus unq̄ faciatu auarus, Inhiat gazis semper, & cōgesto paup est in auro, sine fine desiderata cōpōit opes, fenerat āple lege spreta dīna, boues agricolis eorū pericula comodat, iudicio cupidus magistratus uendit, testificat ac scribit falsa, turpe nil uidetur dum opes accumulāt. ¶ Filiarum septima & ultima est rapacitas, hoc loco sunt qui ut se ditent ui spoliant miseros peregrinos, alienigenas predant, sequuntur bella, dominatus usurpāt, occupant prelaturas quasi

liceat iure belli. ¶ Luxurie nūc detur locus & hos comites habet
 & filias. Vētris ingluuiem xliiii. di. §. i. & c. cōmestationes unde
 Ezechiel xvi hoc fuit initium iniquitatis sodomie, fatu-ritas pāis,
 habūdātia & ociū xxxii. q. vii. flagitia ubi dicitur Q' si omnes
 homines peccassent illo uitio oēs homines cōbusti essent, uestis
 molitiē xxi. q. iiii. c. i. soporis resolutionē delectationē. ii. q. i. sce-
 lus Cecitatē mētis: Incōsideratiōe; Incōstantiā, precipitationem,
 amorem sui, & odium dei, affectum presentis seculi, horrorē uel
 desperationē futuri, uide per Osti. i. sū. e. ti. §. de qbus. v. luxuria.
 Hec ut intelligas luxuria in quinque gradus, in decem spēs, i. nouē
 filias distributa sit. ¶ Gradus sunt uisus, gustus, & tactus, flāma,
 & actus, uidens oculus peccat, primū incitata mens assentit, con-
 cupiscit animus, motus q' lenocinii paulatim in ignem accendit.
 Rem uero tangens manus blandit & auget, tum magis stimulat
 & flammescit uenus, extuans caro carnem affectat, atq' desiderii
 si nequit actu saltem uoluntate adimplet. ¶ Spēs uero sunt iste
 ¶ Meretriciū coniugium, adulteriū, stuprum, uolentia, incestus,
 sacrilegium, sodomia. ¶ In prima specie sunt qui soluti coeunt
 cum soluta, & isti dicuntur fornicarii quibus lato sumpto uocabulo
 quicūq' illicito utentes coitu fornicarii soleat nominari. ¶ In se-
 cunda sunt specie qui meretricie aut cum diuersis oculte aut pu-
 blice agunt. ¶ In tertia sunt specie coniugati qui non ut decet
 licet, ac expedit, utuntur matrimonio ut dixi cū tractauit de ue-
 nialibus & in ru. de sponsali. ¶ In quarta qui matrimonii iura
 defraudant, stupro peccant qui uirginibus se cōmiscant, uim in
 uictis uolentia in fert, Incestum cum attinente agit quis, Sacri-
 legiū qui cū mari uel femina religiosa uel spūali cū filia uel mē-
 se iniungit, Sodomia loco femine masculū habet cōtra naturā ad
 singula possēt allegari iura. c. i. Cū oibus sequētibus xxvi. q. i. de
 pe. di. i. Si quis non dicā. e. di. §. sed cōtinuo xxiii. q. i. §. Si quis
 cū matre, adde cū istis eos qui se sompno pollunt Circa quos
 distingue ut habetur in .c. testamentum vi. di. ¶ Quia quādoq'
 ex crapula, quādoq' ex natura superfluitate, quādoq' ex infirmi-
 tate uēit de quo quere lacus ibi. ¶ Nūc ad filias luxurie descēda-
 mus Nouē sunt cecitas mentis, themeritas, icōstantia, precipitatio

amor sui odium dei & pximi affectus presēis uite & desperatio
 future uite celoropia Hominis mentem obcecat, accensa libido
 quid deceat non concernit ulla ratione religionem spernit que
 mechari uetat dei legem contempnit nil cōstanter agit, consilio
 nudus precipitat, Conuiuatur laute, uescit picte, loquitur uane,
 appetit stulte, uiuit lasciuē, nihil pudicum querit, nulla est ei co-
 lendi dei cura, nulla spes eterne uite nec cogitatio, nulla preter
 uoluptatem putat summū bonum, uxorem proximi adulterari
 studet, suam prospici fert moleste, stimulat enim suspitio q̄ tristis
 est iugatum pestis. ¶ Filias ira septem habet, lites, contumelias,
 blasphemias, odium, tumorē mentis, clamorem & indignationē.
 Habet has comites audaciam, mutationem faciei, imprudentiā,
 xi. q. iii si epūs forte & c. episcopi & c. illa prepositorum ut nota
 Ostiens. in Sūma e. ti. §. de quibus .v. ira ¶ Hec simul declara-
 lesus animus tumescit, subito uindictam poscit, indignatur ue-
 hementer ledentē non modeste alloquitur, non potest nisi oculo
 curuo prospicere, blasphemat non solum offensorem, sed etiam
 in deum & sanctos insurgit, furens replet omnia clamoribus,
 cōtumeliis lacerat, gladio minat & sepe in bello & calamitatibus
 ruit, quid agat iratus nō uidet neq̄ considerat. ¶ Gula oriri facit
 ineptā leticiā, Scurilitatē, imūdiciā, multiloquum, ebetudinē, sen-
 suum circa intelligētiam, sm Osti. i preall. §. v. gula ¶ Hec simul
 declaro hic, gulosus extranea colit uina, nec minus sepe q̄ multū
 bibit, reꝝ copia fastidit, peregrinos querit cibos q̄ dētibus neq̄
 oculis mādit, preciosa dape stomachū acuit, saporēs in auditos &
 diuersos q̄rit, ubi uīo caput & uēter plenus est cibo, ludi ioci ri-
 sus adueniunt, ebrii autem garrunt, scurilia & stulta loquunt̄
 silēs porco iacēt, eorū uēter ē sibi deus. ¶ Spēs quippe gule sūt hoc
 uersu notate: Propere laute, cibos nimis q̄a excedunt mēsuram
 ardēter ac studiose pprie gulosi debitū peruertūt, honorē laute
 quia preciosos querunt cibos nimis, quia nullū modum edēdi
 seruant, quasi famescunt semper, studiose quia nimium magno
 studio querunt delicatos cibos. ¶ Inuidia enim has comites
 habet, dolorem de bono alterius, de penitētia distinctione prima
 .c. cōsideret, Et gaudiū de malo ut ibi. Vnde v. Inuidus alterius

marcessit rebus optimis. **¶** Ex hac oritur odiū, susurriū, detractio, exultatio in aduersis proximi & afflictio in prosperis, emulatio. Odit proximū inuidus & eius bonam famam detrahit, palam susurrādo tacite denigrat, de hoc per Osiē. in preallegatis. §. de quibus. v. inuidia. **¶** Accidia supremū capit locum. i. infimū hos comites habet sicut Osiē in dicto. §. de quibus vsu accidia Torporē ignauiam de pe. di. iiii. inter hec. **¶** Hec amplectit hos qui nullum negotium honestum habent laudabile temporale uel spūale, ad bonum sicut Inertes agunt nec sibi nec proximo ulla in re boni sunt, nulla cura ad anime salutem istis manet, mente hebetes & tristes sunt, nihil ad uitā eternam ociādi causa agūt, aut negotiando que sunt facienda non faciunt. **¶** Accidie filias accipe maliciam, rancorem, pusillanimitatem, desperationē, torporem, euagationem. **¶** Malicia pessimum est uicium, nutrix est simulationis & dissimulationis, se uult prudentia appellari, & ita differt ab ea, quia illa malis bona, ista bonis mala continue anteponit, machinandi mali uoluntatem esse malitiam diffinit. Augustinus. **¶** Malitia in proposito operat̄ q̄ illis obesse cupit q̄ ad uiam rectam & bona opa illam exortatur. Rancor accedit, cum dedignitate tristatur, mente & odio inueterato desinimus agere bona que possemus ppter malitiā. **¶** Accidiā qdā ayūt ex ira nasci, uetustatem uero ire ex accidia. Pusillanimitas isto uitio militat, cum opera bona diffidimus agredi, nulla uiri fortis rōne sed formidine quadā puerili retrahimur. Nempe que facilia sunt ea difficilima dicunt pusillanimi. **¶** Desperatio quarta est filia, eo quia nullis bonis operibus studet, accidia plenus, q̄a forte desperat q̄ eternam gloriā paradisi quisq̄ assequatur. **¶** Quinta filia est torpor, hinc oritur quedam animi & corporis inueterata pigritia, que inertia blandiente inducit hominē nō obedire mādati ecclesie nec ullum bonum opus ad beatam uitā efficere. **¶** Vitiā filia euagatio nominatur, hoc i uicio sunt qui mēte sūt uagi nec ullo graui cōstanti ac firmo Iudicio gubernātur, ignaui sūt isti, uaniloqui, non ulla re honesta delectantur, sed quadā nimia reꝝ copia fastidiū nūc illud nūc istud nec q̄cē aliqd quod sit ad moꝝ honestatē sanctimoniā, grauitatem, & uirtutem sed pditū

ocium uana sed ad uoluptatem querunt. Euagantur isti & degustant multa opinionem mutāt sepe, quod heri placuit, hodie displicet. Et hec de mortalibus sufficiant. ¶ Quartum p̄cipale erat qualis debeat esse confessio. Dic q̄ uoluntaria amara frequēs. Integra discreta festina s̄m Ostiensem in Sūma. e. ti. in. §. q̄l

¶ Voluntaria enim non coacta sicut cōfessio acchor sed sp̄tanea sicut confessio latronis in cruce. ¶ Et an quis possit compelli ad confessionem uel cōmunionem dicitur in. q. xxix. Dolere enī debet penitens p̄pter peccata que cōmisit ii. regū xii. Gaudere etiam propter uitam quam recuperat ut in psalmo secūdu multitudinem dolorum meorum in corde meo consolationes tue letificauerunt animam meam de pe. di. vii. c. fi. Et que inducant hominem ad uoluntariam confessionē uide. i. in ix. q.

¶ Item debet esse amara ut in psalmo Rugiebam a gemitu cordis mei de pe. di. iii. ille rex & Ieremias Statue tibi speluncam & p̄ce tibi amaritudines. Item signa amaritudinis sunt hec. ¶ Primum uerecūdia unde Augustinus laborat mēte patiendo erubescētia & quia uerecundia magna est pena & ideo talis fit dignus mīa. Et dicit Ambrosius de pe. di. i. quem p̄itet quod uerecundia est magna pars satisfactiois. Caueas ne uerecundia diuidas confessionem c. i. de peni. di. .v. est textus Augu. in libro de pe.

¶ Secundum signum est humilitas unde hūiliamini sub potenti uia dei & publicanus non audebat oculos ad celum leuare xcv. di. c. esto. ¶ Tertium est signum lacrime ut in psalmo fluminis impetus letificat ciuitatem dei. ¶ Vnde Iohannes. Crisosto. lacrimę lauant delictum quod pudor est confiteri .i. cum uerecundia confitendum. ¶ Quartum signum est fortitudo ut apparet in Magdalena que adeo fortis fuit in confitendo q̄ nō obstante pudore publice confessā est sua peccata de pe. di. i. c. Iudicet. ibi Ieronimus. Timor domini omnē soluit timorem.

¶ Quintum signum est pronitas obedientie ut patet in yhū qui factus est pro nobis obediens usq̄ ad mortem mortem autem crucis. Vnde Augu. in libro de pe. trāsūptie de pe. di. v. cōsideret ponit se penitens in potestate sacerdotis nil sibi referuans sui ut omnia eo lubente paratus sit pati pro recupanda anime uita q̄

est in peccato. **¶** Item confessio debet esse frequens, uno modo intelligitur ut frequenter confiteatur alioquin semel cadens in terra se non prostratus remanet: resurgat ergo si frequenter cadit per hoc enim sacramentum non tantum semel succurritur sicut est in baptismo sed pluries ut dixi in principio. c. de pe. di. iii. §. quod autem per penitentiam & c. septies. **¶** Potest & secundo modo dici frequens secundum Ostiensem in summa. §. preall' visu alio modo ut etiam eadem peccata frequenter confiteatur secundum Augustinum quem intellige quando alteri fuisset confessus non integre de quo dicitur .i. in. q. xxiii. quia talis difficilius consequitur remissionem de pe. di. i. que penitet Confitearis ergo omnia eidem. **¶** Unde Ysayas xxiii. c. **¶** Sume cytharam, circue ciuitatem, bene cane frequenta canticum Et caue ne uerecundia diuidas confessionem, ut propter congeriem magnam uni sacerdoti partem unam & alteri partem alteram dicas. c. i. de pe. di. v. & hic in. c. nostro Omnia eidem fundas in corde nil remaneat iuxta illud gen. ii. Effunde sicut aquam cor tuum coram domino Non dixit tanquam aqua de qua nec sapor nec color nec odor remanet in canali ut sic nedum peccata detegas sed etiam circumstantias que etiam peccatum aggravare possunt secundum Ostien. ubi. s. & c. deus. i. e. & hic in. c. nostro. §. sacerdos Circumstantie dicuntur qualitas criminis personarum locus tempus perseverantia & similes de homicid. c. sicut dignum

¶ Quedam sunt circumstantie allicientes ut ornamenta mulierum & hominum electuaria, calida pocula amatoria, siue alia artificia que quis studiose facit ut peccet. c. si aliquis de homicidio, legitur de his circumstantiis allicientibus Ysaye iii. Eleuate sunt filie syon & ambulauerunt extento collo, nutibus oculorum ibant, plaudebant composito gradu, nudabit dominus crimen earum **¶** Auferet ornamentum calciamentorum, armillas & mitras Et quedam circumstantie adherent proprie ipsi peccato, ut detestatio in uitio sodomitico, horribilitas in homicidio. Qualitas utrum peccatum sit publicum uel occultum Peccati, quantitas utrum magnum uel paruum

¶ Quedam circumstantie adherent persone peccantis, dignitas, officium, sexus, libertas. c. sicut dignum in principio de homicid. xl. di. homo christianus & c. si papa .l. omne delictum. §. augetur

de re milita . ¶ Quedam uero circumstantie nec peccato nec
 persone adherēt locus tempus quas oīs penitens cōfiteri debet p
 posse & dolere & penitere & abstinere Nam quis plus peccat &
 grauius ī loco sancto q̄ prophano & die festo q̄ feriato xxv. q. i.
 nulla. i. q. iii. saluator ¶ Integre igitur confiteſ qui circumſtantias
 integre confiterur & peccata Et qui in toto cōuertitur Ioel. ii.
 Cōuertimini ad me in toto corde uestro & in psalmo cōfitebor
 domino Si in toto ergo non in parte non ergo diuidas peccata
 ut dixi quia nihil celandum non dicit in toto ut in alium
 retorqueas crimen sed te accusas ¶ Non dixit in tactu ut leui-
 ter tranſeas sed cū mora meditatiōe & circumſtanciis nō in ficto
 sicut illi qui dicunt ludendo uel bona intētiōe feci de presūp.
 .c. i. ¶ Vel causa curialitatis uel aliis excusationibus delicta sua
 fatagunt paliare inter dilectos de exces. prelato ¶ Vide per
 Osthensem in Sūma. c. in preallegato. §. in fine de infinitis cir-
 cūſtanciis quas omitto ¶ Et per hoc expeditum est quod dicitur
 de integritate nam oīa debet peccata dicere nec unum retinere
 quod recordetur nam deus sūme bonus qui opus imperfectiōis
 non nouit aut totum hominē sanat si integra sit confessio aut
 nihil sanat si aliquid cōceletur de baptis. c. maiores. §. ad hoc. c.
 defleat de re. iur. i. xxxii. q. ii. cum renunciat Ideo dixi non
 sufficit omnia diuersi scdicere sacerdotibus uel omnia eidem &
 omittere circumſtātiās ¶ Vnde cōuenit q̄ supra dixi Ysaye xxii.
 Sume cytharam & circui ciuitatem bene canta meretrix ob-
 liuioni tradita q̄ si quis nō fecerit sit in facie eius dictum Amos
 prophete in quarto. c. leuabunt uos in conchis & reliquias urās
 molis feruentibus & per aperturas exhibitis altera contra alterā
 proiciemini in armō ¶ Expōe leuabunt uos demōes semiplene
 confitentes in conchis sicut fit in porco depilato qui suspendit
 per pedes in concha. i. pertica & dicitur concha sm Osthensem
 pertica apta ad cōmouendum anguillas in luto depressas Reli-
 quias uestras .i. peccata & circumſtātiās quas celastis in cōfessi-
 one molis feruentibus idest perpetuis penis infernalibus per
 aperturas exhibitis altera contra alterā .i. una anima pugnabit
 in penis contra alteram & proiciemini in armon .i. in infernū

sm Ostiensem in fine. g. allegatis Item debet esse discreta sunt
huius multa signa **¶** Primum si querat discretum confessore
Vnde Augustinus transpūtiue de pe. di. vi. c. i. Quere sacerdotē
qui sciat te soluere uel ligare de pe. di. vi. placuit & in c. nostro

¶ Nā licet quilibet sacerdos siue bonus siue malus siue doctus uel
imperitus habeat potestatem clauium cum non ipse sit qui absoluit
sed deus de .pe. di. prima uerum tamen imperitus nescit sic agere
sicut doctus unde accedens studiose ad imperitum inique arbi-
trantem non releuat illa sola penitentia de quo est glo. de pe. di. i.
mēsuram facit. c. quem penitet. e. di. & si proprius sacerdos nō
uellet dare licentiam recurrat ad superiorē ar. c. nullus de iure pa.
Secundum signū est si se non excusat nec alium accusat al. de
tractor & pditor est puerbiorū xviii. iustus ī principio accusator
est sui de pe. di. i. c. quānis & si non responderit ueritatem in fu-
turo seculo habebit multos accusatores .s. deum conscientiam
dyabolū & peccata sua & totum mūdū Sapiētie pugnabit conē
eū orbis terrarum contra insensatos & in psalmo non declinet
cor meum in uerba malitie ad excusandas excusationes in pec-
catis xi. q. iii. excellentissimus fallit forte in heresi ubi speciale q̄
debet sotios p̄palare de quo dicā in xx. q. **¶** Et sicut peccatum
quod fecit nō debet celare sic nō dicat peccatū quod nō comisit
Vnde Augu. super psalmo ueritas de terra orta est transpūtiue
in. c. ueritas de. pe. di. i. **¶** Veritas de terra oritur .i. confessio de
homine ut se accuset & sic iusticia de celo prospexit. i. a deo data
est iustificatio penitenti Si ergo te excusas deus accusat Et si te
accusas deus excusat **¶** Si tamē humilitatis causa mentiri te pec-
catorem si non eras peccator anteq̄ mēti eris mentiēdo pctōr
efficeris nam ubi regnat falsitas ibi non pōt esse uera hūilitas
de pe. di. iii. c. talis est mihi xxii. q. ii. cū hūilitatis **¶** Ad illud Io.
primo Si dixerimus quoniam peccatum nō habemus ueritas
non est in nobis dic q̄ peccator debet se dicere peccatorem in
genere quia nemo sine crimine uiuit ut dixi supra in. iii. . q̄stioē
Sed in specie nullus debet dicere causa hūilitatis aliquod peccatū
se perpetrasse sm Ostiensem Sūma. e. ti. g. qualis debet esse vsu
sed cōtra ī his Nec peccat sacerdos ī generali cōfessioē quā facit

specificando aliqua que non fecit quia loquitur in persona ecclesie non confidat tamen sacerdotes de confessione generali ad altare credentes per hoc se confiteri sed se ipsos seducunt sicut Ostiensem ubi. s. Sed prius quam uadant ad altare confiteantur si sentiunt se in aliquo specifico crimine mortali ut per se ipsos non per epistolam uel per nuncium confiteantur ita dico de alio peccatore de pe. di. i. quem penitet ubi Augustinus Et dominus precepit leprosis ut se sacerdotibus ostenderent **¶** Tertium signum quod secrete confiteatur si peccatum est occultum de pe. di. i non tibi dico Si publicum confitendum est publice .c. i. s. e. & preall. c. quem penitet in fine **¶** Quartum signum bona intentione & sine ypocrisis confiteatur non ad uanam gloriam nec timore seruili sed filiali & sine aliqua fictione de pe. di. i. quem penitet in fine Et filialis amor bonus est & potest introducere caritatem sicut seta introducit filium ita timor caritatem de pe. di. i. c. sicut seta glo. in regula qui ex timore in de re. iur. & Ysaie xvi. A timore tuo domine concepimus & peperimus spiritum sanctum. i. di. c. de his **¶** Quintum signum quando non in cursu sed morose confitetur pensate & considerate ut dixi quando posui de integritate facit de pe. di. vii. c. scito quid feceris cursor leuis explicans uias tuas de pe. di. i. Sunt qui arbitrantur & .c. uide benignum **¶** Item ultimo confessio debet esse festina nec tardes igitur conuertere ad dominum deum tuum xvi. q. i. c. reuertimini unde Augustinus trassumptiue de pe. di. vii. nullus expectet quousque peccare non potest festina igitur ut in textu nostro **¶** Et hoc propter multa Primo propter horre mortis incertitudinem Luce xii. ueniet dominus sed in die qua non speratis & hora qua nescietis & Mathi xxv **¶** Et clamabunt uirgines domine domine aperi nobis & respondebit Amē dico uobis nescio uos Vigilate itaque .i. confitemini quia nescitis diem neque horam **¶** Secundo propter peccatorum accumulacionem apochalipb xxii. .c. qui in sordibus eius fordescat & Osee iii. Malecitionem & maledictum homicidium & furtum mūdauerunt & sanguis sanguinem detegit Et graue peccatum quod per penitentiam diuinitus mox pondere suo aliud trahit **¶** Tertio propter gratiam dei inducentem ipsum peccatorem & expectantem ad penitentiam ad Romanos. ii.

An ignoras q̄ benignitas dei ad penitentiã te inducit tu aut̄ sm duriciem tuam & cor impenitens thesaurizes tibi iram in die ire **Q**uarto propter dei elongationem ut in ps̄. domine si se elongant a te peribunt **Q**uinto propter minorem ad cõuertendũ ad deũ humilitatẽ ecclesiastici. xx. Curua cervicẽ filii tui i iuventute & trade latera eius dum infans est ne forte induret & non credat tibi die filii tui .i. sensus proprii uel peccati dum infans est .i. tempore primi motus uel quãdo recens est peccatũ unde uersus **Q**ui non est hodie cras minus aptus eris Principiis obsta sero medicia paratur Dũ mala per longas cõualuere moras **S**exto propter finalem & periculosam cõuersationem in peccatis uix enim uel nunq̄ potest homo bene in egritudine confiteri quia de peccatis propter ifirmitatem cogitare nõ ualet .c. cum infirmitas. i. e. ti. **E**t rapitur intentio mentis propter angustias doloris tenent filii quos dilexit uxor urget quam relinquit. Age ergo penitentiã dum sanus es nõ expectes ifirmari de pe. di. vii. c. qui egerit & c. nullus expectet **S**eptimo ppter dei obliuionem & clamoris nõ exauditionem Vnde Crisost. & Augul. hac aiaduersione percutit peccator ut moriens obliuiscatur sui qui dũ uixerit oblitus est dei Et Ysaye xxiii. Ve tibi q̄ spernis nõne ipse sperneris Et puer. xxi. qui obstruat aurẽ suã ad clamorẽ pauperis. s. xp̄i clamantis penitentiã agite clamabit tpe infirmitatis uel in die iudicii & non exaudietur Et ideo cãtemus psalmũ cũ David **C**õuertere domine & eripe animã meã saluũ me fac ppter miãz tuam .i. da mihi gratiam faciendi in uita & sanitate uerã penitentiã ut sic salutẽ obtineã quoniã non ẽ i morte q̄ memor sit tui. i. si differas usq̄ ad mortẽ uix saluabor. Nũc descendo ad quintũ principale scilicet quãdo & quo tpe sit cõfitendũ dic q̄ quãdocũq̄ hõ peccauit nec retardãdũ ẽ ut dixi in precedẽti questioẽ vsu festina & vsu frequens **E**t ad m̄us semel in anno cõfiteri oportet ut hic in. c. nõ al. incurret penã de qua hic **E**t hunc textum cũ dicit semel in anno in pascha non intelligas q̄ nõ tenearis prius si peccasti sed excusaris a p̄a de qua in textu nostro Vnde itellige istũ tex. sm Butriũ. & glo. si i. c. de hoie de celo missãq̄ saltẽ semel in año sufficiat cõfiteri

& sic differri interim dūmodo interim sit contritus & nō possit confiteri propter aliquam necessitatem alias non satisfacit ecclie si semel in anno tantum Peccat enim differēdo & est in peccato propter contemptum quod bene nota ymo si sacerdos ī mortali constitutus contritus cum proposito confitendi & non potest confiteri celebrando non peccat s̄m illam glosam & Butrium in dicto. c. de homie Item confitendum est tempore pueritie ut dixi in .q. quis debet confiteri ¶ Item & in tempore senectutis quo casu si est ī decrepita etate utputa post lxxx ānos a Ieiunio excusatnr & etiam non debet grauari orationibus de pe. d. v. c. i. Sed redimat peccata puta cū peccūia de. pe. di. i. medicīa Si uero sit senex intra lx. & lxxx. ānos fortius puniri debet q̄ decrepitis tales enī ducūt iuuenes ad iteritū ¶ Vnde grego. laq̄us iuuenū oīs malus senex & maledictus puer cētū ānoꝝ ii. q. vii. c. Paulus Vide Osi. in Sūma e. ti. g. quando confitendum ¶ Si uero esset adeo senex q̄ careret discretiōe idē dic q̄ de pupillo & de furioso ut dixi in confessione quis confiteri ¶ Item cōfitēdum est tempore sanitatis & tempore quo homo potest peccare nō expectet quando peccare non potest quia tūc peccata dimiserunt te non tu peccata Talis enim penitentia est incerta non tamē denegāda de. pe. di. vii. c. i. ¶ Tēpore īfirmitatis est etiā cōfitendū .c. cum' infirmitas .i. e. Vera tamen confessio in ultimo tempore potest esse xxvi. q. vii. c. presbiter & .c. agnouimus Infirmo non est iniungenda penitēcia sed īnotescenda qualitas & quantitas ut dicat sacerdos si tu eēs sanus talem penitentiam debēs agere Sed quia infirmus es nō tibi iungo si tamē decedas iniūgas tale quid faciendum heredibus tuis ¶ Vidē xxvi. q. vii ab infirmis si reuualueris iterum humiliter confiteraris & facies penitentiam que tibi fuerit iniuncta dicto. c. ab infirmis. l. di. c. de his xxvi. q. vii. c. si quis de corpore & .c. sequenti ¶ Et si tales decedāt cōtriti & cū ceteris signis cōtritiōis etiam post mortem absoluūt ab ecclesia .i. absoluti p cōtritiōē ossēdūt & nūctianē .c. a nobis cl. ii. de. sen. ex ¶ Venio ad sextum p̄cipale cui cōfitēdum sit dic q̄ sacerdotibus quibus data est potestas ligandi & soluēdi a deo de pe. di. i. c. multiplex & .c. v̄bū Et a prechiali uel

altero de licētia prochiai Vnde licet sacerdos i ordiatiōe recipiat
 licentiam & potestatem clauum recipit tantū in habitu non in
 exercitio Requiritur ergo sacerdos specialis s̄m Ray. i. Sūma. e.
 ti. & s̄m Osi. e. ti. in Sūma in. g. cui cōfiteūdū & eo ipso q̄ per
 ep̄m est decreta certa cura alicui sacerdoti sine alia licētia speci-
 ali habet licētia & potestatem audiendi cōfessiōes prochianorū
 suorū & extra territorium ut in. c. n̄o & faciendi ea que sunt de
 cura Et que sunt illa uide p̄ Inno sup Rubricā de parrochiis Et
 quid sit cura. i. dicam in xiii. q. & extra teritoriū. p̄priū poterit
 sacerdos audire confessionē sui prochiani quia audire cōfessionē
 est uoluntarie Iurisdictionis ar. l. ii. de. offi. p̄cōsu. c. ad eminētia
 de sen. exco. c. nouit de offi. legat̄ Et ideo. c. n̄m nihil exprimit
 de loco ¶ Vnde p̄ Osi. in dicto. g. cui cōfiteūdū. v. sed nunquid
 fallit tamen in casibus quādo alius sacerdos p̄t de licētia p̄prii
 Primus est quādo proprius nō est discretus ut hic & de pe. di. vi.
 q̄ uult dixi i. questiōe p̄cedēti s̄i sacerdos proprius sit sufficiēs
 uel se sufficientem credat & si potest presumere q̄ parrochianus
 suus petat licentiam ut euitet confusionem & erubescētia q̄
 est maogna pars satisfactiōis ut dixi. s̄. in iiii. questiōe in v̄bo
 amara non concedat Confulo tamen ne nimium presumat sa-
 cerdos si forte prochianus habet aliquam causam latētē ul' odiū
 uel est particeps criminis & tūc cōcedat ¶ Sed si uideat se cōtēp-
 nere non debet dare q̄ diu ab ecclesia tolleretur .c. v̄a de coha.
 cler̄ & mul' capiat tamen de conscientia sua ¶ Secūdu quando
 alienus prochianus translulit domicilium s̄m Ray. & goff. Sed
 dic q̄ tunc non est amplius p̄prius parrochianus de proch. c. fi.
 ¶ Tercius in uagabūdo. ff. de iudi. l. licet abnēs ¶ Quartus
 cum quis querat domicilium quo conferat p̄prium relinquens
 is est sine domicilio .l. labeo ad mūicipi. in principio ¶ Quintus
 s̄m Osi ratione delicti. i. p̄priam prochia ab extraneo per-
 rochiano cōmissi de rapto .c. i. vi. q. iii. c. placuit ¶ Dic q̄ illud
 habet locū in foro contentioso in p̄uiali nō s̄m glo. in. c. placuit
 xvi. q. i. que factis argumētis tenet q̄ forensis ratione delicti nō
 sortitur forum ubi deliquit in foro penitētie Et potest esse ratio
 quia actus cōfessiōis est actus ducens in deū solū unde nō p̄t

alligari territorio ¶ Vnde respectu recipientis penitentiā actus ille
 nō ligat territorio Ex quo seq̄t q̄ pprius sacerdos pōt audire
 cōfessionē subditi sui ī alieno territorio s̄m. pe. de. ancha in re-
 gula ea q̄ Et sic habes q̄ nō ita de facili nec eodē mō fit pro-
 gatio fori p̄nialis sicut fori iudicialis s̄iūt nota doctōr ī. c. significasti
 de foro cōpe. p̄ pe. de ancha in regula ea q̄ ī ii. oppo & lo an. in
 dicta regula Item quia cū pprius sacerdos multū suā & subditi
 cōditiōe cognoscat melius presumēdū est q̄ eius cōsciētiā exa-
 minabit hoc intellige nisi morā t̄lis forēsis tractaturus eēt ī loco
 q̄ mora eq̄pararet domicilio ut est scolaris ratiōe studii qui aliēo
 sacerdoti ī cuius prochia habitat debet cōfiteri uel de eius licētia
 alteri s̄m Osi. in Sūma e. ti. i. §. preall. Cui cōfitēdū uersu sexto
 ratiōe studii de quo uide latius p̄ eūdē ī sūma de parroch. §. quis
 intelligat vsu qd̄ de scolaribus Vbi Osi. uidet sentire q̄ scolarē
 forēsis respectu fori p̄nialis ē de iurisdictione ep̄i & nō alterius
 ergo petat licētiā ab ep̄o loci uel eius uicario quādo uult cōfiteri
 & hoc uidet tucius licet seruet q̄ scolarē petat a sacerdote ī cuius
 prochia habet domū suā quod satis est tollerabile ¶ Sextus casus
 tēpore necessitatis xxvi. q. vi. Si pres̄bter de pe. di. iii. quicūq̄ ut q̄ a
 īfirmat uel pprius sacerdos abest quo casu laicus posset audire
 nō tamē absolueret de offi. ordi. pastoral & per Osi. ī Sūma e.
 ti. de pe. §. Cui cōfitēdū vsu vii. ¶ Octauus si pōat spem suam ī
 sacerdotem proprium ut ratum habeat ix. q. ii. c. ludētem Et in
 quocūq̄ casu quo aliquis alienū parrochianū sine licētia audierit
 iniūgat q̄ q̄ cito poterit pres̄bet se pprio sacerdoti & quod actū
 est significet ar. c. decetero de sen ex Et in tali licētia retinenda a
 suo iudice est cōsiderādū s̄m Osi. in preall. §. & vsu ¶ Tu tamē
 dic q̄ aut specialr̄ concedit q̄ possit confiteri tali & tūc ille talis
 secure audiat Aut habet ī genere q̄ cuiūq̄ uoluerit possit con-
 fiteri indefinite Et tunc si studiosē iret ad īdiscretum & īperitū
 non releuatur illa penitētia ut dicit glo. de pe. di. iii. mensurā Si
 uadit ad peritū tunc secure potest confiteri & alius secure audit
 ¶ Et aduerte q̄ quādo h̄z ī genere licētiā ut possit cōfiteri cui-
 cūq̄ uoluerit nō pōt parrochianus cōfiteri alicui q̄ nō h̄z curam
 aīay licet pres̄bter posset hoc comittere nō habēti curā aīay uicē

bonā glo. in vbo speciali in cle. i. de priuile. & rationē differentie
 ibi pōit paulus q̄a ī primo casu fit progiatio in secūdo delegatio
 uide nota in. c. quāto de cōsue. p̄ doc. nec simplex curatus pōt
 ad lōgum tēpus cōmittere alteri curā suorū prochiānorū sine li-
 cētia ep̄i xvi. q. i. c. i. nisi p̄ aliquos modicos dies ut nota Io. an.
 in nouella de elec. ex. co. li. vi. ¶ Vnde v̄tute talis licētie nō possit
 prochiānus eligere aliquē religiosum q̄a religiosi licet sint pri-
 uilegiati curā non habent s̄m glo. in. c. i. xvi. q. i & glo. in cle.
 dudum in vbo impendentes de sepultu nisi spetialem licentiam
 sacerdos p̄prius cōcederet ut posset eligere religiosū loquor de
 religioso in genere etiā si tal̄ religiosus eēt priuilegiatus a papa ut
 possit audire cōfessiōes q̄a tūc nihilominus tal̄ religiosus deberet
 hrē licētiā & ita itelligo glo. ī vbo aliēo ī. c. n̄o p̄ argumēta glo.
 n̄e & p̄ multa alia que recitat Ba. in. c. n̄o de predicatoribus
 & minoribus dicēdū est ut ī cle dudū de sepult. §. statuimus vbi
 illi relligiosi electi ad cōfessiōes audiendas ex quo sunt presētati
 prelatis ut de illorum grā & licētia & beneplacito confessiones
 audiāt non est necesse q̄ a parrochiali sacerdote licētiā postulēt
 & illa clementina p̄ Clementē quintū progata fuit ad heremitas
 sancti Augu. & carmelitas per Iohannem uicesimū secūdū ut
 nota hic Io. an. in nouella & nota in dicta cle. ¶ Sic ergo intel-
 ligatur Goff & Ray. in Sūma qui non consentiunt q̄ religiosi
 possunt audire confessiones quando sine licentia & sic uellent
 usurpare parrochiam suam auctoritate ut eorum dictum non
 intelligatur de predicatoribus minoribus carmelitis & heremitis
 tales tamen electi s̄m formā dicte clementine durant ad bene-
 placitū prelatorum quod p̄batur ibi in vbo beneplacito nō aut̄
 durabunt sub successore cōcedentis ar. c. si ḡose de repeti. li. vi.
 quod procedit si sub his v̄bis fuerint deputati .s. ad beneplacitū
 prelati ¶ Secus ergo si simpliciter quare dico q̄ debet attendi
 forma excessionis s̄m. car. flor. in cle. dudū ibi tamē in vbo & idē
 uidetur sentire q̄ auctoritas illoꝝ deputatoꝝ sit perpetua tanq̄
 assumentes auctoritatē ab hac constitutione clemētis uide ibi ī
 .i. & .ii. q. illius. §. siue .v. p̄ eundem q̄ dicit q̄ scolares alienigene
 poterūt illis electis cōfiteri etiā si essent prelati exēpti immediate

subiecti pape de quo ibi latius p Guilh. de mote laud. ¶ Et dic q
 ex quo parrochianus h3 licentiã a suo parrochiano nõ expedit
 postulare ab ipso ut in. c. nõ nisi in casibus q ad epũm spãliter
 pertineret quos casus põit Osi. in Sũma e. ti. §. cui cõfitendum
 v̄su nec in hoc reqro uide per glo. & doctores in. c. ii. e. ti. li. vi.
 & ibi per doc. nec tales religiosi priuilegiati de qbus in cle. dudũ
 possent tales casus audire sine licentia spãli epĩ ut ibi pbatur in
 v̄bo cõcessã iũcta glo. ymo si epũs cõmiserit alicui generalĩ uices
 suas ad penitentiã iniũgendas non poterit his casibus absoluerẽ
 fm Ray. in Sũma & Osi. in. §. all v̄su quid si quis epũs cõmiserit
 & ibi dicit q epũs non debet cõmittere tales casus nisi perito &
 discreto uiro qui noscat circũstãtias peccatorũ & peccata maxie
 quo ad dispensatios absolutiones & restitutioes ymo si est datus
 official p epũm simpliciter intelliget datus ad cõtẽtiosa non ad
 pñalia ut dicit Osi. in Suma eodẽ v̄su quid de officiali Sed ne
 lógius euagemur a pposito quia q̄stio pñcipal est cui cõfitendũ
 sit ¶ Exordiamur a capite cui papa debeat cõfiteri q supiorẽ nõ
 h3 & locũ dei tenet i terẽ ut ecc. bene. c. unico. i §. i Nec uidet
 q egeat pñia cũ locũ dei teneat Osi. e. ti. §. preall p multa media
 pbat in. §. cui papa q ḡuius peccat papa aliis & ḡuor pñia esset
 illi iniũgẽda ¶ Alii tenent q sufficit q cõfiteatur soli deo sicut
 tenet greci de pe. di. i. c. si. ¶ Alii q epõ hostiensis q ipsũ cõsecrat
 unde uidet superior ar. xciii. di dominus nr̄ de elec. uenerabilẽ
 §. i Tu dic q potest sibi eligere confessorẽ quẽcunq uoluerit nã
 incotentiosa iurisdictione hoc receptũ est ii. q. v. mandastis & c.
 auditũ ii. q. vii. c. nos si incõpetẽter & c. cũ balaam multo fortius
 in uolũtaria potest se cõmittere cuilibet sacerdoti uide glo. in. c.
 sane de. offi. del. ¶ Cui cardinal si illi delinquãt acrius debet pu
 niri cum domino pape existant exemplum ¶ Adde illud quod
 dicit Augustinus q quanto erat angelus lucifer proximior deo
 tanto plus peccauit de pe. di. v. c. consideret de pe. di. ii. c. prin
 cipium ¶ Caueant cardinales qui sunt tãq cardines ad hostium
 sancte romane ecclesie xxii di. c. sacrosancta romana ecclesia
 ¶ Et multa dicit Osi. qui fuit cardinalis contra istos in v̄su cui
 cardinales Et concludit q debet cõfiteri pape sine cuius licentia

non possunt testamentum facere s̄m consuetudinem romane ecclesie que seruanda est de sen. & re. . ludi in causis. **¶** Alii d̄c̄t q̄ diaconus & subdiaconus cardinalis confitentur presbitero cardinali & presbiteri cardinalis episcopo cardinali & episcopi cardinales domino pape ar. xciii. di. a subdiacono. **¶** Alii q̄ penitentiario domini pape ar. xciii. di. c. fi. xciiii. di. c. i. dic q̄ si absens est causa legationis potest eligerere sibi confessorem .c. fi. i. e. Si presens crimen publicum confiteri debet domino pape s̄m Osi. vbi s̄. Si occultum tunc confiteri debet penitentiario licet alii dicunt q̄ utroq̄ casu sufficiat confiteri penitentiario quo ad salutem anime non quo ad dispensationē quā penitentiarius facere non potest sine speciali mandato pape sic tenet curia licet putet Osi. q̄ tucius sit q̄ quilibet habeat licētiā a papa ut sibi possit eligere confessorem cum subsit ei immediate. **¶** Episcopi tamen habent licentiam & priuilegium de quo. i. e. c. fi. **¶** Quod intellige quo ad oculta peccata non publica ut ipse notat loco ubi .s̄. & in .g. utrum in fine in Sūma e. ti. & dicam in xxiii. q. Cui capellani & curiales q̄ sunt de familia domini pape hii subsunt penitentiario suo. **¶** Qui uero sunt de familia cardinaliū possunt de licentia domini sui qui eorū curam habet de cōsuetudine curie alteri cōfiteri ar. vi. q. iii. c. placuit & .c. i. & .c. nō. Omnes autem alii possunt sine aliqua licentia penitentiario pape ar. xciii. di. c. fi. & xciiii di. c. i. **¶** Cui patriarcha qui grauius puniri debet & maxime si peccatū suum est publicū est q̄ inferiores & tot mortibus digni sūt quot sūt eorū peccata xi. q. iii. precipue de uoto magne .s̄. i. a solo papa puniendi sunt ii. q. v. sicut inq̄t. **¶** Et Innocentius tertius punit patriarchā Anthiochenum de translat. .c. i. **¶** Gelasius & Felix cōstantinopolitanū xxiiii. q. i. Achatius Nicolaus bituricensē primatē xi. q. iii. cōqueslus leo dyasorum alexandrinum patriarcham Ideo dic de publicis criminibus confiteri habent pape & ideo dic de archiepiscopis & episcopis In oculis uero possunt sibi eligere confessorem s̄m Osi. in Sūma .s̄. cui confitendum v̄su cui patriarche nisi sint in curia quia tūc debent confiteri penitentiario s̄m q̄ ut refert Inno vbi. s̄. sic q̄ ep̄i & superiores etiā nō exēpti & inferiores ep̄s

exempti in occultis quibuscūq; possunt sibi eligere confessorem
 .c. ne p dilatiōe .i. e. ti. licet aliq intelligāt illā i exēptis & remotis
 tātū dicētes q; illa diētio exemptis determiniat illam ep̄is sed male
 notauerūt mētem illoꝝ uerboꝝ necnō & illius vbi superiores nā
 si itellexisset de exēptis tātū nō dixisset superioris sed expressisset
 de papa .ar. c. relatū de. sen. exco. & vbū ibi positū in principio
 ne pro dilatiōe fuit cā impulsua nō finalis uide satis habunde q̄
 fuit causa finalis & causa illius. c. & de intellectu illius per Osi.
 in Sūma loco vbi. s. v. sed. breuiter dicas ¶ Et in fine ibi dicit q; nō
 putat tale priuilegiū expirare etiā si talis priuilegiatus ad cu
 riam romanā accedat xxv. q. ii. §. i. & c. sequentibus Ceteri uero
 non priuilegiati habēt tres iudices papam dyocesanū & pprium
 sacerdotem nec nisi in casibus alteri possunt alii confiteri ¶ In
 publicis uero & in grauibus ep̄i & superiores & nō exempti uel
 exempti inferiores oportet cōfiteri suo pprio tātū sacerdoti ut
 dixi. s. cū dixi de cardinalibus & Osi. ubi. s. in v. in publicis aut
 qui & ibi dicit q; licet in foro cōtentioso nulli credi debet sine p
 batione quia nō iudicabo aliq; si nō sum certus de delegatione
 de foro cōpetenti significasti de offi. dele. cū in iure peritus In
 pñiali uero credā si quis dicat se habere licētiā a suo iudice & illi
 credam ar. c. significasti de homicid. cl. ii. & glo. ibi quia non
 presumit mētiri nec imemor sue pprie salutis ex quo petit salu
 tē aīe i. q. vii. c. sancimus glo. penl. c. tua d' spō ¶ Sed q̄ro q̄ potesta
 tē h̄z cōfessor sibi electus per ep̄m die q; illā quā habet ep̄s in
 subditum non aliam ergo super irregularitate nō potest secum
 dispēsare nec in aliis criminibus ad papam reseruatis s̄m Osi.
 in preall. §. vsu sed quam potestatem quia quādo ep̄s eligit cō
 fessorem non potest illi attribuere potestatem quam non habet
 ff. c. de re iur. nemo. c. q; autē de iure patro .i. q. vii. daybertum
 ¶ Nec obstat ep̄s & exēptus sibi eligit de licētia pape ut i. c. si. ergo
 cōfessor electus pōt id quod pōt p̄p q; uidemus i. c. nō si de licē
 tia pprii sacerdotis eligo cōfessorē ille potest electus q̄ proprius
 meus sacerdos Respōdet s̄m Osi. ubi. s. ubi exēptus eligit cō
 fessorē ille h̄z potestātē pñiarii pape de cuius potestate dixi q̄ndo
 posui de cardinalibus ¶ Si uero alius eligit h̄z potestātē iudicis

illius cui subest is qui eligit xciii. di. c. fi. xciiii. di. c. i. c. sane de
offi. dele. nec tutū ē epō dīvōs eligere & sepe uariare sed eligat
unū & nō plures & eo ipso q̄ uni cōfiteatur uidetur illū in suum
cōfessorē eligere uide de utroq̄. §. cui cōfiteādu uersu sed nūqd
potest & uersu nūqd eo ipso & i. v. sequenti ibi ponit notabile
dictū q̄ archiepōs debet scire quis ē confessor epī uelit nolit &
ipsum pōt cōpellere ut sibi cōfiteatur si suspectū h̄z cōfessorem
epī q̄a ab archiepō de aīa epī ratio exiget c. irrefragabili de offi.
ordi. c. romana de censu. li. vi. nec istud prohibet. c. finale. i. e. ti
p̄ potius hoc admittit cū intendit occurrere aīarū periculis Cui
archiepūs quidā uolūt q̄ patriarche si habet illū p̄p̄inquū alioq̄n
pape ¶ Et si in peccato sit non debet stare una hora diei de pe.
di. i. c. & ueniet & de pe. di. iii. ille rex & c. septies presertim pre-
latus qui nullo mō subditos iudicare debet cum h̄z in se quod
condēpnet iii. q. vii. ne licet ille & c. in grauibus & c. postulatus
Osti. in Sūma in §. prell. ponit distinctionē multorū ¶ Sed q̄d q̄d
sit dic de archiepō ut dictū est supra de patriarcha de quibus
episcopis multa scribit Osti. in Sūma e. ti. §. cui cōfiteādu v̄su. cui
epī sub quo versiculo ponit per quatuor colūpnas quadraginta
octo casus & excessus quos scire debent episcopi & superiores
& alii prelati prelaturam super alios habentes a quibus debent
abstinere & sciant illos ut uideant & habeant in frōtibus allig-
natos in quibus debet esse tota prelatorum consideratio uide
illos ordinate Osti in Sūma ubi supra ¶ Cui abbas dicitur q̄dā
distinguedū esse ut si exēptus sit & remotus potest confiteri cui
uult de occultis sed si est p̄p̄inquus tūc soli pape uel eius peni-
tentiario & hoc quando non habet supra se alium maiorem ab-
batem quo casu siue exemptus eēt abbas siue non eius superiori
abbati confiteri debet ar. de consuetudine cū dilectus de v. sig.
abbates ¶ Et breuiter dicunt isti idem de abbate exempto ut
dictum est supra de patriarcha & de non exempto ut dictum
est de archiepiscopo habente patriarcham supra se uel primatē
Et de epō ut dixi supra in suis locis Si uero nō habet aliū abbatē
supra se nec est exemptus tunc proprio episcopo debet cōfiteri
qui est suus iudex lxi. di. obitum xix. di. c. fi. nisi forte s̄m regulā

per sedē apostolicam approbatā posset sibi eligere alias nō possūt sine licētia epī ut in .c. nō. ¶ Que aut sunt uicia quibus abbates frequēter sunt irretiti Osi. in Sūma. §. all. cui cōfitendū uersu cui abbas numero detracto pōit q̄ p eūdē uide tu qui est abbas

¶ Cui aut monachi & dic abbati qui ipsos non solū extrīsecus sed etiā intrīsecus cōgnoscere debet ar. s. de teni ordi. ad aures quē supra caput loco dei posuerūt ita q̄ non habent uelle nec nolle xii. q. i. nolo & nō dicatis ¶ Abbate uero absente uel presente de licentia eiusdem uel secūdū cōsuetudinē uel s̄m statuta regule priori cōfitēt de sta. mona. cū ad monasteriū. §. priori & sequēti Et dicit Osi. in preall. §. v̄su cui monachi & v̄su sequēti q̄ etiā epō poterunt cōfiteri qui epūs p̄nīaz abbatīs impositā p̄ abbatē poterit relaxare quia superioris auctoritas semp̄ uidet̄ excepta de iureiur̄ ueniētes dicit tamē q̄ epūs ipsū sēp̄ remittat ad abbatē ar. de offi. or. quāto & c. ad reprimēdā & c. cū ab ecclesiarum

¶ Et uide per eundem Osi. de offi. or. §. quid pertinet uersu quid de subditis in Sūma Et que sint uicia detestabilia frequēter in monachis & penitus condempnāda que sepe cōmittunt ponit Osi. numero xiiii in preall. uersu cui monachi que uideas tu q̄ es monachus ¶ Cui decanus episcopo suo uel alteri de licentia episcopi sui ut hic ī c. nostro & de pe. di. vi. qui nult & c. placuit & de quibus debent confiteri in quibus frequēter cadunt uide numero xiii. s̄m Osi. §. cui cōfitendum .v̄. cui decanus

¶ Cui archidiaconus dic episcopo cui subest cum sit maior post episcopum de offi. archid. c. i. xxv. di. plectis uel alteri de licētia sua ut in .c. nostro Et nouem excessus quibus frequēter iuoluūt archidiaconi ponit Osi. in dicto. §. cui cōfitendū uersu cui archidiaconus ¶ Cui archipresbiter dic q̄ epō suo cui subest xxv. di. c. perlectis. c. i. ii. & iii. de . offi. archipresb. Et in quibus frequēter peccant archipresbiteri uide per Osi. in preall. §. v̄su cui archipresbiter & hec intelige de archipresbitero ciuitatis idē de rurali qui quandoq̄ uocatur archipresbiter ruralis de officio archipresbiter. ut sigulis quādoq̄ decanus de offi. archid. ad hec .§. fi. Aliquando plebanus de offi. or. c. cum ab ecclesiarū prelatīs ¶ Quādoq̄ abbas licet īproprie de renuc. ex trāsmilla

Cui prepositus siue prior Nā & prepositus dicitur q̄ quādā pri-
 matus curā pre aliis gerit de v̄. sig. q̄uis ¶ Dic si est religiosus
 suo superiori a quo castigāndus est & inferiores ab eo de iureiur̄
 Sicut tuis de ma. & obe. cū in ecclesiis ¶ Si secularis ep̄o uel pe-
 nitēciario suo .c. p̄posuit .s. i. de. cleri exco. nimis. uel alteri qui
 eius curā habet de licentia ep̄i ut. s̄. in c. n̄ro ¶ Cui sacrista siue
 thesaurarius ep̄o suo uel alteri qui eius curā habet de licētia ep̄i
 ut supra p̄xime & in quinq̄ cōmūiter isti peccāt de quo uide per
 Osi. i. Sūma. e. s̄. cui cōfiteūdū. v̄. su cui sacrista ¶ Cui cātor dic ut
 .s̄. & septē uicia quibus isti cōmūiter peccāt uide p̄ Osi. i. dicto
 .s̄. cui cōfiteūdū .v̄. cui cantor ¶ Cui doctor siue magister illi in
 cuius parrochia cōmorat̄ alteri nō ut nota. xi. q. ii. c. i. ii. & iii. &
 vii. ¶ Vicia in quibus doctores cōmūiter uersātur uide per Osi
 in Sūm e. ti. in dicto. s̄. cui cōfiteūdū in uersu cui doctor ¶ Cui
 aduocatus dic ut. s̄. proxime ¶ Et xi. uicia in quibus aduocati
 cōmunit̄ deliquit̄ uide per Osi. ubi supra in dicto. s̄. v̄. cui
 aduocatus ¶ Cui iuriconsultus dic ut supra p̄xime & est ille q̄
 q̄stioēs p̄positas solū determinat p̄ ius nō aduocat ut si p̄ponatur
 q̄stio de factō ipsā soluit & de iure respondet & quādo salarium
 posunt recipere uide xiii. q. iii non licz Et idē dic de istis quod de
 doctoribus & aduocatis ¶ Cui presbiter parrochialis dic ep̄o
 suo uel alii cui forte subest spūaliter uel tēpaliter uel sibi adiuicē
 cōfiteri possunt de licentia prelati sui quod tamē nō multū ex-
 pedir̄ ne cōscii similiū criminū adiuicē sibi defferāt ar. xvi. q. i
 uis post mediū ibi hūani moris est ¶ Et licet hii q̄ multa ḡuia
 cōmittere nō formident aliqua tñ specialiter frequentant q̄ sūt
 xiiii. numero que ponit Osi. in Sūma e. ti. in dicto. s̄. cui cōfi.
 v̄. su cui presbiter parrochialis ¶ Cui Imperator uidetur q̄ pape
 non alteri quia ei imēdiate subest & ab eo cōfirmatur rep̄batur
 inūgitur & coronatur c. uenerabilem .s̄. i. de elec. ¶ Alii q̄ ep̄o
 leodinenſi in cuius dyocesi est aquisgranis ubi coronat̄ i regem
 ab archiep̄o coloniēſi ibi est caput reni celebris est & cōsueuerūt
 ibi concilia celebrari xxxvi. q. ii. c. fi. ¶ Alii dicunt q̄ cuicunque
 uoluerit dū est sanus quia legi non subiacet est lex aīata i terris
 xxiii. q. viii cōuenior ix di. c. primo. C. de legi. l. digna uox ¶ Si

uero infirmat tunc debet confiteri episcopo in cuius dyocesi iacet die s^m
 O. h. in dicto. s. cui confitendum vsu cui Impetor q^{uod} Impator &
 Impatrix de consuetudine antiquissima cuius non est memoria in
 contrarium habent certos confessores prelatos qui sunt magistri
 capelle sue & sub ipsis tenent alios capellanos cottidianos quibus
 confitent & qui habent curam animarum suar^{um} per consuetudine
 non reprobata per dominum Papam illis ergo confiteant ar. c. cu con-
 tingat de foro compet. c. super quibusdam .s. preterea de v. signi.
 possit tamen papa talem consuetudine reprobare & inhibere q^{uod} sine
 licentia sua non eligerent confessorem & q^{uod} actenus factum est
 medioeriter tolerandum c. aqua de co. ecc. uel alta ¶ Tuncius esset
 q^{uod} pro se & familia sua impetrarent licentiam confessorum eligendi

¶ Et octo in quibus Imperator & Impatrix communiter peccat ponit
 O. h. in loco ubi s. vsu Cui Impator ¶ Cui rex quidam uolunt q^{uod}
 pape ubi non recognoscant superiorum sicut Rex Francie ut in. c.
 per uenerabilem .s. uidebatur vsu in super q^{uod} si sint legi. Alioq^{uod}
 metropolitano iii. q. iii. scitote Alii aliter ut dixi de Impatore
 aut est sanus aut infirmus ¶ Tu dic q^{uod} si habet domiciliu^m propriu^m
 & principale in una ciuitate illi episcopo dedit confiteri nisi aliud sit de
 consuetudine cuius inicii memoria Vel priuilegio spali sicut est
 dictum de Impatore & quod dicit de consuetudine intelligit hoc
 O. h. q^{uod} daret hoc priuilegiu^m certe ecclesie Nam q^{uod} posset eligere
 quemcuq^{ue} uelit non putat q^{uod} consuetudo teneret q^{uod} a esset onerosa &
 per eam disrumpere^t neruus ecclesie contra de consue. c. i. & c. cu
 inter uos & faceret eum acephalu^m contra xciii. di. nulla rone Si uero
 comississet peccatu^m in diuisis locis dicit O. h. q^{uod} pot^{est} confiteri cuiuslib^{et}
 episcopo sui regni quod tamen intelligit ita q^{uod} proprio sacerdoti semel in
 anno oia confiteat peccata uel alteri de sui licentia Et decem in quibus
 communiter peccant reges ponit O. h. ubi .s. in vsu cui rex

¶ Cui dux quidam quod metropolitano si habet ipsum in suo ducatu
 al. illi in cuius dyocesi deliquit vi. q. iii. placuit postulasti de foro
 co. ¶ Tu dic q^{uod} illi episcopo in cuius dyocesi habet domiciliu^m
 principale Vnde episcopus pragens dyocesanus regis boemie nunc omni
 enim ducis sniaz diuorcii ptulit iter ducem boemie & uxore sua
 de testi constitutus cl. ii ¶ Et breuiter de pnia dic ut dixi de rege

supra **¶** Et quatuor excessus in quibus cōmuniter frequentant
 duces ponit Osi. in loco ubi s̄. in v̄su cui dux **¶** Cui marchio
 dic ut dixi de duce marchio minor est duce s̄m Osi. maior ta-
 men comite unde marchio dicit̄ spectabil̄ comes clarissimus ii.
 q. vi. anterior̄ s̄m quosdam **¶** Sed dic q̄ s̄m diuersarū regionū
 cōsuetu linē debēt talia iudicari sicut de aliis officijs ecclesiasticis
 s̄m Osi. qui ponit decē in quibus cōmuniter excedunt mar-
 chiones in dicto. s̄. cui cōfitendum v̄su cui marchio **¶** Cui p̄cer
 seu baro dic ut dixi de rege. f. quando est talis q̄ habet ciuitates
 uel ciuitatem sub se si tantū castra habet debet cōfiteri illi sacer-
 doti in cuius parrochia principale habet dominiū al. domiciliū
 uel de eius licētia alteri ut i. c. nostro **¶** Si in diuersis nec apparet
 principale uel caput baronis uidetur q̄ possit cōfiteri cuilibz. i.
 parrochiam moratur. ff. ad municipales. l. assumptio. s̄. p̄ultio.
 de parro. c. si de foro cōpe. ex parte & tunc confiteatur omnia
 cuilibet aut de licētia ep̄i unum sibi eligat cōfessorē ne cōtingat
 diuidi confessionem quod fieri non debet ut dixi in questione
 qualis debet esse confessio & si castra uel domicilia sint in diuers̄
 ep̄atibus ab utroque ep̄o licentia impetretur ar. c. pro illorum. s̄.
 Si uero claustralis de sen. exco. **¶** Vel recurrat ad metropolita-
 num de deci quoniā de foro cōpetē. sane **¶** Si sit diuersarū p̄uiri-
 arum recurratur ad primatem uel ad papā de Iure patro nullus
 tucius tamē est recurri ad papam quia illud est sine dubio ix. q.
 iiii. cuncta per mundum & .c. per principalem **¶** Et quinq̄ in
 quibus cōmuniter illi peccant ponit Osi. in dicto. s̄. cui con-
 fitendum in. s̄. v̄. cui procer **¶** Cui miles planum est q̄ sacerdoti
 suo ut hic in. c. nostro In quinq̄ enim cōmuniter excedunt s̄m
 Osi. i. Sūma. e. ti. in. s̄. cui confitendū. v̄. cui. miles **¶** Cui merca-
 tor dic ut s̄ Et decem in quibus cōmuniter peccāt mercatores
 ponit Osi in loco ubi supra i. v̄. cui mercator **¶** Cui rusticus dic
 ut supra Et quatuor in q̄bus cōmuniter peccant rustici ponit
 Osi. i. loco ubi s̄. v̄. cui rusticus Quid aut̄ si illi rustici i. alienis
 parrochis hyemarent uel estiuarent non animo ibi remanendi
 debent ab antiquo sacerdote suo habere licentiam uide Osi. in
 alio uersiculo quod incipit rustici post uersiculum pueri.

Cui pueri dic ut supra Et quinque i quibus comuniter peccant
 pueri uide per Osi. in sepe allegato §. cui confitendū in v. cui
 pueri ¶ Ultimo quid de familiā epī uel archiepī si sit de alia dy-
 ocesi idem uidetur quod de familia alterius p̄cipis layci Si de
 illa dyocesi sunt tūc debent cōfiteri proprio sacerdoti nel alteri
 de eius licentia ut hic in .c. nostro ¶ Et per eundē Osi in loco
 ubi s̄. in .v. quid de familia ¶ Si uero usq̄ ad .c. omnis utriusq̄
 sexus non seruarunt hanc formā non credit Osi. per hoc eos
 peccasse si simpliciter sunt confessi cui uoluerint fecerunt iuxta
 uerbū Aplī alter alterius onera portate & confitemini alteruꝝ
 peccata ueltra & rogate ad inuicem ut saluemini de pe . di i. c. fi
 de quo per Osi. in dicto §. cui confitendū .v. quid de his est .v.
 finalis illius. §. ¶ Septimum erat principale Quid sit penitētia
 unde dicatur ¶ Penitētia aut̄ s̄m. Auguf. Est quedam dolentis
 uindicta puniens in se quod dolet cōmisisse de pe. di. iii. p̄nia ē
 ¶ Sed s̄m Ambro. & Grego. P̄nia est mala preterita plangere
 & plangenda iterum non cōmitere de pe. di. iii. c. i. & vi. ¶ Et
 dicitur penitētia quasi penam tenens uel pene tentio a puniēdo
 s̄m Osi. in. §. quid sit penitētia in Sūma .e. ti quia requirit q̄
 peccator in se semper puniat ulciscendo quod cōmisit peccādo
 Alioquin si paucis diebus quis penitētiā agat demū ad peccata
 redeat merito peccatur sn̄ia primi pastoris. s̄. Petri prima petri. ii.
 .c. qui sic ait Canis reuersus ad uomitum & sus lora in uolu-
 tabre luti puerbiorum xxviii. de pe. di. iii. c. iii. Si autem dicuntur
 ¶ Vel dicitur penitētia a penitendo s̄m goss. in Sūmma e. ti.
 faciūt multe auctoritates s̄ctoꝝ ad predicta de pe. di. iii. a p̄ci-
 pio usq̄ ad. §. sed v̄ba circa p̄cipitum tertie colūne Et occasione
 supra scriptorū uerborū aliq̄ dixerūt q̄ si qs ueram p̄niaz egerit
 nūq̄ postea peccat mortalē quod nō ē uer̄ q̄a predictē auctori-
 tates s̄m Osi. nō sūt ad diūsa t̄pa sed ad illud tātū tēpus i quo qs
 agit p̄niaz ut illo t̄pe quo qs cōmissa plāgit alia nō cōmittat nec
 cōmittere p̄ponat ut dicit Grānus in dicto. §. si uerba unde alia
 s̄ra h̄z i difinitionē ut plāgēda interim nō cōmittat ¶ Et iō dicit
 Ysidorus irrisor est & nō penitēs qui adhuc agit quod p̄tēt nec
 uidet̄ deū poscere subditus s̄ subsanare fratribus multi lacrimas.

indefinenter fundūt sed peccare nō desinūt **E**t Augu. inanis est penitētia quā insequens culpa coingnat nec profunt lamēta si replicent peccata **V**nde Gregorius quid pdest q̄ quis peccata luxurie desleat & adhuc ad auaritie exitus anhelat Si igitur estis penitentes & non irridētes mutate uitam & mutate mores & recōciliamini deo **S**ufficit ergo ad ueritatem penitentię cōmissa deplāgere & firmiter ī animo pponere alia non cōmittere **Q**ue si cōmittant̄ apparet nūc q̄ prima penitentiā non fuit pfecta nec pdest ad salutem nisi hō p aliam penitentiā reparēt ut pbat Gracianus per multa dicta sanctorū ab illo. s. sed uerba superius inducta usq̄ ad. s. q̄ frequenter pēitēti & . c. adhuc instant & sequentibus de peni. di. iiii. **D**ixi quid sit penitentiā **S**ed quero qd sit confessio Aurelius Augu. in li. de pe. diffinit actum esse per quē morbus latens spe uenie aperitur **P**eccatū enim quod est morbus anime aperit sacerdoti datq̄ uenie spem cū ē canoice facta cōfessio Cuius confessionis duplex est forma **U**na implicita & generalis **A**ltera explicita & specialis **G**enerali utitur sacerdos cū est missam celebraturus **S**pecialis est que specialiter & sigillatim de peccatis fit sacerdoti **D**e effectu utriusq̄ posui cum tractaui de q̄bus peccatis cōfitendum sit **Q**uia per generalem remittunt̄ uenialia & p specialē mortalia **O**ctauū nūc principale sequatur **Q**ue & quot sūt actiōes penitentię pōit Augu. tres & etiam Ossi. in Sūma e. ti. s. que & quot sunt **P**rima est que nouū hominē p̄turit & hec fit ante baptismum nisi enim baptisatū subaudi acultum & discretum peniteat uite ueteris nouam uitam inchoare non potest. c. qdā de aposta. recipit tamen talis carācterem licet non gratiam spūs sancti ut de baptismo .c. maiores Ab hac paruuli & furiosi cōtinui quia non posunt uti libero arbitrio excusantur ut p Ossi. in Sūma de baptismo. s. quis sit effectus **S**ecūdus actus p̄nie est quā quis facit post baptismū de peccatis mortalibus ut in .q. precedenti que penitentiā agitur de his que lex decalogi cōtinet & dixi ī. q. iiii. Et de q̄bus Aplūs ait si nos ipōs iudicaremus nō qppe a domio iudicaremur Et sm Grego. Aut hō in se ipsū penitēs punit̄ aut deus iudicās cū homine pcutit **T**ertia actio est

penitētia que agitur pro peccatis uenialibus q̄ humanā fragilitatem q̄uis parua tamen crebra subripiunt que si colata in nos fuerint ita nos grauabūt & opprimunt sicut unū graue peccatū dixi in tertia questione ubi posui exemplum & allegaui de nave fluctuante propter hoc necesse est ut oratiōes & ieiunia inuigilēt

In quibus dum dicimus & dimitte nobis debita nostra manifestamus nos habere peccata que nobis dimittantur atq̄ in his uerbis hūilantes animas nostras cottidianam quodāmodo agere penitētiā non cessamus pbantur hec de pe. di. i. c. tres actiōes & c. sequēti & de conse. di. iiii. c. tunc ualere & c. agat & ne quod absit & c. sine penitentia ¶ Nunc satis propere questioni none principali locus accomodatur ut in ea uideatur quibus & quot dictis ad penitentiā properandū sit Et dic q̄ tribus Prima est cordis contritio secūda oris confessio tertia operis satisfactio

Unde Crisost. de pe. di. iiii. c. perfecta ¶ Perfecta penitentia cogit peccatorem omnia libenter conferre In corde contere In ore confiteri In opere tota hūilitate perficere Et ista penitentia est fructuosa quia tribus modis deum offendimus delectatione cogitationis impudentia locutionis & superbia operis ut contraria contrariis curantur Prime opponit contritio Secūde oppōit oris confessio Tercie opponitur operis satisfactio Regula oīs res de regulis iuris hec tria sm Osi. & Goff. sunt tres mortui quos dominus legitur suscitasse filiam archi synagogi ifra domū ecce peccatum cogitationis quia ipsam intus inuenit de pe. di. i. c. non sunt hec & c. quem penitet in fine filium uidue ad portam ciuitatis Ecce peccatū locutionis de pe. di. i. c. fleat Lazarum in sepulcro iam fetentem Ecce peccatum operationis de peni. di. i. c. quātum libet ¶ Et nota q̄ puellam vbo ¶ Puerum motu Lazarum cū fremitu quia dominus infremuit clamore & lacrimis suscitauit Lazarū de his tribus dictis loquit Moyses dicēs deus hebreorū uocauit nos ut eamus uia triū dieꝝ in solitudine & sacrificemus domino deo nro ne forte accidat nobis pestis aut gladius. i. culpa ī presēti & pēa ī futuro In hoc triduo q̄fuit uirgo glōsa filiū suū & inuēit hec est scala cū tribus ḡdibus quā uidit Iacob erectā a terra usq̄ in celū & dominū inixū

scale iste nixus est propter tria Primum est ut dominus fortis
gigas uere penitentem & scalam. s. penitentiam fortiter sustineat
Secundum cum forte laborauit & fatigatus fuerit in ipsum respiciat
in x. ps. lacta cogitatum tuum in dominum & ipse te enutriet

Et Mathei xi. Venite ad me omnes qui laboratis & onerati estis
& ego reficiam uos Et Augu. proice te in dominum non enim ita
est crudelis ut se eripiat & te cadere permittat **T**ercium ut usque
ad cacumen scale ascendenti manum porrigat & ipsum suscipiat
& cum tripudio in sua gloria inducat & gaudere sempiternae faciat

Prima igitur dicta est contritio Circa quam cadunt quatuor

Quid sit contritio **Q**ue inducant contritionem **Q**ualis debet
esse contritio Et quis sit effectus contritionis **C**ontritio secundum
theologos & canonistas ut inquit Osi. in summa e. ti. g. quibus &
quod dictum est a malo ad bonum a dyabolo ad deum conuersio

Vnde Ioel ii. Conuertimini ad me in toto corde uestro **V**nde
conuersio est cordis undique uersio de pe. di. i. conuertimini **V**el
sic contritio est penitentis peccasse dolor uerus atque continuus cum
 proposito abstinendi confitendi & satisfaciendi sponte sumptus Et
dolor secundum beatum Bernardum debet esse triplex **A**cer acrior
acerrimus Acer quia deum nostrum creatorem offendimus

Acrior quia patrem celestem qui nos pascit impugnamus **A**cerrimus
quia redemptorem nostrum qui nos proprio sanguine redemit
a peccatorum uinculis & eterna damnatione iterum crucifiximus **E**t
de tribus debemus dolere de commisso peccato & de omisso bono
& de amisso tempore **Q**ue autem inducant contritionem sunt ista
cum amaritudine & dolore continuo recensere & cogitare sua
peccata **V**nde Ezechias recogitabo tibi omnes annos meos in
amaritudine anime mee **S**ecundum toto corde & animo penitere
& pudere deum & proximum offendisse Iob res dignas confu-
sione agunt **N**aum tercio reuelabo omnia pudenda mea in
facie tua **T**ertium turpitudinem peccati considerare & detestari
propter cuius uilitatem homo uilis est factus & abiectus Iohannis
.v. qui facit peccatum seruus est peccati **E**t Seneca si scire deos
ignoscituros & homines ignoraturus non tamen uellem pec-
care propter uilitatem peccati **Q**uartum est timor frue

dampnationis eterne ideo dicit Osi. in. s. preall. & fuerunt vba Ieronimi ¶ Quoties diem illum considero toto corpore contremisco siue bibo siue comedo siue aliud facio semp illa tuba terribilis uidetur insonare auribus meis Surgite mortui & uenite ad iudiciu Et grege de. pe. di. iiii. si iustus quid faciet uirga deserti ubi concutietur cedrus paradisi ¶ Quintum timor gehenne apocal. xix apprehensa est bestia & cu illa pseudo ppha Et qui acceperunt caracterem bestie & qui adorant eius ymaginem missi sunt in gehennam ignis ¶ Sextum dolor de amissione patrie celestis apocal. iii. Tene quod habes ut nemo accipiat coronam tuam & xvi. beatus qui uigilat & custodit uestimenta sua ne nudus incedat & uideat turpitudinem eius ¶ Septimu dolor de multiplici offensa creatoris ut. s. dixi i diffinitioe Quid sit contritio ¶ Octauu spes uenie q remittit peccatu Spes gratie qua bene opamur ¶ Spes glorie qua remuneramur apoco. iii. Ecce ego sto ad ostium & pulso si quis audiuerit uocem meam & aperuerit mihi ianuam intrabo ad illum & cenabo cum illo & ille mecum ¶ Et dabo illi edere de ligno uite & sedere mecum in trono meo ¶ Et precursor domini sanctus Iohanes baptista i principio sue predicatiois clamat pniaz agite subaudi securi de premio Vnde sequitur appropinquabit enim regnu celoru & Mathei viii. no ueni uocare iustos sed peccatores ad penitentiam reuertere igitur sanamitis caticoru vi. i. anima captiua ppter peccatu reuertere propter peccatum imunde cogitationis turpis locutionis prauo operationis obstinate consuetudinis ¶ Que quatuor purgant cordis contritione oris confessioe opis satisfactione bone uite conuersatione continuatioe quia qui perseuerauerit usq in finem hic saluus erit ¶ Noli igitur desperare cu Cayn quia plus potest deus dimittere q tu peccare Sed neq cum Origene nimiu presumas de dei mia sed granu .i. aiaz tuam & cogitatione tua poe inter duas molas. s. timoris & mie coteras ut ex farina sic trita uetila bro discretiois mūdada aq lacrimay comixta bonu pane & delectabile in clibano cordis igne caritatis decoctu pares & offerre hospiti tecu cenare cupienti & ad hostiu pulsati ut apoca. iii. preall ¶ Qualis debet ee contritio & qui dicuntur uere contriti illi qbus taa

mentis cōtritiō q̄ singillatim & cū pudore peccata sua recogitāt
 & se peccasse dolēt amare & sunt in continuo p̄posito abstinēdi
 confitendi & satisfaciendi qui aut̄ peccati displicentia quadam
 ac dolore leui nec continuo sed aliquādo mouētur hii nō cōtriti
 sed attriti nōie appellantur ¶ Debet enim esse contritiō cōtinua
 & vl̄s de oībus peccatis nec satis est peccatorem dolere moueri
 nisi doleat & dolendo perseuerat q̄ acriter & continue doleat ut
 s̄m Augusti. sicut peccatum magna delectatione peccauimus
 ita dolore non semper doluisse dolentissime ac ingenti dolore
 dolēdo nos peccasse p̄iteat & ad istud Ezechias vii. Recogitabo
 tibi omnes ānos meos in amaritudine anime mee & in psalmo
 lauabo p̄ singulas noctes lectū meū & lacrimis meis strātū meū
 rigabo Quoniā ī flagella paratus sum & dolor meus ī cōspectu
 meo semper ¶ Doleat igitur ex fide & doleat nō semp̄ doluisse
 de pe. di. iiii. c. si Aplūs in fine ¶ Ex his manet satis clar̄ quis sit
 effectus contritionis ex ui nominis q̄ debet esse consequens
 rebus instit̄ de donac. .g. est & aliud xxi. di. clericos de prebē. cū
 s̄m Aplūm ¶ Et dicitur cōtritiō quasi simul ex toto tritio quod
 passiue & actiue potest intelligi quia totum cor terit̄ & scinditur
 p̄ nimiam angustiam dolore ira & cogitatione que accepit cō-
 uersus & contritus contra ipsa peccata Ioel. ii. Scindite corda
 uestra & nō uestimenta de pe. di. i. c. scindite & in ps̄. Sacrificiū
 deo spūs contribulatus de pe. di. i. in principio Punge igitur &
 percutite cor tuum spinis clauis & lāceis quibus pro te xpūs fuit
 passus Actiue quia contritiō tanq̄ fortissima machina conterit
 totam congeriem peccatorū diminuit laqueos dyaboli ut in ps̄.
 laqueus contritus est & nos liberati sumus ¶ Destruit carcerem
 īfernalem. Eneruat uires demonū que omnia possunt denotari
 in Samsonē ut dicit Osi. in Sūma. e. ti. .g. quibus & quot diebus
 v̄su Item quia destruit carcerem Hec reparat muros yherusalē
 quos destruxerat Nabugodonosor .i. dyabolus in psalmo ben-
 igne fac domine in bona uoluntate tua syon. i. contritiōne a te
 solo gratis data uel danda syon idest anime tue & sic edificētur
 muri yherusalē. i. ī patriā celestē trāsibis ¶ Effectus ergo uere cō-
 tritiōis est q̄a mūdāt aīaz a reatu culpe liberat a pena & liberat ab

horrēda demonū societate a uilissima peccati seruitute restituit
 bona spūalia q̄ homo amiserat p̄ peccatū societatis in spūalibus
 & cōmunionem bonorum ecclesie de filio ire filiū gratie reddit
 de filio dyaboli filium regis altissimi heredem dei & coheredem
 xp̄i nos fecit & sic edificantur muri yherusalē .i. ad sanctā dei
 celestem & sanctissimam ciuitatem trāsuolamus His taliter de-
 cursis circa contritionem ¶ **Q**ueri consuevit dubitatur utrum
 sola contritione sine confessione peccatum deleatur hoc plenissimē
 disputat Gratianus pro & contra de pe. di. i. & glo. circa p̄icipiū
 ibi multa scribunt uarie sunt opiniones ¶ **Q**uedam q̄ sola cō-
 tritio non sufficit ubi adest sacerdos de pe. di. i. c. fi ¶ **S**ecunda
 opinio q̄ ymo fit remissio sed conditionalis in casu q̄ confiteat̄
 & satisfaciatur ar. c. sane in fi. de pe. di. iii. ¶ **T**ertia q̄ sufficit sola
 contritio si facultas non suppetit penitendi. ar. xv. di. due. Gra-
 tianus scripsit hoc lectoris arbitrio relinquendum de pe. di. i.
 auctoritatibus quibus ¶ **Q**uarta q̄ per contritionem solam
 non deletur peccatum nam sicut tribus modis deū offendimus
 corde uerbo & opere sic tribus modis debemus satisfacere s̄m q̄
 innuit Crisost. de pe. d. iii. perfecta Et auctoritates que Innuūt
 sola contritione peccata deleri non obstant quia intelliguntur
 cum oris confessione articulus necessitatis excludat .s. cum quis
 uere cōtritur sed morte preuenitur uel alio iusto impedimento
 cōteri uel satisfacere impeditur ¶ **H**ugo tenuit q̄ sola cordis cō-
 tritione in adulto si uere contritur & proponit de cetero non
 peccare & de commissis confiteri & satisfacere & si posterior cō-
 fessio & satisfactio non sequatur peccatum iam dimissum in
 contritione non reddit peccat tamen mortaliter is qui potest
 confiteri & satisfacere & hoc non facit sic intelligit de pe. di. i.
 magna ¶ **E**t auctoritates inuentes peccata non dimitti sine
 confessione & operis satisfactioe intelligi debent de cōfessione
 interiori que est recognitio peccati in mēte sua uel propositum
 confitendi uel gratia qua sic homo disponitur ut doleat de pctō
 & proponat in mente confiteri & satisfacere si locus & tempus
 affuerit ¶ **E**t idem intelligit de satisfactioe interiori que est dolor
 interior & amaritudo aīe de pctō cōmissō & ut abstinere p̄p̄at

de pe. di. iii. satisfactio c. si Aplūs & di. i. §. hiis uerbis huic opiōi
 cōmūiter solet oppōi ex quo sola cōtriciōe delet peccatū ad qd
 est opus oris confessiōe & satisfactiōe respōdet q̄ sūt necessa-
 ria ad humilitatem & iusticiā exercendā de pe. di. iii. p̄ductior
 & ut satisfaciāt ecclesie q̄ lesa est ex peccato ¶ Hāc ultimā tenet
 Osi. in. §. quibus & quot v̄su hec ultima & dicit illā celebrem
 & communiorē Non tamen intelligas s̄m ipsum q̄ ipsa cōtritio
 peccata dimittit sed ex ipsa contritione gratia dei oīa liberaliter
 cōdonat ¶ Vnde Ambro. uerbū .i. filius dei tollit peccata mūdi
 & de pe. di. i. uerbum Et Augu. nemo tollit peccata mūdi nisi
 solus xpūs qui est agnus tollens peccata mundi de pe. di. iiii. c.
 nemo tollit al. de cō. di. iiii. Et quod dicitur ergo peccata dimitti
 cordis contritione cum precedat interior contritio intellige in
 oībus gratia dei preueniente ¶ Vnde uersus Quicquid habes
 meriti gratia preueniente donat Nil deus ī nobis nisi dona sua
 ī nobis coronat de cō. di. iiii. c. grā. deutro. v. & exodi xx. Vnde
 peccati remissio est attribuenda gratie dei que est causa cause
 Naturaliter enī precedit gratia cōtricionem Contritio sequitur
 nā dilectio dei precedit quoniā qui gratiam habet diligit deum
 Inde sequitur contritio quoniam qui diligit deū cōtritur q̄ deū
 offendit ¶ Et ex hac contritione sequitur peccatorum remissio
 ut hec probātur de pe. di. i. omnis qui nō diligit deum in morte
 manet Io. i. & iii. Et ista dilectio dei est caritas in deum qui est
 fons uiuus cui nō commūicat alienus a fide. i. qui nō habet fidē
 in deum ¶ Spūs ergo gratie dat fidem que etiā non petita a deo
 conceditur ut & homini penitēti & alia concedātur nam fides
 nō in libero arbitrio tantum sed donū dei de. cō. di. iiii. c. gratia
 caritas ergo per. fidem opatur que caritas est uia ad contritionē
 & peccatorum remissionē sicut sine uia nemo pueniet quo tēdit
 ita sine caritate que uia dicta est ambulare nō possunt homines
 sed errare Sine ergo caritate ueram cōtricionem non possunt
 homines habere de pe. di. ii. §. i. ergo si caritas & c. precedente &
 §. cū ergo q̄ criminaliter peccat & c. sequenti ¶ Quid sit caritas
 sunt multa iura de pe. di. i. Prosper ita definit Est recta uolūtas
 ab oībus terrenis semp aduersa, inseparabiliter deo iuncta, unita

Definitio caritatis

igne quodam spūs facti a quo est & ad q̄ referē icensa, Inq̄ namēti
 oīs extranea corruptiōis inscia diuine contemplatiōis anxia, &
 multa alia dicit Prosper **V**ide p̄ Ossi. i. preall. §. vsu prosper
 caritas ē Vide de pe. di. ii. Caritas ē ut mihi uidet & i multis. c.
 q̄ icipiūt caritas Et quod dictū ē q̄ solus deus dimittit peccā nō
 excludas prēm nec spūm sanctū de cō. di. iii. oīs i fine & di. iiii.
 quoniā circa mediū Et p̄ ueritate ultie opiōis uide exēplū Lazari
 quē dominus prius suscitauit dicens Lazare ueni foras deinde
 uiuus egressus fuit a discipulis absolutus xi. q. iii. tūc uera patet
 ecia per. x. leprosos qui in uia mundati sunt anteq̄ ad sacerdotes
 uenissent patet etiam de leproso q̄ dominus a lepra mūdauerat
 postea precepit s̄m legē offerre sacrificia de pe. di. i. §. **S**i autē
 cor uerū s̄m Goff. & Ray. Et dic s̄m Ossi. in §. preall. quibus &
 quot dictis iuxta finē q̄ qlibet xpianus peccans mortaliter du-
 plici uinculo ad satisfactionem astrigitur **V**no quo ad deum
 ligat i cōtritiōe remitti Alio quo ad ecclesiā & hoc per cōfessiōez
 & satisfactionē iunctā & absolutiōe sacerdotis relaxatur hoc
 pbant dicta exempla pbat in. c. a nobis cl. ii. de sen. ex. §. i. ibi
 uiculū igit. quo peccator ligatus est aput deū i culpe remissiōe
 subaudi p̄ contritiōē obtētā **D**issoluet illud aut quo ligatus
 ē aput ecclesiā cū snia remittit subaudi uel cū a presbitero absol-
 uitur relaxatur exemplo Lazari ut ibi sequitur sacerdos igitur
 minister dei ei cui iam dominus per cordis cōtritiōē peccatum
 remisit satisfactionē iponit & penā tēporalē iungit alleuiat uel
 remittit sed hec intellige de pe. di. i. multiplex & c. quē penitet in
 fine & c. cōsideret in fine, dominus ergo remittit eternā presb̄
 temporalem penā **E**t nota tria circa hāc materiam s̄m Ossi.
 confessionē cōtritiōē & mūdationē Confessio nō est res signi
 sed signū tātū. s. cōtritiōis Cōtritiō nō est res signi. s. cōfessiōis
 sed est signū. s. mūdationis **M**undatio non est signū alicuius
 rei s̄ ē res signi tātū. s. cōtritiōis sicut i Simili dicit de cele. mis.
 c. cū Marthe vsu primū **S**ecūda dicta est cōfessio qd aut sit cō-
 fessio dixi i vii. q. principali in fine. ff. de confes. l. certū **T**ertia
 dicta ē opis satisfactio hāc unusquisq̄ itelligit q̄a pctis tuis aput
 sacerdotē oibus recitatis & quātū fuit recordatio p̄ atefactis quā

tibi penāz discretus cōfessor ipōnit eā tu aīo equo sumas feras
 q̄ patienter & integre & obediēter implebis frustra enī eēt facta
 cōfessio si qua iniūgitur p̄nā & satisfactio nō sit impleta. Nunc
 ad decimā q̄stionē stilus cōuertitur Et quero an penitētiā possit
 quis per aliū adimplere ¶ Dic si loq̄mur de confessione debet illā
 per se facere nō per nūctium s̄m lo. an. hic in v̄bo per se de. pe.
 di. i. c. q̄ penitet in principio si sit simplex pōt per se cōfiteri p̄
 scripturā xxx. q. v. q̄lis s̄m uinc. Vnde dicit Innoc. hic q̄ si esset
 surdus uel mutus uel alterius lingue uel sit eger q̄ sine periculo
 nō posset loq̄ cōfitebit̄ per scripturā uel per aliū p̄nāz autem p̄
 aliū poterit adimplere si per aliū sit ad implebilis s̄m Bu. hic & lo.
 an. facit .c. presbiter lxxxii. di. & q̄ nota glo. in c. licet de uoto
 ¶ Et dicit hic Bu. hoc esse uerum quando ipse cui est penitētia in-
 iuncta non potest ipsam adimplere propter aliquod impedimētū
 superueniēs alias secus per istū textum qui dicit propriis uiribus
 facit quod nota Inno. in dicto c. licet in iii. glo. cuius dictum
 potest intelligi in penitētia non afficiente personam ut puta si
 esset dare elemosinā uel pecuniā expēdere in redēptionem cap-
 tiuorum non enī uidetur referre an per se uel per aliū faciat ¶ Si
 uero esset penitētia in ieiuniis i oīonibus & peregrinationibus
 uigiliis flagellis afficientibus p̄sonā in illis nisi iusta causa subsit
 non pōt fieri executio per alium nam ista requirūt industriā
 persone & penitentiarius uidetur eligisse industriam ut magis
 propter afflictionem corporalem corporaliter sūptam peccator
 magis retrahetur a peccato ¶ Undecima erat questio an quis
 per nūctium possit sacerdoti confiteri & expedita fuit in prin-
 cipio precedentis questionis ¶ Duodecima erat questio notabil̄
 quo tempore sit suscipiendum eucaristie sacramētum textus n̄
 sup̄ius soluerat q̄ saltē semel in aīo debet unusquisq; xpianus
 confiteri saltem ut dixi in v. questione & intelligit lo. an. hic in
 uerbo saltim ac si dicat quia sepius hō cadit sepius deberet facere
 de pe. di. iii. septies saltem faciat semel in pascha ¶ Vel intellige
 s̄m eū de his qui postquam penitentiam egerūt nō peccauerūt
 mortaliter quibus hic in c. nostro consulitur licet non sint in
 peccato mortali tamen semel confiteantur quia non debent se

nimiū assecurare v. di. ad eius. ¶ Vel loquitur de his qui peccāt q̄a
 semel satem ī anno & per hoc sentit q̄ statim cum peccauerunt
 debent confiteri licet aliqui dicant posse usq̄ ad annum differre
 sed non est securum & ideo intellige ut dixi in. v. q. statuit tamē
 specialiter in monachis ut prima dominica cuius libet mēsis cō-
 municare debeant cle. ne in agro. §. sane de. statu reg. postea
 textus noster subiūgit q̄ ad minus ī pascha reuerenter suscipiāt
 eucharistię sacramētū ¶ Aduerte apud plures religiosos dubitat̄
 an in pascha an in cena domini suscipiendū sit reuerenter sa-
 cratissimū corpus textus est in c. & si non frequentius de cō. di.
 ii. allegatus in glo. nostra dicit q̄ ter in anno sumi debet in pa-
 scha in penthecosten & in natale domini ¶ Ex. ibi sequēs incipit
 in cena domini q̄ usus ecclesiasticus demonstrat in cena domini
 eucharistiā sumi dicit glo. ibi sic oym, hodie non, sed monachi
 hoc faciunt ita ibi dicit glo. de monachis p̄sum est in cle. ne in
 agro preall. dubium est in aliis religiosis glo. in illa cle. dicit q̄
 honestum esset dillatare illam clemētina ad omnes religiosos tā
 monachos nigros q̄ alios quia in principio loquitur de nigris
 Religiosi enim omnes seruāt q̄ in cena domini sumunt omnes
 eucharistiā ¶ Dubium remāet quid de laycis littera nostra uidet̄
 hoc determinare quia in pascha Sed certe non deberet induci
 disparis ritus obseruātia inter religiosos & seculares ar. c. quomā
 de vi & ho. cler ¶ Et uidetur cōfusio quodāmō religiosorū alias
 religionis xp̄iane diuersitatem inducere inter laycos & clericos
 nulla ostensa ratione ar. c. q̄. sit de iudeis maxime cum omnis
 xp̄i actio sit nostra instructio c. significasti de elec. facit textus
 in c. qui passus uerso ecce de conse. di. ii. ubi unicū corpus xp̄i
 sumimus ut simul omnes unā fidem unā spem unamq̄ simul
 teneamus & diligamus caritatē ergo ut euicēcius hoc demonstrat̄
 conuenientius est ut inter nos & ecclesiasticos ista non notetur
 ritus differentia Et persuadet ibi textus sequens qui incipit cum
 frangitur hostia dū sanguis de calice in ora fidelium funditur
 quid aliud quam dominici corporis in cruce ymolatio eiusque
 sanguinis de latere effusio designatur Et est dictum Prosperi in
 libro sententiarum ¶ Et facit illud euangelicum quocientcunq̄

hoc feceritis in meam cōmemorationem mortem domini nunciabitis ad hoc faciūt multa Iura de cō. di. ii. Sed signum cōuenienter precedit signatū ut dixi i fine none q̄stiois c. signum c. sacrificiū c. species de con. di. ii. c. cum Marche uersu primo de cele missa Sicut dicimus materialiter q̄ coruscatio & fulgur precedit sagittam uenturam a celo ita conuenientius uideretur q̄ cum deus & christus dominus noster filius patris per sacramentum tale notauerit & significauerit mortem suam tunc de proximo subsequaturam & illa die instituit tale sacramētum ita proportionabilius & conuenientius satisfacient ecclesie sumendo in domini cena & cum mors christi tanq̄ dolorosa per tale sacramētum nūctiet resurrexio notat & significat gaudium ut cantat tota ecclesia Hec dies quam fecit dominus potius ut uideamur passionē xp̄i & mortē deplāgere conuenit magis in cena domini q̄ in pascha & pascha. i. transitus ideo ante diem qua faceret transitum ad patrem. i. ueniret ad mortem ¶ Deinde uita resurgeret sanctificauit hoc sacramētū eucharistie ideo cōuenientius i cena domini Adduco tex. in. c. q̄a corpus de cō. di. ii. quia corpus assūptū ablaturus erat ab oculis & ablaturus ad sidera necessarium erat ut die cene sacramentum nobis corporis & sanguinis consecraret ¶ Ad huiusmodi ergo signum euidenter conuenit magis in cena q̄ in pascha & facit dictū Ambrosii transumptiue in c. Si quoc. de con. di. ii. ¶ Si quocienscunq̄ effunditur sanguis xp̄i in remissionem peccatorum effunditur Debeo igitur semper accipere qui semper pecco & semper sumere medicinā ideo si non cado usque ad pascha non puto quem peccare qui non cōmunicat i cena domini uel in pascha licet puto esse tutum sumere etiam i cena domini uel pascha per c. Si non sunt de con. di. ii. Vbi dicitur si nō sunt tāta peccata ut quis excōmūicet. i. digna mortali peccato non debet se a medicina corporis separare Et quia non debet quisq̄ fidelis differre cōfessionem peccatorum & si distulerit debet saltem semel in anno cōfiteri ut dixi in principio huius questionis & in c. nostro eodem modo dico q̄ non debet differre suscipere eucharistiā dicto .c. si quoci. & si distulero ipāz assumere q̄ndo pecco dubitatur q̄ndo debeo assumere tex. noster

dicit q̄ sumat reuerenter ad minus in pascha p̄dero uerbū ad
 minus qui est terminus peremptorius & ultima meta statuta ab
 ecclesia & sic terminus ad q̄. ¶ Si igitur in pascha suscipiat magis
 satisfacit edicto quia quod pluris est utique tanti est ff. de regula
 iur. regula quod pluris Et facit etiam illud uerbū si non potes
 mihi dare denariū saltē cōmoda bisantē est nomē diminutiū
 denariū ¶ Ita dico qui accipit in pascha diminutiue agit Si igitur
 cōmūicauit ante quociens peccauit fecit id qd̄ debuit & si fecit
 id quod plur̄ ē Si igitur plur̄ fecit dicit̄ fecisse id quod tāti ē .i. in
 pascha sūpsisse ¶ Vex̄ q̄a cōis usus fidelū ē solū semel ī āno cō-
 mūicare eucaristiā aliq̄ ī cēa domū & aliq̄ ī pascha resurrectionis
 Dico qui in cena faciunt mortem & passionem xp̄i nūctiātes
 bene faciunt & satisfaciunt ecclesie & cōuenienciū agunt Sed
 quia non omēs habent illam cōpūctionem & dolorem passiōis
 xp̄i & mortis & ideo non possunt plangere mortem & passiōē
 xp̄i & illam ānuctiare per assumptionem corporis xp̄i & sang-
 uinis nec possunt corde crucifigi cum christo dolore sue sacra-
 tissime passiōis saltem q̄a mors christi nil nobis profuisset nisi
 fuisset resurrectio letentur christum surrexisse a mortuis & ipsū
 iam resurgentem qui pauloante mortuus fuerat deuote gaudio
 suscipiant sincero et letantur ī domino quem assumunt et quidē
 gaudere non possunt nisi memores sint etiam sue passiōis
 ¶ Concludo igitur diuerso respectu & gaudii et doloris et mortis
 et resurrectionis proprie deuotioni populum relinquendum
 ¶ Dico tamen q̄ in me sentio aliquando suscepi in cena domini
 tenens magis conuenire scripture cū die illa tantum sacramētū
 institutum fuerit ¶ Sed postea considerans q̄ die tali fit sermo de
 corpore domini et sanguine de cuius miraculis uide in .c. cum
 Marthe de cele. misse de quo per totū annū nō habemus integrā
 contēplationem nisi illa die et in die corporis christi de. si dūm
 de reli. et uene. sanc. sensi me magis humilē ac cōtritū ad eucari-
 stiam in die pasche cum uel studio camerali uel predicatorum
 doctriā precedēte sermōe et studio de corpore christi ad maiore
 deuotionē et cōpūctionē ductus fuerim merito disferre uolui
 ad illam diem in qua memor fui et passiōis et resurrectionis

domini cōsciētie & deuotiōi mee reperui satisfactū nō ea distuli
 rōe ut magis putauissem conuenire illa die & magis satisfacere
 ecclesie illa die q̄ in cena domini sed ut me magis paratū & pur-
 gatum in die pasche reperirē. ¶ Et inter confessionē & eucaristiā
 tutum est facere interuallū ut magis peccata plangi possint ante
 cōmunionē assumēdam cū ipsum corpus solū dari debeat uere
 penitentibus & cōfessis c. q̄ in te s̄. e. ¶ Et ad uerā p̄niā multū
 confert post absolutionē sacerdotis plangere & penitētiā agere
 cum tunc quecūq̄ bona in statu gratie per nos facta proficiant
 ad salutem anime c. quod quidam. s̄. e. in glo. Et tūc recipimus
 fructum penitētie qui fructus est eucaristia domini hoc est reci-
 pimus & comedimus crucifixum nostrum c. deuotam & c. quā
 xp̄o xxvii. q. i. glo. in dicto. c. q̄ quidam hanc questionē postea
 disputando resūpsi arguendo plenius p̄ & cōt̄ quā pono ī fine
 istius tractatus. ¶ Sed quero cū sacerdos in altari recipit corpus
 & sāguinē quare laycis dāda ē pura aqua & uinū & nō sanguis
 contra illud quod legitur in euangelio qui non māducauerit
 carnem meam & biberit sanguinem meum nō habebit uitam
 eternā. In eplā iacobi ii. c. & in c. cū Marthe de cele. mis. de con.
 di. ii. dupliciter. c. ecclesia & c. hoc est ubi dicitur īcorporet hunc
 cibum homo & potum si uult uitā eternā habere Reiteratur ibi
 Et per hoc sacramētum carnis & sanguinis peccata relaxet & c.
 quid est sanguis non iam audiendo sed bibendo bene didicistis
 & in c. in calice uīu. ¶ Item quociēscūq̄ bibis remissionē accipis
 peccatorum & inebriaris spū sancto Et Mathei xxvi & Io c. ii.
 accipiēs calicem gratias agens benedixit & dedit discipulis dicēs
 bibite ex hoc oēs hic est enim sanguis meus de con. di. ii. panis
 & c. utrū sub figura quare uidetur q̄ nullus possit saluare nisi
 christi sanguinem biberit. ¶ Quidam dicūt q̄ laycis non dat
 sāguis p̄pter periculū effusiōis & dicūt sufficere q̄ eis deī caro
 quia dicunt carnem non esse sine sanguine. ¶ Alii q̄ per calicem
 intelligitur mors quā prelati & clerici tenētur suscipere pro xp̄o
 quia ex officio tenētur ut hoc probatur ex uerbo domini uūq̄d
 potestis bibere calicem quē ego bibiturus sum quasi dicat nōne
 potestis pati mortem quā passurus sum & hoc probatur ex istis

uerbis q̄ per calicem intelligitur mors & q̄ prelati & clerici in sacris ordinibus tenentur ipsam mortem sumere pro christo cum sint portio domini & specialiter in sortem domini uocati xxi. di. clericos c. cum secundum ap̄lm de preben. Sed layci possunt mortem pro christo subterfugere iuxta uerbum domini si persecuti fueritis in una ciuitate fugite in aliam & sic ad hoc designandum & significandum clerici bibunt sanguinem & non layci & sic seruat ecclesia Consilium basilienſe ad tollendum errores & scandala pragenſium concessit illis ut uolentibus laycis communicare sub utraq̄ specie liceret & nolentes non peccarent & ideo aliqui adhuc hodie de pragensibus communicant in sanguine & aliqui non

Sed nunquid si aliquis est suspectus eo quia non comunicat omni anno nunquid posset cogi ut comunicet uidetur q̄ non quia comunicatio eucharistie non recipitur in peccato dic q̄ potest cogi ut faciat se dignum .i. ut peniteat ut de pe. di. ii. c. Si quis irat uide glo. in c. ult. xxx. di. ita tenet hic Io. an. & Bu. & ceteri

Tredecima subsequitur questio quis dicatur proprius sacerdos cui quis debet confiteri questio ista plene est expedita in sexta q. in qua dixi cui confitendum dicit tamen Io. an. hic in c. nostro quia proprius sacerdos est ille cui cura sue parrochie siue parochialis siue ecclesie sit comissa ut sit rector uel uicarius facit quod nota in c. iii. de offi. archidi. & idem Offi. hic qui describit curam dicens **C**ura est uigil onerosa atque sollicita custodia animarum comissa alicui ut curet ne pereant sed saluentur que competit ex lege siue commissione canonica aut consuetudine uel prescriptioe per fide apostolicam non impbata hec ex diuersis iuribus colliguntur **V**nde cum dicitur in definitione Cura est uigil onerosa & sollicita custodia animarum colligitur ex eo quod legitur & nota in c. Intelleximus. §. si de etate & qualitate c. pro humani. §. i. de homici. li. vi. de offi. archi. c. i. de offi. archipref. c. i. si. de offi. primice c. unico viii q̄oe. i. c. qui episcopatum **P**ostea subiungit in definitione comissa alicui ut curet ne pereant sed saluentur c. cum sit de etate & quali. Et dic curet .f. instruendo in fide & moribus necnon de uiciis fugiendis ac uirtutibus exercendis & bonis operibus ut patet x questione prima placuit c. ut quisq̄ de uita

& ho. cler. c. ut clericorum & c. deus qui uersu Apostoli ex quo
 sequitur si male & negligenter curet obligatur deo ar. instit. de
 inutil. stip. §. Si quis alium c. irrefragabili primo responso de
 offi. ordi. cum ad monasterium desta. mona. §. abbas Hec ergo
 debet curari predictis modis nec non uisitando corrigendo puni-
 endo sacra ecclesiastica exhibendo. de elec. c. dudum cl. ii. §. tandem
 de transac. c. ueniens primo responso & in c. nostro §. sacerdos
 facit c. cum infirmitas .i. e. habeat ergo semp hanc obligationem
 pre oculis ut non reperiatur dormiens in illud psalmisse non
 dormitabit neque dormiet qui custodit Israhel nec mirum quia dicit
 beatus Barnardus non dormitat neque dormit qui Israhel impugnat
 Et ideo presbitero curato dicitur ps. vi. c. detraxisti aput ex-
 traneum manum tuam illaqueatus es uerbis oris tui te ipsum libera
 festina discurre suscita animum tuum ne dederis sompnum oculis
 tuis nec dormitet palpebre tue quod si hec diligenter seruauerit exto
 quod propter duriciem plebis non proficiat tutus erit hec probant
 xxvii. di. sit rector & c. epheses sed non obmittat seculare bra-
 chium inuocare exto quod peccatores sine effusione sanguinis neque
 coartare de homicid. c. postulasti ¶ Ex hoc fine sequitur id quod
 queritur .i. in. questione xxviii. an penitens cui est iniuncta pena
 a sacerdote compellatur illam adimplere Videtur quod sic per predicta
 & ita tenet hic Io. an. in uerbo studeat in nouella & per censuram
 ecclesiasticam compellendus est ut patet de sponsa ad audientiam in fine
 & uide quod late ibi scripsi in lectura mea & tandem inuocabit brachium
 seculare si censura ecclesiastica negligatur quod uerum dicit hic
 Io. an. in peccato publico secus in occulto vi. q. i. si omnia de symo.
 sicut tuis in fine & Osti. & Bu. ibidem et car. flor. et sic erit expedita
 xxviii. q. Et adde hic quod dico. i. xiii. q. i. in fine Verum quia dixi quod
 prochialis sacerdos debet instruere subditos in fide & in moribus
 necnon de uiciis fugendis et uirtutibus bonis moribus exercendis in fide
 adiscenda ut sciant articulos fidei qui notantur in c. i. de S. trini.
 et fide catho. ¶ Sunt enim xii. qui in symbolo continentur pro
 et ideo symbolum dicitur quia quilibet apostolorum posuit suum
 bolum ¶ Petrus princeps apostolorum incepit Credo usque ad
 uerbum celi et terre inclusive ¶ Secundus est Andreas Et in Ihesum

xp̄m filium eius unicum dominum nostrū **T**ercius Iacobus
 maior qui cōceptus est de sp̄u sancto natus ex maria uirgine
Quartus Iohānes euāgelista passus sub pōtiopilato crucifixus
 mortuus & sepultus **Q**uintus Thomas descendit ad inferna
 tertia die resurrexit a mortuis **S**extus Iacobus minor Ascen-
 dit ad celos sedet ad dexterā dei patris omnipotentis **S**eptimus
 Philippus Inde uenturus est iudicare uiuos & mortuos **V**iii.
 Bartholomeus Credo in sp̄m sanctū **N**onus Matheus Sanc-
 tam ecclesiā catholicā **D**ecimus Simon scōrū cōmunionē re-
 missionē peccatorum **T**adeus xi. carnis resurrectionē **X**ii.
 Mathias Et uitā eternam tūc omnes dixerūt amen **D**oceatq̄
 etiam ecclesie sacramēta uide per glo. in. c. ueniens de transac.
Doceatq̄ sp̄s sancti dona q̄ sūt sapiētia intellectus cōsiliū
 fortitudo sciencia pietas & timor dei **D**onum sapiencie large
 sūptum uersatur in cognitione dei expimētali & cōsistit actus
 eius in suauitate domini degustanda **D**onū intellectus est gr̄a
 intelligendi salubres significatiōes signorū naturalium & legis
 diuine .s. dei ac aliarum sciētiarum que sub cognitione cadunt
 naturali **S**ed intellectus a sapientia differt quia sapia in quātū
 est donū est de creatore tācū **I**n intellectus uero & cratorē & cre-
 aturā amplectitur **S**cientie donū duplex habetur aliud cōsistit
 in intellectu puro speculatiuo **A**liud in intellectu inclinato ab
 effectū **D**onum consilii est habitus aī expediens & dirigens
 animū ad eligendū bona & ad fugiendum mala **D**onū forti-
 tudis attenditur respectu ardui & laboriosi & difficilis **D**onū
 pietatis ad diuinū cultū spectat **D**onū timorē est specialiter ad
 fugam mali ne perdat homo quod amat **D**oceatque uirtutes
 theoloycales & morales Theoloyce sūt tres. .s. spes fides & caritas
Morales sunt quatuor prudentia iusticia fortitudo & t̄pantia
 de his theoloycis & moralibus uide p glo. i v̄bo uirtutes & seq̄ti
 & in uerbo sanctorum in cle. unica de Summa trinitate & fide
 catholica & xxviii q. i. §. ex his **D**e donis sp̄s sancti habetur
 in Paulo & in Ysaya xi. c. in principio **D**oceat que etiam opa
 misericordie **E**t que sunt temporales & spirituales dixi in c.
 iter opera de sp̄sa. in lectura mea doceatq̄ legis ciuine mācata

si quis numerum decem sunt. ¶ Si auctorem deus fuit Moysi in monte synai dominus tabulas dedit tres ex ipsis legibus ad ipsum deum pertinent & septem ad proximum pertinent que deum inspicunt Prima tabula de duobus tabulis continet que proximum secunda respicit tabula. ¶ Prima lex prime tabule non habebis deos alienos in conspectu meo & non facies tibi sculptile ad similitudinem omnium que in celo sunt desuper & in terra deorsum Et que uersantur in aquis sub terra non adorabis ea. ¶ Secunda lex tabule non assumes nomen dei inanu. ¶ Tercia sanctifices sabbata. ¶ Secunde tabule legis. Honora patrem & matrem non occidas non mechaberis non furtum facies non loqueris aduersus proximum tuum falsum testimonium non concupiscas rem proximi tui non agrum non uxorem Vide glo. de his in uerbo in penis in. v. quid in omnibus xxxii. questione vii. docebit que multa alia que dicantur in questione sequenti qualiter sacerdos debet se habere erga confitentem. ¶ Sequitur in definitione que cura competit ex lege scripta siue iure communi sicut patet in episcopis de offi. ordi. c. conquerente & prelati qui per electionem creantur & etiam rectoribus ecclesiarum parrochialium ex quo sunt auctoritate sui iudicis instituti ut in c. nostro & legitur in c. fi. de cler. pere de offi. ordi. si sacerdos & c. cum ab ecclesiarum & c. ad reprimendam de offi. ordi. & de sen. exco. c. nuper. §. ii. & fi. ¶ Et dixi in questione cui est confitendum & hec cura extenditur ad habitantes infra limites predictorum qua ratione prouentus spirituales inde prouenientes percipiunt in usus necessarios conuertendos de his que fi. a prela. c. pastoralis & c. super eo de parroch. nisi obstat consuetudo uide hic per lo. an. qui alia prosequitur. ¶ Sequitur in definitione uel concessione canonica de ab episcopo generaliter uel specialiter facta sicut patet in archidiacono de offi. archidiaconi c. primo & archipresbitero de offi. archipresbiteris c. fi. ¶ Et in officiali suo de insti. c. ii. de appel. roma. i. Respo. li. vi. Et in uicariis ecclesiarum perpetuis de offi. uita ad hec uel ex causa ad tempus constitutis de appel. puenit de offi. or. cu uos uel a papa per priuilegium generale uel speciale ut patet xxii. di. c. i. xxv di. c. primo Vide alia hic per lo. an. ¶ Sequitur in definitione

aut cōsuetudine uel prescriptiōe ¶ Nā & Metropolitanus in sua
 & etiā in aliena prouincia & epī in alienis dyocelibus & etiam
 abbates archidiaconi & capellani & filēs iura epālia & prochiale
 curam & ad hec pertinentia & ī quātū possunt ista in eos cadere
 ¶ Et per consuetudinem & prescriptiōē acquirūt sicut de cō-
 suetudie probatur in eo q̄ nota de elec. dudū cl. ii. §. & tandē de
 offi. ordi. c. quāto & c. duo simul & c. irrefragabili §. excessus
 de foro conpe. licet. §. i. & c. cū contingat de foro cōpe. de appell.
 romana & de offi. ordi. c. romāa li. vi. De prescriptiōe pbat ī eo
 quod legit Et nota de prescriptis ex trāmissa & c. auditis & c.
 ueniēs & c. cum olyn de reli. domi. constitutus ¶ Aliqui tamē
 dicunt q̄ per cōsuetudinem non acquiritur cura nisi sit cōsue-
 tudo per sedem apostolicam approbata quod non est uerū uide
 hic per Io. an ¶ Sequitur in distiñtiōe per sedem apostolicā non
 īprobata hoc ideo dicit. quia cōsuetudo non p̄ficit nisi sit pre-
 scripta & rōnabilis de cōsue. c. si Et uide hic per Io. an quando
 iudicetur rōnabilis ¶ Sed quātū ad personā priuatā repbat
 consuetudo ut quis acquirat curam uide hic Io. an. dixi in qōe
 cui confitēdū sub. v. cui Imperator Et in prescriptiōe taliū bona
 fides & iustus titulus requiritur aliqñ per papam īpbatur uide
 hic per Io. an. qui allegat iura ¶ Xiii. qō est qualiter sacerdos
 debet se habere erga cōfitemem ponit Offi. in §. qualiter sacer-
 dos debet se habere Primo querat an sit suus parrochianus si
 nō sit suus parrochianus remittat nisi in casibus de quibus dixi
 in vi qōe cui confitendū ¶ Si uero pōt eum audire tunc doceat
 illum de forma cōfessōis & cōsideret unde est ubi fuit nutritus
 & ubi conuersatus si uideat ydeotam uel simplicem doceat p̄ n̄
 aue maria ¶ Credo in deum, mādata legis, sacramenta, Articulos,
 uirtutes, dōa spūs s̄cti. uel mōeat ut adiscat, Et nō sit dubius in
 articul fidei q̄a tal̄ ē infidelis & hereticus ut de hereti. c. i. doceat
 ue crimia, nec nō circūstātiās, & q̄ sint crimia & eorū distiñtiōes,
 de q̄bus dixi ī iii. q. & forma cōfiteđi ut dixi ī q. q̄lis debz eē cō-
 fessio. Doceat q̄ se hūiliet & pōat ad pedes illius, si sedeat femia ex
 trā v̄so, nec faciē eius respiciat, unde Abacuc: facies mulier̄ uetus
 urēs, et ozee ii. auferat fornicatiōes a sua facie & adulteria d̄ medio

uerborū suorū ¶ Itē pio ac suauī & dulci eloquio moneat ad
 cōfitendū & inducat ipsam ad cōtritionē & pponat beneficia a
 deo collata creādo & recreando aīe eternitatem uite breuitatem
 mūdi mutabilitatem fallaciā & deceptionē pietatē xpī qui uenit
 nō ppter iustos sed ppter peccatores ut de petro paulo & latrōe
 uide lacius q̄ inducāt ad uerā penitēciā que dixi in qōe quibus
 & quot dictis & specialit̄ rememoret passionē xpī de q̄ Ieremias
 intremuit ¶ O uos omnes qui trāsitis p̄ uia attēdite & uidete
 si est dolor sicut dolor meus. miāz dei dicat ad peccatorē. Ysayas
 xlix nūquid potest obliuisci mulier infantē suū ut nō miseriā
 filii uteri sui & dicat si totū quod cōmisisti uere cōfitearis sine
 dubio remittetur tibi culpa & ego te absoluum a pena de pe. di. i.
 uerbū Nimiā uerecundiam auferat etiam quia non confitetur
 hōi sed deo Et si nūc regit peccata deus detegit ī die iudicii & si
 uelit uel nolit cōfitebitur in cōspectu celestis curie amicorum &
 inimicorū de pe. di. i. §. ex hiis uersu nūc autem ¶ Et iungo que
 dicentur in questione que impediunt ueram penitēciam que est
 xix ī ordine Et quod dixi in questione v. in uersu amara Si sic
 non proficit addat de penis inferni Ysaye xiii. Vnusquisq; ad
 proximū suū stupebit facies cōbusti uultus iunge que dicta sunt
 in questione qualis debet esse cōfessio in uersu festina Procedat
 interrogationibus ut dicetur in qōe xv. que interrogationes
 ¶ Et sic ab ore suo ex̄hat quod forte ignorat Vel forte uerecūdia
 ductus celat nam clauis aperitiōis est sermo interrogationis &
 correctionis quia increpando culpa detegitur quam sepe nescit
 is q̄ perpetravit xliii di. sit rector Itē parus sit erigere p̄ctōrē ad
 onus secū portādū offerat se patū ut dicet in q. in quo tenetur
 sacerdos Habeat dulcedinē & aīectū pietatis nō terreat qa tātū
 affligit iustus q̄ntū amat Vnde Aplūs q̄s īfirmat. s. de peccato
 & ego nō īfirmor. s. cōpaciēdo vii. q̄stioe i. §. Sed tūc obseruādū
 non tamen sit indiscretus ad aboluendum propter nimiam
 pietatem ¶ Non intelligas q̄ omnia hec superiora & inferiora
 semper ad unguem seruanda sint Sed discretus sacerdos consi-
 derabit qualitatem personarum & eliget quod sibi fuerit neces-
 sarium utile uel expediens ¶ Post uero penitenciam iniunctam

moneat ut honeste uiuat suū unicuiq; tribuat l.i. ff. de isti. & iur
 & id sumū bonū est xii. q. ii. cū deuotissimāz q; uitet heresim adul-
 teria & cetera crimina & q; credat iudicii diem & resurrectionē
 futurā x q. ii. placuit ¶ Inducāt peccatorē ad soluēdas decimas
 & primicias al' saluari nō potest c. Reuertimī xvi q. i. & c. deciē
 q; soluat legata & debita predictoy maxie piis locis relicta alias
 mortaliter peccat c. qui oblationes & c. clerici xii. q. ii. Et breui-
 ter illū moneat quod sibi non uult fieri aliis nō inferat i. di. c. i.
 ii. q. vi. decreto. l. di. pōderet & de bono in melius pficiat de. pe
 di. ii. querēdū & c. penata & sic perseuerādo securius huic exhibz
 sm Augu. de. pe. di. vii qui egerit & c. si quis positus Si sacerdos
 habeat aliquē parrochianū peccatorē publicū qui nō uult pētere
 nec confiteri monitiōe facta debet illū excōicare uel superiori
 denūctiare sm doc. hic xxii. q. v preceptū. si hbet odiū contra
 fratrem debet illū ad pacem cōpellere xc. di. placuit et c. si quis
 cōtristatus et cōpelere ipsum ad penitētiā de spōsa. .c. ad audiāz
 de clef. cōiug. c. i. Et si inobediēs fuerit expellat ipsū de ecclesia
 nec postea de sacri admittatur xi. q. iiii. qui iubente latētia uero
 delicta penā nō habent xxxii. q. v. c. xpīana vi. q. i. c. si oīa Verx
 circa hāc cōpulsionē doctrina Augu. et Grego. est sequenda q;
 primo arguat oportune ad monēdo et corripiēdo ¶ Secūdo in-
 portune suspendēdo tertio excōicando xxiii. q. iiii. ita plane et
 c. forte xliii. di. sit rector Et si forte hoc facere nō potuit ppter
 multitudinē uel potētiā hominū admonēat eos uerbis et terreat
 quātū poterit et facit q; in se est xxii. q. ii. faciat hō ¶ Et dicat cū
 Aplo munde sunt manus mee a sanguine omnium uestrum
 xliii di. ephesis uide Osi. in Summa e. ti. in. §. qualiter sacerdos
 debeat se habere in fine Et quod nota ī Summa de renuc. §. cui
 v̄ u graue scandalū Et quod dixi. s. in questione xiii. in uersu
 Ex hoc fine sequitur Et per ibi dicta & hic est expedita xxviii.
 qustio principalis ¶ Decimaquinta huic proxima sit Que
 interrogationes fieri debeant et possint ab audiente confessionē
 Osi. late in Summa e. ti. §. que interrogationes Aliqui dicunt
 et utūtur religiosi q; nulle fiant sed simpli' audiat sacerdos et
 pniāz ipōat facit dictū Criso. nō tibi dico ut te pdeas de. pe. di. i

Sed statim sequitur ar. cōt cū dicit ī publicū ergo ī occulto secus
 Sed ista opō ē periculosa ppter simplices q remanerēt ī fecibus
 nisi instruerēt ut dixi in precedētī qōe & xiii. q. 5. Itē in hoc foro
 sacerdos est iudex de pe. di. iii. uerbū Et iudicantē oportet cūcta
 rimari xxx. q. ulē Iudicātē graue enī nimis est sup re īcerta cer-
 tā ferre sūāz xi. q. iii. gūe. ¶ Et breuiter cū c. nrm hoc determiat
 nō est instādū Sit ergo sacerdos discretus & cautus ut hic debet
 eē discretus more periti medici & cautus & sic nō sufficit q hēat
 solā potestātē sed debet habere sciām circa pñiales canōes sicut
 al' legitur de consanguini. & affini. c. i. circa finē Sit igit diligens
 inq̄sitor & subtilis iuelligator & caute & sapiēter a peccatore ex-
 thāt quod ignorat nō plures tamē īterrogatiōes faciat q̄ expe-
 diat & maxie in peccato fornicatiōis & gule ne forte sibi modū
 q̄ nūq̄ audiuit aperiat & quodāmō instruat ad peccādū & acci-
 dat tali medico spūali sicut dicit de fatuo medico temporali qui
 credēs adhibere medelā egroto mortis facit subire periculū. c.
 ad aures de etate & qualitate ¶ Ut ergo tu simplex sacerdos de
 fiēdis īterrogatiōibus instruaris circa psonas circa peccata circa
 peccatorū circūstātiās īterrogabis c. nro c. deus qui de pe di. v. c. i.
 ¶ Circa personas debes eē instructus ut cōsideres an sit serua uel
 libera uel extranea utrū simplex & talē instruas ut dixi ī preced
 q. & xiii. Vel discreta & talem simpliciter audias nec tu multum
 scruteris cū in oibus sit instructa nisi forte tibi deus aliquid re-
 uelauerit plus q̄ sibi xc. di. c. esto subiectus ¶ In illis enī īterro-
 gatiōibus q̄ circa personas existūt cōsiderari oportet quis est q̄
 peccauit & de uariis personis incipiēdo de papa usq̄ ad īferiores
 & ab Imperatore. i. dixi. 5. in q̄ cui cōfitēdū & quibus peccatis
 unūquodq̄ hominū genus cōit cōsueuit frequenter peccare ibi
 remisi ad osti. Vnde ergo cōsiderata qlitate peccatoris debet fieri
 īterrogatio q̄s ē q̄ peccauit & cū qua peccauit nō cū q̄bus qa nō
 debet aliū accusare s̄ se tātū ut dixi ī q. qlis debet esse sub uerbo
 discreta ¶ Contra quos deliquit ut sciatur que emenda sit fienda
 de iniuriis cum olym & per. Osti. in Sūma de iniur. 5. & īquātū
 detur corā quibus peccauit ex hoc peccatum augetur Instit. de
 iniuriis .5. atrox c. cū illorū de sen. exco. Si hoc fecit per se uel

per aliū pprio motu mādato uel ad sugessionē alterius uel cuius
 utrū ille q̄ mādauit esset dominus pater uel extraneus de hōicid̄
 sicut d̄iguū. c. mulieres de sen exco. & q̄ ibi nota ¶ Circa peccata
 q̄rat q̄ sint petā & p̄cipaliū q̄rat de septē mortalibus comitibus
 fororibus filiabz mōis ḡ libus & effectibus quos p̄ ordinē dixi ī
 q.iii. de q̄bus peccatis q̄ si inspexeris scies circa unū quodc̄ pec-
 catū q̄s facturus sis īterrogōes Osi. tamē ī Sū. q̄ īterrogatiōes ī
 v̄su circa peccata q̄. s. sūt peccata P̄rio circa superbiā pōit q̄tuor
 īterrogatiōes q̄ fieri debēt ¶ Circa inuidiā pōit sex īterrogatiōes
 ¶ Circa irā xii ¶ Circa accidiā xvii īterrogatiōes pōit ¶ Circa auariciā
 xii ¶ Circa gulā xii ¶ Circa luxuriā xii Et ibi paulo post ī v̄su hic
 tamē nota s̄m Augu. Osi ī Sūma preall̄ ponit q̄ sunt genera
 mendatiōis ¶ Et in quo p̄pter mēdaciū peccat̄ mortaliū & q̄ndo
 uenialiter & q̄d in p̄fecto hōie & q̄d in nō p̄fecto Et ibi pōit. q.
 de latitāte in domo mea & alius uult eū interficere & q̄rit a me
 an sit in domo mea an debeo mētiri ibi late disputat hēt xxii. q.
 .ii. c. ne quis & ponit Osi. multas cautelas & ponit opinionem
 Ray. ¶ Ibi etiā pōit Osi. in v̄su q̄d si maritus ducit uxorem &
 postea coram ea cōfiteatur q̄ cognouit eius cōsanguineā & uxor
 dicit q̄ nō credit q̄d hoc casu cōsulendum sit ¶ Postremo Osi.
 circa finē in v̄. circa circūstācias p̄sonarū & peccatorū dicit ml̄ta
 esse inquirenda & de circūstāciis & peccatis & itex p̄seq̄ per unā
 colūpnā Et circa religiosos q̄ cōsiderāda sūt & īquirenda & p̄seq̄
 & p̄ unā colūpnā q̄ studiosius illa uoluerit scire recurat ad ossi
 Attamē si aduētis ad ea q̄ dixi ī. q. de quibus peccatis est cōfiteūdū
 & in q̄oe cui est cōfiteūdū multa percipies de quibus se extendit
 ossi ī Sūma ī dcō s. q̄ īterrogatiōes ¶ Tā tēpestiue satis xvi. seq̄
 q̄ q̄s sit effectus uere p̄nie pōit ossi. ī. s. q̄s sit effectus Dic q̄ est
 q̄a hō reparat̄ & renouat̄ & incipit esse quod nō fuit l. di. ferum
 c. i. s. penult̄io de Sūma. tri. & fide catholica Et nota q̄ peccata
 tribus modis purgantur aut dampnantur aut delētur aut tegūt
 Dampnantur per gratiam baptisimi ita q̄ si baptisatus moriatur
 purgatoriū nō sentiet de pe. di. vi. nullus peccet, delētur p̄ mēoria
 sanguinis xp̄i de con. di. iiii. baptisimi uicem, Tegūt p̄ caritatē
 de pe. di. ii. caritas Verū exceptis paruul̄ & cōtinue furiosis qui

p baptisimū saluatur **I**n oībus aliis intelligo peccata dāpnari deleri & tegi per uerā pñiaz. i. cōtricionē cōfessionē & satisfacti nō licet cōtricio cauta esse posset q̄ sufficeret ad salutē de pe. di. iiii. ille rex. Itē si nō pōt cōfiteri p uerā cōtricionē saluus erit de pe. di. iiii. c. prima cōsolatio dixi i qōe q̄bus & quot dīctis **E**t nota q̄a dixi de effectu uere pñie q̄ sit uera dixi in qōe q̄lis debet esse de falsa pñia exēplificat Osh. i. dīcto. s. q̄s sit effectus & ibi dicit q̄ arma cōtra iustitiā gerēs nō est uere penitēs **E**t ibi pōit an uere penitēs pōiūt miliciā exercere uel negociari Et cōcludit ut habeat effectus uere pñie & in totū s̄m Augu. debet submittere se iudicio sacerdotis nil in se reseruās dixi in qōe q̄lis debet esse cōfessio Et sit paratus facere quecūq̄ p salute aīe que faceret pro euitando mortē corporis de pe. di. v. c. i. post mediū Et quis sit effectus uere cōtritiōis dixi i qōe quibus & quot dīctis q̄ effectus cōcurrit cū effectu uere pñie Cuius pñie ut effectus & fructus habeat offerat penitens deo mētē prius q̄ aliā oblationē iux̄ illud sacrificium deo spūs cōtribulatus cor cōtritū hūiliatū deus nō despiciet triplīr satisfactia. creatori corde ore & opere ut dixi in qōe quibus & quot quia illis tribus modis offendit deus Primo satisfit corde & eius cōtritiōe quādo .s. ut dixi se offert deo iux̄ illud miserere anime tue placens deo Et de ista intellige quod in ecclesiastico dicitur sicut aqua extinguit ignem ita elemosina peccatū Corde etiā satisfacimus quādo affligimur & cōpatimur proximo nō i aduētatibus suis taq̄ mestus Iob mecū cōualuit miseratio & ab utero matris egressa est mecū Etiā corde satisfacimus quādo ieiunamus sed etiam corpore uti. i. dico Et ieiuniū curat uulnera delinquētis & curata s̄ctificat de. con. di. v. si tibi ieiuniū Secūdo satisfit ore **O**ratio est contra peccatū oris siue supbie q̄ oīo si pura sit peccatū purgabit de cō. di. v. mediocriter & Osh. hic plene tractauit de oīoe & lo. an. in uerbo oīoes in cle si dūm de reli. & uene. sanc. facit unū tractatū p modū Sūme q̄d sit oīo unde dicat q̄ sit eius diuisio ad q̄ sit porrigēda & ad q̄ ad q̄d fiēda & q̄lis & ubi & q̄s sit eius effectus uide ubi .s. late p osh. & lo. an. Ore etiā satisfacit q̄ndo dilectiōe nō ficta & caritate opōsa v̄bo opamur dādo cōsiliū idigētī ne dū i largitiōe reze

Et etiā i cōsilio aduocatiōis tā in curia spūali q̄ tēporali **T**ertio
 fatiffit opatiōe unde ieiuniū ē cōtra pctūm carnis & cord' ut dixi
 Elimofina cōtra peccatū operis siue auaricie si pecuniā habes
 peccata tua redime de pe. di. i. medicinā & c. si quis domū & c.
 quē penitet elimofina oīa bona perficit unde date elemofinā &
 oīa mūda sūt uobis de pe. di. i. medicamētū c. tres & c. q̄ ob rē
Et Ambro. pasce fame morientē si nō pauisti occidisti lxxxvi.
 di. pasce uide i Sūma de tempo. or. §. & cui sub .§. septima regla
 sm Osi. in Sūma Carnis maceratio cōsistit in q̄tuor Primo in
 oīonibus. s̄o in ieiuniis tertio in uigiliis quarto flagellis unde
 Aplūs ad thesolonicēses i. & v. sine intermissione orate. i. non
 intermissis oris canonicis de quibus in psalmo septies i die lau-
 dē dixi tibi de cele. mille c. i. uel sine ītermittōe. i. iuste uiuite &
 eterna. desiderate Et dicit Amos pphā iustus nūq̄ desinit orare
 nisi desinat iustus eē semp orat q̄ sper bene agit & hinc sūpta
 occasiōe psequit i §. preall. de oratiōe ut supius dixi sm Io. an.
 Secūdo maceratur caro uigiliis hoc maxime spectat ad prelatos
 & sacerdotes ut in psalmo non dormitabit neq̄ dormiet qui
 custodit Israh' & Mathei xii. sint lūbi ur̄i precicti & lucerne ardē
 tes in māibus ur̄is expectātes dominū quādo reuertē a nupciis
 Et si uenerit in secūda uigilia Et est uigilare sōpnū a se excutere
 Vnde p̄v. vi. usq̄quo piger dormis & ueniet tibi q̄si uiator etas
 alia lra. habet estas **E**t eodē xx ppter frigus piger arare noluit
 mēdicabit i estate Et uigilare est mādatis diuinis attēdere Vigilāe
 est semp se uigilias noctis custodire ut. dicit de pastoribus custo-
 diētibus uigilias noctis sup gregē Luce ii. Mathei xxvi uigilate
 & orate & i. pe. v. Sobrii estote & uigilate **V**igilare est ad deū
 mētis oculos aperire Vnde hēt in deutro. Erit uita pēdens ante
 oculos tuos. s. xpūs in cruce positus Debēt ergo iuigilare prelati
 qa pastores sunt regula p̄nt. .i. de reg. iuris & gen. xxxi dixit
 Jacob ad Labā uiginti annis fui tetum oues tue & capre steriles
 non fuerūt arietes gregis tui non comedi nec captam a bestiis
 ostendi tibi Vtinam tales essent spūales pastores uigilate igitur
 pastores & curati sacerdotes doctores sciatis & quomodo doce-
 bitis nisi sciatis & quomodo sciatis nisi studeatis i. ad Thimo iii.

Et debet quāq; docere Priō credēda sicut articlōs fidei Secundo faciēda & seruāda sicut mādata Tertio fugiēda. s. pctā Quarto timēda. s. mortē eternā Quito qrenda. s. regnū dei & iustitiam eius s̄m. Aplūm ad corint. xiiii. Itē iuigilare debetis q̄a ifirmoꝝ spectatores estis c. cū. ifirmitas. i. e. i. ad corint. xi multi infirmi & ibecilles inter uos Item nutrices estis i. ad corinth. iii. lac dedi uobis in potū c. deus. s̄. e. Itē estis speculatores Ezechiel xxxiii. Itē ianitores habētes clauēs regni celoꝝ ii. regū iii. uigilate ergo ne dyabolus tanq̄ leo rugiens q̄rat q̄ deuoret de uariis noibus pastoris. i. ep̄i lo. an. in regula p̄ultia. i. de reg. iuris **M**acerat & tercio ipā caro ieiuniis & hinc sūpta occōe Osi. in Sū ubi. s̄. e. ti. s̄. q̄s sit effectus p̄it de triplici ieiunio Vide lacius p̄ lo. an. super Rub. de obseruā. ieiun. & p̄ eūdē Osi de obseruā. ieiun. s̄. q̄d sit ieiuniū **Q**uarto multis aliis flagellis macerat caro cinerū cilicio lacrimis l. di. i capite tōsione genuflexiōe disciplinis afflictione p̄grinatiōe infirmitate ut lob ii. ad hebreos xii flagellat dominus oēs seruū q̄ recipit Et sit cautus sacerdos post iunctā p̄nīaz dicat & oīa bōa q̄ feceris & mala q̄ sustinueris tibi p̄ficiat ad salutē Effectus ergo p̄nīe is ē ut si p̄fecte in hoc seculo fuerit satisfactū aīa ad patriā cōuolabit Aut si quod purgādū remābr̄ igne purgabit purgatorii deus enī cū sit iustus & micors p̄itēti ignoscit nō reseruās peccatum ad penā eternā Ex iustitia uero ipunitū nō relinqt aut enim hō punit aut deus **V**nde Augu. Si conuersus fuerit uita uiuet & non morietur nō tamē euadat omnem penam nam prius purgandus est igne purgatorii qui ignis licet non sit eternus excedit omnem penam quam quis posset in hoc seculo per martirium suscipere de pe. di. fi. c. fi. **S**i uero impenitens decederet illo transitorio igne non purgatur s̄ eterno unde Aplūs purgari nō poterit s̄ eterna illū flamma sine ullo remedio trucidabit xxxv. di. s̄. alias Et q̄lis hinc quisq; egreditur .talis in iudicio presentatur xxv. di. qualis s̄m Grego. Et effectus etiā est ut q̄ frequēter r̄surgit p̄ p̄nīaz iusti uocabulū non amittit de. pe. di. iii. septies **D**ecimalēptima nūc sequitur q̄stio q̄ iducat hominē ad uerā p̄nīaz faciēdā Tria p̄cipalē mali status & peccatoꝝ liberatio diuersoꝝ cōsideratio multoꝝ bonoꝝ

adquisitio mali status ¶ In pessimo enī statū ē peccator īpenitēs
 hec enim mala ueniūt impenitenti notorio rebelli maxime ex-
 cōmūicato & immortalī constituto Separatus ē a deo & traditus
 sathane xi. q. iii. audi deniq; uide p̄ Osi. in Sūma e. ti. §. q̄ iducāt
 uide quod idem nota in §. que īpediant v̄su desperatio & dicā
 ī. in xii. q. ¶ **S**ecūdū quia cito perit eius memoria ut ī psalmo ui-
 di impium sup̄ exaltatum & eleuatū super cedros lybani q̄siui
 & ecce non erat quesui & non est inuētus locus eius de pe. di.
 iii. achab ¶ **T**ercium quia timet ubicūq; est ut in psalmo timor
 & tremor supervenerūt super me & cōtexerunt me tenebre xiii.
 di. nerui circa mediū ubi Grego. de tali dicit undiq; metuit &
 suspectus omne latus pertimescit ¶ **Q**uartū quia perdit bona
 temporalia & minoratur uita unde psal. fiant dies eius pauci &
 epātū eius accipiat alter. c. cum infirmitas .i. c. ¶ **Q**uintum
 hominibus est odiosus xxiii. q. iii. iam uero ¶ **S**extum remotus
 est a testamenti factiōne actiue & passiue iii. q. iii. cōsaguineorū
 ii. q. vii nō potest de isto tamen casu uide nota in .c. decernimus
 de sen. exco. & in .c. ii. de usūr. li. vi. & lo. an. in dicto .c. decer-
 nimus ¶ **S**eptimū quia nullū genus facti debet ei exhiberi xcv.
 di. illud xxxiii. q. ii. amouere ¶ **O**ctauum quia semper cadit de
 malo ī peius de pe. di. iii. c. i. ii. & sequēti ¶ **N**onū quia īpenitēs
 peccat ī sp̄m̄ sanctum de pe. di. iii. c. inter hec uide laciū circa
 hoc peccatum quod dixi supra in. q. iii. ¶ **D**ecimū si sic moriat̄
 sine fine torquetur de pe. di. i. uolūissent iniqui di. vii. .§. fi. in fi.
 & p̄ tali nō orat ecclesia xiii. q. ii. p̄ obeūtibus xxiii. q. v. c. placuit
 ¶ **S**ecūdū principale est diuersorum consideratio Primo debz
 considerari diuina gratia quia quos predestinauit hos per co-
 operationem euocauit ut probat Augu. de. pe. di. iii. adhuc
 infant & c. in tantum & c. finis. ¶ **S**aluat enim deus ex gratia
 quos ex iusticia dampnare posset xxiii. q. iii. c. Nabugodonosor
 nō sis ergo ingratus gratie dei sicut nec erat Apostolus ¶ **S**ecūdo
 considerari debet ymago diuina ad cuius similitudinem homo
 factus est unde Dauid accedat homo ad cor altū & exaltabitur
 deus quia quāto magis aspicitur tanto magis fidelis altior appa-
 rebit v̄m Grego. de. pe. di. ii. dum sanctam ecclesiam ¶ **T**eruo

considerande sunt quatuor dotes principales quas dotes infixit i
 aiaz Temperantia abstinens prudentia discernens. sapia eligens. for-
 titudo fulciens & muniens. xi. q. i. existimant ¶ Considerande etiā
 sūt dotes carnis beatifice Subtilitas agilitas leuitas penetrabilitas
 impassibilitas immortalitas eternitas fortitudo pulchritudo fulgor
 ¶ Quarto consideratur timor diuinus de perpetuo cruciatu psal.
 iniciū sapientie timor domini de pe. di. ii. alias est c. si quis tāta &
 sicut seta introducit filiū ita timor caritatē glo. i. regla q. ex timo-
 re de pe. di. ii. c. sicut seta ¶ Quinto uite breuitas ut recolet multos
 coetaneos mortuos & paucos uiuos Et plū pelles uenales agnorū
 iuenies i foro q. ouiu Et ex quo qs attingit quinquagesimū anū est i
 descēsu lxxxvi. di. multa neqtia xiii. q. ii. illud ¶ Vi. infirmitas cor-
 poris nā egritudo carnis peccatū repellit de pe. di. i. pōt fieri ¶ Vi.
 defectus potētie i uisu & aliis sensibus uidet se curuari canescere
 oia ad pñiaz inuitant unde maledictus puer centū annorū sm
 Ysayā & Grego. ii. q. vii. Paulus dixit ¶ Octauus descēsus mūdi
 unde Aplūs trāsit mūdus & cōcupiscētia eius ¶ Nono scripture
 sacre sunt considerāde q. dicunt peccatores ppetuo cum dyabolis
 debere cruciari de pe. di. iii. c. inter hec & c. quid ergo ¶ Decimo
 factōrū remuneratio q. i. uita quādoq. & in morte seper magna
 est de pe. di. ii. Si enim inquit c. i. §. si. de. Sū. tri. ¶ Xi. quia dñi
 iugum leue est & cito potest a iudice misericordie ueniā ipetrare
 de pe. di. ii. talis est mihi deus Et sunt septem modi quibus de
 leui crimina deleri possunt Fons, elymosina, martir, confessio,
 fratrū In se peccata dimittere, flere reatum, Sanguinis & carnis
 xpī susceptio digna, de pe. di. iii. ille rex ¶ Duodecimo est consi-
 derandum q. aliquando peccatores debent inuenire uiam qua
 tendant ad gloriam xxiii. qōe iiii. obtineri nequaq. possunt
 ¶ Tredecimo remuneratio que prestat a christo quādo dotabit
 anima cum corpore Vnde Osi. in Sūma §. preall. circa finem
 pōit uersus Sensus amicitia cōcordia plena potestas, Pax secura
 decus & gauda sunt animabus, Corpora sanctorum fulgebunt
 forcia pulcra, Libera sana sita sine fine manēcia loca, de pe. di.
 iiii. §. finis & §. sic itaq. peccata c. si ex bono ¶ Et in illis locis hēt
 de prescriptis & de predestinatis & in preallegato c. obtineri &

e Nabugodonosor xxiii. q̄stioe iiii. Et de duplici preordinatiōe
 diuina ¶ Tercium principale erat bonorū multorū acquisitio
 propter penitenciam ¶ Primū est q̄ eius cōuersatio plus est in spū
 q̄ in carne factus enim est celestis de cōse. di. iiii. c. nam ex quo
 uersu ab hac uetustate ¶ Secundum quia de statu suo est certus
 & securus quia quacūq̄ hora moriatur uadit ad patrē de pe. di.
 vii. qui egerit ¶ Terciu quia aīa sua semper deum respicit qui eā
 creauit postq̄ non est oppressa tenebris peccatorū de peni. di. i. c.
 eueniet inquit Moyses & di. iii. ille rex & di iiii si ex bono
 ¶ Quartū quia princeps est omniū bonorū que fiunt in ecclesia dei
 de pe. di. vi qui uult vsu laborat ¶ Quintū quia recuperat oē
 bonū quod amiserat de pe. di. iiii de pertuoso sacco cū sequēti-
 bus & di iii c. piū s̄m Augu. Ambro. Iero. Osi. ponit uersus
 Q̄ per peccatū fuit inde mortificatū fiat adhuc gratum fuerit si
 iustificatum ¶ Sextū quia augmētatur tali bona tēporalia & salus
 tēporalis xvi. q. i. decime Vnde vsus Te pudor emēdet cōuersio
 maior habūdet Caucius iſtrueris suffragia plura mereris Hec
 tribuit uires cōfessio nec recidiues ¶ Septimū quicquid acquirit
 & opatur in tuto est sed peccator sub casu perditōis existit nam
 thesaurifāt iustis diuicie ipiorū xxiii. q. vii. q̄admodū & labores
 impiorū iusti edēt e. q. quicūq̄ & sapientie x. iusti tulerunt spolia
 impiorū xx. q. v. de liguribus & notandū ¶ Octauū quia plō-
 gatur uita contrariū est in peccatoribus unde psal. Viri sāguinū
 non dimidiabunt dies suos Ecclesiastes vii. non agas impie ne
 morieris in tpe nō tuo xi. q. iii. ep̄i si sacerdotali ¶ Nonus quia
 ubiq̄ securus uadit cōtrariū ē in peccatore xxii. di. de cōstātino-
 politana in fine & i toto psalmo qui habitat i adiutorio altissimi
 in p̄tectiōe dei celi cōmorabit ¶ Decimū qa facilius adiscit sapie
 i. c. In maliuolā animā nō intrabit sapia ¶ Undecimū si laycus
 tūc multiplicabitur eius proles ut i psalmo filii tui sicut nouelle
 oliuarū in circuitu mente tue Ecce sic benedicetur hō qui timet
 dūm ¶ Duodecimū qa semper diligit a bonis Quis igitur tā
 aīosus crudelis erit q̄ p̄pter hec ad uerā p̄niāz nō inducat solus
 despatus hec rēnuet Decia octaua fuerat q. que ualeāt ad hec ut
 post uerā penitētiā & saluationem sp̄ualem cōsecutā quis non

paciatur recidiuū dicas q̄ nullus potest uitare peccatum nisi in
 caritate existat de pe. di. ii. Si enī iquid Vnde Greg. i moralibus
 li. vi. & vii. ¶ Ex se nanq̄ omnis uite temptatio est cū ex se ipso
 nascitur inde p̄inat Et si semper uirtus succendit ex infirmitate
 tamē generatur & ex illa ḡnatur & iō sēper succēdi necesse est
 Verū q̄a unguēta non redolent lacius nisi cōmota nec aromata
 suffragratur nisi icēdātur ita nec sancti uiri nisi i tribulatiōibus
 uirtutes inotescūt Vnde p̄ patres antiquos is uir iustus describit̄
 qui tāq̄ sidus in tenebris elucescit Nec q̄s ergo recidiuū paciatur
 ualent illa q̄ inducunt hominē ad uerā p̄nāz de quibus dixi in
 p̄cedēti q̄ōe & cōtraria cōtrariis debent oppōi ¶ Cōtra malitiā
 Cayn oppōitur innocēcia Abel Vnde Greg. Abel eē rēnuīt qui
 Cayn malitiā exercet xxiii. q. iiii. hec aut̄ uita ¶ Cōtra imūdiā
 Lamech ē mūdiā Enoch opponēda qui cū deo ābulauit gen̄ vi.
 Itē cōt̄ iobediētā gētiliū ante diluuiū ē Noe obediētia opponēda
 de pe. di. i. predixerūt ¶ Cōtra auaritiā Esron Abrahe largitas
 xiii. q. ii. c. postq̄ Esron xxxv di. sexto die ¶ Itē contra luxuriā
 gētilium castimoniā Ysaac cōiugalis ¶ Cōtra ipatentiā sup̄boꝝ
 patientia Iacob xxii. q. ii. §. si ¶ Contra ingratitudinē falsorum
 amicorū qui mala p̄ bōis retribuūt Yoseph benignitas qui bōa
 p̄ malis retribuit xxii. q. ii. q̄ Ioseph ¶ Cōtra crudelitātē & tyrā-
 nidē peruersorum māfuetudo Moyfi de pe di. ii. §. oppōitur de
 Moyfi & Aaron ¶ Cōtra difficultatē diffidēciā & desperationē
 mādatorū dei q̄ in sequūtur impij de pe di. iii. Iudeis fiducia &
 spes quā habuit yosue cōtra aduersarios q̄bus deuiētis & sup̄atis
 in terrā p̄missionis .i. supernā yherusalem it̄duxit populum
 uide numeri xxvii. & xxxiii. c. licet & c. si ergo viii. q. i. sic dicas
 de alijs quia s̄m Grego. contraria cōtrariis curantur ¶ Et sunt
 quatuor colūpne celestis edificii. quibus pōt quis ad celū leuari
 Primo ut mundū despicias quia ipse perit & cōcupiscentia eius
 s̄m Aplm̄ xxiii. q. i. quid ergo ¶ Secūda ut neminē despicias quia
 nescimus qualis unusquisq̄ in die iudicii apparebit xi. q. i. sacer-
 dotibus xli. di. uera iusticia ¶ Tercia ut despicias te ipsū non quo
 ad uirtutes & opa ipsarū se quo ad hoc ne credas nimis ualere
 xxi. q. iii. c. i. xxx. di. si q̄s uiroꝝ ¶ Quarta ē ut cōtēpnas te s̄p̄ni q̄a

quia secundum apostolum si hominibus complaceres seruus christi non esses ii. q. vii ac-
 cusatio Unde vbi. Spnere mundum spnere nullum spnere sese Spnere
 se spnere quatuor ista beant secundum Osi. i. Sū e. ti. g. q. ualēt in fine
¶ Alia tamē sunt tibi necessaria ad uolādū fides recta & uera ex
 uno latere caritatis geminata ad deū ex altero ad proximū unde
 Prosper de pe. di. ii. caritas **¶** Illis cū gemis uirtutū qui caret alis
 Celorū ad regnū nō habet unde uolat & iūge hic q̄ dicā. i. i. xix. q
 q̄ īpediāt uerā pñāz que est q̄stio sequēs & q̄ dixi supra q̄bus &
 quot dīctis sub v. q̄ īducāt cōtritiōez **¶** Nūc igit iūge q̄oēz xix.
 Que īpediāt uerā pñāz **¶** Quatuor p̄cipaliſ pudor timor spes
 & desperatio Pudor enim multos retrahit ut īquit Osi. in Sū. e.
 ti. g. q̄ īpediāt detrahit ypocritas superbos qui uolunt apparere
 hōibus de foris s̄ai & pulcri cū tñ īterius sint īfirmissimi & oīum
 spurcicia repleti **¶** Cōtra hūc pudorem triplex est medicīa P̄ria
 cōsideratio rōis naturalis Si enim erubuisti peccare id quod in-
 honestum & inutile fuit nō debes s̄m rationē naturalē erubescē
 cōfiteri id quod honestū est & utile **¶** Unde beatus Bernardus o
 insania nimia hominū pudet abluī & nō pudet īquinari pudet
 sordes abstergere & nō pudet cōtrahere **¶** Secunda medicina est
 uirtus diuine intuitiōis cui nihil celare pōt etiā minimā cordis
 cōtritiōē de iudi. nouit de symo. tua nos in fi ad hebreos iii.
 oīa nuda sunt oculis eius & aperta **¶** Tercia medicina ē cōpatio
 future cōfusiōis Naū iii. reuelabo pudēda tua & cōfūdā gētibz
 nuditatē tuā & regnis ignominia tuā & Yhere. xx Cōfūdant
 uehemēter quia non intellexerunt obrobriū sēpiternū & nunq̄
 delebit Timor similiter multos retrahit timēt enī peccatores q̄
 nō p̄nt facere pñāz q̄ īniūgīt **¶** Cōtra hoc impedimētū triplex
 ē remediū Primū p̄fētis pene modicitas Secūdū eiūsdē leuitas.
¶ Tercium ipsius momētanea breuitas cū ex aduerso uitentur
 future pene **¶** Magnitudo incōpassibilis acerbitas intollerabilis
 eternitas infernalis Mathei xxv **¶** Ite maledicti in ignē eternum
 Yheremia qui fugit arma enea incidit in arcum ferreū Iob vi.
 qui timet pruina. i. penā tēporalē irruit super eum nix .i. eterna
 pena Ysaye xxxv. q̄s poterit habitare de uobis cū igne deuorāte
 & quis hītabit cū ardoribus sēpiternis & idē xxx in fine p̄pata

est uobis trophet .i. carcer inferni profunda et dilata uutrimēta
 eius ligna ignis flatus domini sicut torrēs sulphuris succēdēs eā
Spes multos retrahit a pñia Et est triplex Prima spes diu uiuē-
 di refrenatur auctoritate Iacobi canonica quarta q̄ est uita n̄ra
 uapor ad modicum apparens Iob iii. hō natus de muliere breui
 uiuēs tēpore repletur multis miseriis Marci xi. uigilate q̄a nesci-
 tis q̄n ueniet dñs sero an media nocte an galli cātu Iob xx. laus
 impioꝝ breuis est et gaudiū ypocrite ad instar puncti **S**ecūda
 est spes temporalis diuicias acquirēdi hāc refrenet dñs Luce xii.
 hōis cuiusdā diuitis uberes fructus ager attulit et cogitabat inē
 se quid faciam q̄ nō habeo quo cōgregē fructus meos destruā
 inquit orrea mea et maiora faciam et illuc cōgregabo oīa q̄ nata
 sunt mihi et dicā anime mee multa bona habes posita in ānos
 plurimos requiesce comede bibe epulare dixit aut illi deus stulte
 hac nocte aīaz tuā repetā alia l̄ra repetēt demones a te q̄ autem
 parasti cuius erūt sic est qui sibi thesaurizat et nō est in deū diues
 Iob xxvii. diues cū dormierit nihil secū affert aperiet oculos suos
 & nihil inueniet **T**ercia spes ē miāz dei cōsequendi qui neminē
 uult p̄ire Ysaye xxx. p̄pterea expectat nos deus ut misereat n̄ri
 & iō exultabitur p̄cēs nobis **S**ed ibi statim refrenatur hec spes
 cū sequit̄ deus enim iudicii domus beati oēs qui expectant deū
 pñiaz agēdo unde sequit̄ plorās peccator penitēs neq̄q̄ plorabit
 .s. in eternū .s. si miserearis aīe hic agendo pñiaz miserebit̄ tui
 ad uocē clamoris tui statī ut audierit respōdebitur ei sed tamen
 pñia ē necessaria de qua sequit̄ dabit nobis dñs panē artū & aquā
 breuē quasi diceret ad sustentationē nature Et uide Osi. ubi s̄. q̄
 psequit̄ dicta uerba Ysaye in .v. tertia est spēs **S**tulti ergo sunt
 qui sperāt misericordiā dei & in peccatis dies suos finiunt & de
 eius iusticia nō timētes de qua dicit Grego. ad magnā iustitiam
 iudicādi sunt ut nūq̄ careāt supplicio qui in hac uita nunquam
 uoluerunt carere peccato **D**esperatio retrahit peccatorē Et est
 quītuplex ista Prima desperatio obtinēdi ueniam & hāc iducūt
 tria **C**onsideratio quātitatis peccati ut in Cayn gen. iiii. maior
 est iniquitas mea q̄ ut ueniam merear & iu Iuda contra hanc
 considerationē opponitur passio domini nostri yhesu xpī que

forcior fuit ad dissoluendū q̄ peccatum ad ligādū Iob. vi. Viuā
 appenderētur peccata mea & calamitas quā patior ī statera quasi
 arena maris hec ḡuor appareret supple. hec passio xpi uel supple
 miseratio dei. **S**ecūda desperatio ē cogitacio frequētatiois cogi-
 tat peccator ad quid cōfitear cras caderē cōtra hāc oppōitur v̄bū
 domī nō dico septies sed septuagesies sepcies. i. q̄ncūq̄ ponitur
 finitū p̄ infinito. **V**nde Augu. q̄lis hic medicus eēt qui nesciret
 curare hūc morbū nisi sem̄l̄ & medicorū ē cēcies īfirmū curare &
 iō dominus n̄ seper patus ē curare s̄m Aug. i. li. de pe. trāsūptiē
 de pe. di. iiii. §. Itē q̄ frequēter & c. sequenti & iō cui plus dat plus
 diligit ut ī euāgelio de magdalēa de pe. di. iiii. septies. Terciaē cōsi-
 deratio diuturnitatis quādo peccator tātū ē iūeteratus ī delicto
 q̄ cogitat mīaz nō obtinebo & iō nō cōfitebor Et cōtra hoc est
 psal. mīa domī ab eterno & usq̄ ī eternū sup̄ timētes eū & Ezech.
 trāsūptiē ī preall. c. adhuc istāt quacūque hora conuersus fuerit
 peccator uita uiuet uide v̄ba leonis pape xxvi. q. vi. is qui in tem-
 pore & augu. exponit uerbū ps̄. non absorbeat me pfundū neq̄
 urgeat super puteus os suū. puteus est pfunditas iniquitatis hu-
 mane in qua si cecideris non claudet super te os suum si tu non
 claudis tuū. Confitere ergo & dicas de pfundis clamaui ad te dñe
 & euades puteū de pe. di. i nō absorbeat eos. **Q**uarta despera-
 tio post ueniā iā obtentā in bono p̄seuerādo. cogitat iniquus qd
 ualet mihi uenire ad cōfessionē q̄uis possem ueniā cōsequi dicit
 non tamē possū in bona uita p̄seuerare quia nimis est arta hec
 uia & mee contraria uolūtati. uellem comedere ^{optima} ieiunare. uellem
 dormire. ipsa uigilare. uellem gaudere. ipsa lugere & sic de sigulis.
 Et in sūma uellem mundo uiuere. ipsa yhu christo. **S**ed quis
 posset resistere dyabolo qui mille nocendi modos iūenit xvi. q. ii
 c. uisus. **H**uic desperationi tria sunt remedia. Primum mortis
 commemoratio que ostendit omnia mūdana esse transitoria eccle-
 siasticas xi. Si ānis multis uixerit homo & ī omnibus his letus
 fuerit meminisse debet tenebrosi temporis & dierum multorum
 qui cum uenerint uanitatē arguūt preterita. **Q**uid ergo per
 multos prodest effugere dies. mors tradit. carnis concupiscenciā
 uermibus. facit q̄ q̄ qui olim per superbiam alios consueuerant

conculcare, nūc sepulti fimo pedibus asinorum conculcentur & in hoc consistit quicquid in mūdo est Io. ii. Omne quicquid in mundo est concupiscēcia carnis est & concupiscētia oculorū & supbia uite. **E**t si dicis durus ē hic sermo nō possū mūdū contēpnere nec carnē meā odio habere. beatus Bernardus dicit ubi sunt amatores mūdi q̄ ante tpā magni & potentes fuerāt nihil ex eis nisi cineres & uermes. Memēto hō qa de humo es limus de līo & cinis in cinerē reuerteris. Vnde ecclesiastes in oībus opibus tuis memorare nouissima tua. **V**nde sapiēs Sūma philosophia est assidua mortis cōmēoratio s̄m Osi. i. dyaboli debilitatio Ysaya incuruare ut trāseamus q̄i dicat dyabolus nō poterit p te trāsire nec tibi nocere nisi primitus uolūtate ppria curueris iō parum timēdus est hostis q̄ nō potest nocere nisi uolēti Mathei viii. ubi legio demonū si eicis nos mitte in gregē porcorū. Et ibi glo. dicit ubi quis more porci uixerit dyabolus habet in eo potestatem.

Terciū hoīs fortitudo que prouenit ex quatuor s̄m Osi. ubi. s̄. in. v. terciū est. **P**rimo ex depositiōe peccati uinculorū liberatiōe & leticia spūali. Vnde Salomō animus gaudēs etatē floridā facit spūs uero tristis deficiat oīa. **S**ecūdo ex assūptiōe armature de q̄ dicit Aplūs ad ephesios vi. induite uos armaturā dei ut possitis uos stare contra insidias dyaboli quia non est uobis colluctatio aduersus carnē & sanguinē sed aduersus principes tenebrarum ut in ap̄lo. **T**ertio ex societate exercitus oīm iustorū ecclesie & sanctorū. **E**x quo enim cōfiteretur uere associat exercitui iustorū q̄ sunt ī ecclesia dei & angelorū unde ps̄. p̄iceps ego. s̄. ecclesie & omniū timētiū te & peccator q̄ diu est in peccato solus est & iō ue ei quia non habet subleuātem xxx. di. in oībus Salomon in ecclesiastes iiii. c. & in c. ii. de sta. mō. **Q**uarto ex dei illuminatiōe p̄ctiōe & saluatiōe. psalmista domūs illuminatio mea & salus mea q̄ timebo. Domūs p̄ctor uite mee a quo trepidabo Job vii. pone me domie iux te & cuius uis manus pugnat contra me. ad romanos viii. Si deus pro nobis q̄s cōtra nos. Cū igit hostis tā depressus sit noli trepidare & iacta cogitatū tuum in dominū & ipse te nutriet. **Q**uinta desperatio quia peccator ut dixi supra in pluribus locis ī q̄ōe q̄lis ceber esse cōfessio & in

q̄stione q̄bus & quot dictis & in q̄oe q̄s sit effectus q̄ tāta debet
 eē cōtricio q̄ peccator sit huius propositi q̄ potius uoluisset oēz
 p̄nāz etiā mortis subire uel subiuisse q̄ peccasse in preteritū uel
 in futurū peccare ar. xxxii. q. v. c. ita ne & c. sacris quod me ca.
 Sed q̄a despero eē huius p̄positi ergo retrahor. **S**ed cōtra istā est
 medicīa .s. spes quia deus potēs ē de durissima petra aquā elicere
 uiuā Et iō cū ueneris ad cōfessorē sperare debes deū te ī illud t̄e
 p̄positū firmatur licet h̄m aliā op̄ioz q̄ tenet lo. an. super uerbo
 prudētiori sufficiat dolere solū deū offēdisse de quo dico in q̄oe
 sequēti in quo teneat sacerdos ubi lacius dico in tercia obligatiōe
 ad q̄ tenet sacerdos ei qui cōfiteat q̄a ubi sacerdos cōfessor uidet
 peccatorē nō posse huius p̄positi tenet aliā medicīnā preparare
 obmitto hic ne pluries idē repetā. **P**ostremo possent alia īpedi-
 mēta notari ad uerā p̄nāz sed dicta quinque p̄cipalia sufficiant
 q̄a ad ista reliqua deducūt q̄ nota osti. in §. preall. in fine ipsius
In ordine sequitur xx. q̄stio p̄cipalis in quo teneat sacerdos
 illi cuius cōfessionē audiuit. **T**ex. n̄r explanat hoc & osti. in Sū-
 e. ti. §. in quo teneatur sacerdos & lo. an. & uinc. hic in c. n̄o Et
 dicit osti. q̄ tenet & est obligatus in quīq̄ p̄cipalī. **P**rimū est
 abscondere & tenere peccatū secretū p̄ximis ex̄neis etiā si scādalu
 oriret de pe di. vi. Si sacerdos h̄m Grego. Si uero iste multa hōici
 dia pacta recitauerit uel dicit se uelle aliquod homicidiū cōmittē
 & se eē paratū & nō posse tēptatiōi resistere in hoc casu h̄m osti.
 pōt reuelare talibus qui non possunt obeē nō tamē specificando
 p̄sonā xxii. q. v. hoc uidet ubi hoc inuuit Augu. & q. vii nō solū
 & c. sequenti ii. q. i. si peccauerit. **S**ed si tale sit q̄ nō possit reue-
 lari sine p̄dicatione cōfessoris nō pōt sine cōsensu cōfitentis ut in
 dicto c. Vnde nec signo nec nutu in sp̄e uel in genere prodat &
 hoc est contra multos sacerdotes qui dicunt q̄dā miles uel q̄cā
 mulier est mihi cōfessa tale peccatū quia cū forte aliqui uiderint
 aliq̄ mulierē in loco aliquo cōfiteatē poterūt cōiecturari de q̄ mu-
 liere locutus sit p̄ circūstātiās & alia indicia nec refert q̄d ex equi
 pollētibus fiat c. licet ex q̄dā de testi. l. certū. ff. si cer. peta. Et p̄pter
 hoc multi retrahūt talibus cōfiteri. **C**auet ergo sacerdos de
 multiloq̄o ī quo nō deest pectm̄ & maxie q̄n circūstātia nimū

est p̄p̄inqua nec p̄dat ioco uel scriptura nec nutu s̄m Io. an. hic q̄ dicit se credere q̄ quicquid poterit circa hoc facere ut peccatū īpediat q̄n̄ aliq̄s ē cōfessus se uelle homicidiū cōmittere debet facere sine prodicione persone quātūcūq̄ malū ex inde seq̄ posset posset tamē dici cōtrariū s̄m ipsū Si nō cōfitef peccatū cōmissū sed cōmitendū non ē uera cōfessio nec p̄nia īponit̄ pro futuro delicto & iō q̄libet p̄t hoc īpedire & tenetur facit de iur̄iur̄ quē admodū §. si. de sen. exco si uero & c. quāto dicit tamē Inno q̄ ubi petit p̄niaz preterite uolūtatis bene est cōfessio facit c. q̄ q̄dā s̄. e. ti & iō sine cōsensu cōfitef̄is reuelari nō debet Fallit hoc nisi forte req̄rat̄ a te q̄ iusticiā facias de peccatore quia potes excom̄municare eū qui cōmisit q̄uis sit tibi cōfessus sed ī genere poteris de offi. ordi. si sacerdos nec ep̄o debet hoc specialit̄ reuelare etiā si tibi precipiat sub pena excois c. dilectus de excels̄ prela q̄a hoc casu es maior ip̄o q̄a uicē dei tenes c. sane & ibi glo. de offi. dele & īferior īsuperiorē non habet potestātē c. inferior xxi. di. ¶ Vnde nō potes dicere optime talis ē cōfessus quid ad te deus scit & non tu & iō te ī testē nullus p̄ducere p̄t ip̄e qui cōfessus est p̄t te ī testē producere nō alius facit de symo. nemo & Io. an. hic ī v̄bo aliq̄tenus Et offi. in Sū. ubi s̄. & s̄m hoc intellige dictū c. nemo & ad .c. si §. i. de frigi & male. dū tex. ibi dicit postea p̄ presbiterū de cuius parrochia existit fecisti īquiri subaudi s̄m offi. de plano a uicina nō intelligatur q̄ de confessione facta sibi aliq̄d debeat propalare ¶ Sed si nescis dare consilium peccatori de peccatis tenebis tamen secretum ar. c. cū ad monasterium §. in oratorio de sta mona. al. iucurret penam c. nostri in fine tex. tamen in preall. c. dicit q̄ oībus diebus uite sue ignomiosus peregrinādo pergat dicūt tamē aliqui illud eē correctū per c. n̄m ī fine ul̄ s̄m offi. ī Sū. preall. illud faciet oībus diebus quibus p̄niaz agit xxx. q. i. si quis sacerdos q̄ completa ī monasteriū detrudet ut ī c. n̄o Et dicit ibi offi. ī. v̄. quid si aliquis q̄ si aliquis cōfitef̄ur se icidisse ī heresi & q̄ nō uult cessare uel uult cessare s̄ nō uult socios nominare timēs pdiciōz ul̄ p̄iuriū q̄a iurauit nō reuelare ul̄ nō uult q̄ presbiter detegat dicūt q̄dā q̄ sacerdos debet adire ep̄m dicēs custodi uigilias sup̄ oues q̄a lupus ē in grege uel p̄t reuelare tali

Normatus

q̄ p̄t p̄desse nō obesse ut ī preall. c. hoc uidet̄ primū tucius Si uero aliq̄s cōfiteat̄ sacerdoti q̄ dormiuit cū aliq̄ muliere ī ecclesia nō debet denūctiare ep̄o nisi ml̄ publice cōfiteat̄ quo q̄dē casu ad istātiā adulterii testificari poterit quo ad ip̄m dū tamē s̄let nomē adultere sic itelligē de adulter. significasti Et si plures essēt cōfessi idē crimē sacerdoti q̄uis possit exprimere illū q̄ eū iduxit ī testē alios t̄m oīo debet celare & sic loq̄tur dictū c. significasti s̄m lo. an. hic ¶ Et in casu quo ut dixi s̄. ecclia eēt semie polluta hūano iō debet recōsiliari illud uerū ē quādo ē infamata al. sacerdos qui solus scit t̄q̄ deus p̄t ibi salua cōsciētia celebrare ar. c. cū nō ab hōie de iudi al. de sen. ex. co. ¶ Tutius tamē ē s̄m osti. ī Sū. preall. q̄ ī genere reuelet ep̄o dicēdo talis ecclia indiget recōsiliatiōe nō q̄ratis ul̄ a me ar. c. si sacerdos de ofi. ordi. nā ī talibus nō cosueuerūt testes inducti ¶ Dubitari tamē cosueuit Si aliquis reuelet secretū amico suo dicēs dico tibi in p̄nā dicit lo. an. hic q̄ talis poterit copelli testificari q̄a hoc non p̄t dici t̄q̄ sacerdoti ei qui non est sacerdos & q̄uis esset sacerdos non semp̄ uidetur dicere t̄q̄ sacerdoti sed t̄q̄ amico p̄ q̄a talis nō petit sibi iniūgi p̄nāz nec absolui sed alia intētiōe hoc profert cui stādū ē cōtra v̄ba de uerbo sig. c. itelligētia Verū t̄m ē si sacerdos scit iste oīo hoc celare expedit atq̄ decet s̄m Inno & osti. hic ne huic edicto fraus fiat alioq̄n qlibet sacerdos hoc reuelās possit dicere nihil sibi in foro p̄nāe dixisse sed alio mō ut patet in eo quod nota de diuor. q̄to s̄. p̄nt. Et p̄babitur sacerdotē reuelasse q̄n cōfessus ē coram pl̄ibus ecclia. ex ius ar. de. accusa. c. si cōsiterit de exces. p̄lato ḡuis Idē q̄ndo crimē occultū cōfessus eēt corā ep̄o p̄fētibus pluribus forte ut p̄ illos dispensatio p̄bare ¶ Si enī ep̄us reuelaret per illos p̄bari possit de hoc p̄ Bu. & lo. an. hic ī v̄bo reuelare Et eodē mō si sacerdos reuelaret p̄ illos p̄bari possit per cōfessioz uero ī iudicio factā nulli dubiū q̄ sacerdos cōuinceret reuelasse sed si tūc tal̄ sacerdos ī iure cōfessus diceret illud ī p̄nā nō sibi dictū nō uidet̄ plus credēdū prochiāo q̄ sacerdoti maxie q̄a prochiāus reus ē vi. q. ul̄ actor lo. an. deterniat cōtrariū q̄a sacerdos cōdēpnācus ē nisi p̄bet aliter ad eū p̄uēisse ar. vi. q. ii si t̄m c. placuit & poterit p̄bare si fama ī loco esset de tali delicto cōmūso p̄ istū ul̄ ī p̄fēt. a.

aliquone ille confessus fuisset delictum uel aliter per confessionem peccatorum constaret uel alias coniecturas. **D**icit tamen Osi. hic quod ex quo sacerdos aliter non conuictus sacerdos non punietur pena ordinaria canonica sed arbitraria ista fuit glossa. uinc. quam uidere potes in spec. de phac. §. i. ad finem. **S**i uero aliquis in necessitate constitutus confiteretur in foro penitentiae laico secundum nota per glossam in c. pastoralis §. preterea de offi. ordi. dicas secundum Io. an. hic quod quis tales clauis non habeat in hoc tamen est minister dei & in hoc debet scelerare peccatorem nec ad testificandum debet cogi sicut nec sacerdos quia eadem ratio est secundum Inno. ar. de transla. quanto si tamen talis peccatorem perdat non potest habere locum pena canonica nisi cum sacerdos non sit. Erit ergo pena arbitraria de offi. dele. de causis. **A**dverte tamen unam cautelam subditorum quod certi sunt quod episcopus si scit eorum delicta uoluit confiteri episcopo ut correctionem euadant. Cautus debet esse episcopus & dicat hoc peccatum non recipio in penitentia cum de ipso sit publice infamatus non debet tamen absolutionem denegare cum ipsa non obstante poterit contra ipsum inquirere & punire secundum nota in c. de his de accusa. xxxii. q. iii. admonere dummodo seculum non dispenset quod quando dicat dispensare uide nota in c. ii. de scismat. per Inno. & Io. an. de biga quia circa. **S**i uero delictum est omnino occultum debet ipsum in penitentia recipere esto quod ipse sciret vi. q. i. si tamen & c. placuit secundum Osi. hic quod etiam se remittit ad S. e. ti. §. in quo teneat sacerdos. **S**ecundo tenet sacerdos orare & elemosinas impedere & alia bona facere pro illo qui est confessus sibi peccata sua de pe. di. ii. q. uult. Nam secundum Alexandrum martirem sacerdotes populi peccata comedunt quia suis precibus ea delentur & citius audiunt a domino quanto sacerdotes fuerint meliores iii. q. i. nulli i. q. i. c. ipsi. sacerdotes de pe. di. v. inter hec & glo. in c. in quibus iii. q. vii. & glo. in cle. si dum de reli. & uene sac. in uerbo orationes in quarto membro colligit ex tex. c. ipsi sacerdotes i. q. i. quod orationes malorum nocent illis per quibus orant sed illam glossam limitem secundum glossam l. di. c. mensuram quam quis eligit malum sacerdotem ex certa scientia & suis moribus conformem. Et debet in principio missae ante canonem consecrationis orare pro uiuis qui sibi confessi fuerunt in primo momento & post canonem orare pro mortuis qui sibi confessi fuerunt in secundo momento dicente beato Augu. non sunt pretermittende supplicationes pro spiritibus mortuorum debent etiam cum qui est sibi confessus non negligere ut sciat

quō pñiaz cōtinuāt & eū cōfortare cōfirmare & uisitare Caueat tamē ne hoc respectu mulieris i loco suspecto & secreto uisitet unde Lucius papa phibuit accessū mulieribus ad tabernaculū & colloquia mulierum nec matronarū intrent domicilia lxxxii. di. clericus solus uide nota in c.i. de cocha clef & mulie. & p Osti- de eo. qui cog. cōsang. uxo in sūma §. quot mōis **T**ercio tenet ei qui cōfessus est cōpati & si egeat p ipō onus supportare & releuare ar. c. mādata de presūp. l. di. pōderet ibi alter alterius onera portate & sic adimplebitis ^{legēs} regnū xpī **V**nde & clemēti iquit beatus petrus viii. q. i. clemēs luua singulos & releua q singulorū onus & solitudinē portas, ita succinctus in uigilia sup oues ora, & ieiunes pre ceteris frequenter, cum deuotiōe sacrificia, opus fac euāgeliste & aplī dicentis plus oibus laboraui, & cū omnia bene feceris dic te seruū inutilem: penitētis te pncipem facias sis eius corrector, & cōsolator, de pe. di. vi. c. i. ad finē **O**mē ab eo auferas desperatiōē de qua dixi i qōe precedēti in quarta desperatiōe cū uideat peccatorē nō posse esse firmi ppositi & cōtricionis ut pocius uoluisset quācūq; penā pati q̄ peccare ul' peccasse xxxii q. v. ita ne prepararet aliā medicinā & ortet & inducat illū q̄ doleat deū offēdissē s̄m lo an. hic in. v. **S**ed prudētori uersu tu dicas Nā s̄m ipsū licet quilibet teneat pocius oīa mala pati q̄ mala cōsentire nullū tamē obligamus ad hoc ut tantā cōtricionē debeat habere ut pocius uellet omnē penā pati q̄ peccasse in preteritum uel peccare in futurū, nā peccatū cōmissū preterit iam unde cōtritio tāta presens cū eo quod iā factū est ueraciter adaptari nō pōt sed tenet hō illius esse cōstātis ^{animi} ut credere teneatur q̄ pocius sustineret mortē q̄ peccaret in futurū si necessitas alterius horū sibi incūberet, quāuis si presens eēt necessitas tūc deberet eligere nō peccare **Q**uātū autē ad futurū tēpus eciā sperare debet q̄ aut illa necessitas nō adueniet aut q̄ domūs dabit cū tēptacione propositū atq; profectū prima ad corinth. Et sicut humilitatē est timere in talibus; sic uere fidei & spei nūq̄ de dei potentia & mīa desperare Et in orōne domīca petimus. Et ne nos inducas in temptationem, & aug. pice te in deum nō enim ita crudelis ē ut se subtrahat & te cadere permittat **S**ed discretionis est tales

temptationes fugere sicut christus nos docuit fugiens in egiptū
 marhei.ii.vii.q.i.ꝯ.cum ergo Et que requirantur ad ueram pei-
 tentiam uide q̄ in q̄ōe qualis debet esse p̄nā Et in questione quis
 sit effectus uere peitentie & in q. quibus & quot dictis & per lo.
 an. in c. nostro super v̄bo prudentiori Et caueas sacerdos ne per
 horrore peccati tibi confessi plus solito peccatore uilipendas cū
 ipsū ex hoc plus diligere debeas **Q**uarto tenet recipere id q̄
 sibi a peccatore oblatū fuerit idē non debet respuere ex cōtēptu
 supbie sicut aliq̄ magni prelati faciūt quasi eis sit dedecus unde
 etiā si esset papa qui audiret confessionem respuere nō debet nā
 tota ecclesia dei ex elemosinis sustentatur memores sint prelati
 nec superbiant qm̄ quicquid habēt pauperum ē & semper debēt
 se quo ad utilitatem pauperum reputare xvi. q. i. ꝯ. si. xxiii. q. vii.
 q̄ autē & q. viii. cōueior. xii. q. i. nolo & c. futuram & dñs noster
 yhesus christus de elemosinis uiuebat xii. q. i. habebat secundū
 aug. & yheroni. in c. aurum habet ecclesia non superbiant ergo
 sacerdotes q̄ sint uicarii yhesu christi de pe. di. iii. inter hec cl. ii.
 non ep̄. xxi. di. in nouo. & c. quāuis Sed humiliēt se potius q̄
 secundum yheronimū xv. di. c. non est facile nō sanctorū sunt
 filii qui loca tenent sanctorū sed qui opera eorū exercent **R**e-
 cipiant ergo episcopi & sacerdotes oblationem quantumcunq̄
 minimā & cum fratre suo paupere parciant sicut uult abrosius
 lxxxvi. di. non satis non tamen ea intentione penitentia audiāt
 uel iniungāt uel aliquid a penitēte recipiāt qui sic faciēdo pecca-
 rent de symo. tua ad fi. & c. si. i. q. i. sūt non nulli & q. iii. nō solū
 Et mouet hosti. in Sūa. preall. ꝯ. vsu. caueat sacerdos ne quando
 peccator uenit ad eum causa confitendi in principio medio & in
 fine ad bursam respiciat sicut faciūt aliqui miseri qui cōsiderāt
 an penitens ponat manū ad bursā p̄ soluēdo & tunc misericor-
 diter agunt cum eo si retrahunt manū tūc & ipsi retrahunt mi-
 sericordiā q̄ nō spiritualis est sed bursalis nec excusantur si hoc
 pauperibus erogarent nā qui male accipit ut bene dispēsēt gra-
 uatur potius quā iuuetur i. q. i. nō est putanda & q. iii. ex multis
 xiiii. q. v. neq̄ enī & c. sane & cū sacerdotium uenale exponitur
 ad eterne retributiois premiū cōsideratio non habetur c. qm̄ ne

prela. vi. suas **Q**uanto & u'tio tenet sacerdos ei de pnia sua si inducat ab eo i teste pnie testimoniu ferre sm ea q nota Osi. in Su. e. ti. §. in fi & in Su de testi. §. q's possit v. sed quomodo sciencia

Tenetur & eoduerso si peitene noluerit peccator & notoriu sit ul' ipe hoc scit taq ho ipfu aput ecclesia uel epm ipm debet denunciare ut notat Osi. in Su in Rubrica. de accusa. sub rubrica de denuntiatioibus & in Su. hoc e. ti in §. in quo tenet i fi. Vere aut peitenti tenet consiliu & auxiliu dare ut i c. nro sm q uires suppetunt qa bonus pastor p ouibus suis aiaz sua poit no ppter beneficia tpalia no ppter consanguinitate uel affinitatem sed hoc tantu ut ad bonos mores & salutem eos inuitet eterna consuledo peccatis & periculis eor sicut i suis ppriis de pe. di. ii ergo si caritate deo exhibeamus & §. sequenti §. q uult & §. hinc etia Augu. **S**atis nunc ad precedete qoz accomodat in ordie xxi. q. q faciat ad qd teneatur his qui confessus e suo confessori dic q i multis **P**rio sm Osi. in Su. e. ti. §. ad qd tenetur abstinere ab eius ifamia & detractioe ta i tacendo q in no audiendo etiam si minus periti sint sacerdotes i audiendo confessione & pnia iniugedo licz scia sit ualde necessaria i sacerdote qa eius labia custodiunt sciaz & lege exqrit populus de ore eius Malachie ii. c. trasumptiue de hereti. c. cu ex inuicto pprio eni ore corpus domini coficiunt sacerdotes & io officium eius debet honorari unde exodi xx. in fine diis meis non detrahes trasumptiue ubi. s. obediendi ergo & timedi sunt no laceradi qa a qbus pplus dni benedici saluari & iltrui cupit no debet eos arguere docendus eni e pplus & corrigendus ab eis nec e discipulus supra mgem xvi. q. i. c. si clericatus vi. q. i. sacerdotes & sequenti & c. ex merito & c. detractores **T**enet secundo iopia sui prochia releuare sm ea q nota p osi. i Su. de proch. §. i qb3 & sub v. hic tamē sciēdū v'su sed nūqd tenet & sequētibz **N**ā tenet i festis missā audire & ad altare offerre de cō. di. i. ois xpianus xvi. q. i. statuimus xxxii. di. preter hec Et licz qdā dicāt q c. omni loquatur de oratione iteriori mentis uel bonorum opm die tamen q in precipuis festiuitatibus tenetur quis offerre & cogi potest cum sit generalis consuetudo ubiq terrarū & facit de cō. di. i. Si quis etiā extra & c. omnis xpianus dicit pcurat ad

Normdu

missarum solempnia aliquid offerre & ducere ad memoriamque domini precepit Moyse non apparebis in conspectu meo uacuis & hoc in solemnibus festiuitatibus locorum in quibus tota missa tenetur quis audire in prochia ut in c. ut dominicis de prochiis & idem in aliis festiuis diebus c. ii. e. ti & tunc tenet offerre aliquid corporale non tantum oblationem interiorum diebus aut aliis non tenet ad oblationes nisi a de functis relictas puta per septimis uicesimis & anniuersariis uel nisi consuetudo est in loco uel nisi sacerdos ita pauper esset que non haberet unde uiuat si oblationes auferantur quo casu omnes doctores conueniunt que tali casu posset sacerdos diuina officia auferre ut dixit Osi. in preall. v. & in uersiculo uel nisi sacerdos decimas & primicias soluere tenet parrochianus. c. i. de decimis ¶ Tenet & tercio confessori suo pro confessione & penitentia aliquid offerre Sed quidam contra quia confessio & penitentia sunt actus spirituales & sacerdos est iudex spiritualis de pe. di. iii. ille rex & di. vi. v. caueat spiritualis iudex ergo nihil debet dari sed gratis est gratia conferenda. i. q. i. c. i. & hinc Bedam non solum uidentes spiritualia pro pecunia symoniaci sunt sed etiam honorem & laudem pro talibus expectantes pura enim intentione danda sunt sicut a domino sunt recepta ¶ Sed in contrarium suadet. Apulus coicetis qui cathetizimini uerbo ei qui uos cathetizant nec est magnum si ab eis recipiamus temporalia quibus seminamus spiritualia ¶ Et dixit Moyse non alligabis os bouis triturantis. i. non subtrahes sacerdoti sustentationem uite quam debet habere pro labore suo xiii. di. ii. §. is ita de preb. cum hinc & c. extirpade & c. graue & apostolicis uiris euangelizantibus christi in necessariis usibus nolle tribuere se ipsum est dampnare ¶ Et sacerdos iudex est xi. q. iii. absit de pe. di. v. c. i. & iudices possunt recipere sumptus sine peccato ii. q. vi. anteriorum §. illud quoque nec tenetur quis propriis stipendiis militare xii. q. ii. caritate Et hinc Aplm quis plantat uineam & de eius fructu non edat ¶ Qui pascit gregem & de eius lacte non coedit quasi dicat nullus xxviii. q. i. iam nunc in fi. xiii. q. §. hiis ita i. q. ii. c. penlt. Et uidet potius id quod offerret & dat stipendium templi quam munus sacerdotis i. q. i. iudices nec est uerisimile que per tam modico committatur symonia de symo. & si. q. & est uulgare que omnes sancti uigilias uolunt &

candelas cupiūt. **C**oncludit Olli. in sūma in §. & ad qd tenet qd de rigore iuris nil tenetur dare hōellum tamē est & equū qd aliquid det in signū deuotiōis cordis exemplo sanctorū qd nec ad pfectos nec ad sacerdotes sine munere accedebāt sicut legitur de Saule & uxore Ioroboam i. q. i. iudices Et uidetur preceptum a Moyse de pe. di. i. quem penitet. **E**t Aplūs unusq; det quod destinauit in corde hilarem enī datorem diligit deus. **E**t si das propter presentem pudorē rē & meritum perdas xxii. q. v. §. ex his omnibus xvi. q. i. predicator quod itelligit quando cōfiteatur parrochiali sacerdoti qui habet decimas & oblationes sibi sufficiens & quādo non est cōsuetudo qd aliquid certum detur ī quo casu seruetur cōsuetudo sacerdos tamē si parrochianus cōsuetudinem nō seruat non debet penitēciam denegare nec pignus auferre nec exigere pignus ante uel post a paupe soluere neq̄te alioq̄n prochiani a cōfessiōibus retraherēt & auaricie clericorū īputaretur i. q. i. baptisandus & c. placuit xviii. di. c. de eulogiis p ep̄m tamen loci posset cōpelli parrochianus seruare laudabilem cōsuetudinē c. ad aplicam de symo. Si uero sacerdos pauper eēt tūc s̄m lo. de deo confitens & penitens tenent precise aliquid dare & sic intellexit iura contraria supra inducta in uersiculo in contrariū. **I**pse tamē sacerdos nō debet exigere eo tempore licet gratis oblatum possit accipere i. q. i. c. placuit ut unusquisq; & q. v. q̄ pio & c. sicut ep̄m gratis oblatum debet recipere nec ex superbia refutare Sed pone aliquis confitetur fratri predicatori uel alii pauperi de licentia parrochial' presbiteri nil dat ei quid facit predicator Olli. ponit in sūma in preall. uersu sed pone & dicit lo. de deo qd nil dans uere nō dicitur confessus ar. i. de re. iur. c. debeat ergo nō pōt dare p̄nias sed cōsiliū tm̄ s̄ nec cōsiliū cum nihil debeat exigere & sic remaneat tal' in periculo. **E**t iō uerius est dicere qd neutrum teneatur dare de necessitate cōfessionis seu penitēcie nisi ut supra dixi rōe necessitatis & idigentie ipsius sacerdotis dicto c. pasche & c. nō satis in quo casu sacerdos parrochial' posset eidem dicere tu peccas cū diues sis & ego iuxta te fame morior & nisi mihi in hac necessitate subuenias saluari non potes quia scriptum est dilige dominū deum tuum

& proximū tuū sicut te ipsum **F**rater autē minor qui nō debet
 tāgere pecuniam nec denarium quid faciet nec debet refutare
 quod sibi offertur **D**ic q̄ refutare pōt quia hoc non faceret ex
 superbia sed quia ordo sue regule hoc non patitur consult tamē
 oīi. q̄ non refutet nec in manu propria recipiat sed dicat non
 possum recipere sed tradas hoc prouisorū seu procuratori ordīs
 sicut traditur de sta. mona. cū ad monasteriū §. i. i. fine **Q**uid
 si sacerdos iniunxerit alicui dicere missas uel q̄ faciat celebrare
 missas poterit ne is sacerdos pecuniā istā recipere pro his missis
 dicendis Et uidetur q̄ non quia presumitur fraus Vnde bene
 scit q̄ laycus per se hoc non pōt facere .s. cantare missam & iō
 presumitur fraus ut postea ab eo r̄cepta pecunia laycus liberetur
 a p̄nā ar. xxvi. q. vii. alligant **I**n cōtrarium facit quia quatuor
 principalia sunt quibus liberātur anime Sacrificiū oratio fidelū
 ieiunium amicorū elymosina carorū xiii. q. ii. aie & hoc idem de
 uiuis cauetur ut dixi i q̄ōe quis sit effectus p̄nē uersu elymosina
 & pro labore suo presbiter pōt recipere pecuniā c. significatū
 cū ibi nota de prebē. **O**īi. in Sū. e. ti. in §. ad quid tenetur in
 fine vsu quid si sacerdos q̄ ipse non debet missas quas illi iūxit
 celebrare quia spēs mali est de ui. & ho. cle. cum ab. oī **S**ed uel
 non iūgat uel dicat q̄ per alium has faciat dicere & per talē qui
 uices sibi nō reddat non aut per parrochialē sacerdotē sibi uici-
 nū q̄ si simili morbo auaricie laborare posset & fieret fraus legi
 ar. c. personas de testi. & de iudi. causam Et tucius est sacerdoti
 pro salute sue anime q̄ tales p̄nās non imponat quia semp est
 presumēdū ne plus auaricie cā q̄ caritatis iponat ar. de. cēsi cap
 & c. ex pte & c. i. de deci ad fi. & cogitatioēs suas oīpotēti deo ne-
 qbūt occultare c. i. ciuitate de usur. c. fi. de symo. Et si dicat pres-
 biter q̄ caritas mouet eū qa forte p̄itēs nō pōt peregrinari orare
 nec aliud facere tūc debet sacerdos ostēdere caritatē p̄ opa ut sciz
 p̄ aliū nō suspectū precipiat q̄ ipsas missas cātari faciat uel ipse
 sacerdos gr̄tis celebret ul' sibi datū aliqd nō retēat sed totū quod
 datur pauperibus erroget & sic p̄ opera caritatē suam ostēdet &
 omnia erunt mūda & sine suspitione aliqua **S**ubsequenter
 q̄rebat xxii. utrū p̄nā debeat iterari **Q**uidā dicūt q̄ non

Norman

Norman

quia si uera fuit nūq̄ postea fracta fuit si fracta fuit p̄nīa nō fuit
 & hoc p̄batur ex diffinitione p̄nīe q̄ posui in vii. q̄oe q̄d sit p̄nīa
 P̄nīa est mala preterita plāgere & plāgendo iterū nō cōmittere
 a'ia līa h̄z interim ut ibi dixi ¶ Et ad hoc p̄bandū multa possēt
 ī lūci q̄ ibi posui extensiuē Sed sufficit ad ueritatē p̄nīe preterita
 plāgere & firmiter p̄ponere in aīo alia nō cōmitterē q̄ si cōmittāt
 nunc appz q̄ prima non fuit p̄fecta nec p̄dest ad salutē nisi hō
 per aliā uīā repararet ut ibi allegaui de pe. di. iii. §. sed uerba usq̄
 ad §. q̄ frequēter ¶ Itē tenētes superiorē op̄ioz q̄ uera p̄nīa non
 debet iterari per illud Aplī caritas nūq̄ excidit & caritas q̄ deseri
 pōt nūq̄ uera fuit Et ubi ē radicata caritas securus esto nihil enī
 mali tibi accidere pōt Est enim uia ad cōtricionem & peccatorū
 remissionē sicut enim sine uia nemo puenit quo tendit ita eciā
 sine caritate que dicitur uia nō p̄nt hōies ambulare sed errare de
 pe. di. i. §. ergo si caritatē deo exhibeamus & c. precedētī & §. cū
 ergo q̄ criminalit̄ peccat & c. sequētī facit c. caritas ut mihi uideēt
 e. di. Est enim caritas recta uolūtas oībus terrenis p̄rius aduersa
 inēparabilī deo iuncta unita igne quodāmō spūs sanctī a quo
 est & ad q̄ refert incēsa inquinamētū oīs exnea correctiōis nescia
 nulli uicio mutabilitatis obnoxia super oīa q̄ carnaliter diligunt
 excessa affectionū omniū potētissima diuine contēplatiōis auida
 In oībus semper inuicta lūma actionū bonarū salus mox finis
 celestīū preceptorū mors criminū uita uirtutū causa meritorum
 bonorū premiū perfectōrū sine qua nullus unq̄ deo placuit cū q̄
 nec potuit aliq̄s peccare nec poterit fructuosa ī penitētibus lecta
 perseuerātibz uictoriosa in martiribus oposa in oībus omnīo
 fidelibus ex qua q̄cqd ē bōi operis uiuet in dicto c. caritas ē sm
 Prosperū ubi. s. ¶ Ergo ubi fuerit uera p̄nīa illa nō debet iterari
 quia nō ē necessariū p̄ predicta ¶ Et dicit Augu. caritas est aqua
 de qua dominus in euangelio qui biberit ex aqua quā ego dabo
 sibi nō sitiet in eternū dicas sm osti. in Sū. e. ti. in §. utrū p̄nīa q̄
 hec que dicta sunt de caritate perfecta possunt intelli dicitur enī
 caritas perfecta in uia uno mō quo ad sufficientiā quia sufficit
 quo ad uitam eternam habendam de pe. di. iii. §. hac auctoritate
 alio mō quo ad effectū uel signū uerbi euāgelī dicentis maiorē

caritatē siue dilectionem nemo habet .i. maius signū dilectionis
 siue caritatis. Secūdo mō quo ad perseverantiā finalē unde Aug.
 firmū fundamētū dei stat immobile habēs signaculū hoc scit deus
 & q̄ sunt eius horū fides que p̄ dilectionē opatur perfectō aut oīo
 nō deficit aut si q̄ sūt quorū uita deficiat r̄piāt̄ anteq̄ uita finiat̄
 ista & dilecta iniquitate q̄ intrauerat usq̄ i finē perseverātes deputāt̄
 ad gal. v. trāsūptiē de pe. di. ii. firmū & in c. nō est mirū est tex.
 Iero. & ibi seq̄t̄ nullus eorū ex bono i malo cōmutatus finit hāc
 uitā talibus deus diligētibus eū oīa cooperāt̄ i bonū ad Romāos
 viii. ut eciā si qui eorū d̄uiant & exorbitāt̄ eciā ex hoc ipō faciat
 eis p̄ficere i bonū Et intellige firmū fundamētū predestinationē
¶ Unde quod dicitur per Iero. nullus eorū .s. predestinatorum &
 hoc tercio mō pōt̄ intelligi illa auctoritas possunt aut̄ intelligi
 predictē auctoritates s̄m osti. ubi .s. de caritate perfecta que ē in
 patria celesti uel cōiunctim intelligi possunt quasi dicat durante
 caritate nō pōt̄ homo peccare habens caritatem s̄m Vgonē Vel
 die non potest peccare quod sibi imputetur uel quid nociuū sit
 q̄a semper reparabitur **¶** Caritas aut̄ q̄ i Petro fuit āte negatiōz
 herba fuit & i singulis nascitur anteq̄ roboret̄ ante sui p̄fectiōz
 amittitur & reparatur de pe. di. ii. §. itaq̄ caritas que in Petro
 Unde Aug. in li. de correctione & gratia trāsūptiue in c. q̄cūq̄
 de pe. di. ii. **¶** Quicūq̄ ab illa originali dāpnatiōe ista diuine grē
 largitate discreti sūt nō ē dubiū q̄n p̄curef̄ eius euāgeliū & cum
 audiūt credunt **¶** Et in fide q̄ per dilectiōz operat̄ usq̄ in finem
 perseverāt̄ & si q̄n exorbitēt̄ correpti emēdātur ad gal. v. c. Illud
 aut̄ Aug. caritas q̄ deserī pōt̄ nūq̄ uera fuit expōe s̄m osti. i. Sū.
 .i. incōmutabilis uel nō fuit uera respectu caritatis dei **¶** Sepe enī
 cōpatiōe facta ad deū talia nulla sūt & nullius r̄putatiōis lux illd
 astra nō sūt mūda i cōspectu eius & illud oīs hō mēdax & illud
 uanitas uāitatem & oīa uanitas de pe. di. ii. §. fi Sic ergo caritas
 semel habita nō potest amitti si perfecta est iperfecta uero amitti
 potest patet in Adā de quo enim certum est q̄ caritatem habuit
 & tamen cecidit per peccatum de pe. di. ii. c. romanos vsu Adā
 & c. sequentibus usque ad §. opponitur pōt̄ poni exemplum in
 Moyse Aaron & Dauid ut in dicto .§. opponitur usque ad §. cū

deo sine caritate nullus adulter & c. si omnis enim inquit patet ex istis q̄ non solum iter uirtutes sed etiā in singulis uirtutibus ē dare gradus s̄m Grego. de pe. di. ii. unā sciāz exponētem illud uerbum Ezechielis ueniebat uir ad portam respicientē ad oriētē & ascēdit super gradus eius Itē Augu. de pe. di. ii. §. Item Aug. & c. qui uult facere dei mandata Si quis habuerit tātam caritatē ut paratus sit eciā pro fratre mori perfecta est in illo caritas Sed nūquid mox ut nascitur iam prorsus perfecta est nō sed ut p̄ficiat nascit̄ nata nutritur & nutrita roborat̄ & cū fuerit roborata perficitur Et cū ad p̄fectiōz uenerit quid dicis mihi uiuere xp̄s est & mori lucrum & caritas in quibusdā est perfecta in q̄busdā īperfecta p̄fectissima in hac uita haberi nō pōt **S**ed ne uideamur a p̄cipali q̄oe longius aberrasse q̄ erat **U**trum p̄nia debeat iterari dicas q̄ sp̄s p̄nie sunt multe **A**lia solemn̄s alia publica alia priuata **S**olemn̄s ē illa s̄m osti. in Sū. que impōitur alicui iūto ut quādo traditur monasterio p̄ peccato cōmissō s̄ īpprie sic appellatur. l. di. c. si. ille s̄m Ray. p̄prie solemn̄s est illa que fit in capite quadragesime cū solēnitare de qua in c. in capite. l. di. q̄ nō pōt imponi nisi ab ep̄o uel sacerdote de eius mādato de quo uñ lacius p̄ osti. in Sū. de offi. archipref. in §. que pertinet uersu quinto & sequētibz & p̄ crimine publico & uulgacissimo quod totā urbem cōmouerit ipōitur ut p̄ homicidio sacrilegio icestu & similibz que sunt horrēda & publica de con. di. iii. de penitētibz xxvi. q. vi. c. si **H**ec solēnis nō debet imponi clerico nisi deposito & pro graui crimie publico c. quesitum s̄. e. & s̄. e. c. i. & ibi p̄ doctores & q̄ hāc egerit promoueri nō debet Et si p̄motus sit mīstrari nō d̄z. l. di. c. cōfirmādū & c. illud Publica dicit̄ illa q̄ fit in facie ecclesie non cū illa solēnitare de q̄. s̄. sed quando iūgit̄ p̄grino p̄ mundum cū baculo & pera peregrinari & hāc quilibet sacerdos iniungere potest quia nō reperitur p̄hibitum ar. de offi. archipref. c. ii. uersu si ep̄iscopus nisi forte cōsuetudo contraria reperiretur ar. de cō. di. iii. c. de trina c. super eo de cogna. sp̄ri. & hec eciā non imponitur clerico nisi deposito s̄m osti. in Sūma e. §. utrū p̄nia in fine de pe. di. vi. sacerdos **P**riuata aut̄ p̄nia dicitur illa que cotidie fit a iustis & que salū

semel in año est faciēda ut in c. n̄o. s. quādo aliquis solus secrete confitetur sacerdoti de pe. di. iii. c. iustus et c. repetatur Et presbiteri de occultis p̄niā dare possunt xx. q. i. presbiteri de occultis notoria uero debent peccatores ep̄o cōfiteri de pe. di. i. § i actiōe p̄niē et c. quem penitet nō aut̄ inferiori eciam si abbas esset nisi super hoc eēt priuilegiatus uel alia iusta causa subsit de excessu prela. accedētibus & ubi malū oriū ibi moriat̄ secrete & q̄ peccāt̄ secrete eciam secrete corrigātur & q̄ palam palā ii. q. i. si peccauerit & s̄. e. c. i. licet q̄dā sint i q̄bus presbiteri nō p̄nt p̄niāz iponere de quibus dixi in q̄ōe cui confitendum ¶ Ex his aut̄ cōcluditur q̄ solēnis p̄niā iterari p̄hibetur alie aut̄ omnes p̄niē iterātur sic probāt iura supra inducta & auctoritates & sic questio formata supra in principio est soluta & sic p̄niā nō solēnis reiteratur ut in c. n̄o §. hac auctoritate de pe. di. iii. cū sequentibus Solēnis uero quia est sacramētalis. l. di. c. in capite & c. sequenti iō non est iterabilis. l. di. q̄uis de pe. di. iii. c. q̄uis xxviii. di presbiter lxxxii di si quis ep̄us xxx. di. si quis presbiter & p̄ Osti. in Sū. de sacra. non iter. in §. & que sunt vsu de pe. non solēni quod uerum est nisi cōtraria cōsuetudo alicubi uigeret q̄ solēnis p̄niā reiteraret de con. di. iii. §. ex persona ¶ Unde in ecclesiastico non iteres v̄bū in oratiōe tua ¶ Ad xxiii. questioz nūc cōdescendo an peccata semel confessa iterum necesse sint cōfiteri uidetur q̄ non de pe. di. i. §. ex his ¶ Sed contra de pe. di. i. c. quem penitet & c. nostro dicas si uult iterum confiteri bonū est ad maiorem gratiam & remissionē obtinēdam peccatori ut dicit textus in c. quē penitet nō tenetur de necessitate nisi uelit postq̄ enī cyrographus peccati quo dyabulo se obligauerat ē dissolutus xii. di. c. ii. xv. di. c. nō ē de pe. di. i. medicīa & tota saliuā uacuata & obligatio extīcta nō reuiuiscit de cō. di. iiii. c. q̄ris de pe. di. vii. si qs ff. d. solut. q̄ res. §. arēa & sic dico s̄m osti. in Sū. e. ti. §. an peccā sel̄ cōfessa q̄ qs eadē peccā sel̄ cōfessa iterū cōfiteri non tenet regulariter de pe. di. i. §. non ita Et iō dixi regulariter q̄a fallit in casibus prius s̄m osti. quādo sacerdos suus q̄ ip̄itus est dat ei licētīā. alteri confitēdi ut q̄a p̄prius nesciuit dare p̄niāz tūc discretiori iter. ē cōfitēdū alioq̄ nō releuaretur illa p̄niā ut i c. n̄o & de pe. di. vii placuit ymo

peccaret si sciēter eligeret indiscretū c. mēsurā ubi glo. de pe. di.
 i. facit c. q̄ penitet & patet ī his q̄ dicta sunt ī q̄ōe q̄ iterrgatiōes
Secūndus casus est si cōtempserit satisfacere de pe. di. iii. c. si Aplūs
 & nō doleat de cōmissō q̄a nō fuerit uera p̄nā ad R. o. vii. Io. viii.
 tā diu enī peccator pōt sperare de grā q̄ diu subsistat p̄nā unde
 dixit dñs peccatori uade noli āplius peccare nō dixit ne peccet
 sed nec uolūtas peccādi ī te oriat ut in deō c. si Aplūs **T**ercius
 est casus q̄n audita enormitate criminis uel q̄n alias nō spectat ad
 presbiterū ad superiorē remittit ipm̄ cū lris uel aliter ar. xxiii. q.
 ii. latorē & c. significauit in ti. n̄o quod tamē itelligo si occultū
 est de cōsensu cōfiteris & nō aliter ut dictū est in q̄ōe illa in quo
 tenet **Q**uartus ē s̄m Ray. quādo uenit ad p̄nāz fīctē nō cum
 p̄posito abstinēdi uel aliqua retinuit sciēter q̄ nō fuit cōfessus uel
 celauit aliquod peccm̄ quia tūc nō est uere cōfessus c. q̄dā hic ī ti.
 n̄o **V**nde Augu. scio dūm eē inimicū oī criminōso quō ergo
 qui crimē reseruat de alio recipit ueniā de pe. di. iii. c. sunt plures
 & cū remanet unius reus factus est oīm reus c. defleat peccator
 ī. de re. iur. t̄lis igitur debet cōfiteri quia cū sine caritate & fīctē
 cōfessus fuerit & licet de uno peccato p̄nāz egerit t̄n absolutus
 nō est & ideo debet iterū cōfiteri ar. de pe. di. ii. §. cū deo sine ca-
 ritate nullus adultus pōt adherere & hāc op̄ōz uidetur appbare
 Inno iii. in c. maiores de baptis. i. §. sed adhuc queritur ubi dicit
 q̄ dñs opus īperfectiōis nō nouit & peccata nō ex pte s̄ ex toto
 dimittit & sic aut nihil dimittit aut totū sic ī. e. ti. q̄ q̄dā & oīi.
 in Sū e. ti. §. an peccā semel cōfessa **A**liqui tamē cōtradiciunt
 dicētes q̄ de uno pōt satisfacere & si aliud celat tamē eius fruc-
 tus quo ad uitā eternā nō p̄cipietur peccato īpediēte quod peccm̄
 nondū deferitur p̄cipiet aut quādo p̄nā fuerit subsecuta sicut
 alias dicitur de baptisimo de cō. di. iii. c. tūc ualere ubi si aliquis
 fīctē baptisat tūc icipit ualere baptismus quādo illa fīctio ueraci
 cōfessione recesserit cōfessio tamē est admittenda c. quod quidā
 s̄. e. Et p̄ ista op̄ōe q̄ semel cōfessa nō sit necesse iterū cōfiteri
 facit illud dem̄ Nau. c. i. nō iudicabit deus bis in idipm̄ trāsūptiē
 in c. quid ergo xxii q. v. c. de his de accusa. & hoc ubi primo fuit
 sufficiēter p̄uitū s̄m glo. vii. q. i. cū p̄cussio & in allato c. Vnde

Israhelites puniti de uno peccato de eodem amplius non puniuntur ut ibi
 Unde Iero. in Nau ubi s. & c. quid ergo dominus humanum genus de-
 leuit super sodomam ignem misit & sulphur gen. xix. egyptios sub-
 merisit exodi iii. israhelitarum cadavera probavit in heremo scitote
 enim ideo ad presens. i. temporaliter punire peccata ne in eternum puniret
 quia non iudicabit deus bis in idipsum hoc intelligendum est secundum osti.
 in preall. §. an peccata in fine de his qui iterum flagella contriti sunt
 & penituerunt ut ipsemet Iero. exponit in dicto c. quid ergo &
 de pe. di. iii. §. Item opponit de Iero. & sic intelligitur auctoritas
 illa Nau c. i. Et per his facit quod habetur in Amos propheta c. iiii.
 ego quoque prohibui uobis ymbrem cum adhuc tres menses superesset usque
 ad mensem & pluit super ciuitatem unam & super ciuitatem alteram non pluit
 per uiam compluta est & per altera super quam non pluit exaruit Grego
 super illo deo exponit dicens cum ille qui proximum odit ab aliis uiciis
 se corrigit **U**na eademque ciuitas ex parte compluitur & ex parte arida
 remanet quia sunt quidam qui cum quidam uicia reseruant in aliis griter
 perdurant **H**oc tamen non ad criminis ueniam sed ad prauis operis desertio-
 referendum est de pe. di. iii. pluit & §. illud autem ubi habentur uerba
 Grego. super Amos & super Ezechiel ut iohannis per ciuitates dicatur esse
 compluta quia crimen quod dilexerat detestari incipit non quod eius
 ueniam consequatur **C**riminis autem detestatio pluuia uocatur quoniam
 ex fonte diuine gratie cordi nostro insilatur uel ut si quisque ad ueram
 penitentiam perueniat aut eo minus puniatur adeo quod diuturniori delecta-
 tione peccati maius sibi supplicium non accumulasset **S**i uero ad
 indulgentiam criminis pluuia referat euangelice sententia de quibus Mathei xxviii
 contrarietate uidebitur **S**i enim propter odium fraternum & que dimissa
 sunt replicentur ad penam multo magis quam non dimissa ad uin-
 dictam reseruari comprobantur & ibi faciunt dicta sequentia Augu. &
 Ambro. in §. Item illud Augu. & §. Item illud Ambro **Q**uibus
 & ultimus casus est generalis In illis casibus in quibus secundum quos-
 dam peccata dicuntur redire de quibus casibus uidebitis nunc
 in questione sequenti **E**st igitur xxiiii. questio utrum peccata
 semel dimissa iterum redeant fuerunt multe opiniones quas re-
 citat Osti. i. Sum. e. ti. §. utrum peccata Et Io. i. Sum. de pe. di. iiii. **P**rima quod
 quatuorcumque quis peccata egerit de peccatis si postea incidat in mortale

peccata preterita que per pñiaz factā sibi dimissa fuerunt redeūt simpliciter & quo ad reatū & quo ad penam reatus & quo ad oīa multe sunt pro hac opinione auctoritates. **P**rima s̄m Osi. illa auctoritas in memoriā redeat iniquitas patrum eius Secunda est auctoritas euangelica Serue nequam omē debitū remisisti tibi qm̄ rogasti me. **E**t iratus dominus tradidit eū tortoribus quo usq̄ redderet uniuersum debitū sic & pater meus celestis faciet uobis Considera quia dicit uniuersum debitū quia non solū pctā que post baptismum egerit reputabūtur ei ad penam uerū eciam originalia que in baptismo ei dimissa sunt. **T**ercia fuit auctoritas Augustini si Iudas teneret illud ad quod uocatus est nullo mō ad eū sua ul' preterita uel parentū iniquitas pertinere. **Q**uarta est auctoritas Gregorii qua dicitur Si non dimittimus ex corde quod in nobis delinquitur eciam illud quod per pñiaz dimissum esse gaudeamus a nobis exigetur. **Q**uinta illud Augustini Si non dimiseris te reuocabo & quicquid dimiseram replicabo tibi. **S**exta illa auctoritas quam quidam pater ait qui diuini beneficii oblitus suas uult uindicare iniurias non solum de futuris merebitur sed eciam preterita que sibi dimissa esse credebat ad uindictā ei replicabūtur. **S**eptima Bede fuit auctoritas Revtar in domū meam unde exiui & cū uenerit inuenit scobis mūdātā tunc uadit & assumit alios septem spiritus nequiores se & īgressi habitāt ibi & fiunt nouissima hominis peiora peioribus cauēdū est illud uerbum s̄m Bedam & non exponendum ne culpam q̄ in nobis credebamus extictā per iniuriam nos uacantes opprimat. **P**riā auctoritas fuit p̄phete psalmo cētēsimō viii. deus laudē. **S**ca auctoritas ē Mathei xxiii. & xxviii. **T**ercia Augu. ī libro ps̄. **Q**uarta ex dictis euāgelii Luce x. ī p̄ncipio. **Q**uinta Augu. in omelia Mathei vi. & Luce sexto. **S**exta habetur Luce vi. vii. habetur Luce primo & xi. & Mathei . xii hec omnia uide in principio de pe. di. iiii. usq̄ ad §. eorum quoque & per Osiens̄ in Summa e. ti. in §. & utrum peccata semel dimisa & hucusque est prima opinio. **S**ecunda opinio q̄ non redeunt sed iō dicūt redire peccata dimissa quia propter ignoranciā & ingritudinē ita reus & dampnandus constituitur peccator cū itē ī mortale

incidit post pñāz sicut ante fuerat & pro his facit q̄a nō iudicat deus bis in idipm̄ ut dixi in q̄ōe precedēti & Prosper & Grego. q̄ recedit a xp̄o ē alienus a gr̄a perdere hāc uitā quid ē nisi q̄ in p̄dicionem uadit sed non id quod remissū est recidit nec in originali pctō dampnabitur qui ea morte non afficitur que ei p̄pter dimissa debebatur ut de pe. di. iiii. §. qui aut̄ dicūt q̄ peccata & c. sequenti qui recedūt a xp̄o Et Grego. in moralibus libro xxv. quid est quod dicitur exodi xxxiii. qui reddit iniquitatē filiis ac nepotibus peccatū. s. originale a patribus trahemus & nisi p̄ gr̄az baptismi saluamur eciā culpam parētū portamus quia unum cū illis sumus reddet iniquitatē p̄m̄ in filios dū p̄ culpa parētū ex originali peccato anima prolis polluitur **E**t rursū non reddet iniquitatē patrum in filiis quia cū ab originali culpa p̄ baptismū liberamur non iam parentum culpas sed quas ipsi cōmittimus hēmus & sic sentit ista auctoritas q̄ peccata dīssa nō redeant

Finis huius auctoritatis principio cōtrarie uidetur de pe. di. iiii. finis **N**eq̄ enim aliud est peccata dimissa redire uel originali pctō dāpnare q̄ penā peccati debitā post eiusdē remissioz excipe sed assertores huius sentētie has concordāt auctoritates peccata dimissa redire dicūt quia quisquis post acceptā pñāz ad uomitū redit tanto grauius punietur quanto magis bonitatē dei abusus singulorū remissionis accepte ingtus extitit **T**ercia dicit op̄io q̄ pctā dimissa iterū redeūt ī quatuor casibus tm̄. Primus ē ī fraterno odio ut appet in auctoritatibus q̄ s. sūt introducte in prima opinioe ubi euāgelice ē dictū Serue neq̄ & ī q̄rta auctoritate ibi si nō dimittis ex corde Et ī quīta auctoritate ibi si nō dimiseris r̄uocabo te Secundus caūs ī apostasia uel heresi d̄ pe. di. iiii. c. q̄cūq̄ ubi Augu. ī omelia dicit q̄cūq̄ enī post baptismū prauitas heretica seu mūdana cupiditas arripuerit mox oim̄ p̄sternēt ī yma uicioz Tercius si cōtēpnit q̄s pñāz sibi iūctā adīplere d̄ pe. di. iiii Aplūs ad Ro. vii. c. siue qñ negligit p̄ ānū cōfiteri ut ī c. n̄o & p̄ his duobus casibus inducūt isti illud quod dicit de sacco p̄cusso agey p̄rio trāsūptie p̄ gregē de pe. di. iiii. de p̄cusso sacco cū auctoritatibus ibi positis Et q̄ melius ē uia dñi nō agnoscere q̄ post agnitam retrocedere c. quidam de apos. in epistola Petri. i. ii. c.

& in c. si refugientes de pe. di. iiii. & Paulus ad hebreos vi. c. facit quod dicit dominus per Ezechielem xviii. c. si auerit se iustus a iusticia sua & fecerit iniquitatem s̄m omnes abhominaciones quas operari solet impius nūquid iuuēt omnes iusticie eius quas fecerat non recordabuntur in peccato suo morietur & nō erūt in memoria iusticie eius quas fecit quoniam s̄m Gregorium in perpetracione malorum nulla debet esse fiducia bonorum preteritorum de pe. di. iiii. dominus ayt & c. hoc nobis ¶ Quartus casus si penitencie facte peniteat xvii. q. iiii. sunt qui opes Vnde Osiensis in Sūma e. ti. §. & utrum peccata pōit uersus. frater odit uel apostata sit rēnuīt q̄ fateri: Penituisse piget p̄r̄i in culpa reddit ¶ Quarta est opinio q̄ nullo modo peccata dimissa reddeāt sed quando cōmittātur peccata eiusdem generis dicūtur reddere quadā similitudinē sicut flores redeūt in uere ad hoc facit auctoritas Bede super illud cānticoꝝ ii. tempus putationis aduenit ubi sic dicit quis ita sic ad unguem omnia a se superflua refecauit ut nihil se habere putet putatione dignum credite mihi & putata repululant & aflugata reddeūt & reincendūtur exticta & sopita de nouo excitātur. parū est ergo semel putasse q̄ sepe putandū ē ymo si fieri potest semper quia semper q̄ putari oporteat si nō dissimulas in uenis quantūlibet in hoc corpore manes, erras si uicia putes emortua & non magis cōpressa uelis nolis ītra fines tuos habitāt ¶ Vnde considera & quinto sciētia alioꝝ qui dicūt q̄ peccata reditura dimittuntur s̄m iusticiam & non s̄m prescīaz sicut noīa discipuloꝝ q̄ retro abierāt scripta in libris uite p̄pter iusticiā cui deseruiebāt s̄ nō s̄m prescīaz q̄ ī numero saluandoꝝ eos nō habebat Io. vi. c. trāsūptiue in §. eoz̄ quoq̄ de pe. di. iiii. sic a latere domini dicūtur mille casuri & decem milia quos tñ diuina prescientia nunq̄ suis anumerauerat psalmo xciii. hinc dominus ayt Moyse exodi xxxii. ¶ Si quis peccauerit ante me delebo eum de libro uite ut s̄m iusticiam iudicis ille peccando dicatur deleri qui s̄m prescientiam nunq̄ fuerat. ascriptus hinc Augu. in epla ad choꝝ. x. c. Si nō in pluribus eoz̄ beneplacitū ē dño & si ī aliquibus coīa oībus sūt oīa sacramēta s̄ nō coīs grā ita & nūc baptismū couē ē s̄ nō v̄tus baptismi c. si qs & c. Si nō in

pluribus de pe. di. iiii. Propterea dixit dominus sunt multi ex uobis
 qui non credunt (sciebat enim Iesus a principio qui essent credentes
 Io. ii. & quis esset traditurus eum & ideo dixit Io. vi. Nemo ueniret
 ad me nisi fuerit datum a patre meo) Ex hoc multi discipulorum abie-
 runt retro & iam cum illo non ambulabant c. si ex bono in fi. de pe. di.
 iiii discipuli tales uocati sunt sed non manserunt in uerbo christi iuxta
 illud Io. viii. Si manseritis in uerbo meo uere discipuli mei eritis
 multi igitur uocati sunt pauci uero electi appellamus hos electos
 christi & discipulos & dei filios qui manserunt in illo & perseverauerunt
Qui autem perseverantiam non habent uere dei discipuli non sunt
 finis ergo huius auctoritatis concordat eorum finis qui peccata di-
 cunt remitti secundum iusticiam & non secundum prescientiam Alii uero quis fateatur
 peccata redire tamen seu per baptismum seu per penitentiam asserunt omnia peccata
 remitti & plena fide accedentes ad lauacrum renasci non aqua tantum
 sed spiritu sancto & si postea reciduri sunt tamen tempore sue penitentiae ita peccata
 expiati sunt ut si tunc morerentur salutem inueniret eternam Quod
 ergo peccata dimissa redire fateantur hoc est secundum iusticiam non secundum
 prescientiam ea dimitti necesse est ut confiteantur sicut saluandis peccata
 secundum iusticiam ad eternam damnationem imputantur non secundum prescientiam
 quia & illis a bono in malum deficientibus singula replicabuntur ad
 supplicium & his usque ad finem perseverantibus nulla imputabitur
 ad penam in §. hoc ergo modo uersu quod ergo peccata de pe. di. iiii.
 Et quid sit scribi in libro uite secundum prescientiam & de eo deleri secundum
 iusticiam & quid sit secundum prescientiam ad uitam preordinari & quid sit secundum
 prescientiam ad mortem deleri uide per Gracianum in §. finis in fine &
 v. secundum prescientiam cum sequentibus de pe. di. iiii. Et ibi uide de prescientia
 predestinatione & preordinatione in §. secundum iusticiam & in §. de-
 leantur & in §. secunda preordinatio Et secundum hec potes intelligere
 qualiter peccata semel dimissa iterum redeant referendo ad iusti-
 ciam & prescientiam ut ibi per totum prosequitur Gracianus &
 declarat quid sit scribi in libro uite uel de eo deleri secundum iusticiam
 & quid secundum prescientiam ¶ Secundum prescientiam scribi est ad uitam
 preordinari quod ab eterno factum est Unde Apostolus in epi-
 stola ad ephesios i. c. benedictus deus & pater domini nostri Iesu
 christi qui benedixit nos in omni benedictione spirituali in celestibus

.i. in celo i xpō yhū sicut elegit nos i ipso ante mūdi cōstituciōz ut essemus sācti imaculati in cōspectu eius i caritate q̄ predestinavit nos in optionē filioꝝ p̄ ipm̄ xp̄m̄. i. ex sola gr̄a sua opante xpō non meritis n̄ris s̄ p̄ ipm̄ xp̄m̄ nos predestinavit. Similiter s̄m̄ presciāz deleri ē ad mortem nō ad uitā presciri quod & ipō ab eterno sc̄tm̄ est unde & dñs in euāgelio Luce vi. & xi. c. Qui credit i me habet uitā eternā q̄ aut̄ nō credit in me iā iudicatus est hinc Augu. nouit dñs qui sunt eius ex his nemo seducitur nū dum apparuit iudicium s̄ iā sc̄tm̄ est. ¶ Porro s̄m̄ iusticiam scribi ē deo auctore ea operari quoz̄ merito sit dignus eterna salute hunc duplicem modum scribendi in euāgelio deus assignauit discipulis dicens Io. iiii. In domo p̄ris mei multe māsiones sunt & si abiero & preparauero uobis locū iterum ueniam & accipiā uos ad me ipsum ostendit eos quibus loquebatur scriptos esse in libro uite p̄ predestinatiōz cū dixit si abiero & preparauero uobis locū ostendit illos adhuc esse scribendos operatiōe. ¶ Vnde quos predestinavit hos uocauit ad Ro. viii. S̄m̄ iusticiam deletur de libro uite quia gracia subtrācta ea operari permittitur quibus eternam dāpnationem meretur hinc p̄pheta loquitur dicēs ps̄. c. viii. delectantur de libro uite hoc est subtrahatur eis gracia qua subtrācta hi. in pfundū uictorū deinde in eternā dāpnationem precipitentur & cū iustis nō scribātur. i. non apponetur eis gr̄a q̄ fiant digni eterna salute. ¶ Sic itaque peccata s̄m̄ prescientiam remittantur cum ab eterno gracia preparantur qua uocatus iustificetur uisificatus tandem glorificetur. ¶ Secundum iusticiam uero peccata remittuntur uel cum baptismus plēa fide accipitur uel penitentia toto corde celebratur hec remissio s̄m̄ prescientiā nō incōueniēter fieri dicitur quoniam probatur ex auctōritate Apostoli ad ephesios i. c. cum dixit. ¶ Elegit nos ante mūdi cōstitutionem predestinando parando aut̄ in operatione pro ut hēt de pe. di. iiii. §. porro uersu in domo patris mei cl. ii. dat̄ intelligi q̄ due sunt preordinationes una qua quis ordinatur ad iusticiā & remissionem peccatorum percipiendum. Alteram qua predestinat̄ ad uitā eternā in futurū optinēdā. Et de effectu utriusque preordinatiōis uide i dcō. §. porro vsu sic itaq̄ pctā s̄m̄ presciāz

remittūt **C**ur autem aliqui prime non secūde preordinationis participes sunt **C**ur tam magnū beneficiū dat aliis deus & aliis non apud quē non est iniquitas de utro. v. c. nec apud eū acceptio personarū ad Romanos ii. c. nouit de iudi. & in cuius potestate ē unusquisq; donec fuerit ī hac uita ad galath. i. ad colloc. iii. i. pet. c. i. i. q. vii. & hinc petro de pe. di. iiii. c. si ex bono respōdet Aplūs ad Ro. xi. q̄ in scrutabilia sunt iudicia eius & inuestigabiles uie eius dicto c. si ex bono & uide per totum illum tex. qui totus est euāgelicus & apostolicus & eciam ppheticus usq; ad finem distinctionis **C** Postremo dico q; de iure canonico opinio secūda supra recitata pbabilior esse uidetur s̄m Osi. in Sū. in. s. & utrū de peni. & remis nec obstāt auctoritates inducte p prima opiōe q̄a exponende sunt quo ad ingratitudinē tm̄ nam quāto magis dei benignitatem abusus est tanto acrius ē puniendus peccata tamen semel oblita & dimissa nūq; redeunt **C** Vnde dicit Gelasius diuina clemētia peccata semel in oblatiōz dimissa iterum in ultionē uenire non patitur xxiii. q. iiii. si illuc & Prosper dicit q; nūq; reuertitur quod dimissum est de pe. di. iiii. qui recedit facit C. de infan. & expositis unusquisq; de pe. di. i. q̄tumlibet in fine uersu sed Iohānes & in c. miror s̄. alii & de pe. di. iii. sed quādo ex hoc & s̄. itaq; & c. non est & de pe. di. iiii. c. quid est quod dicit & c. qui recedit & c. diuina clemētia & de pe. di. v. consideret vsu pium est et de conse. di. iiii. c. queris de sen exco. c. ea noscitur et c. de cetero ff. de seruis export. l. seruus ff. de soluc. l. qui res s̄. aream **C** Erat in ordine decretalis nostre xxv. qōe An sicte penitenti. uel in mortali existenti profint opa de genere bonorū **C** Dixit Augu. nullum malum impunitum et nullum bonum irremuneratum **C** Vnde bona que fiunt in tali statu siue orationes siue leiunia siue pegrinatiōes precipue elymosine ex causa deuotiōis. i. p deo facte ualēt ad quinque s̄m Osi. in Su. e. ti. i. s̄. utrum sicte in principio Primo quia dyabolus in tali homine non habet tantam potestatem **C** Et ideo Gregorius narrat in dialago de Iudeo q; muniuerat se signo sancte crucis demones non potuerunt ei nocere dyabolus enim qui primo eum iuenerat retulit hoc superiori suo scilicet p̄cipi demonū Inueni

itas uacuum s̄ signatū Secūdo ualet ad assuefactiōz bonorū opm
 sicut dicit de baptismo Iohānis qm̄ nō ualuit ad remissionē pec-
 catorū s̄ ad assuefactionē beneficiēdi & habilitatiōz quādā de cō.
 di.iiii. non regenerātur ¶ Tercio ad minus supplicium subeūdū
 de pe. di.iii. c. Siquis aut̄ non habens caritatem lxxxix di ad hoc
 deus de pe. di.iiii. .s̄. finis c. cū Marthe de cele misse s̄. fi. cū glo.
 xiii. q. ii. c. tempus c̄ q̄ quidam in ti. nostro iuncta glo. & ibi p
 Io. an. & pe de ancha. in regula peccati in v. oppōe ¶ Quarto
 ualet ad prosperitatē fertilitatem & diuicias obtinendas & sic ad
 bona temporalia promerenda de pe di.iii. cauendum xvi. q. i
 c. reuertimini & c. deci. ne xxii. q. ii. si quelibet ¶ Quinto ut dñs
 eum respiciat oculo pietatis & cor eius cicius ad penitētiā illu-
 stretur de pe di. v. falsas in fine nunq̄ tamē ualet quo ad uitam
 eternā promerēdam quia sine caritate nemo potest deo placere.
 caritate enī in deū & feruore eius mortale peccatū priuat hōiēz
 ut nota glo. ul̄. i. salutatione li. vi. & de pe. di. i. perfecta glo. in c
 ex tue de symo. de pe. di. ii. c. i. uide nota per Io. an. in c. q̄ qdā
 in ti. nostro ¶ Constituas ergo te in caritate dei ut bona q̄ facis
 tibi proficiant ad eternam salutem in qua caritate si bona fece-
 opera te conserues ne iterum cadas peccando mortaliter quia si
 reincidas in mortale bona opera que fecisti dū esses in gracia ex-
 tinguuntur & mortua sunt si tamē iterum resurgas per pēitētiā
 reuiuiscūt & resuscitātur sic & ipse peccator resuscitatur a mor-
 te. i. a mortali p. penitenciam Illa uero bona opera q̄ in peccato
 fuerunt facta & sic mortua fuerunt ita & taliter q̄ nūq̄ spm̄ uite
 gratie habuerunt resuscitari nō possunt s̄m Osi. in Sūma e. ti.
 s̄. nunquid sicte post principiū ubi ponit uersus illa reuiuiscūt
 que mortificata fuerunt Viuere non possunt que mortua priō
 fuerunt ¶ Sed aduerte quia circa hec multe reperiuntur auctori-
 tates Primo illa Augustini. dicentis pium est credere & nostra
 fides hoc expostulat ut cum gratia christi i homine destruxerit
 mala priora .s̄. per penitentiam eciam renumeret & bona nam
 cū destruit quod suū non inuenit amat & diligit quod i peccate
 plantauit & hoc satis plane intelligitur s̄m osi. ubi. s̄. de opibus
 factis in caritate q̄ mortificata fuerūt p peccm̄ s̄ p pniāz r̄uiuiscūt

Notandum

uide de pe. di.iii. c. piūm ¶ Secundo illa auctoritas Ieronimi
 ibi sequens Si quando uideris inter multa opera peccatorū facere
 quēq̄ aliqua que iusta sunt non est tam iniustus deus ut ppter
 multa mala obliuiscat paucoꝝ bonoꝝ intelligas tu s̄m Grego. i
 omelia de diuite & Lazaro mēdico q̄ memoria taliū bonoꝝ ad
 presentē. i. tpaliū remuneratiōē referri potest & ad vii. effectus
 de q̄bus supra dixi ut in c. si quando uidens & vsu q̄q̄ & c. cauēd̄
 de pe. di.iii. & iuribus ubi. s̄. allegatis ¶ Nō ergo turbetur quisq̄
 uidens malignos hoiēs p̄speritatē habere quia pōt fieri in aliquo
 de dictis quīq̄ casibus & aliqua remuneratio nō aut̄ quo ad uitā
 eternā uide per Io. Criso. in c. quid ergo & s̄. sequēti de pe. di.
 iii. & hoc de opibus factis sine caritate de factis uero ī caritate &
 postea mortificatis p̄ peccatū nec postea resuscitatis p̄ p̄nāz dic
 q̄ ualēt ad quīq̄ sup̄ius dicta s̄m ōsi. in Sū. ubi s̄. Sed cōtra hāc
 s̄nāz faciūt q̄ dicit dñs p̄ Ezechiel. xviii. c. trā̄sūptiē de pe. di. iii.
 c. dom̄us ait & c. hoc nobis ¶ Si auerterit se iustus a iusticia sua
 & fecerit iniquitatem s̄m oēs abhominatiōes qua operari solet
 ip̄ius nūquid iuuent. oēs iusticie eius quas fecerit nō recordēbūnt̄
 qm̄ s̄m Grego. in perpetratiōe maloꝝ nulla debet esse fiducia
 bonoꝝ preteritoꝝ sed hec subaudienda sunt quo ad uitā eternā
 nisi uera p̄nā fuerit subsēcuta ualebūt tamē ad alia ut s̄. dictū ē
 Sis igit̄ uere penitens ut bona tibi p̄ficiāt ad salutē & si peccator
 uere penitēs dicat se ita debil̄ cōplexiōis q̄ nō possit subire onus
 p̄nē talis debet admitti ad p̄nāz & p̄derūt ei bona opera ad uitā
 eternā Et si dicatur non uidet̄ uere penitēs quia oīa debet libēter
 sustinere ut dictū est in q̄ōe quid sit p̄nā ¶ Itē quia nō uidetur
 habere caritatem que omnia uincit & fortis est ut per Apostolū
 ad romanos xiii. quis nos separabit a caritate christi. tribulatio
 an angustia persecutio gladius. dic q̄ sacerdos debet talē admonere
 ad penitentiam quam illi iniungat ad implendam non grauē
 imponat ut dixi in questione qualiter sacerdos se debet habere
 Et ostendat sacerdos qualiter Adam cum posteritate sua p̄ pec
 cato quod satis leue uidet̄ tā grauiter p̄uitus ē Et cōsideret pctōr
 quāta p̄a deberet̄ ei p̄ tot̄ iceleribus & ip̄onet talē p̄nāz sacerdos
 de uolūtate cōfētis ut ueris̄e sit ut illā possit pagere ne deterius

inde cōtingat postea uiolando nec pmittat a se recedere despatū
 quia sacerdos reus eēt aīe illius xxvi. q. vi. si pres bīr lxxxvi. di. si
 religiosū de re. iur. c. pñt. uel potius iniūgat sibi unuz p̄ n̄r uel
 q̄ semel uadat ad ecclesiā uel aliud leue sed q̄ oīa alia bona que
 fecerit proficiāt illi ad salutē & mala q̄ pro deo paciēter tollera-
 bit uide que dixi in qōe quis sit effectus Ostēdet in illi peccatori
 quod minus fecerit in hoc seculo cōplebit ī purgatorio & sic eū
 admittat donec peniteat de peccatis uel dicat se p̄tere & habere
 propositū abstinēdi de cetero Et multa inducere debēt sacerdotē
 ad leuē pñiaz uel saltē asperā non imponēdā Primū fuit exēplū
 dñi qui nūq̄ legitur gūē pñiaz ipossuisse sed dixit uade & āplius
 noli peccare ne deterius inde contingat **S**ed uinū & oleū ifūdat
 uulneribus sauciati ut c. deus in ti. n̄ro **S**ecūdū est illud Criso.
 Si erramus modicā pñiaz iponentes nōne melius ē rōz reddere
 p̄pter mīaz q̄ propter crudelitātē xxvi. q. vii. alligat xlv. di. disci-
 plina laboret aut sacerdos ut peccator causas & radices peccati a
 se remoueat & oēs occasionē a se tollat Vnde Augu. satisfactio
 pñie est peccatorū causas excidere nec suggestiōibus eorū aditum
 indulgere Et si sacerdos gaudere nō pōt de oīmōda purgatione
 peccatoris gaudeat saltem q̄ uidet q̄ potest ipsū ad purgatoriū
 trāsmittēre a gehēne cruciatibus liberatū ut dixi in qōe. quis sit
 sit effectus uere pñie **S**i autē dicat quis q̄ nō habet p̄positum
 abstinēdi in posterū uel q̄ nō ab uno sed ab aliis sic talis non ē
 in caritate c. q̄ quidā s. e. ti. nec ei. bona p̄sunt ad uitā eternam
 q̄ uis ad alia que supra dixi eius consēlio admitti debet & cōsiliū
 exhibēdū & crebris & salubribus monitionibus inducendus ut
 dicto c. q̄ quidā & si publicus sit per cēsūrā ecclesiasticā cōpellē-
 dus ut dixi in q. qualiter sacerdos **X**xxvi. nūc sequitur q̄lho q̄
 pena seu pñia sit p̄ peccatis singulis iniūgēda Variē sunt opioēs
 sed uerior & coior est q̄ oēs p̄tētie arbitrarie sūt .i. ad arbitriū
 iudicis imponēde & redigēde s̄m Leo papā xxvi q. vii. c. t̄pa
 penitudinis c. de hiis penitētibus c. significauit c. q̄sitū c. deus hic
 in ti. nostro & in c. nostro c sicut dignū in princi. de hōici. de
 pe di. i. mēfura & di. iiii. de penitētibus & hāc opioz cōsuetudo
 approbat & cōmanitrē seruat **E**t p̄ hoc facit quia pena scripta

in Iudicio & crimīali & contēciofo mutari potest p ordinarium
 cōsideratis circūstanciis & qualitibus. ff. de pēis .l. respiciēdum
 §. delinquūt C. de iu. pub. uel priua l. seruos qui in fine l. iii. C.
 ne sanc baptis. ite p Osi. plene in Summa. de accusa. §. quis sit
 effectus ergo magis uidetur cōcedēdū in foro pñiali grego. huic
 snie uidetur cōtradidere de pe. di. v. falsas dicēs falsas pñias dici-
 mus que non s̄m auctoritatem scōrū p̄m p qualitate criminis
 impositē sūt Idē grego. i c. pductior de pe. di. iii. prolixior debz
 esse pñia q̄ fuerit culpa Et idē Grego. & Ieroni. q̄ t̄to tempore
 debēt esse peccatores in pena quanto tpe fuerūt in culpa xlv. di.
 oēs vsu hūanū de pe. di. i. Vide bēignū vsu q̄nto tpe de pe. di. v. c.
 .fi. xxvi. q. vii. his q̄. & c. sacerdos Osi. i Sū e. ti. §. q̄ pena primā
 auctoritatē dicit uerā nisi ex cā & circūstāciis tēpetur Secundā
 itelligit de iteriori pñia q̄a quōcūq̄ recordat debz dolere ut. s̄. i
 q̄ōe q̄ bus & quot dictis in q̄stioē q̄lis debz esse cōtritiō Vel itellige
 de p̄a quā patimur ppter peccm̄ primi parētis Ad terciā aucto-
 ritatē dic q̄ pro quolibet pctō mortali debet septēnis pñia impōi
 xxxiii. q. ii. hoc ipm̄ & §. sequēti & xxii q. i. predicādū c. i. & ii. d̄
 pe. & remis. & hoc sumit a rōe q̄a dñs precepit mariā pphetissā
 fororē Aaron lepra pcussā ppter detractionē ad uersus Moysen
 poni p vii. dies extra castra Numeri xii. i. di. §. ecōtra xxiii. q. ii.
 c. hoc ipsum & sic accipitur dies pro āno ¶ Secunda rō ut sicut
 peccator per peccatum septiformis spūs sancti grāz amisit sic p
 septēnem pñiaz recuperet & hec uera nisi maior uel mīor reperiāt
 a canone expressa in quo quidē cau si crimē sit publicū publica
 tūc debet impōi pñia nō mīor uel maior pñia q̄ scripta sit ipo-
 nēda nisi ex magna causa dispensetur c. quesitum in ti. nostro
 Si uero occultū sit crimē tūc indistincte arbitrarie imponūt pñie
 ut i iuribus preall ¶ Cū ergo dicat terciā auctoritas q̄ t̄to pec-
 catores debēt eē i p̄a itellige nisi iudex aliū arbitret Certū enī
 ē q̄ maior cā requiri i publico ut dispēsetur q̄ in occulto i utroq̄
 tū mīor pñia ex cā pōt impōi cōsideratis criminis q̄litate & q̄nti-
 tatē & p̄ōe dignitate cōdicōe & sexu officio paupertate ifirmitate
 debilitate cōsuetudie cōplexiōe societate cōtriciōe loci regione &
 t̄pis q̄litate cā aīo & uolūtate & aliis circūstanciis c. sicut dignū

de homicid. de sen. exco. cū uolūtate de. pe. di. v. c. i. c. significauit
 & in c. nō s. sacerdos & his cōsideratis grauabit uel diminuit
 pñias. **S**acerdos tamē cōsultat peccatori tu cōmisisti tot & talia p
 quolibet deberes sic penitere sed quia uita tua ad hoc peragendū
 nō sufficeret iniūgo tibi p oībus talem pñiāz & quodcūq; bonū
 feceris tibi proficiat ad remissionē peccatorū & pro pñia que tibi
 ueniret imponēda & oīa bōa q̄ feceris & mala q̄ tollerabis p deo
 iniūgo tibi p pñia & bona q̄ feceris pficiāt tibi in remissionem
 peccatorū. Et si interim moriaris auctoritate dei & btōrū aplōrū
 Petri & Pauli & s̄cte ecclesie absoluimus te ab oībus peccatis q̄
 cōfessus es & ab aliis quibus nō recordaris ita q̄ siquid purgādū
 remanserit. In purgatorio purgetur s̄m dei misericordiam &
 uolūtate. sacerdos tamē s̄m beatū Grego. quia cōtraria cōtrariis
 curātur per contrarium iponat pñiāz. Supbo humilē orationē
 auaro elymosinam accidioso peregrinationē guloso & luxurioso
 abstinētiā & macerationē carnis & disciplinā & flagellationē. su-
 spectro de heresi si clericus est & sit bonus predicator iponat sibi
 fidei predicationē hereticorū psecucionem. maledico benedictiōz
 & lingue refrenationē aliis satisfaciōis generibus iūctis simul ar.
 de pur. ca. inter sollicitudines s. precipias loci q̄nq; mutationem
 lxxx. di. ualet loci mutacio p̄sone elongationē xv. q. i. mulier
 Ut autē sacerdos circa pñias dispēsando caucius arbitret notādi
 essent casus in q̄bus per canones certe pñie imponuntur quos
 colligit Ossi. in Sūma e. ti. s. que pena. vsu ut autē sacerdos: nā
 canones pñiales sacerdos tenetur scire alias in eo uix nomen sa-
 cerdotis cōstabit s̄m Augu. xxxviii. di. que ipsis Primus canon
 disponit de pñia presbiteri fornicarii d̄ quo uide in. c. si presbiter
 fornicacionē lxxxii. di. **Q**uidā tamē intelligunt illū canonē
 d̄ adulterio & de icestu alii de simplici fornicaciōe Secundus canon
 ipōit pñiāz sacerdoti cognoscēti filiā suā spūalē. s. q̄ baptisauit
 cōfirmauit uel in pñia audiuit xxx. q. i. c. si qs sacerdos & c. nō
 debet. **T**ercius canō si cōtra naturā peccauit & qd si ē clericus
 & quid si laycus c. clerici de exces. prela hoc autē uiciū maius q̄ si
 cū ppria matre cōcuberet xxxii. q. vii. adulteri. **Q**uartus canō
 si clādestinis nupciis interest de clādest. de spō. c. cū inhibeo i si.

Canones pñiales

Quintus si quis uotū simplex uiolauerit xxvii. di. si uir **S**extus si quis
 excōicatus celebrauerit xiii. q. iii. de illis **S**eptimus si quis aliū iniuste
 accusat ad mortem de accusa accusasti **O**ctauus si cognouerit
 cōmreꝝ suā spūalē dicto c. nō debet **N**onus si quis desposatā alii
 duxerit eā de spōsa duorū accepisti **D**ecimus q̄ cognoscit duas
 cōmatres siue sorores siue uiuat uxor siue est mortua xxx. q. iiii
 Si p̄ **U**ndecimus de homicida uoluntario. l. di. minor **X**ii. de
 casuali homicida e. di. c. si q̄. & c. si quis & c. eos **X**iii. de hōicid̄
 p̄pter necessitatē euitabilē Et q̄d de necessitate iēuitabili l. di. c.
 de his & c. q̄a te de homicid̄ .c. ii. §. si xxxiii. q. ii. in lectū xxiii.
 q. iiii. excōicatorū licet t̄n necessitas fuerit iēuitabil̄ t̄n ad cautelā
 & innocēciā ostendēdā tutū ē penitere & tamē nō est necessariū
 ut dicto c. ii. de hōicid̄ Si uero per insanīā quis cōmittit homicid̄
 illi non īputatur iii. q. ix. iudicas xv. q. i. aliquociēs. & c. illa & c. si
 quis Et d̄ hōicid̄ p̄nā intuitu discipline incaute cōmissi habet
 de homici. c. p̄f biteꝝ xv. q. i. c. si quis non iratus Et de interfi-
 ciēte latronē ligatū de hōicid̄. suscepimus **X**iiii. de matricidio
 xxxiii. q. ii. latorē Item de uxoricidio xxxiii. q. ii. admonere & c.
 quicūq̄ & s̄m Hugo. maius est peccatū uxoricidii q̄ matricidii
 cū grauitus p̄iatur ar. xxiiii. q. iii. nō asseramus alii cōtra Sed iō
 maior p̄nā īponit̄ quia p̄mptiores sunt hōies ad occidēdū uxorē
 q̄ matres ff. de penit. l. aut scā §. si **D**e p̄nā imponēda his qui
 p̄prios filios occiderūt late p̄sequitur osti. in Sū. de his q̄ p̄prios
 filios occiderūt §. quādo & qualis p̄nā **X**v. de piurio vi. q. i.
 quicūq̄ **X**vi. in falsa mēsure de ep̄. & uen. c. mēsure **X**vii.
 de solēpniter penitēte redeūte ad uomitū de pe. di. v. si quis uero
Xviii. de eo qui deuotā seu monialē cognoscit xxvii. q. i. de filia
 & c. deuotam **X**ix. de cantante missam & nō cōmūicāte de cō.
 di. ii. relatū **X**x. de sacerdote qui clericū mortuū inuoluit in
 pallio altaris de con. di. i. nemo p̄ ignoratiā **X**xi. de cōmittēte
 sacrilegiū uiolādo ecclesiā seu crisma uel calicē sacrū pollutis ma-
 nibus accipit uel filia cōmittit de quo xii. q. ii. c. de iuro **X**xii.
 si parētes frangūt spōsalia filiorū & filii similiꝝ sint in culpa de
 peni. istorū habetur xxxi. q. iii. c. si q̄ p̄ntes de pe. di. i. Si. cui
Xxiii. de illo q̄ duxit in matrimoniū quam polluit p̄ adulteriū

xxxi. q. i. si quidua **C**xiiii. de maledicēdo cōtra dominū uel aliq̄
 scōꝝ suoz publice blasphemādo c. statumus de maledicō **C**xv. d̄
 sacerdote denunciante eum qui sibi est cōfessus uerbo uel signo
 ut hic i. c. nostro omnis utius p̄ & dixi i questione i quo tenetur
 sacerdos **C**xvi. de eo q̄ cōpulsus cōdicionaliter piurat si liber sit
 aut seruus xxii. q. v. c. qui cōpulsus **C**xvii. de piurante in manu
 ep̄i ul̄ i cruce sacrata uel nō sacrata al̄. si coactus ul̄ p̄ ignorāciā
 iur̄. xxii. q. ii. c. v. & ii. **C**xviii. si flm̄ iurat sciēter uel aliū iurare
 cōpellit xxii. q. v. c. ii. si q̄s coactus **C**xix. de discrepāte a cōsuetu
 diē romaē ecclesie al̄. metropolitane i dicēdo horas canōicas uel
 diuina officia xii. di. c. de his **C**xxx. i ep̄o sine iusta cā ordinante
 clericū iuitū precise uel cōdicionaliter lxxiiii. di. c. ii. **C**xxxi. de
 ep̄o qui corruptionē d̄ uenditiōe mīsterioꝝ ecclesie dissimulatur
 i. q. i. quicquid inuisibilis **C**xxxii. de sortilego. de sortile requisiti
Cxxxiii. de uidente in astrolabio c. ex tuar̄ sortileg. **C**xxxiiii.
 si per neglienciā aliquid p̄ neglienciā de sanguine xp̄i stilaerit
 in terrā uel in tabulā ad herētē terre ligua lābatur & locus radet
 & p̄nā imponit ut late habet in c. qui p̄ neglienciā de cō. di. ii.
Cxxxv. de eo q̄ pebrietatē uel uoracitatē eucaristiā euomit sit laycus
 uel clericus de cō di. ii. c. si quis p̄ ebrietatē **C**xxxvi. de īterfectore
 presbiteri c. ii. s. e. ti. de penis c. i. **C**xxxvii. de incēdente domū
 uel areā s. de iniur̄. c. Si quis domū Si ex odio uel uindicta xxiiii
 q. viii. c. pessimam & hodie post denūctiationē nō p̄nt absolui ab
 alio q̄ a papa de sen. exco. tua de quo p̄ Osi. in Rubrica de rap
 toribus & incēdiariis i s. qua p̄ea uersu sed sm̄ canones **C**xxxviii.
 de cōicante heretico sciēter uel ignorāter xxiiii. q. i. si q̄s dederit
Cxxxix. de ignorāter cognoscēte duas sorores uel matrē & filiā
 uel amicam & neptem xxxiiii. q. si. si quis cum duabus **C**xl. de
 coeunte cū brutis & incestuos **C**xxxiii. q. ii. c. hoc ipsū & s. sequēti
 xx. q. i. c. mulier **C**xli. de patrono q̄ dilapidat bona ecclesie xvi.
 q. vii. c. filiis **C**xlii. de illo qui illustrat domū suā cū intātatiōibus
 & maicis xxvi. q. v. c. qui diuinatores & c. nō liceat **C**xliii. si mus
 comedat corpus christi **C**xliiii. si sacerdos pdiderit ipm̄ corpus d̄
 cō. di. iii. c. qui bene si incaute uel si in caute dimisit ut hētur in
 c. unico de custodia euca. **C**xlv. de piurio adulterio & hōicidicō

& fornicatione regulariter septē datur anni xxii. q. i. precauēdū
 xxxiii. q. ii. hoc ipsū & c. sequenti ¶ **Xlvi** de eo q̄ scienter rebap-
 tificatur uel p̄ uicio hereb̄ uel pro salute corpis optinenda de apos.
 c. ii. de. con. di. iiii. qui bis baptificatur uel recōfirmatur de cō. di.
 v. dictum est ¶ **Ex** inspectione igitur predictōꝝ casuū in q̄bus
 p̄ canones determinate pene ip̄onuntur se informare poterit in
 similibus qualiter & quātā p̄nāz arbitretur & in tali arbitrio con-
 siderari debet qualitas persone an seruus qui p̄ timore peccauit
 obediendo domino facit quod nota. bu. in c. mulieres de sen.
 exco. ut micus puniatur xxii. q. v. c. qui cōpulsus xii. q. ii. cum
 deuotissimā licet in talibus non teneret domino obedire xi. q.
 iii. dominus & in. c. qui resistit & in c. Iulianus lxxxvi. di. c. an
 putatis xxii. q. iiii duo ista Si uolūtate peccauit acius eciam in
 corpe debet puniri q̄ q̄ alius iux̄. nota ī c. q̄dā de iureiur̄ xxiiii.
 q. i. c. qui contra pacem xii. qōe ii c. qui manumittitur nec est
 seruo iniungenda peregrinatio per quā dñs seruicio serui careat
 c. relatū de sen. exco. Si liber sit peccator totā p̄nāz a canone sta-
 tutā si fieri potest explere debet xxvi. q. vii. sacerdotes de pe. di. i.
 nōnulli sed ex causa poterit moderari ¶ **Si** diues sit caute iq̄ras
 q̄ causa mouit ad peccādum & si pure cōfiteat ueniā promittas
 de pe. di. vii. c. i. ad finē & ei ip̄onere ieiuniū oꝝ & elymosinā
 si sit delicatus aspm̄ ieiuniū nō ip̄onas xli di non cogatur agguā
 enī potius in elymosinis de pe. di. i. medicina ¶ **Si** puer nō debet
 cōfiteri nisi post q̄ ad ānos discretiōis. puenerit ut ī c. n̄o i. quo
 usq̄ sciat discernere inter bonū & malū c. i. de delic. puer̄. dixi ī
 qōe quis debeat cōfiteri quia & rōe fragil̄ etatis m̄ior debet ip̄oi
 p̄nā xv. q. i. §. ut itaq̄ & ideo inter plenā & semiplenā pubertatē
 distinguendū est ut maior uel minor p̄nā imponat & sic om̄ia
 agat sacerdos cū discretione que est mater omniū uirtutū iii. q. v
 presenciū de offi. custo. c. i & tales imponat p̄nās ut aīe hominū
 corrigātur nunc plectendo nūc ignoscendo quia hoc solū bene
 agitur ut uita hominū corrigatur xxiii. q. v. c. pdest xlv. di. c. q̄
 emendat si senex fuerit dic ut dixi in v. q. quando cōfitendum
 uersu Item si senex sit Si prelatus & publice peccauerit acius q̄
 alius puniri debet p̄pter exēpli p̄niciē xi. q. iii. precipue de uoto

c. magne lxxxi. di. c. nemo quippe Si uero occultum sit ipsum
 micus pūas quia ubi malū orit̄ ibi debz̄ mori ii. q. i. si peccauerit
 l. di. c. de his cl. ii. presbiter tamē magis puniēdus ē q̄ dyaconus
 & sic descensue quia gradus dignitatis uel ordīs agguat pctm̄
 xl di. c. hō xpianus lxxxix di. c. ad hoc de iureiur. c. qdā de pe.
 di. iiii. §. finis ubi dicit in domo p̄ris mei multe māfiones sunt sic
 intellige s̄m osti. de domo inferni & de domo huius mūdi **S**i
 mōachus sit uel alius religiosus iniūgas q̄ de cetero seruat reglā
 q̄ p̄fessus est hec est Sūma p̄nā in mōacho s̄m Augu. xii. q. i.
 nolo & nō dicatis & ibi dicit si ultra spōte cōfiteatur parcat̄ ei
 & oret̄ p̄ ipso si cōuicitur grauius puniatur nō tamē iniūgātur
 illi in claustrō ieiuniū spēale p̄pter scādalu fr̄m s̄m Basiliū xx.
 q. iiii. monachi. & §. si pōt tamē puniri in ciborū abstinēcia cū
 sine scandalo possit comedere magis uel minus uel in oracione
 Si uero solitarie sit ut quia carthusiensis tale ieiuniū pōt indici
 Si repis tenere p̄priū moneas & terras q̄ dimittat q̄ sine licētia
 abbatis non pōt retinere & reddere debet in manibus abbatis c.
 mōachi de sta. mona. ymo fit eius oīo in peccato preall. c. nolo
 Et si inuenias illum transgressorē regule acriter punias nā talis
 s̄m Grego. magis delinquit quam Ananias & saphira qui sp̄nī
 scō sunt mentiti xvii. q. i. Ananias & q̄ sine cōdiciōe uouit sine
 cōdiciōe reddere debet c. nupciaꝝ xvii. q. i. Si benigna & cadat
 in peccatum carnis grauabis eum orationibus & ieiuniis & ne
 de cetero īpietatē nutriat sub spē pietatis xxiii. q. ii. p̄niciosam &
 si uotū non fecit cōsule q̄ cōtrahat matrimoniū ex quo nō pōt
 cōtinere **N**ā s̄m lo. melius ē cōiugiū subiuisse & ābulasse per
 plana q̄ ad alciora tendere & in p̄fundū inferni cadere xxvii. q.
 i. nupciaꝝ bonum Si sit monial̄ distingue īter diuersos gradus
 monialiū nā quedā sunt layce quedā corrupte & p̄fesse cōuerse
 & ille minus peccāt q̄ cōsecrate xxvii. q. i. c. i. **A**lie sunt uelate
 uelo p̄fessionis tm̄ & ille magis peccant q̄ prime minus tamē q̄
 consecrate alie cōsecrate & ille magis peccant & de his duobus
 generibus uide xxvii. q. i. nec aliq̄ & in c. de uiduis & in c. q̄ xpō
 alia dyaconisse & hee similit̄ magis peccāt xx. q. i. luvēculas Est
 & aliud sextū genus & hee uocantur assitrie. i. incluse & q̄ tales

corrūpit acrius est puniendus q̄ si corrūperet aliā monialē xxvii.
 q.i. si quis rapuerit. ¶ Alie eciā sunt cōuerse seculares nō professe
 ut sunt cōuerse seculariū ecclesiarū & plebiū uel hospitaliū siue
 aliam regulam approbatā & iste minus peccant eciā si cōtrahāt
 matrimoniū ut pbat̄ a cōtrario sensu xxvii. q.i. ut lex cōtinēcie
 al. ut lex diuine. ¶ Si sit secularis oīo cōsidera si sit puella ul' v̄go
 sub potestate parētum cōstituta & nimis lasciuia & tūc afflige eā
 ieiuniis & disciplinis ne cadat in peccatum luxurie nā luxuria
 mulier non est ferenda ymo quia acrior est q̄ uirorū iō acrius
 puniēda & domāda xxxii. q.iiii. meretrices ē tamē nihilominus
 si peccauerit cōsolanda quia sexus mulier magis debet moneri
 q̄ terreri xxvii. q.i. de iudeis alias de uiduis. ¶ Si sit cōiugata pre
 uideas q̄ sine scandalo uiri pniāz īponas .s. q̄ in absentia uiri
 affligat se disciplinis & ieiunet presertim si maculauerit thorū
 uiri ad quod nulla cōdicione debuisset induci xxxii. q. v. ē ergo
 al. origo & in presencia uiri abstineat nō a qualitate sed a quan
 titate ciborū & si forte aliquod crimē publicū cōmiserit qd' bene
 scit maritus ut puta quia oppressit filiū uel simile qd' cōmisit tūc
 sub pretextu peccati pōt sic fieri q̄ eciā de occulto pniāz agat
 sicut q̄ de toto mereat uocari casta potius q̄ adultera xxxii. q.i
 quod datum tibi & c. non erit. ¶ Et si sit uidua aggraua ipsam
 ieiuniis & orōnibus magis quā alias mulieres nam tēs orōnibus
 siue & meritis debēt ecclesiam adiuuare lxxxii. di. uidue & ideo
 si uidua non pōt ieiunare est oratiōibus aggruanda ut ibi &
 xxxi. q.i. quō uirginibus. ¶ Si meretrix est inducat eam ut cesset
 a peccato eidē si nō peccauerit ueniam poli. cendo alioq̄n saluari
 nō pōt nam ad talē phibet accedere dñs cuius publica uenalis ē
 turpitudine xxxii. q.iiii. meretrices xxxiiii. di. uidua. ¶ Si dicat nō
 posse abstinere danda est sibi pniā nec pōt absolui debet tamen
 cōsuli ut faciat elymosinas & omnia bona que facit sibi profint
 ut dominns eam respiciat & illustret eius cor ad penitēciā faciēdā
 de pe. di. v. falsas in fi. ¶ Conclusio sit ergo q̄uis canon certas
 impōat pniās in casibus pnt tñ augmētari & minui cōsideratis
 circūstanciis de q̄bus s. dixi. ¶ E si sacerdos habet aliquē prochi
 anū mutū uel surdū aut furiosum uel demoniacum si nutu uel

scriptura potest uel eo modo quo potest confiteri faciat c. facit hō
 quod potest xxii. q. ii. faciunt nota q. Io. an. in c. dilectus de spōsa
 Sin autē sacerdos oret p. talibus & faciat pplm̄ orare ut dūs illu-
 stre corda eorū ad pñāz & misereat eis sicut docet Aug. de cō. di.
 ii. c. solet q̄ri tunc ei sacerdoti nihil imputabitur cū de cōtingētibus
 nihil dimiserit lxxiii. di. ephesis. ¶ Si autē nō peniteret quis ī sanitate
 uel in fine uite uel pñāz non cōpleuit uel cōpleuit sed minorem
 q̄ debuit ppter impiciā sacerdotis qui nescit mō debito arbitrari
 ut s. vfu sacerdos & in qōe an sicte penitēti sub §. quid de opibus
 vfu ad hoc dicas hoc casu s̄m Leonē non debet induci in despe-
 rationē dū in hoc corpore cōstitutus est. ¶ Et quia nō nūq̄ quod
 diffidētia etatis distert cōsilio maturiori pficitur de. pe. di. vii. c. i.
 ¶ Exēplū in latrone cuius si sera fuerit pñā fuit tamē pfecta &
 accelerata fuit indulgēcia & tāta posset esse cōtricio q̄ sufficeret
 ad omnē penam delendā ita q̄ immediate ad celestem patriam
 trāsiret Verū hoc periculosū est & incertū ē nobis ut dixi in q.
 qualis sub §. festina & Augu. de con. di. vii. §. i. & c. nullus ex-
 pectet & dixi in qōe qm̄ cōfitedū sit. ¶ Vicesima septima erat qō
 quibus & qualiter & a quibus & in quātū faciēda est restitutio
 male acquirorū ista est longa qō. de qua p. Io. an. & scribentes
 in c. nostro & p. Oli. in Sūma e. ti. in §. qbus qualiter & a qbus
 p. pe. de ancha in regula peccatum li. vi. ¶ Si queritur quibus dic
 dāpnū passis uel heredibus siue successoribus eorū si extant &
 ab his qui dāpnū dederūt uel ab heredibus eorū c. cū tu de usu.
 c. si. de proch. de rapto. in lris & c. super eo & in solidū si facultas
 suppetit faciēda ellet restitutio alioqn est frustratoria pñā q̄
 s̄m Angu. non dimittitur peccatū nisi restituatur ablatum dicto
 c. cum tu xiiii. q. vi. si res nec sacerdos in hoc posset gratiā facere
 dūmodo sit facultas restituēdi & certum sit cui restituēdū sit
 alias posset facere gratiā dicto c. cū tu §. i. s̄m Io. an. hic p. dictā
 regulā nō dimittit & dcō c. cū tu §. i. In aliis uero q̄ nō cōsistūt
 circa r̄stituciōz dicit q̄ sacerdos potest arbitrari cōdiciōe cōsiderata
 q̄ plus ualet apud deū mēsurā doloris q̄ t̄pis & mortificatio uici-
 orū q̄ abstinēcia ciborū de pe. di. i. c. mēsurā. Et q̄ dixi q̄ īsolidū
 faciēda ē restitutio si plures sūt q̄ unā rē furatur restituta re an

oēs sunt liberati dic q̄ sunt liberati a restitutiōe rei sed propter
 pctm̄ furti debet p̄nia ip̄oi q̄a peccauit mortaliter c. sicut dignū
 de hoīcid. §. eos Sed forcius dubiū est si res non extat q̄a con-
 sūpta est ut quia fures rem furtiuā uendiderūt & p̄iti sunt inter
 se preciū an sufficiat quēlibet ratā q̄ sibi cōtigit restituere q̄o. ista
 habet duo capita unū tāgit forū iudiciale Secūdum forū p̄niale
 & tangitur de illa ī c. si. de r̄ptis per modernos in c. sicut dignū
 de hoīcid. p̄ Inno ī c. suā de penis & p̄ Osi in Sū. e. ti. in §. q̄lī
 & quibus in v̄. Sed nūquid hūi qui sequūt & v̄. sequenti in foro
 iudiciali dicit q̄ quādoq̄ id ad quod sunt plures obligati ē mere
 penale ut quia petitur id quod eis nō adest nec aduersario abest
 sed p̄pter delictum ip̄oꝝ tenētur ad talē penā & tūc uno soluēte
 alter non liberatur faciūt nota ī c. si quis presbiteroꝝ de re .ecc.
 nō aliē. facit quod dicitur in actionē furti. l. Si. id quod §. p̄nt.
 ff. de iur. o. iudi. p̄ Inno in c. sicut dignū §. eos de hoīcid. Q̄ n̄q̄
 id ad quod plures tenentur est pro parte penale & p̄ parte nō ut
 quia ex parte petentis est interesse sed ex pte detinentis est pena
 exēplum ut in casibus c. si. de rescrip. & tūc soluciōe unius alter
 liberatur l. i. §. si plures ff. de re. eoꝝ & l. iii. ff. de his qui eiece. &
 effude & est ratio quia hoc casu actio fundat̄ super interesse &
 solucione eius quod debetur omnis tollitur obligatio & interesse
 Instit. qui mo. tol. ob. in principio ideo non pōt amplius exigi
 illud ab alio Q̄ n̄q̄ id ad quod aliqui sunt obligati non ē penale
 aliquo mō ut q̄a peto qd̄ mihi abest & tibi adest ut ī cōditiōe fur-
 tiua & tūc uno soluēte alter liberat l. i. C. de cōdi. furt. & qd̄ nota
 glo. i. l. Si q̄s id qd̄ preall. Sed ē dubiū nūqd̄ iste q̄ soluit siue sa-
 tisfecit p̄ toto possit postea agere cōtra aliū osi. & lo. an. & Bu. ī
 c. si de r̄pt̄ dicūt q̄ nō nisi ante solutiōz fuisset cessa actio alteri
 uide glo. & doc. ī c. si q̄s presb̄roꝝ de se. ecc. nō alie. nō tamē pōt
 soluēs petere cessiōz actiōis cōt̄ alteroꝝ licz uolūtariē actio poss̄ sibi
 cedi q̄a cū ex dolo suo teneat nō pōt petere cessiōz actiōis ff. de
 adm̄t̄. tu. l. si pluꝝ secus ē q̄n cessat dolus sic ē ī plibz fid̄ iussioibz
 nā alē soluēs bñ pōt petere cessiōz actiōis cōtra aliū cōfideiussorē
 l. cū alter C. de fideiussor̄. l. modelinus de soluc. Quo aut̄ ad sm̄
 caput. f. p̄nial̄ sacer. pōt dici q̄ iura loquētia ī foro iudiciali heānt

locū in foro pñali nisi repiatur expressa dñia ut nota Io.cal. in
 phemio Grego. Inno. in c. sicut dignū de hoīcid. & Io. an. in c.
 q̄q̄ de usu. li. vi. & p eundē Inno in c. q̄a pleriq̄ de imūi eccles
 Osi. tamē in Sū preall. v. quid si unus satisfecerit dicit q̄ si pñ-
 cipalis uel alius in solidū satisfecerit ceteri oēs liberātur. ff. de re.
 iur. li. bona fides ff. de eo p q̄ scm̄ ē l. i. §. Si plures & hoc itelligit
 quo ad deū & de magna equitate intellige osti. quo ad restitucōz
 rei furtiue Sed tñ ppter delictū q̄a deū lesit mortaliter peccando
 tenet agere pñāz c. sicut dignū §. eos de hoīcid. **Q**uo aut ad
 penā quadrupli dicit osti. q̄ poterit qlibet īsolidū cōueniri l. cū
 seruos §. si l. adeo ff. de iuris. o. iudi. l. Item mella §. si plures. ff.
 ad l. acquil. xii. q. ii. cū deuotissimā v. facit uerbū Zachei dicētis
 Si quē defraudauī reddo quadruplum de quo tāgitur xiiii q. v.
 nō sane Aduerte quia iura q̄ allegat osti. loquūtur in foro con-
 tencioso quia in foro pñie glo. est siglis in c. fraternitas xii. q. ii.
 in uerbo cū augmēto in fine q̄ in foro pñie sacerdos nō impōit
 q̄ satisfaciāt de quadruplo p pēa furti glo. est in cōtrariū ī vbo
 quadruplū xviii di. c. qm̄ quicquid & in c. suā de penis Sed ille
 glose possunt restringi ad forū contēciosū uel loquūtur de cōsi-
 lio Et dicit Osti. in v. sed quid si unus preallegat q̄ sanum est
 est cōsiliū q̄ de hac pena quilibet petat humiliter misericordiā
 & sic uidetur sentire cōsiliū eē & nō necessariū & hāc ptē teneo
 Si uero nec principalis nec alius q̄ opē dedit siue cōsocius ptem
 soluit p sua rata dico q̄ nō dicitur satisfecisse quia quilibet est in
 solidū obligatus ut dixi in principio l. i. C. de condi. furti & iō
 quilibet totum tenetur soluere ī foro cōscie Et si per alterū pars
 soluta ē ī residuo qlibet ī solidū remāet obligatus & si ī residuo
 qd̄ remāet alius soluit tūc oēs sunt absoluti intellige a rei restitu-
 ciōe Sed quo ad offensā dei pñāz unusq̄sq̄ meret eciā facta ite-
 graliū restituciōe rei dicto c. sicut dignū §. eos S3 nūqd̄ is q̄ recu-
 pat tenet cedere actiōz soluētī adūsus alios osti. ī Sū. ī dco v. sed
 nūqd̄ allegās Ray. dicebat q̄ sic ī foro aīe licet in foro cōtēcioso
 nō teneat nisi forte ille q̄ satisfecit īsolidū nō esset pñcipalis S3
 aliū forte qui non fuerūt pñcipales sed quodammodo dederunt
 occasionem uon dico causam īmediatam s̄ mediatam non dico

finalē sed impulsuā isti de equitate s̄m Ray. sub dubio tñ forte
 possūt petere cessiōz & est eā op̄io In foro aut̄ cōtēcioso s̄m ipm̄
 nō habet locū quia nulla fronte is qui p̄pter propriā cōtumaciā
 p̄uitur nō pōt petere cessiōz s̄. de ad mi. tuto .l. Si plures & .ff. d̄
 tutel. & rat. di. l. i. §. nūc tractemus s̄m Ray. sed istud uidet̄ s̄m
 Osi. modicū fructuosū quod in iudicio aīe tractetur de cessione
 actiōnū quia ex tali cessiōe non poterit agi nisi uelis dicere q̄ de
 uolūtate cōfiteris publicetur Sed nec ex hoc in iudicio cōtēcioso
 agi poterit obstātibz legibus s̄. allegatis Et iō cōcludit Osi. siue
 cessio facta sit siue non alii qui nihil soluerūt sunt efficaciter in-
 ducendi ad satisfaciendū pro suis p̄ribz illi qui in totū satisfecit
 nā soluens utilit̄r gessit negociū eorū ergo tenētur habere ratum
 ar. ff. de neg. g. l. cū peccuniā & .l. soluendo & l. pōponius ī fine
 & sic erit casus in quo q̄s pōt socios criminis p̄palare in foro p̄nie
 ad finem ut induci possunt q̄ satisfaciant pro sua rata Ex ista
 qōe posset inferri ad multa uidelicet de omni rapina uel preda &
 de oī illicite acquisito in bello iniusto de quo p̄ Osi. in v̄ quid de
 rapina & ibi s̄m Ray. requirūtur q̄ nq̄ ut bellū sit iustū p̄sōa
 res causa animus & auctoritas scribūt dictores in c. q̄ super his
 de uoto & aliqui in c. sicut dignū de hōicid. post Inno. & Bu. ī
 c. excōicamus §. catholici d̄ hereticis. p̄sōa s̄. abil̄ sicut secularis
 qui posset sanguinem effundere clericis non licet xxviii. q. viii.
 clericis & c. his a quibus nisi in necessitate inuitabili c. signifi-
 casti de homicid. olym cl. i. de resti. spol. Res. s̄. ut sit pro rebus
 repetendis ul̄ defensiōe patrie xxiii. q. ii. c. v & q. ii. fortuitu & c. si
 nulla . Causa ut si p̄pter necessitatē pugnetur ut p̄ pugnam pax
 acquiratur xxiii. questione prima noli. Animus ut nō sit p̄pter
 odiū uel ulcionē uel cupiditatē sed ad correctionē & ad caritatē
 iusticiam & obedienciam xxiii. qōe .i. c. quid culpatur & c. mili-
 tare Auctoritas scilicet ecclesie ubi pugnatur pro fide uel aucto-
 ritas principis dicto c. quid culpatur & q. ii. Et ut plenius īstruat̄
 de iusto bello recurre ad Osi. in Sūma. de treu. & pace §. qd̄ sit
 iustum bellum unde qui iuste pugnat non tenetur ad restitucōz
 prede s̄ fit capiētis ut ibi tenz Osi. & Bu. ī c. excōicamus d̄ h̄ri
 i. di. lus gētū xxiii. q. vii. c. si de rebus quōd itellige siue capiat̄

de rebus pugnatis iniuste siue uasalloꝝ siue suoꝝ hoim̄ dūmō
 dñi iusti pugnēt de iure suo siue debito suo siue iniuria siue offē
 sa illata de dāpno dato & similibus uel interesse donec siue quo
 usque iux̄ ppriā cōsciēciā plenarie sit satisfactū uel hostis patus
 sit satisfacere uel se iuri pariturū offerat Et cū dixi s̄ ul' hominū
 suoꝝ intellige suos qui plus hominē q̄ deū timētes sequūt dñm
 suū in bello illicito contra c̄ dominus & c. Iulianus xi q.iii. alios
 aut̄ qui ei nō prestat auxilium cōsiliū uel fauorem nō puto pu-
 niendos quia pena debet tenere suos auctores c. quesuit de his
 q̄ fi. a ma. pte ca. lx. di. c. satis p̄ uersū cognoscentes de cōsti. Et
 intellige cum dixi q̄ sequentes dños suos tenētur ad restitutioꝝ
 s̄m osti. in Sūma in §. quibus & qualiter uersu, quod aut̄ dictū
 de his qui certi sunt uel pbabiliter credūt bellum esse iustum &
 maxime ubi ecclesia hoc prohibebat & tales excōicabat. Si uero
 certi essent uel pbabiliter crederēt iustum bellum nō tenerētur in
 aliquo nisi cupiditate corruptā intētionē haberēt dicas hoc peri-
 culosū s̄m osti q̄ sola cōsciētia nō facit iustū bellū S̄ auctoritas
 iuris uel iudicis. ut in ti. de treu. & pace in Sūma osti in §. preall'.
 Si tamē pbabiliter dubitant an sit iustum propt̄ bonū obedire
 excusatur xxiii. q. i. quid culpatur s̄m Ray. quod est uerum s̄m
 osti. si īquisiuit in quātum potuit eciam periciores & sēp dubius
 remansit alioq̄n tāq̄ affectator ignorācie & expers sc̄ie puniet̄
 c. cū inhibicio de clam. desponsa §. si quis uero nec eū excusat
 timor dādi feudū uel timor alterius dāpni t̄palis xxxii. q. v. ita
 ne licet metus culpā attenuet quo ad p̄nāz iūgēdā circa ieiunia
 & oratiōes c. sacris quod me causa. ubi ergo habetur auctoritas
 iudicis dici pōt q̄ si iudex errauerit ad pugnatis cōsciāz recur-
 rendū est quia tunc forus cōsciē p̄suadebit restitutionem forus
 cōtēciosus cōtrariū & ī dubio forus cōsciē sequēdus s̄m glo. ī c.
 nauigati d' usu. S̄ iux̄ predicta dubitat qd d' sequētibus iustum
 bellū tenēt īsolidū si sciuerūt p̄dā cōmitti ul' ignorāter ueniētes
 ad predā nō abstinuerūt ymo alios adiuuauerūt & q̄ cōsilio au-
 xilio ul' fauore adortatiōe adulaciōe tyrānū iduxerūt ad p̄dā fa-
 ciendā ul' guerrā mouēdā iniuste īsolidū tenēt ar. c. sicut dignū cū
 ibi nota d' hōicid'. si p̄pter hoc sciūt uel credūt q̄ tyrānus sit in

ductus alias nō facturus uel nō tm facturus tunc ad id qd' plus
 fecisse creditur ex tali instigatiōe tenētur dicto c. sicut dignū &
 de sen. exco. quante xii. q. iiii. oīs ii. q. i. notum lxxxiii. di. error
 & c. facientes Si non credunt nec sciūt q' per hoc fuerit motus
 nec propter hoc plus uel minus fecit tūc non tenentur nisi ad
 id ad quod ad eos puenerit & inquātum dāpnū dederit p se uel
 p familiā suam directe' uel occasionaliter de sen. & re. iudi. cū l. &
 a c. tuam de eta. & quali. xi. q. iiii. quoniam multos ita tenet Osi.
 in Sūma e. ti. §. quibus & qualiter v'su sed nūquid hii qui sequūt
Quid si neuter raptorū dñs erat nec unus magis animauit aliū
 q' alius ipsum sed simul cōuenerunt de faciendo tale insultū uel
 rapina cōmittēda dic q' quilibet tenetur in solidū ut patet in cō-
 cordāciis s. pxime allegatis in pxima q'stiōe & hoc est uerū ecia
 si unus solus p se nō potuisset facere ff. ad. l. acq' l. ita uulneratus
 in §. si. ff. arbo. furt. cessā l. sed plures. ff. de furt. l. uulgaris. l. i.
 Si quis testa. liber esse ius. sue. Et licet aliq' dicāt q' sufficiat quē-
 libet pro pte sua satisfacere quod supra dixi uerius ē & hoc tenet
 Osi. in v. quid si neuter raptorū & ibi proxime eciam Osi. i
 Sūma prosequitur de his qui non cōsenciūt recipiūt tñ de preda
 scienter ex dono uel eciam ignorāter sed postea audiūt ueritatē
 dicit q' quatenus habuerūt tenētur restituere ar. ff. si cer. pe. l. Si
 me & ticiū. ff. de cōdi. in debi. l. nam hec natura & sciūt nota in
 c. sicut dignum de homicidio nisi forte prius cōsumpsissent q'
 intelligerent ueritatē C. de rei uen. certum est ff. de pe. hñti. l. Si
 a domio §. si & duabus legibus sequentibus quod nota in c. g'uis
 de resti spoliatorum ¶ Sed quero de his qui inde se induunt uel
 cōmedunt ut puta uxor uel familia q' non habent aliunde unde
 uiuant dicit Osi q' excusantur si peccato non consenserunt sed
 raptorem ad restituendum & correctionem inducant ar. de sen
 exco Inter alia & c si uero xi questione iiii c quoniam multos
 Sed predicatorēs gerentes negocium excōicatorum In hoc casu
 excusantur cū uoluntate de sen exco. primo responso & § i Et
 hoc dixit Ray uerū si est spes de correctiōe & cū moderamē
 tali ut propter hoc nō subtrahatur facultas restituēdi spoliatori
 in totum uel pro magna pte ar. ii. q. vi. anteriorū § i & Osi in v

*Nō cōsentientes in recipientes
 scienter de rapina tenentur et ideo
 rānt p' cōpitiōe hūmā nō p'us
 cōsumptores*

pulerū notmōus

qd de his q inde comedūt si uero nulla eēt spes correctiōis dicit
 Ray q uxore filii uel familia si possūt uiuere de aliis bonis sepatis
 ut quia sunt alia bona sepata de illis uiuāt Si uero nō sunt qrat
 uictū ab amicis suis uel cōsanguineis uel ab aliis honestis psonis
 uel querāt uictū propriis manibus & hostiatū & nullo modo cō-
 medāt de rapina Et si maritus esset crudelis qui hoc nō pateref
 .s. q uxore de alieno comedat dicit Ray. tunc uiuat de dote sua
 uel dotalicio & hoc est primū remediū Secūdū q uxore denūciat
 hoc talibus qui maritū cōpescāt uel eciam epō ii. q. i. si peccauerit
 xxii. q. v. hoc uidetur sed hec duo remedia pnt eē inania sm osti.
 tanta pōt esse tyrānides mariti q me ca. c. priō. Terciū remediū
 q ubi aliter facere non pōt ex quo ita est artata poterit inde co-
 medere ppter necessitatē famis c. iii. de fur. nec tenef quo casu nō
 peccabit sed si nō esset tanta necessitas .s. mortis periculū aliqd
 peccatū cōmitteret & ideo aliqua penitēcia iniūgeret sic itelligit
 osti. c. si quis necessitatem s. de fur. hec enī necessitas legē nō h3
 de con di i. sicut & di. v. c. discipulos semp tamē tucius est q tīs
 rem restituat si potest & ad cautelam bonū est pniāz agere v. di.
 ad eius uero de homici. c. ii proponat tamē in animo q q cicius
 potest q illud reddet in omni aut casu reddat uiro debitū nisi
 aliud subsit impedimentum xxxiii. q. v. si dicat & c. sequenti &
 c. una Sed dubitatur de euentibus predam scienter dicit osti .in
 s. quibus. & qualiter v. quid de emētibus q indistincte tenentur
 nec liberantur uendēdo uel qualitercūq alienando nec amissiōe
 uel morte rei uel alio casu interueniente quo minus teneantur
 restituere preciū sm q plus ualuit ex quo emit uel plus uendidit
 q emerat uel tempore cōtractus ualebat & quicqd ex re habuit
 uel habere potuit nullas expēsas deducendo qa talis cōtractādo
 rem alienam furtū cōmittit & fur seper est i mora ut l. ii. C. de
 furtu ff. de furt. l. q iuite ff. de condi furti. l. i. re furtiua ff. como.
 l. si ut certo s. si interdum l. certū .C. d. rei uēdi. & dic hoc uerū
 nedū de primo ēptore s. ecia de so & 30 & qrtō & ulterioribus qa
 si p plures māus ambulauerit idem iur ē ff. de mino. l. sed ubi.
 ff. de peti. heredi Sed si l. s. siue autem si uero sciret q de iusto
 bello eēt talis res rapta oīo excusaref cum a uero domino emat

ut apparet ex his que dixi in v̄. Ex ista questione posset inferri

Si uero emēs hoc nesciebat pbabilif tamē hoc credebatur quia oēs uicini sui uel maior pars & maxime sapiētes & honesti homines ita credebāt durāte hac bona fide non tenet sed tenetur si postea audierit ueritatē ut curret alias caucius negociari C. de fur. l. ii. Et si iudice sentēciāte restitucōz fecerit poterit agere cōtra uēditōrē ut ipm̄ seruet idēpnē xii. q. ii. uulterane c. si. cū materia sua de ep̄. & uendi. **S**i autē faciat ad preceptū sacerdotis ī foro p̄niali & in eodē inducēdus est uenditor ut ipsum seruet idēpnem Sed in foro cōtētiōso ipm̄ non poterit emptor cōuenire ff. de euic. l. Si rem & preall. c. si. & per osti in Sū. de cōtrahe emp. §. & ad qd uenditor Si uero emptor sciebat factū s̄ ignorabat ius uel ignorātia facti ductus crassa & supina nō probabili rem raptā emerit tenetur in iudicio aīe ad restitucōz ad hoc de cle. exco. mi. aplice & dicit crassa & supina quādo cōr̄ alii uicini dicebāt & credebāt q̄ res esset de preda & de bello iniusto ff. de v̄. sig. l. late c. illud de cle. exco. mīster uel q̄n ecclesia hoc phibeat & tales publice excoīcabat unde non excusat emptor t̄lī ignorātia ductus xii. q. ii. qui & hūanis xvi. q. i. Si cupis de ordi. ab emp qui renūc. emp. c. i. & ii. & si nihil cogitabat quādo emit nec inq̄siuit quātū potuit ī culpa ē ar. c. inotuit de elec. ad falsarioz de. cri. fal. l. ii. C. de fur. **S**ed quero quid si emptor nō potest restituere comode nisi forte uēdat quicquid habet & postea mēdicet de rigore iur̄. tenet s̄m osti. ut iux̄ posse suū totum restituat xiiii. q. i. si res & c. cū. tu de usur̄. **V**erum tamē de benignitate & eq̄tate pōt ei uideri hoc mō ut p̄mittat hōibus in cōpēsacionē aliq̄ seruitutē ad quā teneatur ei in perpetuū uel det aliquam certam imunitatē uel libertatem uel faciat inde aliquod hospitale uel aliquā elymosinā cū cōsensu & uolūtate dampna pastorum uel succōz eorum de quo p̄ Osti. in Summa de usu. §. p̄ca sub §. alia a iudice v̄. quid si uenerator partem peccunie & per eūdem in Summa hoc e. ti. §. qualiter & a quibus v̄. quid si difficilis **S**i uero raptor idē donator uel uenditor satisfecit plenarie de preda data uendita uel donata dicas donatarium uel emptorem liberatum uerum quicquid habet de lucro aīe restitucōz ipē donatarius ul̄ ēptor ecia p̄cepit d̄z ī usus

paupm erogare ubi fuit male fidei ar. xiiii. q̄stioe. v. qui habetes
 & §. sequenti sm Ray. quod dicit osti. uerx de cōsilio nā purgatū
 est uiciū ex quo plenarie dicitur satisfactū quo ad restitutionem
 faciendā uel si aliquid deest de restitutiōe restituendum est dāpnū
 passio uel dic eciā ubi plenarie satisfactū est. est ibi talis pnia in-
 iungenda ut puniatur in eo in quo deliquit de tempo or. c. lras
 c. sicut dignum §. eos de homicid. Sed nūquid ēptor satisfaciēs
 posset sibi consulere p cessionem actionum sibi faciendā contra
 uenditorem uel raptorem & dic q̄ non nisi quando emit sibi de
 euictiōe expressim cauere fecerit qa sibi obstat ppria turpitude
 C. d̄ rei uēdi. l. Si mācipiū x. q. ii. c. hoc ius. C. d̄ eui. l. Si fūdū
 Vide quod dixi s̄. in v̄. Sed est dubiū nūquid iste qui soluit seu
 satisfecit pro toto. **Q**uid si quis emat de preda scienter sed hoc
 facit bona fide non ut ipse lucretur sed ut ipsum restituat dño
 recepto precio & interesse suo cum alias nullo mō dominus eā
 recuperare posset uel non ita de facili hic non cōmittit furtū sm
 osti. in v̄. quid si quis emat de preda f. ff. de fur. l. fallus §. i. ymo
 utiliter gerit negocium & iō totum poterit recuperare precium
 & intereē suū eciā si res sine culpa sua pimat uel amittatur dū
 tamen quicquid perceperit ex tali re uel occasione ipsius cōpēset
 usque ad quātitatem cōcurrentem sm Ray. ar ff. de neg. gest.
 l. Sed an ultro §. ii. de accusa. cum dilecti §. si sed licet in iudicio
 anime credatur ei de cōscientia sua in iudicio tamē contencioso
 non credetur nisi publice protestetur. l. nēllemus ff. de neg. gest.
 c. cum in de consti. C. de fur. l. ii. ff. de adini tu. l. non existimo
 c. ut nostrum §. i. ut ecc. bene supra de elec. c. quia propter §. fi
 Et si non potest reperiri dominus rei & si nescitur ubi sit ero-
 getur pauperibus de cōsilio dyocesani & hoc eciā publice fiat
 premisso banno in ecclesia & diligenti inquisitione facta ut oīs
 mala suspicio euitetur c. fi de clam. despon c. cū in tua qui ma.
 accu. pos. hoc facto si non repitur cuius est res liberabitur dādo
 pauperibus ut sit pro anima eius cuius est res & sic geritur eius
 negocium xii. q. ii. q̄tuor circa finē c. cum tu de usur. **S**ed nūc
 uidendum est de prelati & aliis clericis tenentibus aministratiōz
 ecclesiasticā & male aministrantibus an teneātur ecclesiā reddere

in dēpnem & dico q̄ sic de elec. q̄ sicut §. fi. c. si quis presb̄orū
 de re. ecc. nō aliē & hoc siue de rebus ecclesie expēderit ī melio-
 ratioz pprii patrimonii uel eciā si ppter nimā diligēciā pprioz
 negocioz eciā neglexerit negocia ecclesie pcurare & sic ē ecclesia
 dāpnū passa b̄ de culpa & negliencia pcurator̄ sui seu uicarii te-
 net̄ de offi. archid̄. ca. que de sta. mona. cū ad monast. §. p̄ntio
 ff. de custo. & exhib. reoz. l. fi. Sed si d̄ suo aliq̄ expēdit ī negociis
 ecclesie illa pōt recupare eciā heres suus ut fiat mutua cōpēsatio
 hinc inde c. lator in fi. ii. q. vii. c. i. & ii. xii. q. iiii. c. ep̄s de re. ecc.
 nō alie. hoc intelligit osti ī Sū. §. quibus & ql̄r in principio q̄ndo
 ḡuis ē lesio uel quo ad alienacionē uel imūciōz rez mobiliū uel
 mācipioz ecclesie uel redituū suoz nec p̄hibetur prelatis q̄n de
 fructibus pceptis uel redditibus quo suos faciunt aliqua erogare
 s̄m osti. qui se remittit ad Sūmā de donat. §. ad qd me remitto
 ad nota. in c. fi. de pecul. cler̄. relatū de testa. & c. requisisti. & c.
 presenti de. offi. ordi. li. vi. quia hoc pendet a qōe an clericus sit
 usufructus uel usufructuarius puto illā ueram opinionem q̄ sit
 usufructus & maxie illā seruādā ī casu dubii ergo tucius ē tenēd̄
 de hōid̄ ad audiāz ī quo foro nūc loq̄mur Et ille prelatus ad re-
 stitucionē astringit̄ qui ppriū habet de prebē. de multa. de appel.
 reprehēnsibilis possunt enī oēs h̄c pprium excep̄tis religiosis h̄i
 aut̄ qui habent pprium tenētur de his que superfluit̄ largas ely-
 mosinas erogare & s̄m hoc intellige xii. q. i. ep̄i & c. sint māifeste
 & dicit Augu. si priuatī que nobis sufficiant possidemus nō sūt
 illa nostra sed pauperū quorū pcurācōz quodāmō gerimus non
 pprietatem nobis usurpaciōe dāpnabili uendicamus xii. q. i. §. i
 & sequenti usq̄ ad §. his omnibus **Q**uid aut̄ de his qui donant
 sua inhōestis mulieribus uel mimis ul̄ ioculatoribus quia ppter
 fauorem seculi uel carnalitat̄ uel inhonestam causam peccant
 mortaliter lxxxvi. di. donare & tenentur restituere ecclesie si
 proprium habēt & illi qui receperūt tenētur eciā ad restituciōz
 xiiii. q. vi. si res Si uero cōferāt causa elymosine ad sustentaciōz
 nature non peccāt nec tenentur ad restitutionē dum tamē alias
 abstineant a peccato lxxxvi. di. pasce xii. q. ii. gloria ep̄i xlvii. di.
 sicut h̄i & hoc maxie quia clerici tenētur ad hospitalitatē quādo

casu fortuitu ueniūt xlii. di. quiescamus xi. q. iii. qm̄ multos c. si
 uere c. cū uolūtate de sen. exco. .i. Et in casu quo histrio uel me-
 retrix receperit cū peccato & ille qui dedit eciā dedit cū peccato ut
 supra dixi non fiat restitucio ei qui dedit sed successori suo uel
 superiori qui hoc in utilitatē ecclesie expēdat xvii. q. iiii. si qs in
 atrio de offi. ordi cū uos de clef cōiuga. diuerb. fallaciis & p̄ offi.
 ī Sū. in §. quibus & q̄liter v̄. sed cui fiet restitucio nō ob. c. tua no-
 bis de decimis v̄. pretextu q̄a loquit q̄n is qui tenet ad restitucōz
 nō recepat clerico id quod tenet restituere & sic nō erat clericus
 princeps delicti secus si fuisset princeps ut hic ut p̄uaf in eo in quo
 deliq̄t de iure pa. pastoralis de tēpo. or. lras Sed q̄ro qd de m̄liē
 que filiū suscepit de adulterio uel partū sibi supposuit hāc qōz al.
 posui in comēto c. q̄a pleriq̄ de imū. ecc. tex. uidet hoc decidere
 in c. offi. hic in ti. n̄ro offi. in Sū. hoc e. ti. in quibus & qualiter
 v̄su qd de muliere q̄ filiū suscepit & pe de. anch. ī regula peccatū
 in quarta oppo. de reg. iur. li. vi. in sua repeticiōe offi. ubi s̄. dicit
 notandū q̄ partus suppositi accusacio nullo tpe clauditur ff. de
 fal. l. qui falsam. §. i. cōtra regulā q̄ habet q̄ crimīa morte extin-
 guūt xxiii. di. quorū d̄. C. de fal. l. querelā nō tamē est accusacio
 popularis sed illi tātū cōpetit cuius interest l. lege cornelia la. ii.
 ff. ad l. corñ. de fal. §. i. & tali mulieri in foro peni. non pōt de
 leui cōfili quia si hoc reuelat multiplex periculū iminere pōt q̄a
 forte uir dimittet eam & nequeuntēs cōtinere adulterabūtur &
 & fiunt guerre inter parentes uiri & mulieris hōicidia comittenē
 nec credetur mulieri reuelāti in preiudiciū filii negantis & forte
 supposicio nō poterit probari & nō oberit filio q̄ iustie filiū de-
 mōstrat l. b̄ filiū ff. de his qui sunt sui uel al. iur. c. p̄ tuas qui fi.
 sint leg. & c. p̄ tuas de p̄bat. Si nō reuelat durāte fraude p̄nā nō
 debet iungi c. officiū & c. quidam hic ī ti. n̄ro & xiiii. q. vi. si res
 dicit Offi. q̄ tali mulieri eciā durante fraude ista non est p̄nā
 denegāda Sed siue maritus habeat alios filios uel parentes qui ab
 intestatu uenirent siue alios heredes sibi institueret & propter
 hoc dimitteret q̄ nō instituat p̄ hoc peccat mulier īdistinēte quia
 p̄ hoc uidet īpedire liberā facultatē testī. C. si qs aliq̄ test. p̄bib. l.
 i. & ii. in his oibus p̄ discretū sacerdotē p̄nā cōpetens et cōgrua

satisfactio ē iniūgenda et absoluitur c. officii. preall. et erit discre-
 cio sacerdotis in hoc ut cōsideret q̄litates personarū tam mariti q̄
 mulieris et filii putatiui si mulier domiatur uiro et cōfidit de ipō
 tm̄ q̄ ei pōt secure dicere & inde faciet quicquid uoluerit sicut
 uulgariter dicitur q̄ aliq̄ mulieres lumbare siue bracheriū por-
 tant Et alique eciam inueniūtur que scientibus uiris adulterent
 nec uiri inde audent loqui Et reperiuntur alii q̄ cū non possunt
 uxores cognoscere paciūtur mulieres adulterari & filios suscep-
 tos nutriūt tanq̄ suos & hoc casu sacerdos tute pōt consulere ut
 dicat marito & ex quo consenciat quo ad restituciōz mulier est
 absoluta quia cōcessum est marito de suo disponere sicut placet
 .C. man. l. in re mādata Si periculū iminet ī reuelatione faciēda
 sicut pro maiori parte ē presumēdū & filius putatiuus sit homo
 simplex & spūalis & timēs deum recepto iuramento a muliere q̄
 hoc nō pponit maliciose & a filio q̄ hoc secretū teneat Si tamē
 uiderit hoc expedire poterit hoc filio in secreto reuelari & indu-
 cendus erit ut intret religionem uel ad remotas ultra mare se
 transferat regiōes & de hereditate nil habeat & sic quo ad satisf-
 fectionem hereditatis mulier est in tuto & quod dixi de regiliōe
 intellige mendicācium quia aliter nō esset prouisum cū religiosi
 succedāt in cōi xviii. q̄ .i. c. si. nec tenetur filius de cōsūptis bōa
 fide C. de rei uen. l. certū mulier aut sic ut nūc proxīe dicam Et
 si filius modo est talis qui nō uellet credere mulieri nec consilio
 sacerdotis acquiescere periculū est reuelare filio tūc nullū restat
 remedium nisi quia si mulier ppriū habeat his qui ab intestatu
 uenirēt uel aliis scriptis heredibus quo ad ualorem partis illius
 filii putatiui & quo ad extimationem bonorū per eum filiū con-
 sūptorū satisfaciat cōpetenter uel si tales non extant elymosinā
 faciat inde cum cōsensu & consilio ep̄i ut dixi supra de predam
 faciētibus quando non pōt reperiri dominus Si uero nō habet
 ppriū uel nō pōt ad plenū satisfacere doleat de peccato firmiter
 pponēs ī mente q̄ q̄ cicius poterit satisfaciet iux̄ posse satisfacēt
 eciam si facultas satisfaciendi adest caute fiet p̄ eūdem sacerdotem
 uel p̄ aliā cautā p̄sonā q̄ eciam hoc caute sciat facere uidelicet dicē-
 do q̄dam p̄sona tenet uobis in tm̄ Ecce uobis reddo accipiatis

quod uerū est & si non potest satisfacere mulier pōt dicere q̄dam
 persona tenetur uobis itatū penitet mulierē de peccato supplico
 p̄ deo & salute aīe uestre ut ei remittatis sic intelligi pōt c. officii
 preall. ar. xxii. q. v. hoc uidetur cōsiderare tamē debet sacerdos
 q̄litate p̄sone cui hoc dicit Si forte super hoc esset fama uel is cui
 hoc dicit aliquā malā suspicionem posset h̄re de muliere propter
 quod forte ad dominū terre recurreret & ipsam faceret ponere ī
 tormētis melius esset tacere s̄m ostri. & sola cōtricio sufficeret mu-
 lieri ar. xxii. q. ii. c. ne q̄s caueat eciā sacerdos ne reuelz hoc iudici
 cuicūq̄ de excels. prela. dilectus qm̄ s̄m Inno. & ostri. in c. officii
 si non pōt uerisimiliter reuelari sine idubitato homicidio taceat
 & conteratur nā ex una parte est dāpnū rerū ex altera periculū
 animarū & corporū & inter duo mala eligat minus malū xiii. di.
 c. uerū taceat ergo cū dāpno rerū quod est minus malū d̄ pur. ca.
 c. i. c. in ciuitate de usu. nec obstat q̄ utilius p̄mittat scādalum
 nasci q̄ ueritas bone uite reliquat de re. iur. c. qui scadalizauerit
 q̄a in hac taciturnitate nō perit ueritas q̄a mulier ista nec iudex
 nec testis eē potest in quibus & similibus loquitur auctoritas illa
 & sic nō pōt periri ueritas Pe. de ancha. in regula peccatum sub
 quarta oppo. trāsiuit cū his dictis ostri. s̄ non ita late & plene Et
 cōcludit q̄ in defc̄m eorū q̄bus ē fiēda restitucio fiet paupibus s̄m
 ostri. in Sū. ubi s̄. & p̄ eundē ī Sū. de usu. §. q̄ pena sub. §. alia v̄su
 q̄d si fenerator cū uersu precedēte & sequente Sed de iure civili
 bona & iura illius cui est restitucio faciēda deferētur ī fiscū ut in
 heredē si fiscus uult bona ista cape C. unde uir & uxor per totū
 Vel si non ut heredē bona uacātia occupabit l. i. ff. de iure fis. &
 sic uidet q̄ ista erogatio paupibus nō p̄cedat de iure civili Soluit
 Pe. de ancha. ubi s̄. q̄ oportet fateri cōtrariū q̄ semp̄ heredi fiet
 restitucio q̄liscūq̄ sit iste heres fiscus uel alius q̄ de iure succedat
 his nō apparētibus ueniūt paupes put dicit glo. ī regula peccatū
 de re. iur. li. vi. Quid si isti mulieri nihil remaneret p̄ uictu suo
 si satisfacit lesō dico q̄ in totū debet satisfacere nihil sibi refer-
 uando ar. eius qd̄ nota ī l. nensemus §. fi. ff. de re. iudi. qd̄ credo
 uerū cum ista uideātur male ablata Si uero loq̄mur ī debitore ex
 cōtractu s̄m glo. ī re. peccatū tenetur ī totū nisi reddat bonis &

hoc in foro cōtēciofo sed in foro cōfcie sine cēffioē puto q̄ non
 teneatur ultra q̄ facere possit nā cēffio ē actus mere ciuilis fm̄ q̄
 nō debet regulari cōfcia s̄ fm̄ ueritatē & deū unde ultra q̄ facere
 posset deducto ne egeat nō tenetur ad restitucionē in foro pn̄e
 loquor in obligaciōibus ex cōtractu s̄ in obligaciōibus ī crimīe
 uidetur idē per c. i. lris de rāpto. & c. cū tu de usur. q̄ iura loquūt
 in criminibus & tamē ultra facultates non debēt inquietari p̄a
 canōica siue spūali .s. sepulture Ex quo infertur ad usurarium
 utrum teneatur in totū nō deducto ne egeat glo. in c. cū tu. de
 usui tenetur in solidū idē ibi ala. Vinc. & Goff. Archid. contra
 in c. q̄ p̄ de usur. li. vi. & idem osti. in c. cū tu que opinio fm̄. Io.
 an. ibi uidetur uera in foro pn̄e prima in foro iudiciali ut in
 dicto c. cū tu de usur. ī nouella ī glo. sup̄ v̄bo & licet & hāc tenet
 Pe. de ancha. in reḡla peccatū sub iiii. op. in v̄. ulterius quero qd̄
 si debitor Si uero debitor nec p̄ parte nec in aliquo est potens ad
 restituciōz si ipsū peniteat nō est in peccato mortali nec in statu
 dāpnatiōis al. eēt absurdū & cōt iura q̄ nō obligāt aliq̄ ad īpossi
 bile p̄ponat tamē si ueiat ad p̄giuorē fortunā satisfacere Quo
 aut̄ ad recōciliacionē quo ad deū sufficit oris cōfessio cordis cō
 tricio cū p̄posito restituendi cū poterit ut dixi dicit tamē glo. in
 reḡla peccatū si est debitor ex cōtractu sufficit q̄ cedat bonis &
 dimittitur sibi peccatū si ex delicto si nō pōt soluere luat ī corpe
 xii. q. ii. fraternitas & ista castigatio in corpus liberat eum a de
 bito prout sentit glo. Sed occurrit dubiū an hoc sit uerū inuito
 creditore qui dicit uelle pocius illum ī carceribus q̄ uerberari ut
 sic ne a debito liberetur Pe. de ancha ubi s̄. qui allegat Inno. &
 Io. an. dicit quosdam dicere q̄ nō habet locum ista cōmutacio
 cū agitur ad interesse s̄ tūc cū agitur ex delicto ad penā ul̄ pn̄āz
 īponendam & hoc si placet aētori xii q. ii. fraternitas siue iudex
 p̄cedit ex officio ad penā īponēdā c. ii. de maledi. Alii. dicūt q̄
 cōmutacio habet locū cū pene applicātur fisco qd̄ est sēp dicēdū
 in dubio applicari fisco .s. a gracia de termi. mo. ubi bar. Sed ubi
 applicātur certis personis non fit cōmutacio eis iuitis ut nota in
 c. odardus de soluc. & hoc uidetur sentire ibi Inno. q̄ creditoris
 fit elcōo utrum uelit ipsū castigari uel ī carceribus ut sic dixerim

macerari Alii dicunt quod electio est debitoris ut refert bal in l. si. ff. de iur. uocā. ubi tenet quod aut debitor debet hāc fidē de debito donec ueniat ad piguorē fortunā aut eligere quod fustibus cedat nā in carceribus postquā constat de debito nō debet detineri ad hoc ff. de iure patro l. diuus uespasianus §. si. & quod nota ff. de mino l. quod si mior §. si seruus si tamē ipse debitor eligit stare in carceribus & nō cedi audiendus est ut nota bal. in l. quicūque de ser. fugiti. quod est uerum s̄m. Pe. de ancha. ubi. s̄. si est inops Secus si est ydoneus ad satisfaciendū quia tūc eligēs potius stare in carceribus quā soluere audiri nō debet ut ff. de policit. l. de policitaciōibus & quod pena pecuniaria remittat si cōmutatur in corporalē facit. l. quod ergo §. pena gūior ff. de hiis qui nota in fa. Et non solū fit ista cōmutatio in predicto casu inopie sed etiā in certis aliis casibus cū pena ordinaria nō cadit in delinquentē puta est pena manus quā quis non habet uel habet aridā tūc fit cōmutatio in alia ut nota bal. in autē. s̄. nouo iure C. de ser. fugi. l. ii. C. ut in certū tempus xv quōe vi. quia iusta & bal. in l. nullū C. de resti l. ii. C. de sportulis Et ista intelligo in foro iudiciali in pñiali utrum debitor ex delicto teneatur ultro se supponere castigationi in corpus ut dimittatur sibi pccm̄ & non aliter ut satisfaciat Pe. de ancha. ubi. s̄. dubitat an sola cōtricio cū intēciōe restituēdi cū poterit sufficiat isti obligato ex delicto sicut obligato ex cōtractu nā in iure fori nō sufficit glo. in regula pccm̄ Iure uero poli. nō tenetur se subicere tormētis quo ad liberatiōz ab obligatiōe quā tenet hominū ex delicto illo S3 q̄ntū ad obligatiōz quā tenet satisfacere ecclesie de pctō & offēsa in deū recipiat hāc luicionē in corpus a sacerdote in pñia de quo per Osti. in Sūma hoc e. ti. §. quibus & qualiter uersu s̄ nunquid in pñlt. colūpnis & hec uere s̄m Pe. de ancha. cū euidenter inops est in totū quod qualiter probetur nota bal. in l. quicūque preall. & in l. ubi C. de iur. de dor. & in l. Si fideiussor §. i. ff. qui satis da. cog. Si autē non in totū sed pro parte sit inops tūc exiget ab eo quatinus facere potest & non ultra & sic eadem sit ratio de toto quo ad totū que ē de parte quo ad partem l. que de tota. ff. de rei uendi. facit quod nota osti. in preallegato. §. in pñlt. columpna uersu Si uero non est soluendo ubi habetur quod si debitor nō pot

comode satisfacere & ob hoc recusat sed petit dilationē creditor
 negat utrum absoluitur ī foro pnie & ut cōplectar v̄ba osti. dic
 q̄ si non est soluendo oīo siue simpliciter quia pōt in parte sed
 non in toto satisfacere sed non pōt comode sacerdos debet tēm
 inducere ad correptiōz & pniāz agendam dicēs quid uis eligere
 de duobus uel restituere quod potes & gehēnā euadere & cū deo
 eternaliter gloriari uel non restituere & cū dyabulo ppetuo cru-
 ciari Si dicit eligo tormentum inducet illum ad correptionē s̄m
 doctrinam in q̄ōe quibus & quot dictis in v̄siculo que inducāt
 cōtricionē Si uero nullo modo pōt induci apparet q̄ non potest
 dari cōsiliū & tūc dic quod dictū est in q̄ōe. Vt̄ sicte penitēti
 in fi. v̄su q̄d si quis dicat & in q. ad quid tenetur sub §. i. uersu
 Sed pōe & in q̄ōe quis sit effectus uersu ad hoc Si aut̄ ex princi-
 pio uel ex post facto p̄ inductionē pprii sacerdotis eligit premia
 & cōtritur de peccato dicat sacerdos q̄ emēdet statī uel ī certum
 tempus quicq̄d potest emādare de reliquo petat ueniā humiliter
 & deuote si pōt ipsam iuenire bene est si nō pōt tūc cū uolūtate
 illius cui debet satisfieri paulatim singulis mēsis uel annis uel
 aliis tēporibus emēdet id quod poterit uel cōponat uel cōueniat
 amicabiliter cū ipso lesō siue spoliato ei de suis redditibus mode-
 rate donec uita sibi remaneat quousq̄ plenarie satisfactū fuerit
 assignando & hic adde quod dixi s̄. in uersiculo Sed quero quid
 si emptor non pōt restituere cōmode & quod dicit osti. in Sūma
 e. ti. §. preall. uersu quid si difficilis. **Q**uid aut̄ si plures sunt &
 alii nolunt dilatiōz cōcedere uel totū remittere alii uero uolunt
 tūc sacerdos debet sibi cōsulere q̄ uadat ad iudicē cōtemctiosum
 qui iudex considerabit nunquid oēs cōcordent in remittēdo uel
 differendo Si aut̄ discrepāt aut in remittendo & tunc alter negās
 non pōt artari debitū suū siue ius suū remittere ar. nota. i. c. cū
 oīs de cōstit. ff. de re. iur. l. q̄ n̄m aut discrepāt in differēdo tūc
 statur iudicio maioris ptis & dicit̄ maior ps respectu cumuli de-
 bitorū nō psonarū q̄ si oīa equalia sunt erit humanior sentētia
 eorū qui ī dilacione cōcordant sectāda & preferēda in quo quidē
 nō distinguitur inter ypotecharios & cyrogrepharios creditores s̄
 nec ex dilacione q̄ nquēni uel alterius longioris temporis quo ad

prescriptionē tpalet aliquod preiudiciū creditoribus generabit
 C. qui bo. cedi. pos l. si. & de hoc p. olli. in sū. de solut. in. §. quis
 sit eius effectus sub §. hoc aut uersu qd si plures sunt & in sūma
 hoc e. ti. in §. quibus & qliter in ult. colūp. uersu qd si plures sunt
 Si uero nullā potest inuenire mīaz tūc absque dilatione tenetur
 satisfacere uel bonis cedere quia talis peccator semper in mora ē
 ff. de condi. furti. l. in re furtiua de symo. cum i ecclesia de testa.
 filius & maxime ubi lesi egēt & fame pereunt Et ne interueniēte
 paululū mora iuēire ualeāt q̄ r̄dimāt se p̄pter cōsūptioz bonoz
 q̄ restituere nō poterūt uel p̄pter mortis piculū ipi nō restituent
 de cō. di. iiii. uenerabilis & c. sequenti & c. ne absit & di. v. bap-
 tisi semper enim uitāda est mora ubi timeēt piculū ut ibi & xxviii.
 di. de syracu. sane de elec. cū inter uniuersas & c. ne p̄ defectu Si
 uero nō iminet periculū & his qui tenet restituere nō pōt iuduci
 ad restitucōz incōtinēti faciendā nec is cui debet fieri restitucio
 ad dilaciōz aliquā concedēdā puto q̄ secretus sacerdos pōt suam
 cōscienciā informare ex eo q̄ itendit utiliter gerere negociū cre-
 ditoris nam uidet q̄ aliter nō pōt recuperare uel in p̄petuum uel
 non ita cito uel non ita comode pōt recepto iuramento uel alia
 sufficiēti cautione si haberi potest dilacionē cōcedere & sub hac
 cōdicione si eam adimpleuerit. i. diē statutā absoluerē peccatorē
 ut sic creditor quod ei debetur recipiat & peccator non recedat a
 presbitero desperatus s̄m q̄ nota olli. in Sūma hoc e. ti. §. preall.
 in ultima colūp. uersu quid si non imineat piculū & hec est hūa-
 nissima opinio facit quod dixi s̄. de predam ementibus in uersu
 quid si quis emat predam scienter sed hoc facit bona fide Nūqd
 aut debitor siue raptor liberetur interitu rei uidet q̄ sic l. si ex le-
 gati cā ff. de uerbo obli. & in l. Item si uerberatū de rei uendica
 & l. q̄ te si cer. pe. glo. i. in regula peccatū tenet q̄ reglā peccm̄ d̄z
 intelligi q̄n restitucio est possibilis quia res extat & ita intelligit
 illā regulā Si aut res perierit ita q̄ nō pōt restitui tunc tenebit ad
 extimacōz & cū dicit q̄ interitu rei liberat debitor qa illud uerū
 quādo nec culpa nec mora precesserat interitū ipius sp̄ei Si autē
 precessit ad extimacionē tenebitur l. subtracto C. de furtis unde
 debemus itelligere reglā peccm̄ q̄n precessit mora ul' culpa s̄m Pe.

de ancha. in ipā regula in q̄rta oppōe Vt̄x aut̄ hoc sit uer̄ si res
 fuisset eodem modo peritura penes creditorem siue dūm Bar.
 ponit in l. q̄ te preall. ubi relatis opiniōibus ibi cōcludit q̄ p̄pter
 moram tenetur de interitu indistincte si spēs est debita actione
 p̄sonali l. nemo §. fi. de v̄. obli. ubi p̄ Bar. Sed si reali distinguitur
 ut nota in dicta l. Si uerberatū cū l. sequēti. Sed quicquid sit in
 foro iudiciali dubium remanet de foro p̄niali ī quo in presēciā
 loq̄mur ī quo dubitatur an peccator teneat post q̄ res p̄it p̄tura
 eodē modo penes creditorē & glo. in regula p̄ccm̄ relata ad tex.
 uidetur sentire q̄ teneatur p̄pter peccatū quod iā cōtraxerat In
 cōtrarium facit quia creditor licet offensus ex rapina tamē post
 interitum non uidetur p̄sequi interesse suū sed uindictam legis
 punientis morosū de interitu p̄pter delictū & sic istud interesse
 quod petit creditor de re sua que periisset eodē modo penes eum
 pōt dici pena sed penarū exactio nō est licita de iure poli. ut xii.
 q. ii. fraternitas Sed dic q̄ ibi loquitur cū res ecclesie extat & cū
 ea petebatur pena legalis ut augmētū q̄drupli uel dupli quod nō
 potest ecclesia facere de honestate ut ibi nota glo. Sed in privatis
 p̄sonis eciā de iure poli. uidetur licita p̄narū exactio que descēdit
 ex lege uel canone cōtra delinquētem de quo p̄ osti. in Sūma de
 penis §. quibus sub §. interfecloribus uersu sed nunquid & in
 summa. in .ti. nostro in .§. quibus & qualiter sub §. quid de accu-
 satoribus uersu sed quid si pena Ego tamen in c. quia pleriq̄ de
 imū. eccle. ī cōmento in iii. q. .f. an sit licita penarū exaccio & in
 foro p̄nīe quis tenetur ad penam concordando duas glo. dixi q̄
 quando in foro penitencie īponitur pena ut satisficiat lesō secuto
 dampno propter delictū & ista debetur & ita intelligo glo. in c.
 cōmissa §. fi. in glo. ultima de elec. li. vi. Aut queritur de mera
 solutione penarum & non tenetur & ita intelligitur glo. xii. q. ii.
 fraternitas Et hoc nota ad omnes p̄nas īpositas per legem an q̄s
 teneatur ad ea in foro penitencie uide que scribo in dicto c. quia
 pleriq̄ in allegata q̄e dixi eciā ibi in q̄sticōe xxxi. ubi pono an
 in foro cōsciēcie p̄na legalis possit defraudari & an reus relaxtus
 de carceribus sub iuramēto de reuertēdo ad carceres teneatur in
 bona cōsciā redire ad carceres ibi pono & ē glo. in cle. pastoralis

de re iudi. in uerbō p uio'ēciā q̄ distinguit circa hoc Sed aduerte
quia q̄ō formata. s̄. in v̄. nūquid aut̄ debitor nā est ut̄x creditor
in foro conscie possit petere a debitore moroso interesse rei sue
pempte que periisset similiter apud eum in debitore enī ex debito
puta furti nel rapie possit peti eciam ī foro cōscie Sed ī debitore
ex cōtractu in quo sola mora absq̄ delicto alio deprehēditur est
minus dubium utrū satisfactiōz ī foro p̄nie iuste petat creditor
postq̄ eciā res apud eum periisset plus enī deliquit qui furatur q̄
qui interpellatus nō soluit ibi enī delictū & offensa ē in faciendo
hic uero in obmittendo & negliendo inter que ē longa d̄ria ut. l.
qui seruū. ff. de v̄. obli. & l. Si mora ff. solu. ma. Sed in q̄ōe supra
dicta non queritur an creditor petere possit Sed utrum debitor
ultra se offerre debeat ut peccatū sibi remittatur multa enī sunt
que exactus tenetur soluere s̄ nō ultra se offerre ut si ex iniusta
s̄nia quid deberet & in multis aliis exemplis que pono in dicto
c. quia pleriq̄ & p Pe. de ancha. in principio prime oppo. ī regl'a
peccatum & nota in cle. pastoralis preallegato in q̄ōe de iuste cō-
dēpnato ad mortem in foro cōscie teneat expectare supplicium
si pōt euitare & fugere de carcere quod eciā pono in dicto c. q̄a
pleriq̄ Et saluo iudicio theologorū credo q̄ teneat se spōte offerre
debitor & soluere interesse rei pempte si erat debitor ex delicto
secus si ex cōtractu licet sit in mora soluēdi postq̄ enī naturalit̄
res perit uel esset peritura apud dominū illa obligatio ad interesse
contracta ppter solā morā in foro cōscie nō uidetur efficax d̄z
enim bona cōsciētia psequi dāpnū suū qd̄ puenit alieno delicto
negliēcia autem nō soluēdi non est proprie delictū quod pbat̄
p regulā peccatum li. vi peccatū enim includit in se culpā ex aīo
Et predicta pcedūt ī debitore certe sp̄ei in debitore aut̄ sp̄ēz alter
natie uel ī debitore gn̄is respectu certe sp̄ei uel in debitore gn̄is
simpl̄r uel ī debitore q̄ntitatis Ut̄x liberet̄ p̄ iteritū post morā ple
ne habet̄ p Bar. in. l. qd̄ te preall. & p Bal. q̄ querūt cū cōtingat
rephatio monete certi generis p̄ statutū Ut̄x debitores ī pecūia
illius forme uel generis liberātur & p Petrū de ancha. in regula
peccatum ubi supra sub quinta principali oppo. & uidetur q̄ sic
sicut cū periisset & effusum esset totū uinū canipe siue celarii de

quo debeā tibi dare x. saluas ar. l. in nauē ff. loca nā eadē uidet
 ratio in debitore gnīs subalterni respectu interitus totius gnīs
 que interitu certe speciei l. in rōe .s. incerte. ff. ad. l. falci. ipī tenēt
 cōtrariū & cōcludūt q̄ licet sit pempta forma pecūie ī totū tamē
 remanet obligatio in materia siue massa unde illa pecūia fuit re-
 dacta ad formā quia pemptio forme specificate non extinguit
 debitū si materia de illo genere supest l. q̄sitū s. illud fortasse & q̄
 ibi nota ff. de le. iiii. & est casus in silī in. c. olym d̄ censi. facit qd̄
 nota Bar. in. l. Paulus de soluci. & Pe. de ancha. in dicta regula
 peccm̄ sub quita oppo. p̄ncipali & bar. & bal. ī dcā l. q̄ et eciā po-
 nūt Vt̄x difficultas prestaciōis īpediat cōmissiōz more q̄ cōmissi
 onē pene īpediat hoc ē clarū si est pena spūalis puta excōis piurii
 uel similis c. ii. de testi. cogen. fcit q̄ nota lo. an. in c. q̄q̄ d̄ usūr.
 li. vi. & Bu. ī c. significāte de pigno. glo. & super ea in c. odardus
 de soluc. Si uero ē alia pena tēp̄alis tūc dicēdū ē ut in l. cōtinuus
 s. illud sunt de v. ob. dixi. in c. gēma de spōsa. facit lex que sub
 cōdicōe ff. de cōdic. instit. Et est utile scire in materia fori p̄nalis
 Vt̄x uidelicet dū interim non pōt satisfacere cōtrahat peccatum
 ut sic eciā interī re pempta remaneat obligacio Si enī nō cōhit
 peccatū tūc liberatur tali interitu secus si contrahit peccatū siue
 peccat iterim dū nō pōt satisfacere & tūc p̄cedit qō quo ad obli-
 gacionē qua tenetur p̄roxio nō quo ad illā qua tenet ecclesie uel
 deo quia micus agit deus & ecclesia q̄ homo. l. celsus ff. de arbi.
 & dicto c. ii. Sed pono q̄ alia racione eēt īpossibilis restitutio siue
 satisfactio ut in homie occiso uel mutilato uel infamia lacerato
 uel uirgine corrupta que nō recipiūt extimaciōz pecuniariā .l. si
 ff. d̄ hiis q̄ eice. uel effu. & l. p̄nt. si q̄drupes paupe. fecerit ī q̄bus
 uidet q̄ libere corpus uel deformacio nō recipiunt extimaciōz
 nec corrupta castitas potest restitui. l. i. C. de rapto xxxii. q. v. si
 Paulus q̄liter aut qui sic offendit satisfaciet ut peccatū remittat
 Rnō In hiis casibus & similibus ī q̄bus nō cadit directa satisfactio
 fit quedā extimatio p̄ leges q̄ p̄uidēt ut hēat ratio opaȳ amissarū
 & quibus cariturus est ex eo q̄ inutilis factus est c. i. & c. olym
 de iniur. cicatricū autem deformitas ratio nō habetur qa libere
 corpus fcit q̄ nota osti. in Sū. de iuriis & dāp. da. s. q̄bus uersu

illud certum est & uersu s̄ qualiter in raptu honestarū dñarum & uirginū tenetur raptor quia bona sua dant illis in solacium tam atrocis iniurie & offense l. raptores de epis. audi. xxvii. q. i. c. si qs rapuerit sicut dicit de offēsa illata in dominū priuat uasallus feudo & reuertitur ad dominū ut habeat sue iūrie ulciōz x. coll. q̄ fuit priā cābeñ. amit. §. deniq̄ interfeñtoribus clīcorū sūt limitate certe pene p̄ canones c. i. de penis xvii. q. iiii. subdiaconus & c. sequēti & hoc preter pñāz & nota osti ī Sū de penis §. que quis sub §. interfeñtoribus & ibi cui. ista pena debeat applicari & in ti. de sen. excō. §. qualiter hec absolutio sub §. fm uersu si cui ubi de extimaciōe iniurie irrogate per q̄ fiat & cui debeat applicari de fama aut lesa siue lacesita q̄līr fiat satisfactio p̄ eūdē osti. ī Sū de pe. §. quibus sub §. quid de accusatoribus vsu obligantur eciā tales sicut enim publice distamauit ita publice cōfiteri oportet se mādacē & fām dixisse & insuper ab infamato ueniā postulare ad hoc xiiii. q. vi Si res vi. q. i. deteriores alias detractores Ex hiis remanet dubiū utrū iura que apponūt penam in casibus predictis in quibus non cadit directā satisfactio sed quedam extimacio similiter sint sequenda in foro pñie ut non remittatur peccatum nisi indirecte restituatur ablatum dico q̄ sunt sequenda ubi loco interesse ita modificant ut in amissis operis propter ipsorū debilitatem propter mēdaciū propter detractionem fame penam aut amissiōis bonorū cōtra raptores uel pecuniariā cōtra interfeñtores clericorum uel extimationem iniurie irrogate utrum pro remissione talium peccatorum teneatur a se exigere peccator & satisfacere illis ultro quos offēdit & uidet q̄ nota xii. q. ii. fraternitas sicut nec ad penā ultimi supplicii tenet qs se ultro subicere & seipsum accusare de peni. di. i. non tibi dico ego credo q̄ de dictis penis canonicis & legalibus teneatur satisfacere ut pccm̄ remittatur qa surrogantur loco inextimabilis interesse & impossibilis restitutionis rerum male ablatarum unde talium penarū exactio licita est in foro conscientie ut nota Petrus de ancha. in regula peccatum sub quinta principali oppo. in. iiii. colump. & maxime ubi tales pene sunt in equitate fundate ut idem nota in regula possessor de re. iur. in vi. meram aut penā applicadā parti

ut dupli quadrupli ut dixi. s̄ . uel penā applicandā fisco uel penā
 ut luat in corpus nō credit Pe. de. ancha. q̄ teneat ultra soluere
 & non exactus a se exigere quia ista non possūt dici ablata uel q̄
 succedāt loco ablatorū s̄ loco publice uindictē ne delicta remaneāt
 īpunita & sic cessat uerbum regule pccm̄ nō dimittitur quia hic
 nihil ablatū est Item quia ista publica & p̄alis uindicta expedit
 p̄ uia accusacionis nā nemo sine accusacione dāpnat c. ut n̄m
 ut ecc. bene. sine dimi. cōfer. l. r̄pto §. si quis de mune. & hone. &
 illaudabile ē genus accusatoriū ii. q. vii. si qs ep̄s & peccator of-
 ferēdo sponte penā seipsum prodit quod nō est in precepto legis
 ut in preall. c. l. i. ff. de his qui. mor. sibi consciue. ubi licitum est
 unicuiq̄ sanguinem suū redimere ī quātū potest ergo nō effūdere
 ergo defendit se ipsum & occulta peccata non habēt uindictā &
 p̄pterea glo. in cle. pastoralis ubi .s̄ que dicit q̄ iuste dampnatus
 ad ultimū suplicium non debet recedere de carceribus nec uitare
 mortem forte non bene sentit ut dixit pe. de. ācha ī regula petri
 nā natura hoc abhorret refugit r̄nuit & omne animal tueri sa-
 lutem desiderat. mortē uero p̄ncipemq̄ deuitat ut inquit Boecius
 cle. pastoralis ubi dicitur q̄ demones hoc deuitāt fateor tamen
 q̄ in foro p̄nē talis qui propter uindictā publicā meret ultimū
 suplicium uel mēbri mutilaciōz debet se offerre sacerdoti passurū
 flagella in corpus p̄ ieiunia iterationes flagellatiōes & similia pro
 aliis uero penis pecuniariis que sunt mera pena dico q̄ in foro
 p̄nē nō debet se offerre quia ad illas non tenet dicto c. fraterni-
 tas xii. q. i. licet aliam p̄nāz pro delicto debeat sustinere c. sicut
 dignū §. eos de homicid. & p̄ predicta patet q̄ glo. si. in regula
 peccatum in p̄ncipio bene dicit q̄ ubi nihil est ablatum sed dāp-
 num datum ex quo nihil adest dampnum dāti sed abest dāpnū
 passo non dimittitur sibi hoc peccatum nisi restituat hoc dāpnū
 datum remanet declarata glosa per predicta Sed quia hic tracta-
 mus de restituciōe male ablatorū & detentorum Q̄ uero quid d̄
 naufragiis dic q̄ bona naufragii p̄nt occupari ut salua fiant &
 domino reddantur sicut consueuit notari de accusa. cum delicti
 & totum debet restitui de incendio rui. naufra. Si quis ex nau-
 fragio non obstante contraria consuetudine uel statuto & idem

de rebus peregrinorū in hospiciis mortuorū de quo dic ut nota p
ostri. in Sū. de rpto sup rubrica de incēdiariis § .cōt q̄ & in. §. in
quātū & §. q̄a pena & in Sū. de peregrī. §. a quo. priuiliō & uersu
de priuilegio & sequēti Et de pena fori cōtēciosi ī occupēte res
naufragas uide glo. in c. excōitiōi d' rpto. q̄a est excōicatus de
iure canōico & de iure ciuili ī q̄druplū tenetur . C. de furtis. l. ī
eū. l. i. de incē. rui. naufra. & addita est noua pena. f. publicatiōis
bonorū p autē. nauigia ibi signata C. de incē. rui. naufra. q̄ pene
ur dixi s̄. nō habēt locū in foro pnīe & de nō publicāte rē reptā
Bu. in c. si. de furtis glo. in c. quia frustra de usu. de pedagogis
que decepit teneatur quis ad satisfacionē uel de gabellis dic q̄ si
pedagiū ē licitū uel gabella quis tenet ad restitutionē secus si sit
illicitū & quō cognoscatur an sit licitū uel illicitū uide in c. sup
q̄busdā d' v. sig. **C**ōsueui dicere ī phēio Grego. pono hāc qōz la
cius in. c. q̄a pleriq̄ de imūi. ecc. extra glo. ī ii. q. p̄cipali pono
eciā ī iii. qōe extra glo. in iii. pte materie qd sit forus cōtēciosus
quid ius qd lex & quid forus cōsciēcie & de superiori qōe uidelicet
an sit licitū defraudare gabellas hētur per Pe. de ancha. in reglā
possessor de re. iur. ī vi li. in iiii. qōe. ubi eciā ponit si res cadit in
fiscū q̄a nō soluit gabellā posset quis emere a fisco cū bona cōsciā
pono eciā ego in dcō c. quia pleriq̄ ponit eciā osti. de superiori
qōe ī ti. de cēsibus §. ex quibus causis vsu exactiōes aut pedagi
orū & sequenti ī Sū. ubi plene psequit de his pedagogis guidagiis
salmariis & gabellis an licitū sit de fraudare & q̄bus & a quibus
soluēda sunt & q̄n licita sunt & quādo nō Infero ex predictis si
domūs colonis cōcessit predia talia apposita ex pacto illud suā
dū ē de pac. arthigonus c. uex de cōdi. appo. xviii. q. ii. Elētherius
Et si de hits aliqua surripuerit uel retinuerit ex certa sciencia
teneatur ad restitutionem tanq̄ fur & latro & si non extat pactū
uel instrumentum & antiqua & certa & consueta talia apparēt
& scitur uel creditur probabiliter q̄ ab inicio fuerit ex iusta cā
imposita idem dicendum s̄m Ray. de quo per ostiensem in Sū.
de cēsī §. quis census. Si uero nō est dictum quota talia fiat sed
indistincte dictū est q̄ dñs in tali. hōie uel in tali casamēto possit
tlia facere intelligi debet moderata cōsiderata facultate hōis seu

caſamēti ar. de cōſi cū Aplūs §. fi. xii. q. iii. c. fi. ff. de le. iii. l. Si filie
 de iure dot. l. queris & C. de nupciis l. eciā. furioſi & ſi domūſ
 de hoc leſam habeat cōſcienciā inducatur ad reſtituciōz faciēdā
 Si uero ſubditus non exactus tacite uel expreſſe ſine fraude &
 dolo aliquid ultra domino obtulerit licite recipit dominus nec
 tenetur ad reſtitutionē ar. xviii. di. de eulogiis. i. q. i. placuit licet
 in honeſte exigeret honeſte tamen recipitur ff. de uar. & exordi .
 cog. l. i. §. eſt res quidē de ſymo. dilectus & ſi queſtiōes Si uiolēta
 eſt exactio dominus tenetur ad reſtituciōz xii. q. vi. ſi res & patet
 in his que nota in ſūma oſti. in titulo quod me. cauſa §. qualiter
 tractetur uerſu Itē p cōſtituciōes et in ſūma de penis § quibus &
 q̄liter v. quid ſi ſubditus **N**ūc ulterius q̄ro quid de officialibus
 iudiciū quicūq; officialis incitauerit iudicē ad iniuſte iudicandū
 ex certa ſcīa uel cōtra cōſcienciam tenetur ſm q̄ notatū ē ſupra
 in ſumili materia in rapina in uerſu Sed iux̄ predicta dubitatur
 quid de aſſeſoribus ideoq; ſi iudex ſimplex ſm cōſcienciā iudicet
 deceptus tamē cōſilio aſſeſſoris bona fide electi quia .ſ. ab oibus
 iuſtus & peritus credebatur & ad ipſum cōiter tāq; ad talē recur-
 rebat excuſatus ē iudex & aſſeſſor tenet ſic itellige .ff. q̄ q̄ſquis
 iur. l. ii. ſm Oſti. in Sū. preall. §. v̄ſu quid de officialibus tenet
 & iudex uel aſſeſſor ſi ſcīat ſe īperitū & ſe de iudicio ītromittit
 inſtitit. de oblig. que ex quaſi delict. i. Reſpōſio idē in medico de
 eta. q̄lita. ad aures & p Oſti. in Sūma de homicid. §. p̄nt. uerſu
 & licet ideo medico & ſequenti & ipſe qui ſcienter eum eligit de
 culpa eius tenetur de offi. archidi. ea q̄ Et ſi aſſeſſor habet certū
 ſalarium & ultra aliquid extorquet tenetur c. cū ab omni de ui.
 & ho. clef. Intellige ſi extorquerēt p uiolēciam tenentur ad reſti-
 tuēdū ei a quo extorſerunt ſi nō p uiolēciā tenentur pauperibus
 erogare xiiii. q. v c. ſane & q̄ ibi nota Alii aut īferiores officiales
 puta nūcii uel miſſi īfulati uel ſiſes ſi certū ſalariū habeāt & aliqd
 ultra recipiāt īpbitatē exercēt & tenent ad reſtitucionē ſi extor-
 quent p uiolenciam Si uero iuxta morē terre aliquid modicum
 uel moderatum reciperent nō tenentur ad reſtituciōz ſp̄nt inde
 facere elimoſinā unde Augu. ſunt & alie perſone inferioris loci
 que ab utraq; pte non inſolent recipiūt ſicut officialis & ab his

extorta p̄ imoderatā impbitatē repeti solēt magis reprehēdimus
tales qui talia inusitata repetierūt q̄ qui de more ea sumpserūt &
snbiūgit facilius ea que hoc modo quesuerūt tāq̄ sua paupibus
elargiunt q̄ eis a quibus recepta sunt restituāt tanq̄ aliena xiiii.
q.v. non sane .sm Ray. sed dicit osti. in Sūma in §. quibus &
qualiter uersu sed si assessor de peni. & remis. q̄ ille tex. nō pbat
q̄ de his possit fieri elymosina dicas q̄ ymo pbat secus de illis q̄
furtis rapinis & calūpniis & inuasionibus aliqua abstulerūt red-
denda sunt illis a quibus extorta sunt ¶ Quid de aduocatis &
quidem tenentur ad restitutionē si in culpa sunt Et esse dicūtur
ī culpa si nō sūt ydonei puta q̄a religiosi ī casu nō cōcessio uel in
sacris ut in toto titulo de postulā. & in Sūma osti. e. ti. de postu-
lando §. quis non & §. quid p̄inet uersu. ad offi. dicit tamē osti.
in Sūma de peni. §. quibus & qualiter uersu quid de aduocatis q̄
in hoc casu si alias aduocatus diligenter officiū suū exercet nec
in culpa sit amissionis cause q̄ fieri nō debet restitucio illi a quo
recepit eum sua non intersit sed iniūgendū est ut illud expēdat
ī pias causas & subueniatur peccatori in oratiōibus & suffragiis
ecclesie & illorū qui elymosinā recipiunt xiiii. q.v. nō sane xii. q.
ii. gloria ep̄i Si uero ī culpa ē quia recepit imoderatā quātitatē
illud plus tenetur illi restituere a quo extorsit de quo p̄ osti. in Sū
de postul §. quis postulare uersu dixit tamen & sequenti Si uero
adeo est in culpa quia clientulus per neglienciam uel ignoranciā
eius amisit causam tenetur restituere salarium sic extortum &
dampnum cause amisse refarcire ff. ad l. acquil. id. iur. & supra
de etate & qualitate ad aures Et si per cauillationē suam abstulit
aduersario bonā causam uel illum grauauit ī petendo dilacionē
superfluam ul' allegādo contra cōscienciam uel faciēdo positiōz
cauillosam uel propter īstructionem falsi testis uel quia induxit
clientulum suum ad negandum ueritatem tenetur in solidum
ad uerum interesse ut dixi supra in uersu nunc ulterius quero
quid de officialibus ¶ Et in questione cui confitendum sub §.
quid de aduocatis & in sūma de postulan. per Ostien. in §. quid
pertinet uersu ad hoc dicendum ¶ Consulat pauperi aduocatus
gratis xi. q.iii. pauper gratis accepit sic gratis tenetur dare &

maximè quādo sinè magno labore pōt s̄m Ray. secus si sit diues
petēs cōsiliū s̄m osti. in ti. n̄ro uersu sed & pauperi §. quibus &
qualiter eciā si nūc nō laborat sufficit q̄ alias laborauit studēdo
& adiscendo xi. q. iii. non licet xiiii. q. v. non sane nota hec v̄ba
osti. per que declaratur glo. dicti c. non licet que dicit q̄ si sine
labore pōt dare cōsiliū non reuoluendo libros nec in perlegēdis
allegatioibus tūc gratis tenet subuenire pauperi s̄m osti. secus in
diuite Et ita itelligo Io. an. in addic. speculi i ti. de salariis §. seq̄
quia uero alias sequeretur q̄ melioris esset cōdicionis qui nō stu-
duisset & qui negliā nō haberet scienciā p̄mptam q̄ qui magno
studio & diligēcia scienciā haberet in p̄mptu idem Io. de ymo.
in c. cum ab oī de ui. & honel. cl̄r. uide p̄ osti. in Sūma de postu.
in §. qui postulare & in ti. de ui. & ho. cl̄r. §. fi. v̄. Item cōsistit in
hoc & sequenti ¶ De testibus aut̄ corruptis si p̄ s̄m dictū eorum
aliquis amiserit causam tenetur in oībus ad restitucioz dāpnifi-
cato xvii. q. iiii. si quis ī atrio. ff. d̄ calūpniat̄ l. generaliter. §. illud
& i. q. i. iubemus Si uero aliquid recepit ut uer̄ testimoniū ferret
pauperibus tenetur erogare xiiii. q. v. non sane sicut ī simili d̄
s̄. de aduocatis & de iudice dicto c. nō sane & p̄ osti. in Sū. de re
iudi. super rubrica §. que sit pena & in ti. n̄ro §. preall. v̄. quid de
testi. nā & sic uenalia testimonia sicut & uenalia iudicia rep̄bāt
ut idē osti. nota ī Sū. de testi. §. qui p̄nt esse testes v̄su repellitur
q̄ quis expēsas suas moderatas recipe possit testis iiii. q. iii. uēturis
c. cū ab oī de ui. & ho. cl̄r. c. statutū de r̄ptis li. vi. §. proferendo
& p̄ eūdē osti. in Sū. de ui. & ho. cl̄r. §. fi. Itē v̄su Item cōsistit in
hoc denūciato res uero & accusatores calūpniosi criminū tenēt
ad restitucionē dapni dati & aliī puniuntur ut nota osti. ī Sū. de
calūpniato §. quādo debet & §. quali pena & s̄. de calūp̄n p̄ totū
¶ Tenentur eciā p̄niāz agere si ex odio ad hoc p̄cedant quia talia
ex caritate debent procedere xxiii. q. v. p̄dest ii. q. v. non nos. & q.
v. si. peccauerit v. q. i. c. i. ¶ Et obligantur ne dū ad restitucionē
pecunie sed etiā fame quia ubi per se uel p̄ alium dixit cātilenā
uel libellum famosum fecit uel legit in illis locis ī quibus scenciet
alium dicto uel facto suo iufamatū publice recognoscat errorē
suum & dicat q̄ mentitus ē per os suum secūdū Ray. in c. inter

solitudines de pur.ca.& in Sū.de purga. Cayn & osti. in Sū.in
 ti.nostro §.quibus uersu obligantur eciam tales quod intelligit
 osti. nisi ex tali recognitiōe magis infamaretur infamatus non
 ergo dicat de tali facto infamaueram talem specificando crimē
 sed dicat ī genere ego diffamauerā de eo de quo est inter uos dif-
 famatus bene scitis illud sciatis q̄ ego tāq̄ malitiosus hoc iueni
 & mendatiū dixi non dicam s̄m̄ dixi s̄ mendatiū s̄m̄ osti. quia
 cōtra mētem dixi p̄ximū infamādo hoc ideo dico quia potuit eē
 uerū quod dicebam Et si in diuersis locis & aduersis quis ifamat
 s̄m̄ osti. ad arbitriū infamati uel si grauiter arbitretur ad arbi-
 triū iudicis debet se diffamator purgare ar. de iureiur. ueniens &
 c. q̄ntauallis et de inreiuŕ. de arbi. c. ii. Et debet ab infamato uēia
 postulari xiiii. q. vi. si res. v. q. i. quod vi. q. i. deteriores & p̄ osti.
 in Sū. §. quibus uersu quid si diuersis & in ti. de iniuriis §. quor
 modis uersu lris Sed quero quid de cōdentibus leges iniquas uel
 statuūt contra ius naturale osti. hic prosequitur in uersu quid de
 cōdentibus si contra ius naturale quod in lege uel euangelio cō-
 tineretur nō tenet viii. di. que contra mores xxxii. q. vii. flagitia idē
 est si layci talia statuāt in preiudiciū ecclesiarū c. que in ecclesiarū
 & c. ecclesia de cōstit. & obligantur ī solidū statutarii & cōsiliarii
 & scriptores iudicātes & ea seruantes & sequentes c. nouerit & c.
 graue de sen. exco & per osti. in Summa de penis §. quis possit
 excōicare primo responso uide per eundem in ti. de prescrip.
 sub rubrica de prescrip. rex̄ īmobiliū §. que exigantur Si uero
 fiant leges contra ius positiuū ad pauperes opprimendos & ad
 īiustitiam impediēdam de quibus per Ysayam in principio x. c.
 uech qui cōfingūt leges iniquas & scribētes īiusticiam prescrip-
 serunt ut opprimerēt in iudicio pauperes & uim facerent cause
 hūiliū populi mei ut essent uidue preda eorū et pupillas diriperent
 p̄sequere ut ibi et iunge q̄ nota osti. in Sūma de censibus §. ex
 quibus v̄su qd si iniūcta et in Sū. in ti. de constitut. §. qualiter
 cōstitutiōibus deroget de furibus aut dic ut dictū ē s̄. de rapina
 tenēt enī ad restitutiōz et alii qui cōsiliū dederūt **C**Caute tamen
 restituat sacerdos rē sibi restitutā ī foro p̄niē ne denudet cōfitētē
 c. dilectus de excel. prela. nemo de symo sup quo uide qd dixi. s̄.

de muliere pregnāte ¶ Et si mihi cōmodatur res ad certū usū et comodo alteri cōmitto furtū q̄a ad hoc nō ē mihi accomodata & sp̄e lucri est ex aliēo largiri & sibi acq̄ere beneficii debitore Et creditor cōmittit furtū si res sibi obligata utatur. ff. de furt. l. si pignoꝝ. §. i. & i. respōso & hoc casu fur tenetur ad extimacionē usus re dño restituta ar. xiiii. q. vi. si res s̄m Ray & osti. in Sūma e. ti §. quibus vsu quid si aliquis recipit ¶ Sed quero statutū est ī loco ut hic padue Si q̄s emat rem furtiuā ignorāter in loco publico ut in mārchato non teneatur rem restituere eciā uero dño postea ueniēte dic q̄ enīci pōt a dño l. ii. C. de furtis s̄m osti. ubi s̄. nō obstāte statuto quod ē nutritiuū peccati ut patet s̄. ubi dixi de condiciōibus legū nisi emerit s̄m modū q̄ s̄. dixi de emētibus predā uel nisi bona fide emat ut restituat uero domīo qui alias uerisimiliter pdidisset rem suā & repetet expēsas bona fide factas circa rem ar. de restitu. integer c. i. c. ad n̄az de re. ecc. nō alteñ. ff. de acquirē. re. do. l. bone fidei emptor ¶ Si uero interim p̄eat res nō tenetur quia nō est ē ī mora & interim q̄ ignorat alienā durante bona fide non tenetur quia desinit dolo possidere nec preciū ex re furtiua redactū est furtiuū ar. ff. de furt. l. qui uos §. si a contrario sensu & ar. de aliēn. iudi. mu. cau fact. c. i. & ii. l. si possessor §. restituere ff. de peti. heredi. & l. si in rē & l. utq̄ §. illud. illud tamē debet reddere domīo postea uenienti ar. ff. d̄ cō. di. i. debi. l. nā hec natura nec licitū ē rē furari furi uel raptor uel usurario ut īde fiat elemosina quia fieri nō debet malū ut fiat bonū i. q. i. non est putandū & xxx q. i. nosce de usu sup eo & huiusmōi cognitio s̄m Augu. dyaboli calliditate suggeritur est pulcerrimus tex. in dicto c. non ē putāda & xxiiii. q. v. forte & c. neq̄ & excusaretur equidē si hoc faceret ut dño restitueret ar. ff. de po. l. bona fides & utiliter gerit negotiū suū ergo cogitur habere ratum ff. de nego gest. l. sed an ultro ¶ Si uero q̄s reperit peccuniā uel aliam rem ī publico uel alibi preconizari faciat eam in locis publicis loci ubi res inuenta est & adiciātū q̄ talis res inuenta est & restituat dño si appet primo dāte rei circūstātiās q̄ bus cognoscat rem esse petētis alias forte multi nō domini peccarēt ff. de furtis l. falsus §. q̄ alienū c. quia frustra ubi glo. de usu. Bu.

in c. si. de furtis osti. in Sū. i. ti. nō s. quibus uersu quid si quis peccūiam & in Sū. de usu s. q. pena sub s. alia ab aduersario ubi dicit q. si nō appet dñs cū cōsilio & auctoritate epī sui poterit illā retinere quod itelligit osti. hic i. ti. nō uersu preall. quādo paup & egēs ē q. illā inuēit al. erogat paupibus alioqn si nō restitueret iux̄ posse esset fur sic intelligo Augu. Iero. & Grego. xiiii. q. v. si qd iuēisti & duobus c. sequētibus Si uero quis eēt furatus xpīanos captiuos a sarracenis nō tenet ut xxiii. q. ii. dñs & q. viii. ut pridē quod itellige quādo nō est tēpus treuge q. a eciā osti. suāda ē fides si pmittit xxiii q. i. noli extimare glo. i. c. puēit de iureiur Si ē treuga tenet restituere rē subtractā uel extimatiōz hōis uel rei subtracte & dāpni ut dicto c. noli q. itellige sm Ray. nisi sarraceni cōpellerēt xpīanos ydolatrare quo casu iuste eripiūtur in libertatem ar. liiii. di. c. nullam & tūc nō tenet subripiēs ex quo de peccato mortali uel subuersione fidei agitur & magis deo quā hōibus obediēdū ē xi. q. iii. qui resistit & c. Iulianus **Q**uid de uxore faciēte elymosinā d. bonis mariti osti. i. Sū. e. ti. s. sepe all. uersu s. nūqd uxor eciā i. v. quid de faciētibus elymosinā dicit q. idē est de faciētibus elymosinā de alieno sicut de illicite acq. sito de quo p. osti. i. Sū. de dici s. p. n. l. uersu q. rit. ut. de illicite acq. sitis ubi d. acq. sitis ex iusto bello phibita uēatiōe furtu rapia symōia usura iniusto pedagio salmario ludo de iniusta talia de acq. sitis ex iniusta snā de acq. sitis a iudice p. concussioz p. meretricium p. strionatū Sed dic q. aut i. talibus trāsfertur dñiū aut nō primo casu pōt fieri elymosina s. uero nō me remitto ad glo. & doct. i. c. transmissam de deci. quo ad id quod dicitur de uxore osti. in uersu quid de uxore s. quibus preall. dicit q. si uxor habet res patrenales .i. pprias preter dotem potest eciā uiro iuito ut C. de pact. cōuent. l. hac lege Sed de quibusdā rebus uiri .s. panē uino & similibus q. bono & appbato more cōsueuerūt ad uxōr ptinere dispēlatiōz pōt moderate dare pro deo informās sibi cōsciēciā q. maritus debeat hoc ratū habere licet eciā aliquādo phibuerit hoc maritus **hoc maritus** Solēt enī aliquādo hoc mariti phibere ad terrorē ut nō phibeat a tāto s. a toto quia de alieno mulieres large sunt de ppriis uero auarissimū ē genus mulierū l. sed si ego

ff. ad uelleya iuncta glo. pot eia mulier iformare consciãz sua ex
 qlitatibus mariti an paup uel diues sit catholicus uel nō & cogi-
 tet si maritus uiderit an pigeat an nō instit. de oblig. que ex qua
 delic. naf. §. placuit Si credit marito displicere habeat expressam
 licentiã alias secus uide Bu. i. c. iii. de furtis ¶ Si tamē uxor uideret
 paupem fame perire tunc indistincte debet elimosinã facere de
 licentia sumi spōsi .i. dei sicut dicit de monacho de quo p eundē
 osti. §. preall. uersu sed nūquid monachus ubi psequitur quādo
 mōachus uel alius religiosus possit uel nō possit elymosinã facere
 irreqsito abbate de quo p Bu. ubi s. ¶ De filio familias an possit
 facere elymosinã & de quibus rebus in uersu qd de filio familias
 Prosequitur eciam ibi de his que tpe excōicatiōis acquisuerunt
 negociãdo uel ex dono recipiendo ¶ Itē de his. qui illicite acqui-
 siuerūt beneficia ecclesiastica ul' alia Et inde multa acquisuerūt
 & perceperūt & dicit q totū tenētur restituere si aias suas saluare
 uolūt ut pbatur de etate & qlit. cū bone c. Postulasti de cle excō.
 mīstrã de elec p inquisitionem de prebē. dilecto in fine de his q
 fiunt a prelato cōtinebat de iure pa. dilectus de symo. Matheus
 uide quod nota osti. in Sū. de iudeis §. in quibus grauētur uersu
 ii. & de testa. §. quis sit effectus sub §. i. uersu & pdest hoc notare
 ¶ Aduerte quia questio predicta habet duplex caput quia queritur
 quid de acquisitis negociãdo uel ex dono p excōicatu & hoc pēdz
 ex notatis de dolo & cōtu. ueritatis in c. Si uere de sen. excō. &
 in illo titulo p osti. in §. quis. sit effectus & i §. que sit pena primo
 respōso ubi pōit sub §. qd si teneor serō ¶ Que forma sit suada
 in restitutione illicite acq̄sitorū fienda excōicato & nō excōicato
 quia priō fit ex spoliatis & dāpnū passis & eorū heredibus si repiri
 possunt iii q. i. reintegranda de resti. spol. p totū de usur. cū tu
 Et itellige satisfactm qlitercūq̄ ex corde remissū etiã si donauerit
 si sit periona q̄ donare possit uide i titulo de usuris in §. q̄ pena
 p osti. sub §. alia a iudeis uersu quid sit fenerator & sequenti &
 precedēti & quod dixi s. de muliere que partū sibi suppōit si nō
 habet proprium Et per eundem osti. in Sūma de solutiōibus §.
 quid sit solutio ¶ Et de donat. §. quis possit donare & §. & quid
 & §. qualiter reuocetur & hoc uerū fm osti. nisi acquisitū esset in

Normanū

preiuditiū alterius puta quia raptum est uel extortū ē ab aliquo
 per eum qui ex corde remittit quia talis non est persona q̄ possit
 donare unde si iurest alterius cui debet fieri restitutio q̄licūq̄
 interfit uel per iniuriam cōmissam puta quia deflorata est uirgo
 sub uerbis m̄rimonii. de presenti q̄ postea per uirginē corruptā
 p̄bari non pōt & in foro p̄nie si nō potest ducere p̄pter aliquod
 īpedimētū debet dare dotem s̄m osti. in Sū. de matrimōiis & q̄lir
 uersu hoc in iudicio c. Tua de sponsa unde hoc casu non potest
 donari in preiudicium uirginis corrupte & decepte in foro p̄nie
 Idē si interē heredis alicuius sicut patet cum dixi s̄. de muliere q̄
 partum supposuit **¶** Ubi uero nullius interest tamen alias illicite
 acquisitū ita q̄ sine peccato retineri non pōt ut pōt exēplificari
 de acquisitis ex illicita negotiatione uel alias p̄ illicitos modos &
 iniustos siue calūpnia tamen alteri facta & tunc dicit Inno. in c.
 Quia pleriq̄ q̄ sacerdos debet illi iniūgere ut erogat paup̄ibus
 xvii. q. iiii. c. Si quis de uoto magne & c. sup̄ his & de hoc pono
 in dicto c. Quia pleriq̄ ī q̄e xiiii. ubi p̄sequor de emente rem
 minus iusto pretio sub pacto reuenditōis nūquid in foro cōscie
 teneatur restituere fructus perceptos ^{reempta} re P̄rosequor ecia
 ibi de acquisitis ex ludo quomōcūq̄ & de transactiōe facta in
 ludo & de acquisitis ī bello & dāpnis ibi datis **¶** Et ibi ī xviii. q̄e
 pono an licitum sit emere res cōfiscatas an teneatur restituere &
 xix Si eram debitor alicuius & bona illius cōfiscant an teneor ī
 foro cōscie soluere fisco osti. tamē ī Sū. ti. n̄ri ī §. quibus & q̄lir
 v̄su q̄d. de his q̄ tpe excōicatiōis & ī v̄. ubi uero nullius iterē dicit
 q̄ excōicatus ī tm̄ illicite acquirit ex cōtractu siue ex donatiōe q̄
 tale acquisitū retinere nō pōt sed debet paup̄ibus erogare **¶** Ego
 teneo q̄ excōicatus pōt cōtrahere & sibi querere obligatiōz & ecia
 cōsequēter actiōz & sibi ex cōtractu q̄rit nec de necessitate aīe te
 net̄ erogare pauperibus & remitto me ad nota. in c. Si uere de
 sen. excō. p̄ Bu. q̄ relatis dictis osti ita cōcludit Et uide nota. per
 Inno. & lo. an. & Bu. in c. Veritatis de dolo & contu. **¶** Secūdu
 caput ē de his q̄ acquisuerūt beneficia ecclesiastica illicito modo
 & ī casu illicito dic siue modus fuerit illicitus taliter q̄ īpediat ti.
 acquisitiōz siue acquisitus sit titulus non licito mō utputa prece

uel pretio uel ex aliq̄ latēti fraude tūc ī foro cōscie tenet ad resti-
tutiōz nec aliter aīaz suā saluare pōt in hoc tamen puto diuītatē
quia primo casu qñ nō adquisiuit titulū tenet dimittere oīo be-
nēficiū & fructus ¶ Secūd̄ casus quādo alias illicite adquisiuit tñ
titulū h̄z tūc puto q̄ pōt aliter penitere q̄ dimittendo beneficiū
ut tenet B. in c. si de symo. de illo qui cōmisit dolū ī habendo
beneficiū q̄ nō tētur renūctiare & pōt aliter sufficienter pēitere
absq̄ eo q̄ cedat ¶ Et hoc siue dolōs fuerit expressus extra mētē
p̄ v̄ba siue nō Et hoc ponūt doc. in c. q̄ sicut de elec. ubi Inno. &
Io. an. post cōpost. in iit. coll. In uerbo de dolo uero pone exēplū
de Bonifatio papa qui indaxit Celestinū ad renūctiād̄ nā factō
foramie ī muro camere eius .s. Celestini dicebat Bonifatius in
nocte ei tāq̄ si eēt uox angelica Celestine si uis saluari renūctia
papatui ¶ Sed iuxta superiora querit si nescit is uel eius heres cui
restitutio fieri debet p̄pter īteresse suū de quo interesse dixi s̄. dic
q̄ auctoritate dyocesani paupibus debet erogari uel eiusd̄ .auc-
toritate si egeat p̄ elymosina sit reliquēdū sibi sicut patet ī his q̄
notata sūt s̄. de testibus de aduocatis de predā emētibus de rap-
toribus In quibus pōt dici id quod s̄. & talia debēt poni in pias
causas in alymonia pauperū redēptionē captiuorū ar. de pigno c.
i. x. q. i. hoc ius xii. q. ii. Aurū & c. Gloria & precipue in uilla uel
loco ubi maleficiū ē cōmissū ul̄ furtū & si uilla nescit fiat ī dyo-
cesi ubi talia sunt cōmissa auctoritate dyocesani ar. lxxxviii. di.
epūs gubernatiōz x. q. i. regenda & c. sequenti xii. q. ii. q̄tuor & c.
sequētibus vi. q. iii. Placuit c. ii. de p̄is de succes. ab ab intest. c. Fi
de iudeis cū sit de rapto c. i. de testa lo. & c. Tua & c. nos quidem
in auct. de ecc. ti. §. sin aut̄ p̄ redēptiōe coll. ix. C. cōia de succ.
autē. oēs peregrinos §. i. C. de epi. & cle. l. nulli licere & oshi. in ti.
nō §. quibus uersu Item & ubi alicuius interest qui dicit q̄ si is
qui tenet restituere factus ē nō soluēdo debet distigui utrū nihil
pōt reddere uel aliqd̄ s̄ nō totū uel nō pōt cōmode. s̄. absq̄ piclo
sustētationis sue necnō uxoris & familie de quo supius dixi ubi
nihil oīo pōt soluere uel reddere sufficit contritio uel p̄positum
reddēdi qñ cōmode poterit xiiii. q. vi. Si res de soluc. odardus qd̄
est uerum s̄m oshi si nota ē paupertas de usu. cū tu. §. p̄nt. nec

dicitur talis excommunicari uel alia pena mulctari ut nota de solue. Odardus
 in foro consue dicitur ipse pena de transgressione legis c. Sicut dignum
 §. eos de homini. ¶ Et intellige quod sit nota paupertas quando cessit bonis
 ideo debet sacerdos tali consilium quod si de paupertate dubitat quod bonis ce-
 dat secundum nota. p. osti. in Summa de soluc. in §. quis sit eius effectus sub §.
 hoc autem notandum nec sufficit ista cessio quod non sit alia pena iungenda
 quia nec solutio nec satisfactio facta plenarie sufficeret ut dicto §.
 eos & dixi §. in uersu quid de predam ementibus nam licet cessio &
 solutio quo ad satisfactioem lesione seu iniurie proximi sufficiat adhuc
 tamen non est satisfactum sicut alias dicitur in de sen. exco. cum desideres
 in si. ergo sacerdos pro iniuria & lesione facta deo qui precepit furtum
 non faties Et qui dixit diligas proximum tuum sicut teipsum debet
 penam imponere ut dicto §. eos & osti. hic ¶ Et in hoc sepe errant
 sacerdotes credentes sufficere satisfacere lesio simpliciter absoluit
 nec aliam penam imponunt & in hoc etiam deliquit peccatores putantes
 hoc sufficere dicitur ergo penitere proximum lesisse cui satisfaciatur & spoli-
 o ecclesie iniuriasse & de hoc agatur penam dicto §. eos ¶ Sed quoniam
 superius dixi de acquisitis negotiando dicitur quod quedam sunt negotia in se
 & sui natura illicita. scilicet usura symonia meretricium & similia que sine
 peccato mortali exerceri non possunt & hec cum cunctis hominibus tam clericis quam
 laicis sunt prohibita & omnes peccant in illis doli tamen capaces xiiii. q.
 iiii. nec hoc quoque i. q. i. reperiuntur lxxxviii. di. fornicarii de delict.
 puero c. i. Et si christus de iureiur. §. Quid ¶ Alia sunt negotia que
 ex natura sua non sunt illicita nec inhonesta sed adiuncta causa
 illicita fiunt puta ex persona loco & tpe ex iniusto exercitio fraudu-
 lenta intentione ut uenditio locatio & similes contractus & quasi contractus
 ut tutela & cura negotiorum gestorum & similes ¶ In quo membro &
 omnia mechanica ut artes textorie sutorie & similes includuntur hec
 ex persona inhonesta sunt clericis ¶ Unde Augu. nemo militans deo
 implicat se secularibus negotiis & in psalmo quoniam non cognoui ne-
 gotiationes c. i. Ne clericus. uel monachi laicis autem licita sunt lxxxvi.
 di. c. Peruenit lxxvii. di. fornicarii. ¶ Sunt tamen multi casus in
 quibus secularia negotia etiam clericis sunt concessa de quibus
 me remitto ad osti. in Summa in tit. nostro §. Quibus & qualiter uersu
 quid de negotiatoribus & uersu sunt tamen ubi ponit quatuor

casus in quibus clerici exercebunt secularia negotia Et ibi in tertio casu habetur an clerici uel monachi compellantur recipere tutelam miserabilium personarum testamentaria uel datiuam ¶ Item persequitur quando ex loco & tpe prohibita sunt & prohibita uel ex iniusto exercitio seu fraudulenta intentione ut quando fraus committitur uel ultra iustum extorquetur de quo in Summa de contrahē. emp. §. q̄liter rescidantur & §. Quibus mensuris & supra in questione cui confitendum sit sub uersu cui mercator ¶ Item quando plus uenditur transeuntibus q̄ uicinis de emp. & uendi c. i. Et quando quis mentis iurat & peireat ut melius & citius & carius uendat ¶ Quid ergo faciet sacerdos de pilipariis sutoribus pictoribus & mercatoribus qui uix uendunt sex untias aliquarum rerum quin septies mentiatur & deierant non dico de consuetudine sed de longissima corruptela dicit ostiēb. in uersu ¶ Quid ergo faciet sacerdos in dicto §. Quibus quoties tale mendacium dicit mortaliter peccat & quoties per mendacium proximum decipit uel carius uendit q̄ deberet ad restitutionem tenetur ¶ Si ignoranter est mentitus & ex improviso quia lingua labilis est l. di. c. Ponderet uel etiam scienter sed intendit & scit illud prodesse ut se seruet idempne & proximo non obesse quia ualet satis res illud pretium quod datur & sic non est deceptio in ualore nec in re quia non uendit unam rem pro alia & tunc potest dici ueniale peccatum & sic potest intelligi xii. q. ii. primum secundum Raymuudum ¶ Verum ex quo assidue & de consuetudine mentitur quicquid dicat Ray. ex equitate & benignitate tamen osti. dicit q̄ illud mortale uidetur sicut dicit de ebrietate assidua ut in §. Crimis xxv. di. §. alias & in c. A crapula de vi. & ho. clē. late dixi in c. i. in repeti. de ui. & ho. clē li. vi. quando ebrietas sit mortale Inno & ibi dico in c. q̄a pleriq̄ de imūi. ecc. & p̄ §. in q̄oe q̄ interrogatioes Si uero iurat & deierat quandoq̄ mortali peccat & quandoq̄ uenialiter xxii. q. ii. c. Ne q̄s & possi. in Sū. de ureiur. §. q̄ sit pena piurii. Et ex predictis patet q̄ in foro cōscie non l̄ contra hētibz se iuicē decipere etiā citra dimidiā iusti precii & si se decipiunt tenent ad restitutiōz nec l̄ in foro cōtētioso inter ecclesiasticos uiros ut nota Bu. in c. In ciuitate de usu sup glo. i. Nec d̄ iure canōico quia ecclesia non patitur in suis cōtractibus dolū committi c. Per tuas

Nota

de donat. uide archid. xvi. q. i. Si cupis & ita intelligitur Io. x. q. ii. hoc ius ¶ In foro aut cōtentioso & seculari seruarentur Iura & glose q̄ dicūt q̄ citra dimidiū iusti precii licitū est cōtrahētibus se mutuo decipere c. Ad nostram ubi glosa de emp. & uendi. & in glo. preall. c. In ciuitate uel si uis itelligere illas glosas ī cōtentioso foro ecclesiastico dic q̄ licitū est cōtrahētibus se decipere dūmodo cesset dolus exterior .i. q̄ nihil dicat uel machinef eē assertiōz exē ualorē rei nā licitū est uēditori de ualorē rei asserere ultra ueritatē nō aut extra id qd̄ sit falsum asserere p̄ qd̄ augeat ualor puta si asserat equum cursorem ad brauium qui nihil est huiusmōi uel seruū pictorē uel scriptorē q̄ nihil ē huiusmodi uel asserat uenire guerrā uel Impatorē p̄pter quod inducat caristiā in mercibus nam ad ista oīa tenet actiōe de dolo uel actiōe ex cōtractu & hoc quādo uolentem emere uel uendere induxit ad emēdū uel uēdēdū maiori uel minori pretio nā si dolo induxif ad emēdū uel uendēdū eum qui nullo modo erat empturus uel uēditurus p̄sus cōtractus ānullatur tāq̄ ifectus in sui s̄bna a malignitate doli ut in c. Cum dilecti in glo. de emp. & uendi. & si dicatur mēdatiū ē peccatum mortale ut in c. Ne quis preall dicit tex. in l. in cause §. in pretio de mino. q̄ istud mādatum est naturale .i. adeo cōmūe quod quasi naturale est quia nullum uitū ē a natura alioq̄ n̄ esset excusatio a peccatis q̄a naturalia nō possunt īmutari ¶ Et ex predictis infertur q̄ omnia quesita non assistēte oī cōcursu eq̄tatis naturalis uel positue in foro conscie debēt restitui s̄m Inno. ī c. Quia pleriq̄ & ibi pono ī iiii. qōe Et sic ubicūq̄ cōmittit furtū rapia oppressio dolus calūpnia Et ī hoc cōprehēdūt oēs casus ī q̄bus cōpetit repetiō siue p̄actiōes d̄ dolo siue qd̄ me. ca. & similes siue p̄ officiū iudicis & hoc q̄a ad restitutiōnē tenētur inspecto iure naturali ¶ Et hinc sūpra occasione sub dicta iiii. qōe ī c. Quia pleriq̄ & sequentibus p̄sequor m̄lta q̄ hic omitto de ypocrita q̄ sub nōie bōi xpiani multa sibi q̄suiuit tenet is ad restitutiōz ¶ Et an ī foro cōscie teneor soluere p̄missa seruo & de legatario recipiente integrum legatum an teneatur restituere falcidia ī foro cōscietie Et de obligato p̄ cyrogphū spe future maneratiōis an ī foro cōscietie teneat t̄e debitū soluere

Et de obtinēte p̄ iustā sententiā & de hūte rē titulo prescriptiōis teneantur illam restituere in foro cōscie ¶ Et de filio tuto exceptiōe macedoniā an tutus sit in foro cōscie de non restituendo mutuū Et de illo a quo pōt res aduocari p̄ i integre restitutiōe

¶ Et an dū p̄satus p̄ papā sit tutus in foro cōscie & an nō cōficiēs iūctariū in foro cōscie teneat creditoribus ultra vires hereditatis Et in quibus casibus lex positiua sit seruanda & in quibus non Et an legata in minus solempni testamēto in foro cōscie debeāt Et si statutū irritat testamētū nō registratū heres i tali testamēto nō registrato tenet hereditatē cū bona cōscia ¶ Et si i testamēto sunt instituti frēs minores ueniēs ab intestatu possit hereditatem cū bōa cōscia tenere Et an executor deputatus ad debita soluēda possit recta cōscia soluere debitum naturale Et de statuto exclu dente creditorē prescriptiōe decēnali an debitor tutus sit in foro cōscientie Et si dicat q̄ usurarius nō audiatur sup sorte an recta cōscia possum tenere sortem usurario ¶ Et an filius spurius ex clusus a statuto a succōe paterna possit cū bona cōscia retinere hereditatem omnia ista expediui in c. Quia pleriq̄ de imūi. ecc. que hic bene cadunt sed illuc recurre ¶ Verum quod dixi s̄. de illo qui assidue & ex consuetudine mētitur circa negotiatiōes dic q̄ sacerdos debet illū inducere in uiā rectā & dirigere & iducere in quātū potest ut recto sine laborat & recta intentiōe & cōscia negotietur sine fraude & dolo & cōsulit osti. in Sūma §. quibus vsu uerum sacerdos q̄ sciant quantū possūt lucrari de mensura bladi & uini & similibus & quātum plus possent ultra q̄ emerent uendere in recōpensationem laboris & expēsarū suarū & licentia episcopi illud faciāt quo casu si sine mendatio hoc faciūt ¶ Turat Osti. illos esse i tuto quo ad peccatū negotiationis ar. s̄. de emp. & uendi. c. i. & de uoto. c. i. & in c. magne §. fi. x. q. i. regenda & sicut possit intelligi lxxxviii. di. fornicarii illi uero qui hoc non faciunt uix sine periculo euadūt s̄m osti. & sic potest intelligi de peni. di. v. qualitas & c. sequenti ubi difficile est inter ementes & uendentes comertium non interuenire peccatum ¶ Et sunt v. s̄m Raymundū que uix absque peccato exercentur, negotiatio itellige nō limitata p̄ ep̄m ut s̄. p̄xime: familiaris rei procuratio

Non

administratio militia d' pe. di. v. falsas c. negotiū xxv. di. q' lxxxviii
 di. eiciens, aduocatio periculosior aliis dixi s. de aduocatis & per
 osti. in Sū. de postulā. §. quid p'inet ad officiū ¶ Adde sextum
 quod est periculosius. s. epātus offitiū nihil miserius tristius dāp-
 nabilius, periculosius si perfunctorie res agatur s'm osti. xl. di.
 ante omnia ¶ Et breuiter oīa pertinētia ad uitam actiuā piculosi
 ora sunt q̄ que respitiūt uitā cōtemplatiuā s. de renunc. c. nisi
 cum pridem §. ne putes ¶ Ex hiis infertur de fatiētibus balistas
 lanceas arcus gladios cultellos toxicū uenenū forulares fuchū
 medicamentū & similia de quorū offitiorū lucro uiuūt emendo &
 uēdendo cōsiderāda est eorū itentio si faciūt ut alius illis abutāt
 peccant mortaliter uēdendo & faciēdo & peccata ex hiis sequētia
 talibus sunt imputanda ii. q. i. uotum xi. q. iii. precipue xv. q.
 vi. c. i. ad finem xvii q. ii. Si tu abstines ¶ Et si dicat. quis q' qui
 talia exercet habuit bonam intentionem quia credebat hoc ali-
 cui esse necessarium uel utile uel animum habuit indrntem uel
 de hoc nihil cogitabat distingue s'm osti. i. uersiculo Si uero dicat
 in §. quibus ut' res talis sit que ad humanū usum pōt esse utilis
 sicut arma in bello iusto cultellus ad scindēdū panē uel p'cture
 ad ornamētū ecclesie uel quedā uenena q̄ ad sanitatē corporis a
 medicis cōponūtur tūc nō peccat saltem mortaliter hoc faciēdo
 nisi ex accidēti .s. ex p'sona ut dictū est s. cū dixi de negotiato-
 ribus in v'sic'lo s' qm̄ superius dixi ¶ Et hoc uerū est nisi conscia
 eius dictet q' his cui uēdet abutatur siue ad abutandū emat xxiii
 q. viii. de occidēdis v. q. v non oīs ¶ Si uero nullo usui humano
 apta sunt ut p'cture que fiūt ad uanā gloriā trū uenenū ad malū
 & mortiferū iacula uenenata tūc peccant faciēdo tenendo uē-
 dendo alienando ar. C. de famo. li. l. unica v. q. i. per totum ubi
 si quis libellū famosum iueniat non debet aliis ostendere sed de-
 struere alias peccat ad hoc facit lex distinguens inter uenenum
 bonum & malum ¶ Bonū ē quod p' imixtionē alterius rei possit
 usui hominum esse necessariū sicut est tyriaca ¶ Malum uero
 ē quod per imixtionem alterius rei nō pōt usui hoim̄ eē bonū &
 non tenet ēptio ff. de cōtrahen. empt. l. q. uenena Et breuiter oīa
 mala q̄ idē sequūt illi possūt imputari s'm osti. & Ray. & sic pōt

intelligi illud generale q̄ occasiōz dāpnī dat dāpnū dedisse uideat
 c. si. de iniuriis Ex his infertur an sit licitū merchari ī coloribus
 ad colerādū hōies uel mulieres Inno. sup rubrica ne cl̄. uel mōa
 q̄ ex bona cā sit non placet ibi osti. & Bu. nam cuiq̄ placere debet
 naturalis color nec sine ipsius iniuria pōt alius supponi de con.
 di. iiii. ostēdit i. q. i. q̄ quidē Vnde ecclesiastes iiii. nec faciē accipies
 a uersus faciē tuā faciem in quā p̄cture aduersus faciem nature
 non tamē s̄m Bu. ibi reprobatur honestus & placidus ornatus
 mulieris siue p̄ctura si ideo se ornat ut magis placeat uiro suo sed
 si ut alioz oculos ad se trahat ē illicitum & mortale peccatū xxii.
 q. v. non solo & remittit osti. ad Sū. de emp. & uēdi. §. i. uersu de
 quibus rebus & Io. an. remittit ad mercur ea que li. vi. de re. iur
 ubi tractat an aliquo casu licitū sit mulieribus se listrare & cōclu-
 dit q̄ nō nisi facerēt ad tegēdā aliq̄ maculā q̄ displiceret uiro suo
Postremo lōgus tractatus hic fieri possit de cōtractibus usu-
 rariis & restitutiōe earū multa t̄git osti. in §. quibus uersu quid
 de usurariis sed nō p̄fecte & de ipsa sola materia unus tractatus
 sufficeret īpleri nā dñs lau. de rodulphis de florentia lōgū tracta-
 tum fecit de ista materia in c. in ciuitate de usuris. Io an. ī repet.
 ī mercur; Io. cal. in c. nauiganti de usuris **S**ed ī quātū sufficiat
 ad p̄positū pauca p̄sequor & dic q̄ usurarii ad restitutiōz usu-
 rarū tenēt q̄uis de facto aliquādo teneātur usure quia nō repiūt
 iudices qui inde faciunt iustitiā sic intellige xiiii. q. iiii quid dicā
Dic tamē q̄ quādo pena ē apposita cōtractui mutui talis pena
 succedit quadoq̄ loco usure & tūc talis pena dicitur cōuēntionalis
 ut quādo pars apposuit penā nisi restituat mutuū infra certum
 tēpus & si talis pena recipiatur subiacet restitutiōi quod itelligo
 uerū nisi tm̄ īterfuisset mutuātis quāta ē illa pena sciūt nota in c.
 cōq̄stus de usuī **I**tem dicit osti. si in pena conuēntionali si bōa fide
 ē apposita ut. s. debitor metu p̄e satisfaciāt adhuc nō ē usura dū
 tm̄ itērio recta sit ar. xxiii. di. q̄q̄ & d' arbi. dilti fateor q̄ nō ē usu-
 ra p̄c. cōsuluit d' usuī. & ī c. si. d' symo. **S**z dico penā receptā cē
 restituēdā ī foro cōscie ar. ff. de. cōdi. inde l. nā hoc natura & ī c.
 suam de penis **Q**ūq̄ talis pena dicit iudicialis utputa cū iudex
 precipit debitori nisi satisfecerit ī mēse tlem penā icurrat tūc nō

Nom

est usura cū iposita sit ad puniendū cōtumatiam dicto c. q̄q̄. l. qui auctore ff. de re iudi ¶ Et cū dixi in pena cōuentionali q̄ nō est usura dum tamē intentio directa sit dic tamen q̄ ex duobus presumitur q̄ sit usura primo si is qui eam apposuit consuevit usuris exercere c. illo uos de pigno. & ibi glo. allegat iura de act. emp. & uendi. l. Iulianus §. idē Papinianus l. q̄ semisses de usu. ¶ Secūdo si pena in mēses uel in annos singulos stipulat aliquis C. de usuris autē. ad hoc & in autē. ut nullus mutuans agri coll. v. que ē posita ubi supra dixi in c. quia plique allegato Hugo & Io. de fant in c. cum deuotissimā xii q. ii. Pe. de ancha. in regla peccatum d̄ re. iur li. vi in iudicio tamē anime cui libet credēdum est de sua cōsciencia glo. in c. si uero cl. ii. de sen. exco ¶ Est tñ caute examinādū & inquirēdū ppter presūptiōes & circūstātiās supra dictas ¶ Dubitatur si paratus sum emere merces aliquas precio cētū librarū in quibus eram lucraturus fm sanā cōscienciā & spem firmam x. libras usque ad mensem ipsis deportatis ad certū locum ¶ Et tu p nimīā instantia impedis me ne emam & a me hāc peccūiam mutuo recipis & promittis usq̄ ad mēse dare decē libras dicit Osi. in v̄siculo quid si paratus sum §. quibus q̄ possum recipere nec teneor restituere quia non ē usura sed loco interesse & se remittit ad Sū. de usu. §. an aliquo casu uersu vii. & sequenti & faciunt nota in dicto c. cōquestus Inno. tenet cōtrariū in c. nauiganti de usuris quia quicquid accidit sorti usura est c. cōsuluit de usu. Osi. in c. salubriter. & in c. nauiganti & Bu. tenet cōtrariū quia hec quātitas uenit cōputāda cū interesse c. salubriter ¶ Tandem Io. an. tenet cōtrariū quia ubi debitor nō ē ī mora nō dicitur interesse l. Si insulam de uerbo. obligat. dic illud uerū de īteresse rōne more ¶ Sed hic est cessatio lucri certi & determinati qd̄ uidebat adeē. huic & nūc abē ppter mutuū scm̄ ei unde ī foro cōscie r̄tineri pōt & ne dū singlares psōe īficiūt tñ contractu usurario s̄ eciā ciuitates & collegia & lz cā uniuersitatis non sit singlorū xii. q. ii q̄ manumittit tñ singuli quo ad delictū tñ cōsentiētes obligantur ad restitutiōz nō tāq̄ uniuersitas q̄. aīaz nō habet ar. de usu. cōquestus vi. q. i. cū uir xxiiii. q. iii. si hēs ff. quod me ca. l. metū §. animauertendū quod itellige fm Osi. in

§. preall. uersu quid de ciuitatibus de his qbus in mente sua hoc placet & ratum habent & cōsentiūt & phibere pnt & nō faciunt de sen. exco. e. quāte Et quando uniuersitas pōt puniri & q̄liter & qui uide p Bu. in c. dilectus de symo Inno ī c. nouerint de sen. exco. Et q̄ ciuitas usurariū crimē cōmittat pbat in c. cōquestus iūcta suprascriptiōe de usur & p Bu. in c. Michael e. ti. & Ray. in Suma. e. ti. pe. coll. uersu quid de comitibus ¶ Et hec firmiter teneas q̄ a nullo fideli uel infideli usuras recipe licitū sit & si exigas teneris restituere s̄m Ray. & osti. ī v̄siculo hoc eciā teneas §. quibus Si ergo a iudeo usuras exegeris soluēdo & reddēdo eidem liberaberis cōueniētius tamē est s̄m osti. ut inde auctoritate ecclīe satisfiat xpianis a quibus ipī iudei usuras extorserūt uel quibus alias erāt obligati & sic liberatus eris ff. de nego. gestis l. soluēdo & in l. peccuniā uel in edem sacra deponas ad hoc idem faciend̄ sicut in simili nota osti in Suma ī. de sen. exco. §. Et que sit p̄ea sub §. quid si teneo sacramento ¶ Sed uidet̄ q̄ iudeo non teneor ad restitutionē usuraz̄ per tex. in c. ab illo xiiii. q. iiii. ubi ab illo exigere possim usuras cui merito desidero nocere cui iure īferūt arma ¶ Sed iudei sunt hostes fidei nostre Bu. in c. conquestus de usuris dicit q̄ ille textus debet negatiue legi .i. sicut nulli nocere desideras sic a nullo exigas usurā ¶ Vel licet iuste exigatur ab hoste cui legitime auferūtur bona ut ī dicto c. ab illo non iō per christianū bona auferūtur iudeo quia licet inimici sint fidei nostre non tamē nri ex quo ecclesia tollerat p̄pter fauorē fidei ul̄ ille tex. posset intelligi de iudeis quibus esset indictum bellū quia sicut ab eis omnia bona sunt auferenda viii. di. quo iure ita & usure possunt extorqueri ¶ Sed pone q̄ usurarius est lucratus multa de usuris nunc rediens ad cor uult penitere an teneatur restituere lucrum quod fecit cum pecunia fenebri intellige q̄ndo ex ipsa pecunia fenebri honeste & licite negociatur Osti. arguit q̄ sic in v̄. sed pone in §. quibus e. ti. quia ex radice corrupta p̄ceduntia sunt corrupta xiiii. q. v. neq̄ xvi. q. iiii. si sacerdotes in fi. & c. quicumq̄ & c. ordinationes ¶ Et difficile est ut bono peragantur exitu que malo sunt inchoata principio ut i. q. i. principatus de accusat. qualiter ¶ Proseq̄t osti. argumta plura:

elegantiora prosequitur Io. cal. in hac q̄oe in c. uauigati p̄seq̄e
 Io. an in c. q̄q̄ de usu. l. vi. & ibi domicus de sancto gemiano
 Et idem Io. an. i regula peccatum de re. iur. l. vi. in mercimo In
 cōtrarium quia qui nimis emūgit elicit sanguinē iiii. di. deniq̄ d̄
 renunc. nisi s. p̄pter maliciam ¶ Et ideo non tenetur restituere
 nisi q̄ a debitore extorsit uel occasiōe sortis accepit uel itentione
 corrupta ¶ Dicunt aliqui q̄ forte expensas suas moderatas &
 & opas suas deducere potest ut mitius in hiis agatur cū usurario
 q̄ cum raptore ¶ Est tamen tutū cōsiliū q̄ post restitutiōz usure
 factam de aliis de quibus forte tenetur p̄pter premissa petat uēia
 ad cautelam s̄m Ray. ¶ Alii capiunt mediam uiam ut teneatur
 ad expensas restituendas Et interesse debitoris i quo quidē lucy
 & dāpnū suū cōputādū est sicut satis habetur i l. iiii. ff. de eo qd̄
 certo loco s. p̄nt & uli. & l. sequenti nec uidet osti. q̄re it̄pre-
 tatio Ray. sit pro usurario faciēda ¶ Nec quare debitor ultra
 interesse suū possit petere totum lucrum hoc esset petere debitū
 cum usuris Et quicq̄d accedit forti usura ē xiiii. q. iiii. c. pleriq̄ &
 c. cōsuluit de usuris ¶ Alii q̄ totum debeat restituere per primā
 rationē nec aliquid tenere pro suis expensis ¶ Est crudelis opinio
 p̄ c. denique ¶ Alii q̄ tenetur usuram restituere & nihil ultra qd̄
 bene placet Tan. & Bar. brix. in q̄oe ueneriali q̄ incipit Aliquis
 accepit bene facit C. de condi. indebi. l. i ¶ Thomas in sa se q̄stiōe
 lxxviii. articulo iiii. dicit ¶ Si res per usuram acquisita est talis q̄
 ipsius usus ē eius cōsumptio & sic & nō h̄z usum ut uinū triticum
 tūc lucy ex illa pueniēs nō subiacet restituciōi & tale lucy nō est
 fructus rei s̄ huane idultrie c. pastoralis de deci. hoc uerū s̄m eū
 nisi dās eēt ultra dāpnificatus qa tūc tenetur ad recōpensatiōz
 nocumēti & istud p̄xime dictū itelligit Io. cal. s̄m determinaciōz
 osti. superius dictam ¶ Sed si res acquisita sit talis q̄ usus nō sit
 eius consumptio & sic habet usum fructum ut domus que est
 empta ex usuris cum usurarius nō debet solūmō dictam rē resti-
 tuere sed & fructus inde perceptos quasi hoc non humana idu-
 stria sed manus dei sit opata principaliter Simile de deci. cū non
 sit & c. non est ¶ Sed aduerte in re naturaliter germināte ut est
 arbor ager animal quātum ad fetū & hutusmodi hoc dictū satis

est planū ¶ Sed si est res que naturaliter fructus non germinat
 usus tamē uel utilitas nō est eius cōsumptio ut est uidere ī domo
 ex qua percipitur pensio & in equo qui locatur ad uecturam est
 dubiū hic enim industria hōis uidetur cā pceptiōis t̄lis p̄siois

¶ Sed dic q̄ licet aliqua industria hic interuēiat tamē fructus pci-
 pitur p̄pter usum rei & sic principiā causa huius utilitatis ē ip̄a
 res sed pecunie nulla utilitas si teneatur in archa & eius usus ē
 ad cōmutandū & ibi causa principalis est industria hominis

¶ Ex his soluitur quia prima ratio ē uera quando radix est causa
 principalis ut in rebus utilitatē pariētibus naturaliter & fructū
 ut. ff. de peti. h̄di. l. Si in rē in fine ubi possessor bone fidei tenet
 rē restituere & pretiū quod lucratus fuit ex ipsa re puta quia eaz
 uendiderat p̄ xx. & postea reemit p̄ x ¶ Non obstat sicut res erat
 hereditaria ita & pretiū rei ff. si pars heredi pet. l. cū multi ergo
 uenit in restitutionē heredi illud pretiū quod succedit loco rei
 cū res esset detēriorata quia illud sp̄ale in petitiōe hereditatis Nō
 obstat si dicat q̄ solutio usure est in debita de iureiur. debitores
 igit̄ quicqd̄ habet usurarius tenet restituere ff. de condi. cau. da.
 l. qui se debere §. ul̄t̄o ff. d̄ cōdi. indebiti l. indebitū ff. de prescrip.
 uerbis l. aput labeonē p̄rio respōso quia loquūt in fructu p̄uēiēte
 ex ipsa re Nec obstat c. Si quis usuram xiiii. q. iiii. ubi usura est
 rapina sed raptor tenetur ergo Potest solui q̄ illud c. loquitur
 de larga appellatiōe rapine prout est illicita usurpatio & subiacet
 restitutiōi sicut usura & est simile xiiii. q. v. penale ¶ Sed quero
 usurarius nihil habēs ī bōis nisi qd̄ extorsit ex usuris tradidit
 nuptui filiā suā ticio p̄ cuius filie dote dedit genero mille p̄re &
 m̄re d̄ fūctis dos p̄ h̄des mariti fuit eid̄ d̄ne restituta nūc h̄ditas
 p̄ris ad plenā restitutiōz usurarū nō sufficit an dcā d̄na d̄ suis do-
 tibus tēat̄ facere restitutiōz p̄dcāz siue in foro cōscie siue ciuili
 Freder̄. de senis suo cōsilio lxxiii. cōcludit p̄ filia cōtra creditores
 quod itelligit uerū quādo ille qui dat dotē nō facit aīo defraudādi
 creditores & sic respōdit ad l. si ff. de his que in fraude creditoris
 Sed de ista cōclusiōe multū dubitat Bu. ī c. cū tu de usu q̄a dos
 est quid uniuersale ut nota. Bar in l. i. ff. So. ma. sed ī uniuersalibus
 una res succedit loco alterius ut in l. Impator §. si. ff. de le. ii. &

& maxie i usuris **E**t licet illa dos data a socio genero suo non sit illa q̄ heres mulieri soluit & alia q̄re illa alia loco p̄rie nō succedit nō uideo cū ad mulierē reuertat occasiōe dotis maxime cum titulus dotis sit lucratiuus ex p̄te mulieris dicta l. si. ff. de his q̄ in frau. credi. ita q̄ potius creditoribus q̄ sibi i eo q̄ d̄ bōis usurariū repeit ē subuēdū nec p̄pter fauorē dotis iura uolūt preiudicare i iustitia alteri c. nup. de donat. inter uiu. & uxor c. ex tenore d̄ foro cōpe. **P**reterea si sup̄pōimus istā filiā in p̄tate ergo heres & tūc dos & similia cōputātur i quartā que quarta licet sit quasi debitū nihilomīus creditores preferūtur l. si. §. i. cōputatione C. de iure deliber. & ita teneo tā in foro coscīe q̄ iudiciali. **N**ūquid aut̄ uxor & familia usurariū teneātur ad restitutiōz dic ut notatū fuit s̄. in rapia in uersu Sed quero quid de his qui inde induunt se & comedūt utputa uxor & familia **U**ltio querend̄ est quid de lusoribus & aleatoribus osti. pōit i §. quibus uersu quid de lusoribus **C**anones ḡuē uindictā iponūt ep̄o presbitero & dyacono i seruiēti aleis & ebrietati xxxv. di ep̄s idē in subdiacono c. miramur de ser. nō ordiñ & uerbū deseruiēs notat cōsuetudinē & frequētiā nimia c. i. de fideiussor. sm Ray. & dāpnari debent & coione priuari si non desināt ergo ē mortale peccatū qa pro leui nō fit dāpnatio ymo cōtumacia arguit mortale xi. q. iii. nemo d̄ hoc quādo ludus aleax̄ & ebrietas sit mortale dixi in c. i. de ui. & ho. clef. li. vi. in repetitione **S**ed ad materiā n̄az hic agitur de repetitiōe uel restitutiōe & osti. ubi s̄. q̄ amissū non repetitur & paupibus erogetur xiiii. q. v. non sane p̄ regulā in pari delicto de re iur. li. vi. l. iii. & iiii. ff. de cōdi. ob. tur. cāz **S**ed dicit osti. q̄ q̄si oēs doctores tenēt cōtrariū p̄ l. i. ff. de alea & i l. greca aleax̄ ludus qui usq̄ ad quinquagita annos repetitionē admittit dicit tñ Ray. q̄ differt an quis ludat uolūtarius & cupiditate amissū non repetit & si lucratur in iudicio aie teneat ad restitutiōem **S**i coactus & iuitus & attractus uel nimia iportunitate iductus tūc amissū potest repetere & si lucratur nō tenetur restituere tamen tenetur pauperibus erogare idem dicit d̄ illo qui cum ifirmus esset causa recreationis modicū lusit cū tamē alium iuitū non cōpulis & sm hāc distiñtionem sm ipsum concordanda sunt iura & op̄iones

ar ad hoc xiiii. q. v. non sane de symo. cū dilectus ff. si qua pau.
 fecif. di. l. i. §. cū arietes C. ad l. iul. de ui. & publi. quoniam multi
 ff. ad l. acquil. si ex plagis §. tabernarius Et si dicit nō sum iniu-
 riatus proximo q. uolūtarius lusit & uolēs amisit ¶ Dic q. ludus
 est in se phibitus & contra deū ergo illicite acquisitū & prescribi
 nō pōt c. si. de prescrip. & iustus titulus p. non titulo ē habēdus
 ff. de peti. heredi. l. nec nullā l. quēadmodum de agrico. & censi.
 li. xi. §. m. Ray. §. m. quē furiosis pdigis & minoribus xxv. annis &
 pupill. est restituēdū amissū in ludo & mentecaptis surdis cecis
 & morbo impeditis perpetuo quibus tutores & curatores dandi
 sunt & sic p. se libere non admīstrant ff. de postul. l. i. in fi. & l.
 ii. & instit. de cura primo respōso & sequētibus ¶ Idē d. mōacho
 & claustralibus c. nolo & c. nō dicatis xii. q. i. c. cum ad mōaste.
 de sta. monachor. ¶ De uxore ludēte res mariti filio ludente res
 patris prelato ecclesie ludente res ecclesie & pauper. q. bus cāibus
 tutori & curatori abbati marito patri ecclesie ē restitutio fatiēda
 §. m. Ray. de quo uide in Sū. §. m. osti. in §. quibus & sub §. quid de
 facientibus elymosinā sed tād em cōcludit osti. q. ex eo q. a ludus
 illicitus est & repbatus bono animo non pōt fieri ar. ff. de furt.
 l. in furti actiōe ī fine & i. de Reg. iur. estote ¶ Qui ergo dicit
 ego facio cā recreatiōis & bona intentiōe aut ludatur sine dena-
 riis ex quo ludat ad aleas & taxillos aut accipiat ludū de appbatis
 & qui ludi sint approbati & qui nō & quot peccata mortalia cō-
 mittunt in ludo taxilloz ponit osti. in c. inter dilectos de exces.
 prela. & in Sūma de exces. prela. in §. q. luter excedunt sub §. cler.
 uero ¶ Et quando uenit restituēdū lucrum & quando nō dico
 latius in dicta repet. ¶ Et de transactiōe facta in ludo an teneat
 & multa alia ad hanc materiam ibi pono que hic obmitto ppter
 lōgū tractatū ¶ Hec ad correctionē peccator. doctrinā cōfiteiū
 instructiōem simplitiū sacerdotū sint scripta Non enim agitur
 de periculo lane sed de periculo anime que pretiosior est cūctis
 rebus totius mūdi xii. q. i. precibus c. cum infirmitas de peni. &
 remis. qui est titulus noster ¶ Et quia callidus hostis dyabolus in
 finita retia tēdit xvi. q. ii. c. ii nō c. magno ne cler. uel mona. q.rens
 quē deuoret cauere debēt & laborare uigilāti studio speculatores

pastores aduocati medici & magri animarū oī negligentia & dormitatione propulsa & ignorantia que tales non excusat regula pñt. i. de re. iur. ut omnibus circūstātiis diligenter scrutatis tēs penitētiās iniūgant ut ī die iudicii audire mereant uocē dñicā

Euge serue bone & fidelis quia sup pauca fuisti fidelis sup multa constitutam intra in gaudium domini tui ad quod nos perducatur yhūs filius dei patris omnipotētis. amē ¶ **Xxviii.** questione principalem tractatus nostri que fuit an penitens cui est iniūcta pñā a sacerdote compellitur ad implere expediui sub tertia questione principali tractatus nostri ¶ **Xix.** questio principalis fuit utrū quis possit ad cōmunionem cōpelli qui non cōmunicat oī anno de hoc trāseo cū opinone glose c. si xxx. di. q̄ p̄rio allegat q̄ non quia tale sacramentum non recipitur sine peccato si recipiens est peccator finaliter concludit q̄ ad hoc pōt cogi ut faciat se dignū .i. ut peniteat de cōse. di. ii. c. si quis intrat ¶ Et ita etiā cōcludit Butrius hic in c. nostro in xii. q̄stioē ¶ **Xxx.** & ultima questio principalis erat quibus mortuis suffragia ecclesie profint Et sub ista protestatus sum expedire materiā indulgētiarū & remissionū Et hāc diuido in decem prima quid sit indulgētia s̄a. q̄ req̄rant ad hoc ut ualeat indulgentia & remissio tertia an indulgentias concedere pendeat a iurisdictione contentiosa uel uoluntaria uel unde pēdeat ¶ **Quarta** utrū fiat remissio eque p̄ bonū & p̄ malū sacerdotem ¶ **Quinta** an cōferens indulgentias eis posset uti ¶ **Sexta** an sacerdos posset imutare penitētiām alicuius penitētis ¶ **Septima** quis possit facere remissiones & indulgentias cōcedere ¶ **Octaua** quibus profint ¶ **Nona** ad quid ualent & quantū operēt ¶ **Decima** & ultima an dies indulgētiarum sint utiles uel cōtinui ¶ **Descendo** igitur ad primā Et quero quid sit indulgētia Et miror de osti. qui non ponit qui satis fuit in his diffinitionibus copiosus & de aliis sūmisti etiam lo. cal. admiratur Diffinias ergo sic s̄m ipsum lo. cal. & uerba diffinitionis prosequere indulgētia s̄m quod in materia sumitur hoc ideo quia nomen indulgentia est nomē equiuocum ut nota. Iohannes an. in c. ii. de peni. & re. li. vi. ¶ Indulgētia ē remissio pene temporalis debite pro peccatis actualibus penitentium non remisse in absolutione sacramentali

Distinatio Indulgentiarum

facta a prelato ecclesie rationally ex rationabili causa p̄ recō-
 p̄sationē de pena indebita iustorum. ¶ Declara quia plura tibi
 dubia soluent Indulgentia est remissio quia oīs indulgētia talis
 est remissio sed nō ecōuerso ut i. dico ponitur ergo hic remissio
 loco generis alia uero que sequuntur ponuntur loco d̄r̄az. ¶ Sequit̄
 in diffinitione pene hoc dicitur ad d̄r̄az remissionis culpe q̄ cō-
 trahitur p̄ peccatum quā solus deus mediāte cōtritione remittit
 de pe. di. i. hoc idem & c. uerbum & di. iiii. nemo tollit peccatum
 glo. in c. super eo & in c. in lris de raptor. & iō abusus est quādo
 quis dicitur absoluerē a pena & a culpa ut si absoluens dicat ab-
 soluo te a pena & a culpa de ii. hoc e. ti. ¶ Vnde nec papa nec cre-
 atura aliqua pōt absoluerē a culpa Ista enim contrahitur ex ini-
 micitia rancore & odio generato p̄ peccatum īter deū offensum
 & ipsum hominem peccantem & iō dicitur aiāz maculare i. q. i.
 neutrū Et quia non ex operibus iustitie sed p̄ solā gratiā iustifi-
 camur sed ex odio peccati & offensa dei iuste dāpnamur ¶ Et iō
 ex hac inimicitia & odio peccati meret̄ hō penam eternā quam
 hō statim euitat cū uult. s. p̄ cōtritionē & dolorem interiorē d̄
 peccato cōmisso penitere cōtere & dolere & sic per misericordiā
 dei se restituendo gratie dei restituitur tamē ex hac inimicitia cū
 deo remāet tamē peccator obligatus ad penā sed propter humili-
 ationē & cōtritionē sacerdos penā eternā. quā merebat̄ cōmutat ī
 temporalem quam si non subit in hoc seculo uel adīplet subibit
 in purgatorio de. pe. di. i. Si peccatum & c. multiplex & c. ulti.
 & xxv. di. qualis xiii. q. ii. impuniti & nota de rapto. super eo xvi.
 q. i. c. i. ¶ Super hanc ergo temporalem penam que cōmutata ē
 de perpetua in t̄palem p̄ cōtritionē prelati habent pot̄tē ut ip̄i eam
 pleriq̄ cōmutent & eam non īpositā rite uel non īpositā debite
 per has indulgentias liberent & ideo in diffinitione dixi tēporalis
 ad predicta de peni. di. i. serpens decepit me ¶ Sequit̄ ī diffinitione
 debite hoc ideo quia ut modo dixi p̄ quolibet peccato & propter
 inequalitatē iustitie cōtractā debet̄ p̄ea de pe. di. i. deus diffinitioz
 & c. tres sunt & c. sup eo preall. Itē dicit debite ad d̄r̄az indebite
 pene q̄ sustinuerūt multi martires ¶ Sequitur in diffinitione p̄ pctis
 dicit̄ ad d̄r̄az pene quā etiam deus circūscriptus peccatis infligat

falti pmissive ut i ceco nato Paulo & similibus de pe. di. iii. pduc-
 tior nam talis pena nec illa qua passi sunt martires remittitur p
 indulgentias unde precise pena temporalis debita p peccatis est materia
 haru indulgentiaru Et quia aliqua iura iuunt que puniri etia a deo
 sine culpa ut dicto c. pductior vii. q. i. cu percussio non dapnando
 tamen ut nota doctores xxi. di. renouates c. ii. de constit. regla sine
 culpa li. vi. pot dici q deus non punit aliquem sine culpa sed penat
 .i. pena infligere pmittit ut sit dfa inter penare & punire hec tñ
 sine occulte dei iudicio non sunt ut nota in dicto c. pductior &
 in c. cu percussio ¶ Sequitur in diffinitione actualibus dñ ad dñaz
 pene q infligitur p originali q non remittit p indulgentia quia illa e
 eterna de. co. di. iiii. firmissime ¶ Sequitur in diffinitione penitentiu
 hoc io quia impenitēs non gaudet indulgentia ymo tales puniuntur i
 hoc seculo & in futuro ut de herode notatur in dicto c. pductior
 Sequitur i diffinitione non remisse in absolutioe sacramentali hoc io
 dicit ad dñaz pene remisse i absolutioe cofessionali siue non sacra-
 mentali qñ. s. qñ cofitetur & absoluit a sacerdote & sm eius arbitriu
 discretu satisfariat de pe. di. i. c. nullus & c. quod qdem & quod
 ibi nota e. ti. Interd i cofessione pot ee tata contritio & pconseques
 attritio q maximā pena patitur quāta esset maior q excogitare
 posset sacerdos sibi imponenda ¶ Interdū est minor attritio &
 per consequēs contritio est minor pena tamen aliqua est pena &
 ideo sm predicta quandoq maior quandoq minor debet pēitētia
 imponi a sacerdote ¶ Vbi ergo in dicta attritione uel postea per
 satisfactionem iniunctam quis satisfecit dicta pena est remissa i sa-
 cramentali cofessione .i. in cofessione que est sacramētū Illā aut
 pena sic remissā non e necesse amplius remitti quia non existētium
 nulle sunt cē & qd sublatū e āplius tolli non possit xxxii. ii. quod
 uero c. ad diuoluendam de despon. in puber. l. sub conditione
 de iniusto irrit. test. ¶ Aduerte tamen quia interdū minor e con-
 tritio & sacerdos eā putat maiorem & siue patet siue non interd
 miorē ipōit pñiaz q debeat Interdū etiā ipositā penitēs negligat
 adimplere & io istis casibus e residue pene debitor & hāc pena non
 remissā i sacramentali cofessione indulgentie remittūt Et ne mireris
 cū dixi interdū pena minorē siue pñiaz infligit cofessor q debeat

cuius debitor est ipse penitēs quod ē uerū s̄m Io. cal. etiā si ille eēt paratus subire maiorē Eo quia cuiusq̄ pene soluēde qualitas quo ad penitentē aput diuinā iustitiā est diffinita p̄a c. nullus debite de pe. di. i. Nec mireris cū dixi hāc penā non solutā in residuo debitū solui p̄ indulgentias Tū p̄pter sacratissimū thesaurum corpis dñi n̄ri yhū xp̄i reconditū in scrinio militātis ecclesie & passionis eius & propter merita sanctorū q̄ surgūt p̄pter xp̄m & memoriam eius de pe. di. iiii. non mediocriter Tū etiā quia oē tale debitū soluitur altero de tribus modis uel redēptiōe. i. elymosinarū largitiōe iux̄ illud peccatū cū elymosinis redime de pe. di. i. q̄ obrē luitiōe. s. p̄as illas ī pp̄ria p̄sona sustinendo uide Io. x. c. luent q̄cūq̄ fecerint sicut patuit in latrōe c. firmiter de sūma tri. de pe. di. iiii. querat luit ergo peccata qui p̄ eis penam p̄sonaliter patitur remissione. i. indulgentie collatiōe & de hac ī presentiarū agimus ¶ Sequit̄ ī diffinitiōe facta a prelato ecclesie hoc ideo q̄ nō prelatus nō pōt indulgētiās cōcedere Requiritur ergo potestas in faciente alias nō ualeret de iure patro. q̄ aut̄ & c. q̄ aut̄ hic in hic in ti. nostro ¶ Quis aut̄ sit iste prelatus infra dicitur p̄batur hec p̄ticula in c. multiplex de pe. di. i. ibi mediator dei & hominis homo yhū xp̄s prepositis ecclesie dedit hāc potestatem quam potestātē papa inferioribus moderatur & potest moderari ut infra subiungam Sequitur in diffinitiōe ratiōabilī & ex cā ratiōabili ¶ Istud ponitur ad dr̄iaz dispensantium hunc thesaurum ecclesie quorum indulgentie nedum non ualēt quātum sonant sed p̄itus nihil ualent de peni. di. v. cōsideret & di. vi. c. i. uersu caueat xxiiii. q̄. i. manet c. magne de uoto Io. an. in c. de multa de perben. non enim debent fieri nimis habundantes nec nimis diminute sed ratiōabiliter & s̄m regulā recte ratiōis ¶ Sequitur in diffinitione per recōpensationem pene indebite iustorū hoc ponitur causa inductiua indulgentiarum seu ex qua surgūt p̄batur autem hoc sicut ad diuinam iustitiam pertinet nullū malū fore impunitum & quo ad minimā eius culpam ymo etiā si sit ueniale in §. criminis xxv. di. ita nec aliquod bonum esse irremuneratum ad hoc de pe. di. iiii. §. illud & c. pium merita ergo sanctorū & mortis xp̄i malū meū & illius purgāt ne igitur & ip̄nā

malum remaneat impunitum & merita sanctorum christi non sint irremunerata licet peccator non puniatur actualiter cui remittitur per indulgentias tamen propter peccata sanctorum & christi quod non solum peccatum non fecit licet sancti peccauerint christus non prima petri qui peccatum non fecit ii. c. nec est inuentus dolus in ore eius de pe. di. ii. ¶ Si enim inquit xxii. q. ii. utilem illa pena christi pro illo intelligitur satisfacere prelati enim ecclesie quod unus non merebatur & iniuste sustinuit alteri tribuit & ille pro isto .i. pro peccata illi debita satisfacet Deus enim mediante eius ministro iuste & misericorditer per indulgentias remittit iuste ne illud bonum remaneat irremuneratum quod misericorditer illi tamen penitenti mediante prelato ecclesie compensat & pro eo acceptat peccata passionis christi & sanctorum & eorum merita & hoc est quod uoluit ultima particula definitionis cum dixi per recompensationem de peccata indebita iustorum

¶ Stat ergo definitio siue descriptio supra facta Indulgentia est remissio pene temporalis debite pro peccatis actualibus penitentium non remissa in absolutioe sacramentali facta a prelato ecclesie rationabiliter & ex causa rationabili per recompensationem de pena indebita iustorum

¶ Secunda erat questio que requiratur ad hoc ut ualeat indulgentia Io. cal. posuit conclusionem in decretali nostra omnis utriusque quod tria debent concurrere quibus concurrentibus tamen ualent quantum sonant licet multi doctores aliter dixerint in c. quod autem hic in ti. nostro Primum quod sit pietas in fine propter quem dantur ¶ Secundum quod sit caritas operans in eum cui datur seu habitas in recipiente ¶ Tertium auctoritas in dispensante seu in eo a quo dantur ¶ Refert tamen Inno & abbas in dicto c. quod autem & Osi. in c. cum ex eo e. ti. quod Guilhelmus altisiodorensis dicebat sex requiri ¶ Primo potestas ligandi & absoluendi ¶ Secundo necessitas loci & penitentis ut puta quia non potest ieiunare uel aliam penitentiam facere uel agere ¶ Tertio deuotio fidei quia credat hanc potestatem esse penes concedentem uel ecclesiam ¶ Quarto status penitentis .s. quod sit contritus ¶ Quinto eius discretio .s. quod tamen deus quod uollet sustinere pro tanto pena iniuncta ¶ Sexto eius iustitia exultimatio quasi non secundum arbitrium ipsius confitentis tamen fiat recompensatio ¶ Alii dicunt quod attendenda auctoritatem in conferente & abilitatem in recipiente pietatem in fine utilitatem in opere & congruitatem in tempore illud ultimum non ponitur in illis sex de quibus supra per Guilhelmum

Io. cal. salua reuerentia tantorū p̄m tenet tria sufficere de quibus dixit Primū est pietas in finem in q̄ dant hoc est q̄ opus sit piū .s. cōstruendi cōferendi ad cōstruētioz ecclesie pontis uel s̄sibus quia alias non esset ex rationabili causa facta ista autem pietas est tunc quando propter dei Reuerentiam fit uel ecclesie que est corpus xp̄i iii. q. iii. c. eughel trudam uel mēbrorū eius & ex hoc infertur q̄ etiā sufficit danti elymosinā paupi dū tamē catholico lxxxvi. di. c. non satis ¶ Ad hāc enī pietatē alter alteri tenetur v. q. v. nō oīs & c. nō osculat lxxxvi. di. pasce & iō p̄pter hoc opus piū possunt cōcedi indulgentie ¶ Secūdū .s. caritas operās in eo cui dantur includit tam habitantem eius qui uult recipere indulgētiā q̄ eius rei p̄pter quā dat unde oportet q̄ uolēs gaudere indulgentia sit in caritate alias nō posset xxiiii. q. iii. legat de. pe. di. ii. caritas ē ut mihi uidetur ¶ Et aduerte q̄ licet alie indulgētiē requirant laborem alie ieiunia alie cōtritionem alie orationes & filia Oīa tamē hec habent fieri cū caritate p̄pter ea q̄ dicta sunt in diffinitioē ¶ Tertiū quod requirit est potestas & auctoritas ī cōcedente illud est planū ¶ Et q̄ sit ista potestas iurisdictionalis uolūtaria uel p̄nialis īfra dicitur in q̄ōe an indulgētiās cōcedere pendeat a iurisdictione ¶ Et illud quod q̄dā addūt .s. necessitas nō putat Io. cal. uerū quia dato q̄ nulla sit necessitas uel utilitas in opere. p̄ quo datur tamē ualebit indulgētia puta si detur eūti ad ecclesiā & ibi dicenti pater noster nā etiam fatef Guilhelmus alniodorū. q̄ q̄dā indulgentie requirūt dationē peccunie Quedā laborē p̄sone ¶ Quedā piculū uite & licet in istis sit magna largitas tamē est multa iusticia ¶ Quedā requirūt honorē & deuotionem & in his plus ualet largitas q̄ iusticia Item q̄a absurdum puto q̄ requirat necessitas penitētis utputa quia ieiunare nō pōt uel aliā penitentiā facere hoc enim esset cōtra uerba indulgentie & mentem concedentis qui apponit in Indulgentia uerbum omnibus uere penitentibus & cōfessis ¶ Aliud quod dicunt q̄ requiritur deuocio fidei includitur in secundo cum dicitur caritas operans seu humilitas in suscipiente qui enim caret fide caret etiam & caritate & humilitate ¶ Vbi enim sana fides non ē nō potest eē iusticia q̄a iustus ex fide uiuit xxiiii. q. i. c. ubi sano

de peni. di. i. q. donū & di. ii. euidenter Quartū. s. status pētētis
 includitur in sō. ¶ Quintū quod quidā dicunt q̄ deū tātū pro
 quāto nollet ē una truffa s̄m lo. cal. & apte rep̄batur in idulgētis
 determinātis utputa dāti denariū uel in idulgētis req̄rētibus tātū
 reuerentiam ¶ Itē efficaciter tollitur per id quod dicitur i. q̄ in-
 dulgetias dare nō a redēptiōe sed a dispēsatiōe p̄det Sextū etiā
 tollitur eadē rōe .s. de iusta extimatiōe quādo alii addūt de con-
 gruitate t̄pis pōt includi sub s̄a. s. pietas in finē si nō ē cōgruitas
 in t̄pe & per cōsequēs nec pietas in fine q̄a finis non est debitus
 Sufficiāt ergo illa tria q̄ dixi in p̄ncipio. s. pietas caritas & aucto-
 ritas ¶ Que si cōcurrāt rēe prelati gerit p̄sonam xp̄i & tunc
 absoluit & remittit sicut xp̄s Vnde dicit canō q̄ q̄bus remittūt
 remittit deus & tūc est uera absolutio p̄sidentis cū eterni iudicis
 & dei sequit̄ arbitriū xiii. q. iii. tūc uera ¶ Tertio p̄ncipaliter q̄re-
 bat̄ an idulgētias cōcedere p̄deat rōe iurisdictionis ¶ Et si sic
 rōe q̄lis .s. an p̄sone t̄m an loci t̄m uel utriusq̄ pone exemplum
 ep̄s paduanus cōcedit idulgētias pro ponte supra laticem sine
 cōsensu & licētia ep̄i in cuius territorio uel dyocesi est talis locus
 an paduā poterit gauderi tali idulgētia ¶ Videt̄ q̄ sic s̄m opiōz
 illorū qui dicūt q̄ cōcedere idulgētias est de iurisdictione uolūtaria
 sed t̄lis iurisdictione pōt exerceri extra territoriū ymo non requit̄
 territoriū l. ii. de offi. p̄cō. ff. de adop. l. emācipari qd̄ late scripsi
 in c. p̄ uenerabilē q̄ si sint leg. ¶ Itē quia hec uidet̄ qd̄a donatio
 ideo appellātur idulgētie. i. gratie Sed collatio gratie & donatio
 beneficii pōt fieri extra territorium p̄batur d̄ p̄bē. statutū
 li. vi. p̄ Inno. & alius in c. nouit̄ de offi. lega. Offi. & Bu. i. c. quia
 diuersitatem de cōces. preben. ¶ Itē iste idulgētie sunt quedam
 absolutiones a pena peccatorum sed tales absolutiones extra ter-
 ritoriū possunt fieri nam sacerdos non dicitur habere territoriū
 ymo nec forte ep̄s s̄m leges nam dicit lex quōd si quis episcopus
 pronūciat inter clericos iudex secularis executioni mandabit in
 auten. de sanc. ep̄i. §. si quis autem litigantium coll. ix C. de epi-
 scopis & clericis autē. Si quis autem ¶ Item si episcopus haberet
 territorium ita haberet potestatem in laycos sicut in clericos qd̄
 tamen est s̄m x. di. qm̄ xcv. di. cū ad uey & forte etiā hoc est s̄m

canones q̄ ep̄s nō est iudex rōe territorii. licet potestatē habeat
 territorio limitatā sed relinquo hoc disputationi quo ad materiā
 n̄az planū ē q̄ sacerdos q̄ nō habet territoriū ubicūq̄ suū pro-
 chianum potest absoluerē ar. de sen. exco. c. sacro. & dicto c.
 nouit preall. ¶ Et generaliter dicemus Ea que cause cognitionē
 non req̄rūt extra territoriū exerceri possunt q̄a per hoc nō pre-
 iudicatur domino territorii. ut in dictis iuribus p̄ lo. an. in c. ut
 aīaz de consti. li. vi. l. oēs §. Si uero aperitior C. de epi. & clef̄
 ¶ Hinc est q̄ sn̄ia lata ī territorio mandatur executioni extra ter-
 ritorium p̄ iudicem territorii p̄ k. adyuo pio de re. iudi. ī p̄ci.
 C. de bo. auc. iu. possid. l. cū unns §. p̄nt c. romana §. cōhētes
 de foro cōpe. li. vi. Et sn̄ia priuatiōis sit ītra territoriū de benefi-
 tio exn̄te extra territoriū de foro cōpe. postulastis vii. q. i. Si quis
 presbiter xi. q. iii. Si quis a proprio ¶ Itē uidemus q̄ q̄s conuenit
 in loco domicilii p̄pter rē alibi sitā C. ubi in rē actio l. i. de foro
 cōpe. sane & nota ī c. si & sic principale forū p̄sone est domitiliū
 unde tutor in domitilio datus adm̄strat bona extra territorium
 suū existentia ff. de execu. tut. l. p̄pter litē §. i. & ibi nota licet cōt̄
 nota in l. non solum de hoc C. ubi peti. tuto l. i. ¶ Et ex decreto
 iudicis domicilii uenduntur bona extra territorium existentia
 . C. de re. cor̄ qui sub tu. uel cur. l. magis puto §. illud uero
 xvii. q. iiii. in uenditionibus & per Inno de priuileg. pastoralis
 ergo suo sudito proderunt indulgentie licet extra territorium
 cōferāt ¶ Itē siue dicamus istū actū conditionalē siue eq̄paremus
 actui cōditionali p̄pter locū ī quē indulgētia cōfertur idē pbatur
 nā ī cōditiōibus obligationibus attendit tēpus cōditiōis apposite
 ff. q̄n̄ appel. sit l. i. & ii. q. vii. biduū Existētia enī cōditionis puri-
 ficat actū sub cōditiōe factū c. Si p̄ te de rpt. li. vi. cle. cū ei q̄ d' cō
 ces. prebē. l. q̄. si. p̄dēte in p̄ri. ff. de peri. & com rei. uē. & q̄ po. ī
 pig. ha. l. potior & ibi nota posui late in disputatione posita sup̄ c.
 i. in titulo de condi apposi. ī lec. mea & finis trahit ad p̄cipium
 l. ī bello §. codicilli decapti post l. reū Idē uidet̄ de loco q̄a uidet̄
 attēdi locus a quo nō locus in q̄ l. si ita scripsero ff. d' adim̄. tuto
 de heredi. insti. l. a se toto de foro. compe c. postulasti ¶ Ad ista
 accedūt iura de initio spectādo de elec. dud. & iste indulgētie sūt

de foro pñali quia p eas satisfactio pñalis enervat c. cū ex. eo & c. si aut hic in ti. nro c. fi. e. ti. li. vi. in cle. abusionibus e. ti. & i his q̄ sunt fori pñalis nō cōsideramus locū ubi actus fit sed prelatū eius qa actū facit nota. lo. ā. xvi. q. i. c. i. & c. placuit in iii. glo. & doc. c. fi. de fo. cōpe. q̄ prelati in cuius dyocesi deliq̄ quis nō pōt illi pñiaz īponere & ecōuerso dicit Osti. q̄ presbiter ex suā cauellā uel parrochiā pōt sui subditi cōfessioz audire & absoluere cōfirmat hoc et licet qs phibeatur falcē ī messem alienā mittere iurisdic̄tioz exercendo tamen pōt spicas manu cōterere vi. q. iii. scriptū ergo cū p indulgētiā hāc aliquid de iurisdic̄tiōe illius ep̄i q̄ paduanū ep̄m non usurpet sed crimina a uiciis purgant et sic paduanus illis gaudebit ¶ In contrariū arguo ut in hac materia aliqd disputatiōis habeas extra territoriū ius dicēti. c. ii. de cōsti. li. vi. l. fi. de iur. d. iudi. l. iii. de offi. presi. et snia spūalis ut est exercitatio extra territoriū nō legat ut dicto c. ii. ¶ Confirmatur hoc qa locus ubi cōfirmat actus d̄z pōderari ar. l. fi. ff. de offi. prefec. urbis de acc. et oblig. l. contraxisse l. ii. de bo. auc. iudi possid. et nota in l. ii. §. ii. de iudi. ¶ Itē attenditur similiter tēpus quo actus cōferit de dona. iter ui. et uxo. c. fi. et ff. de dona. āte nup. l. spōsus c. abbate de re. iudi. li. vi. de sepult. de uxore et locus et tēpus paribus passibus īcedūt l. vinū si cer. pet. c. uno de mut. petici. c. pastoralis d̄ re. iudi. Preterea quo ad iurisdic̄tiōz phibēt excessus quo ad rē sicut quo ad locū ut l. ex territoriū de iurif. o. iudi. et c. uno preall. Sz q̄ excedit ī re nihil agit ī indulgētiis cōcedēdis ar. c. accidētibus de exces. prelato. c. ex eo ī c. nro et ī c. fi. e. ti. li. vi. et pificatur qñ excedit ext̄ locū ¶ Preterea hoc presuppōit c. qd̄ aut ī ti. nro si eius rō adūtat dicit q̄ nō subdito nō pōt dari īdulgētia rō qa nō pōt nō subditū ligare et ergo nec īdulgētiās cōcedere et rō legē nō ē mius q̄ ipā lex i. di. cōsuetudo. l. adigere §. quis d̄ iure pat. & iō rō artat uel restrīgit legē cle. i. d̄ elec. ff. de calūp. l. i. & l. cū pater §. dulcissimis ff. d̄ le. i. Et p hāc ratioz īferri pōt q̄ hereticus uel excoīcatus non pōt īdulgētiās cōcedere qa nō pōt ligare ul̄ absoluere xxiiii. q. i. audiuius de. pe. di. i. v̄bū ergo sic nec ex territoriū ligare dcō c. ut aiāz ita nec īdulgētiās cōcedere ymo facilius uidet̄ ligare uel absoluere q̄ īdulgētiās cōcedere nā

nō subditū intra dyocesim delinquētē possunt ligare de raptō c. i. vi. q. iii. placuit c. nuper de sen. exco. et tamē ei nō possunt lras indulgentiarū cōcedere quātūcūq; actū meritoriū ī mea dyocesi exerceat ut in preall. c. q. aut ut sic arguā ¶ Qui non pōt quod facilius & leuius est nō pōt id quod difficilius & grauius est ff. de sena l. qui indignus c. p. illoꝝ de sen. exco. Sed ligare & soluere extra territoriū est leuius ut predixi & tamē nō pōt ergo. ¶ Preterea iura phibēt prelatos ne ad alienā possessionē uel dyocesim accedāt & tria specialiter īterdicūt .s. iudicare ordinare uel aliq d de rebus spectantibus ad aliū disponere ix. q. ii. nullus & .q. iii. nullus vi. q. iii. scriptū ē nō est dubiū q; ecclesie & alia pia loca ad dispositionē epōꝝ p̄tinet intra quōꝝ sunt dyocesim xvi. q. vii. oēs basilice ergo. ¶ Ad idē faciūt iura dicētia q; non celebret nec predicet quis nisi inuitatus vii. q. i. ep̄i & presbiteri & ī preall. c. scriptū licet multū dubia sit hec qō ego tamē teneo hanc secūda p̄tē & moueor p̄ncipaliter ex. c. nostro de pe. & re. a cōtrario qd̄ argumētū ualidū ē ī iure c. cū aplica de his q; si. a prela. nota. Io. an. ī c. publicato de elec. i. q. i. si quis a symoniacis nā permittitur hic ī decretali n̄ra archiep̄o q; possit p̄ prouitiā suā cōcedere lras indulgentiarū ergo extra prouitiā uidetur sibi denegari c. nōne d̄ presūp. l. cū pretor. ff. de iudi. licet ad istud possit respōderi q; rō dubitādi in isto c. nō erat respectu loci s̄ resp̄cū p̄sone quia non subdito p̄nt cōcedi c. q. aut ī ti. n̄ro Sed erat dubitatio an āep̄s subditis suffraganiorū suōꝝ posset cōcedere qui licet quo ad quid dicantur subditi nō tamē simpliciter de offi. or. pastoralis de fo. cōpe. romana §. i. & ii. li. vi. & sic c. n̄m nō itēdit dispōere d̄ loco sed de p̄sonis ergo cōtrarius sensus nō facit Sed iste intellectus si subtiliter attēdat nō cōgruit c. n̄ro quia nec ī uerbis req̄rētis nec in pape respondentis q; repetit uerba req̄rētis fit aliqua mētio de p̄sonis sed de loco tm̄ ¶ Et nō est recedēdū a uerbis nec ab ipōꝝ p̄pria & naturali significatiōe xxii. q. i. hūane aures ff. de le. iii. l. nō aliā & maxie ubi v̄ba p̄nt h̄re sanū & p̄p̄riū itellectū ar. ff. d̄ aut̄. & arḡn. le. l. Plautius de spōsa. ex lris ¶ Que fuit ergo dubitatio in illa decretali nostra dico q; illa dubitatio habuit ortum a c. precedente ubi papa dedit formā s̄m q; ep̄i possunt concedere

indulgētias per suas dyocesēs ideo dubitauit an ne archiepūs ita posset p suam pūntiā indulgētias concedere et dubiū faciebat quia ipse nō est totius pūntie dominus īmediatus sed mediatus et papa repetēs qōz respondet q̄ tales l̄ras potest libere archiepūs per suam pūntiam concedere ergo bene resultat a cōtrario sensu q̄ non extra territorium ¶ Videamus ergo quod est principale dubium quēstiois an l̄re de quibus queritur sint concessē p̄sonis uel loco quia si sunt cōcessē p̄sonis uidentur potuisse cōcedi quia uidentur esse cōcessē intra & p̄sone subdite ¶ Si loco et tunc ex locū p̄prie iurisdicōis cōcedi nō possunt nec p̄sonis de ex locū respectu illius loci dic q̄ de eis indulgētis debent iudicari tāq̄ cōcessē sint loco principaliter et p̄ cōsequēs eas non posse cōcedi ī loco nō subdito ¶ Et cū tractamus de effcū rei cāz p̄ximā et nō remotā debemus attendere ff. de cōdi. ob. tur. ca. l. pe. nota. glo. de re. di. l. Si mulier de hōici. c. decetero de cōces. prebē. c. quia diuersitatem p̄ Inno. ī c. testimōiū de testi. ¶ Causa ergo p̄cipalis huius cōcessionis sicut si esset data ecclesie ista indulgētia diceret̄ fauor ecclesie nā fit honor ecclesie etiā dato q̄ redditibus habūd̄z ut ex frequentia populi honor āplior ecclesie tribuat̄ ¶ Hāc rōz reddit̄ exuagās Bonifatius antiq̄ alias incipit ātiquor̄ h̄z q̄ loq̄t̄ de basilica Petri et Pauli Cum ergo siue p̄pter utilitatē siue p̄pter honorē. pontif. hec l̄re sint cōcessē sibi debēt attribui et l̄re que cā mei scē sunt mee sūt l. pretor de ende. ī p̄ri. xi. q. i. te q̄ dē iuncta superscriptione et sic etiā uidemus q̄ l̄re īdulgētiaz p̄ ipsa loca īp̄trant̄ ut ex illis soluantur expēse facte ul̄ fiende pro ipsis locis necessarie et sic tendūt ad utilitatē bursalē ipōz̄ locoz̄ ergo sue sūt l. si. C. ad exhibē. et quod ibi nota ¶ Et si dicat̄ q̄ locus nō ē capax quia caret anima rationali ergo p̄sonis ītelliguntur cōcedi ¶ Dico licet persona habeat effectum indulgētie tamen hoc non infert cuius debeant esse uel cui dicantur concessē quia hic non tractatur cui proficiunt sed cui dantur et sufficit mihi q̄ locus est capax illius cause propter quam littere sunt concessē. s. illius elymosine que dantur siue illius honoris et dicit lex q̄ illud ad honorē ciuitatis reliquit̄ l. ciuitatibus ff. de le. i. Idē de illo q̄ p̄ lumīaribus uigēsio uel trigēsio legat̄ uel alias ītuitu diuini officii

legat licet cedat psonis tamē ob honorē cūltus diuini uel ecclie
dicit̄ relictū ecclie c. requisisti & c. ulti. de testa. multa alia silia
adduci possent ¶ Adde duo sicut enī p has lras indulgentiarū
fit remissio pene spūalis sic quandoq; p priuilegiū uel idulgentiā
hōis uel iuris fit remissio pene t̄p̄alis nā si qs deliquit et fugit ad
ecclesiam est imunis & tamē ecclesia nō est capax pene tēporalis
quia nō pōt fustigari suspēdi uel decapitari & tamē quia ē capax
honoris huius dicitur ecclesia gaudere imunitate huius ī rubro
& in nigro de imu. ecc. ¶ Item si cōceditur priuilegiū ecclie ut
clerici ecclie nō possunt excōmūncari dices tu q; hoc priuilegiū
non sit ecclie quia ecclesia nō pōt excōicari certe non quia est
capax huius honoris & ad eius honorē dat̄ principaliter licet ad
honorē & utilitatem clericorū accedat de priuilegio cū capella & c.
quoniā de v. sig. li. vi. ¶ Vide aliud simile pone q; princeps q; de
nouo fundat castrum uel uillā ut iducat hōies ad hitandū locū
cōcedat imūitatē ut cottidie fit ut nō soluūt collcās uel tributa tñ
illius loci dicitur priuilegiū ff. de censu. l. i. ita & ī casu nostro po-
stremo pbatur alia efficaci rōe priuilegium ē lex licet priuata &
spūalis iiii. di. priuilegia xxv. q. i. §. si. uersu cum ergo & dicit̄ a lege
cōi sicut genus a spē s; p legē couēz nō pōt quis locū nō subditū
īcludere ut l. cūctos pplōs C. de Sū. tri. in prin. & l. post liminiū
ff. de capti. post li. reuer. c. ut aiāy de cōsti. li. vi. ergo nec priuile-
giū t̄t cōsequētia q; a quo remouet̄ gēus & q̄libet eius spēs xiiii.
q. v. peale ff. de dōa. l. filius in fine unde dixit osti. ī Sū. de priuile.
§. cui q; ille potest priuilegiū concedere qui pōt legē condere &
ecōuerso Et hec est rō quare etiā p̄iceps ī fauore ecclie nō pōt
propria auctoritate priuilegiū cōcedere quia nō pōt supra eccliaz
legem condere xcvi. di. bene quidē c. ecclesia & c. q; in eccliaz
de cōlit. & ibi p Inno de reslit. integ. auditis ¶ Et p hec cōclud̄
lras tales non ualere in quatū alieno subdito uel loco cōferentur
& sic t̄lis potestas idulgētiarū uidet̄ p̄dere a iurisdictione cōtētiosa
nō uolūtaria ¶ Ad cōtraria formata respondet̄ ad primū cū d̄
q; cōcedere indulgētiā est de iurisdictione uolūtaria hoc est finī
ut dixi in p̄io obiecto ¶ Preterea c. q; aut̄ req̄rit in dādo indul-
gētiā q; ligare possit qui ē actus q; cōfertur ī iuitū & exercet̄ ī in

uoluntariū facit quod nota de iudi. c. i. etiā i penitētē q̄ pēitentiā
 iniunctam a sacerdote eo inuito tenetur eā adimplere ar. vi. di. 6
 pensand' palea est v. q. i. non oīs de pe. di. vi. circa mediū & talia
 de directo nō sunt uolūtarie iurisdiciōis ymo si sunt iurisdiciōis
 sūt potius cōtentiose ff. de v. ob l. inter stipulātem & in dicto c.
 i. de iudi nō obstat quod dicitur q̄ in his in q̄bus nō preiudicat
 epō pōt in aliena dyocesi quia hoc non est **V**erū quia ordinare
 laycū & maxime non subditum non uidetur actus preiudicialis
 epō nec est actus iurisdiciōis & tamē subditū suū i aliena dyo-
 cesi ordinare non pōt ix. q. iii. nullus primas vi. q. iii. scriptū de
 usupal. ex tuor' cle. q̄uis de fo. cōpeten. quia ut dictū ē ne dū iu-
 dicare uel ordinare est phibitum sed etiā quecūq̄ alia dispositio
 in aliena dyocesi maxime honorabilis ut in dictis iuribus. piter
 dicam q̄ indulgentias nō pōt concedere **N**on obstat q̄ dicitur
 iudex intra territoriū iudicat de rebus extra territoriū hoc iō q̄a
 ius in persona sibi est & in rebus propter psonā tamē non facit
 executiōz in rebus ymo p iudicem ubi sunt bōa de foro cōpet.
 postulasti cle. pastoralis de Re. iudic. Nō obstat q̄ dicatur q̄ idul-
 gentie sunt de foro pñiali quia indulgentia est duplex .s. spālis
 & generalis Nam cōceditur interdū uni tātum .s. penitenti qui
 confiteatur presbitero peccatū a quo idulgētia remissiōis cōcedit
 .i. sibi remittitur pena uel cōmutatur de perpetua in temporalē
 uel de uno seculo in alium & ista bene ē fori pñialis & nō cōpetit
 nisi sacerdotibus de. pe. di. i. multiplex & c. uerbū & c. ille rex et
 in c. nostro **E**t oīs alia indulgentia ē generalis que cōceditur
 ab episcopis & superioribus & hec est iurisdictionis sm cōmunē
 modū loquēdi uel dignitatis & hoc uoluit decretalis accidētibus
 de excess. prela. q̄ dicit manū extēdūt ad ea q̄ sūt epālis dignitatis
 Vnde nō sunt pprie ordinis quia si essent ordinis forte ita bene
 posset q̄libet epūs sicut papa q̄a talem & tātū ordinē habet epūs
 sicut papa quia talem & tātū ordinē habet unus epūs sicut alter
 xcii. di. legimus et nota xxi. di. Inno in glo. ii. **C**ōpetūt ergo
 ratione dignitatis uel auctoritatis et ideo quia maior ē auctritas
 in papa q̄ in epō quia ē in maiori dignitate xxi. di. in principio
 maior cōcedendi auctoritas est in eo q̄ in aliis **E**x hoc ifertur

ad uulgatam questionē de qua sermo erit fiendus in vii. q̄stioe
 an electus cōfirmatus & nō cōsecratus possit cōcedere largo tñ
 uilitato uocabulo dicimus eas iurisdic̄tiōis sp̄ualis ergo & si possit
 ubiq̄ fieri a suo p̄lato suo subdito absolutio sp̄tialis nō tñ gene-
 ralis nisi ī certo loco suo subdito ymo etiam interdū sp̄tialis nō
 possit fieri nisi in certo loco hinc est q̄ predicatorēs & minores
 deputati a suis dyocesanis ad audiēdū confessiōes non possunt
 audire nisi ī ciuitatibus eius dyocesis ubi deputati sūt de sepultu-
 dud. §. statumimus nō obstat quod dicitur de actu cōditionali q̄a
 illud ē ficiōne iuris que tamē non excedit casum suū ut nota l.
 di. c. ferrū & maxime quia ip̄a ficiō est cōtra ueritatē iō non h̄z
 locū in sp̄ualibus ymo semp ueritas debet attendi ¶ Et licet res
 iudicata pro ueritate hēat nō tamē in sp̄ualibus ut in c. tenor &
 in c. lator & in c. consanguinei de re. iudi. & c. fraternitatis de
 frigi. ¶ Soluit ex his q̄o an rector prochialis sacerdos. possit in-
 dulgētias cōcedere uidetur q̄ sic quia rōe cure & ordinis uident
 succōres aplōꝝ xxi di. in nouo xii. q. ii. uidentes ubi nota q̄ oēs
 fuerunt pari potestate p̄dicti xxiiii. q. i. loq̄t in principio ergo
 sicut Petro & p̄ cōsequēs papa ul' saltī ep̄i sicut & ip̄i p̄s biteri p̄nt
 ¶ Aduerte q̄ Inno in c. q̄ aut dicit aliquos uelle quēlibet sacerdotē
 posse indulgētias cōcedere Et aliud est l̄ras indulgētias cōcedere
 & hoc ē iurisdic̄tiōis ¶ Et aliud est in absolutiōe penitentis p̄ui-
 dere diuersos modos liberandi a penis quod ē officii sacerdotalis
 putat tamē Io. cal. in c. n̄o de pe. & remis. q̄ hoc nō possunt nisi
 ep̄i uel successores p̄ c. n̄m & c. precedēs in ti. n̄o & in c. indul-
 gētie de pe. & remis. li. vi. q̄a & si ipsi p̄s biteri rectorēs prochial
 rōe p̄s biterii sint successores aplōꝝ nō tamē ip̄i h̄nt dignitatē
 preeminētie quā habuit Petrus & post eū successores xxiiii. q. i.
 quodcūq̄ & c. cū beatissimis & c. sequenti illud ergo quod cōpe-
 tebat illis rōe ordinis p̄s biterii oībus cōpetebat Nam omnibus
 dictū fuit Mathei xviii. ¶ Amen amē dico uobis quodcunque
 ligaueritis sup̄ terrā erit ligatū & in celis hoc ergo isti sacerdotes
 prochiales possūt ut de sen. exco. a nobis cl. ii. f. ligare absolueŕ.
 p̄nāz īponēdo ut in c. n̄o & in c. cū exco. e. ti. de peni. & remis.
 quod tamen p̄cedit quādo manus eorū sunt solute xvi. q. i. cūctis

Alia aut̄ que cōpetūt ratiōe dignitatis nō possunt ut in c. accedētib⁹ de excels. prela. An aut̄ oēs aplī fuerūt ep̄i nota. lxxvi. di. c. ulti. Hinc est q̄ simplex sacerdos non pōt excōicare q̄a illud nō cōpetit ratiōe ordinis tm̄. ¶ De hoc inquiris de dyacono & subdyacono q̄ non est sacerdos an possit l̄ras indulgentiarū cōcedere. Dico q̄ non q̄a remissio peccatorū p̄cedit a pt̄ate clauū de pe. di. Lagite & c. multiplex & c. uerbū & c. i. de Sū. tri. sed inferior a sacerdote non habet clauēs ut in c. aqua de conse. ecc. uel alta.

¶ Confirmat hoc quia plenior sit remissio p̄ indulgētiās q̄ in foro p̄niali sed hāc non potest nisi sacerdos. ¶ Et achid. in c. romana e. ti. li. vi. uoluit q̄ solis ep̄is cōpetat ratiōe dignitatis. Hinc ē sm̄ eū q̄ electus & confirmatus hoc nō pōt de quo dicit̄ i vii. q. ubi allegabo dicta Osi. in c. accedētib⁹ de excels. prela. ¶ Sed dic q̄ dare indulgētiās cōpetit ratiōe dignitatis uel ratiōe iurisdictionis q̄ potest cōpetere etiā non sacerdotibus puta legatis non ep̄is uel electis cōfirmatis de elec. c. trāsmisam & hoc tenet Osi. in Sū. de pe. & remis. §. quis possit in fine & hoc approbat consuetudo sm̄ lo. cal. in c. n̄ro de pe. & remis. q̄ est optima legis interpretis.

¶ Ad contraria dic q̄ uerū est q̄ remissio peccatorū q̄ fit p̄ cōfessioz facta sacerdoti est fori p̄nialis. ¶ Sed remissio q̄ fit p̄ indulgētiās secus dicit tamen Osi. q̄ tutius est q̄ abstineant hii qui nō sunt sacerdotes. ¶ Est uera igit̄ hec conclusio q̄ dare l̄ras indulgentiarū est dignitatis uel iurisdictionis. Et dico iurisdictionis contentiose .s. & non uoluntarie ut nota. glo. iu. c. nostro de pe. & remis. quia iurisdictionis uoluntaria non h̄ certū territoriū uel certos subditos nisi in uolētes & non subditos uolēs eis gaudere non potest c. q̄ aut̄ e. ti. Et ne dū in foro contentioso requiritur suus iudex sed etiam in foro p̄niali ut in c. nostro .s. omis utriusq̄ sexus. quod forum est strictius q̄ contentiosum ut dicit lo. xvi. q. i. c. i. ubi nō efficitur q̄s de foro presbiteri uel ep̄i ratiōe delicti non est ergo de foro p̄niali concedere tales l̄ras ymo iurisdictionis c. accedētib⁹ preallegato nec cōpetit ratiōe ordinis ep̄alis patet q̄a ep̄us iu aliena dyocesi non potest concedere l̄ras indulgentiarū c. n̄ro de pe. & remis. & c. p̄cedēti & c. q̄ aut̄ et tamē si posset ratiōe ordinis diceremus contrarium nam etiam renūctians ep̄atui

habet ordinem ut in c. i. de eo qui renunc. episco. & hñs ordinē
 pōt alienū subditū ordinare quo ad caracterē non quo ad iuris-
 dictionē c. lūdoneñ. ix. q. ii. ¶ Et huiusmodi indulgentiis non
 imprimitur caracter & ideo non est par ratio ī indulgētia que ē
 in ordine non obstat decretalis nostra de pe. & re. quia archiepī
 nō habēt iurisdictionē ī terris suffraganeorū suorū nec in subditis
 eorū nisi in quantū exprimitur a iure c. pastoralis & c. Si duo de
 offi. or. ix. q. iii. conq̄stus & ibi nota ī sūma ergo possunt ī decre-
 tali nra qua papa cōcedit & nisi fuisset illa decretalis nō licuisset
 ppter preall. iura & c. nullus primas ix. q. iii. ubi nullus metro-
 politanus dyocesim ul' prochiā suam presumat exire & aliquē d'
 extra prochia iudicare uel aliquid agere absq̄ consilio sui iudicis
 & ibi īponit p̄ca si sine cōsilio epōrū p̄uitaliū aliqd attēptauerit
 agere ymo firmat lo. cal. in decretali nra in prima oppo. q̄ epī
 in suis dyocesibus suis subditis non possunt tales lras concedere
 nisi papa eis permitteret ¶ Nā iste indulgētie surgunt ex meritis
 xpī & totius ecclesie militantis ut ī. in sequentibus dicet & dixi
 etiam supra ¶ Est ergo talis thesaurus cōmunis toti ecclesie mili-
 tantis sed illud quod est cōmune nō potest dispēsari nisi per illū
 qui preest toti ecclesie militāti xii. q. i. §. ulti. c. ulti. & xxiii. q. viii.
 conuenior sed iste est solus papa ergo per solum papam uel eius
 pmissione per inferiorem hec fieri possunt & non aliter & ergo
 rite per ipsum inferioribus conceditur pmittitur & restringitur
 ut in decretali nostra et in c. cum ex eo in ti. nostro de pe. et re.
 ¶ Et fuit fauorabile hoc epīs concedi ut facilius absoluerentur
 peccatores a penis peccatorum et honestius fuit epīs cōicare hāc
 facultatē disponēdi de thesauro ecclesie q̄ papa habēs plenitudinē
 potestatis cōicare uoluit epīs et archiepīs qui sunt uocati ī partē
 sollicitudinis c. ad honorē de usu pal. et ideo ipsi soli appellantur
 fratres c. q̄ graui de tri. fal qui possunt in suos subditos tantum
 c. quod aut et c. nostro et c. precedente in. ti. nro de peni. et re.
 Et qa subditi suffraganeorū licet nō oibus tñ ī multis sūt subditi
 archiepōrū iō eis pmissū ē ī subditos suffraganeorū idulgētiās cō-
 cedere ut in decretali nra ¶ Nūc trāseo ad q̄rtā q̄stionē p̄cipalē
 an eq̄ p̄ bonos prelatos & per malos conferant tales idulgentie

Videt q̄ non quia dicit Aug. remissioꝝ peccatoꝝ avari non dāt que remissio p̄ oꝝ .i. colūbe gemitū dāt & ibi sequit non enim feneratoribus dicit dominus Si cui remiseritis peccata remittent̄ Si cui tenueritis tenebūtur i. q. i. remissionē de con di. iiii. quomō exaudiuit post p̄cipiū facit iii. q. viii. c. iudicet & c. in grauibus Et q̄ dicimus q̄ non sit iudex nisi sit in eo iustitia c. forus de v. sig. Ad idē qd̄ dixit dūs Malachie ii. maledicā benedictionibus uꝝis & loquit̄ de malis prelat̄is i. q. i. maledicam ¶ Preterea magis est dare indulgētiā q̄ recipere facit quia p̄cedit rōe auctoritatis iō pauci eā potestatem habent ¶ Ad predicta facit c. cū Marthe post p̄ci. de cele. mis. ibi beatus est dare q̄ accipe Sed ī mortali peccato cōstitutus illā nō sequit̄ ergo. Sed cōtrariū ē ueritas s̄m Osi. in Sū. e. ti. in pte qua ponit de indulgētiis in §. ii. & lo. cal. in decretali nostra .s. oīs utriusq̄ ¶ Malus enī prelat̄us pōt h̄re ptatē & iurisdic̄tioꝝ & q̄ diu tolleratur ab ecclesia in ofitio ualēt q̄ facit rōe iurisdic̄tiois & officii. sui nisi sit p̄scisi iii. q. vii. §. ulti & viii. q. iiii. c. nonne c. nihil de elec. Et infinita sunt iura q̄ p̄bāt sc̄ra & uirtutes eorū existere penes malos q̄ & si noceāt ip̄is malis cōferentibus & administrantibus tamē bonis suscipientibus uel circa quos administrāt̄ ualēt ut i. q. i. intra catholicā cū xiii. c. sequētibus & per c. per Ysayā xv. q. ulti. & c. si. doc. in c. uꝝa d̄ coho. cler̄ & mul. de quo p̄ Osi. in Sū. de tempo. ordi. §. & a quo uersu hec igit̄ sit fides tua & in Sū. de coha. cler̄ & mul. §. qd̄ sit notorium uersu ut aut̄ ¶ Unde cū iurisdic̄tio uel potestas maxie sacramētoꝝ non sit ex meritis cōferētis prelat̄us non remittit ex suis meritis sed ex meritis thesauri ecclesie cuius disp̄sationē h̄z unde nihil de suo cōfert ut expresse tenet Ray. in Sū. terciē ptis ad finē ī rubrica de pe. & re. & Osi. in hoc e. ti. i Sū. de idulgētiis §. ii. & oēs doctores hoc tenēt ¶ Ad cōtraria respōdet q̄ c. remissionē i. q. i. et c. quō et c. maledicā loquit̄ de p̄scisis uel hereticis uel tales non dāt p̄pter eorū merita s̄ uirtute castitatis ecclesie uel p̄ orationē quia facilius exaudit deus oꝝ boni q̄ mali sed bene dāt p̄ sc̄ra et eorū auctoritatē sic etiā dicēd̄ est de iudice. s. q̄ nō ē bonus iudex ex uite merito ¶ Ad argumētū illud dicas q̄ ē magis conferre q̄ recipere resp̄cū petētis s̄ non resp̄cū finis. s. consequēdi

utilitatē & p̄ predicta p̄t etiā respōderi multis aliis obiectis unde Origenes dixit potestas hec soli Petro cōcessa est & ymitatoribus eius ¶ Et Ambrosius iudicet de errore q̄ non habet qd̄ de se ip̄o cōdēpnat iiii. q. vii. iudicet Et Grego. i. ḡuibus peccatis q̄s p̄oitus dū suis premit̄ aliena nō doluit c. in ḡuibus e. cā & q̄stione patet solutio ex superioribus & p̄ bonū m̄st̄ fit remissio ex offitio & uite merito p̄ malū non & si nō ex uite merito quia illud in tali deficit fit tamen ex offitio q̄ diu ab ecclesia tollerā unde Math. xxiii. c. sup̄ cathedrā Moysi sedebūt scribe & pharizei qui dicunt facite q̄ nō faciunt & a dño dicitur in libro numeri ad Moysen & Aaron uos ponite nomē meū sup̄ filios israhel ego dominus benedicā eos ut gratia p̄ m̄st̄ ordinati transfundat̄ hōibus nec uolūtas sacerdotibus obesse nec p̄desse p̄t s̄ meritū benedictiōnū p̄scētis i. q. i. dictū ¶ Quāta erat q̄stio p̄cipalis an cōferēs indulgētiam illa posset uti uidetur q̄ non q̄a ut dixi indulgētias cōferre iurisdic̄tiōis est s̄ quis in se ip̄m iurisdic̄tiōz exercere nō p̄t ut iiii. q. iiii. c. i. l. fi. ff. d̄ arbi. & ff. ad trebel. l. ille a quo s̄. teme st̄m c. p̄ uestras de iure pa. & hac rōe hoc tenet spec. e. ti. v̄sū qd̄ si ip̄e remisit allegat C. ne quis in sua ca. l. i. & c. fi. de instit. Idē tenet uinc. s̄. e. c. cū ex eo sup̄ v̄sic. xl. dies ¶ Ad hoc facit si talis cōcedēs gauderet idulgētia seq̄ret̄ q̄ p̄ modico scō posset remittere penā omniū peccatorū & sic ip̄one peccaret qd̄ est absurdū ¶ Preterea par ius dominus uoluit esse ligādi & absolnēdi de pe. di. i. uerbū d̄ re. iur. c. i. s̄ q̄s nō p̄t se ligare ergo etiā nec absoluere & hoc uidetur placere lo an. in dcō c. cū ex eo & recitat beatum Thomā in q̄rto sniāz di. xx. q. iii. articulo v. tenere contrariū & placet Thome dicit enim q̄ indulgētia debet ex aliqua causa dari ad hoc ut p̄ indulgētia puocetur q̄s ad actū erogatiōis i utilitatē uel honorē ecclesie & ad honorē dei & cultū ut dicit c. cū ex eo i principio & s̄. i. e. ti q̄ aut̄ prelatus cui cōmissa est cura ecclesie cā utilitatis ppagāde nō habeat cāz ut seip̄m ad hoc puocet & ideo sibi cōcedere non possit quia si posset ip̄one peccaret non tollit̄ quo minus possit uti indulgentia tam ip̄e q̄ alius uel alii quibus indulgentia conceditur nec obstat s̄m eū q̄ tales cōcedere iurisdic̄tionis est & nullus iurisdic̄tione p̄t uti in seip̄m quia illud

uerum sicut beatum Thomam de actu iurisdictionis ¶ Sed de his que
 auctoritate iurisdictionis dantur aliis potest prelati uti tam in temporalibus quam in
 spiritualibus datur simile sicut sacerdos utitur eucaristia que aliis dispensatur
 ita et episcopus potest sibi accipere suffragia ecclesie que aliis dispensatur quorum
 effectus immediatus est remissio pene de temporalibus aliud exemplum
 quis uidet et operatur propter lumen per alios accessum ¶ Addo aliud
 exemplum de sigillo que est iurisdictionis cle. statutum de elec. et habens illud
 et portans precipat de fructibus illius ¶ Per hec responderetur ad
 contraria que indulgentia non est remissio pene pro modo sine sed pro
 modo dispensationis que quis potest facere sibi ipse ¶ Et per supradicta
 respondetur ad id que quis non potest seipsum excommunicare facit ad predicta
 opinio archid. que pluribus placet. scilicet episcopi et contrahentes ligari sine
 excois lata per statutum suum ut ipse nota. in c. ii de constit. li. vi. que opinio
 placuit Petro de bella. pratica ut nota. C. de sacramento. scilicet ecc. autem
 quebuscumque eo quia statuendo gerit personam publicam sed delinquendo
 priuata ¶ Sed tenendo opinio contraria que placuit Io. an. in regula cui
 licet in merc. de re. iur. li. vi. in. i. que. et Io. cal. i. c. de raptu. ubi
 etiam per Io. an. de quo in c. i. iii. q. vi. ubi de hoc in glo. ii. et per Io.
 cal. et Gal. in decretali nostra. scilicet ois utriusque de pe. et remis. que opinio
 uidetur uerior per nota. in c. si inimicus lxxx. di. de sen. exco. nulli
 Attamen adhuc puto predicta procedere ut tenet Io. cal. in dicta
 decretali nostra que statutum habet effectum suum totum ex potestate iuris-
 dictionis episcopi ¶ Sed remissio pene que fit per indulgentias habet efficaciam
 et surgit ex thesauro meritorum christi et sanctorum ut sepius dictum est
 unde ut uoluit Thomas non est in potestate episcopi nisi ut in dispen-
 satore quia dispensatione generaliter facta ipsa ea utitur ut pars
 multitudinis ¶ Sed ligare per statutum est ex potestate iurisdictionis
 existente in exercete iurisdictionem sed contra hoc multum facit
 quia non isti subditi concedentis indulgentiam gaudent scilicet. e. c. que autem
 ipse autem qui non est subditus non gaudet ergo. Io. cal. in de-
 cretali nostra que hic uellet doceri quoniam ex hac ratione multum dubitat
 sed duplex potest dari fuga sicut ipsum ¶ Una quia satis est ad hoc
 ut quis gaudeat indulgentia que negetur non subditus sed ut episcopus
 gaudeat sua indulgentia negatur non subditus ymo subditus est
 et pro hoc facit Sumarius Io. an. in preallegata decretali que autem

¶ Alia solutio sit q̄ tāq̄ minister facit indulgētias & tāq̄ subditus
 p̄cipat indulgētias sicut dicit lex q̄ cōsul uel preses filius fami-
 lias apud semetipsum emancipari pōt & in adoptionē dari sicut
 & magistratus auctorizat p̄p̄rii filii emācipationem & adoptioz
 quia his casibus auctorizat ut cōsul uel preses uel ut magistratus
 sed emancipat ul̄ ī adoptionē datur ut ip̄e ita legitur ff. de adop.
 l. Si consul & l. se. **¶** Sexta fuit questio nūq̄d sacerdos possit cō-
 mutare p̄nāz alicuius penitētis Osi. in Sū. de pe. & remis. §. an
 sacerdos dūmō subditus sit & ex cā hoc facere debet & discrete
 lxxxi di. presbiter **¶** Excipe tamē simplices sacerdotes qui non
 possunt uti tali discretiōe de quo p̄ ipsum Osi. in Sū. de uoto in
 §. qualiter & cuius auctoritate & in §. utz & p̄ q̄ excipe etiā casus
 ad ep̄m p̄tinentes quos enumerat Osi. in Sū. §. cōfitēd̄ Primus
 in solēpni p̄nā imponenda de quo se remittit ad Sū. e. ti. i. §. utz
 p̄nā sub §. his prelibatis **¶** Secundus in exercitatis in casibus in
 quibus absoluerē pōt de quo se remittit ad Sū. de sen. exco. §. q̄s
 possit excōicare glo. in uerbo reseruātur in c. ii. e. ti. li. vi de pe.
 & re. **¶** Tertio in irregularitate ecclesie si intelligimns istū casum
 de irregularitate ecclesie ut q̄a poluta tūc pōt Si de irregularitate
 circa personā tunc secus ut idē Osi. nota. in Sū. de disp̄. §. quis
 possit dispensare uersu in quibus aut̄ & sequētibus ubi late pōit
 casus in quibus papa possit uel non possit dispensare & in q̄bus
 pōt uel nō pōt ep̄s & maxie de irregularitate **¶** Quartus ī in-
 cendio ut xxiii. q. si siquis **¶** Quintus in crimine publico ut in
 blasphemate. s. de maledi. c. statuimus **¶** Sextus in uoto de uoto
 c. i. & in Sū. de uoto. §. utz **¶** Septimus si ip̄e ep̄s cōfessionē au-
 diuit d̄ aliquo peccato xxi. di. inferior **¶** Octauus si sit cōsuetudo
 in aliquo ep̄atu q̄ ep̄s circa peccata audiat uel si sibi retinuerit
 certos casus sicut de parētibus qui filios opprimūt de homicidis
 de sacrilegis de falsariis uel uiolatoribus ecclesiarū imūitatis ac
 libertatis ecclesiastice de sortile. ne uitio contra naturā & maxie
 cū brutis de incestu & maxime de corruptiōe sc̄imonialium de
 ablatōz siue sublatōz al. subtractōz uel aliter male acquisitōz
 restitutionibus de piurio de clandestine cōtrahētibus & de aliis
 enormibus q̄ cōsuetudo generalis & sp̄alis ep̄is reseruat ī quibus

etiam episcopi aliquoties mittunt peccatores ad sedem apostolicam propter enormitatem ipsorum & aliquoties ad terrorem sicut sunt aliqui casus qui non ad sacerdotem inferiorem sed superiorem pertinent Et ideo deum est leproso qui fuit mundatus a domino Mathei. viii. ostende te sacerdotibus. scilicet in casibus suis inferioribus & in casibus suis superioribus referendo singula singulis uide hec per Osti. in Summa de peccato & re. in §. cui confitendum. uersu nec in hoc requiro licentiam episcopi uide. glo. in c. ii. de peccato & re. li. vi. que enumerat predictos casus reseruatos ¶ Et de matrimonio contracto contra interdictum ecclesie penitus impositio est episcopo reseruata c. i. & ulti. de ma. contract. contra interdic. ecc. & solent episcopi reseruari penitus omnium enormium criminum sicut oppressionis filiorum ex proposito uel casu cuiuscumque homicidii falsi testimonii falsi instrumenti uide de istis per Ray. in Summa e. ti. §. Item nunquam prochialis & per Guilhelmum satis in reportorio e. ti. §. sequitur uidere & per lo. mona. in cle. dudum de sepult. in v. per huiusmodi in uerbo glose hoc interdicitur ¶ Quid si episcopus commisit generaliter unius uices suas quo ad penitus iniungendas nunquid tamen huius potestate in his casibus specialibus Ray. scripsit quod non quia in generali mandato non ueniunt tamen nisi exprimat ar. ff. de procur. l. mandato. generali & l. procur. tutorum Sed contra ff. de pigno l. Paulus in responsio §. si & de procur. petito ¶ Tene primam partem prius introducta per Ray. ar. de offi. archid. c. i. & c. significasti & hodie expeditum est in c. ii. e. ti. de peccato & re. li. vi. fi. c. qui generaliter de procur. li. vi. Sed nec debet episcopus committere nisi tali qui discretus & prouidus est & qui nouerit circumstantias personarum peccantium & maxime quo ad dispensationes absolutiones & restitutiones male acquisitorum faciendas ut dixi perne §. in questione quibus & qualiter facit in ar. c. fi. de transac. & de offi. dele. qm & per Osti. in Summa de peccato & re. §. cui confitendum uersu quod si episcopus ¶ Sed quod de officiali episcopi Osti. in ti. preall. uersu quid de officiali episcopi dicit quod in illis penitentis in iungendis potestate non habet sed in contentiosis tamen ¶ In his enim unum & idem est consistorium episcopi & uicarii quod de re dicitur uno ad alium non potest appellari de appel. c. romana li. vi. & de hoc plene & per eundem Osti. in Summa de offi. uica. §. quod sit uicarius uersu quid de officialibus & sequentibus & hoc est uerum si in ipso nisi appareat quod sibi remittere uoluerit puta quia hoc expressit uel de licentia sui superioris reliquit alium episcopum suum uicarium generale

ad aliq̄ remotā se trāfferēs regiōz tūc enī talis uicarius oīa sicut
 is qui ipm̄ cōstituit si presens esset pōt expedire ut tamē scias q̄ si
 nō est sacerdos debet hoc alii delegare s̄m Osi. ar. c. aqua de cō.
 ecc. uel alta de offi. lega c. excōicatis ad finē de pcur c. petitio ar.
 l. i. ff. de offi. eius cui man. est iuris ¶ Sed quia dixi s̄. in hac sexta
 q̄stioe principali de cōmutatiōe p̄nē ipsius p̄tētis q̄ cōmutatio
 h̄z uim & naturā dispēsatiōis & p̄pter hoc Osi in Sū. de dispē-
 sationibus posuit tractatū de dispēsationibus post tractatum de
 penitētis & remissionibus ubi ponit qd sit dispēsatio quot sunt
 spēs dispēsationū quis possit dispēsare qualiter sit fatiēda dispē-
 satio Et quis sit effectus dispēsatiōis de quibus oībus remitto me
 ad tractatum Osi. in Sū. de dispēsationibus qm̄ hic tractamus
 p̄ncipaliter de remissionibus q̄ fiūt p̄pter indulgētias p̄ueniētes
 ex sacratissimo thesauro meritorū passionis xp̄i & scōz recōdito
 in archiuo ecclesie militātis Cuius clauēs habet ille q̄ est uicarius
 yhu x̄pi & illi quibus p̄ eūdē potestas data est ap̄ariēdi Et ideo
 ¶ Septimo queritur quis possit facere indulgētias siue illas cōcedere
 Osi. in Sū in titulo de remissionibus in §. quis potest facere re-
 missiones dicit q̄ duplex est. s̄. priuata & generalis Priuate sunt
 que fiunt in confessionibus illis quibus & super quibus sacerdos
 habet curā uel de licentia illius qui super peccatorem habet ptātē
 c. omnis in titulo nostro de peni. & remis. ¶ Generales autem &
 solemnes que fiunt in predicationibus & per l̄ras in edificādis
 uel reedificandis repandis ecclesiis hospitalibus pontibus & aliis
 piis locis & casus isti sunt ita episcopali potestati annexi q̄ ab in-
 ferioribus fieri non possunt etiam si abbates sunt de exceſ. prela.
 accedentibus episcopi aut per suam dyocesim et archiepiscopi p̄
 p̄uinciam facere p̄nt c. cum ex eo dūmō non excedāt statutum
 numerū dierū de quo in dicto c. cū ex eo cū si ubi decernitur ut cū
 dedicat basilica nō extendat indulgētia ultra ānū in ipā scilicet
 dedicatiōe in anniuersario dedicatiōis tempore xl. dies de iūctis
 p̄nīs indulta remissio non excedit qd̄ obseruādū ē siue ab uno
 siue a pluribus ecclesia siue basilica dediceretur ep̄s q̄si dicat et si
 centū sint ep̄i nolumus tm̄ q̄ quilibet det ānū sed oēs simul unū
 annum dent tm̄ diuident sicut placet eis ut hoc casu posset unus

centū dies dare sicut oēs simul ¶ Sed si quilibet daret unū annum uel quilibet xl. dies ī una predicatione ut cottidie fit dicit Osi. ubi s. q. hoc est cōtra mētem cōcilii generalis quod artat epōs ut per huiusmodi remissionē indiscretas & supfluas cōtingat cōtēpni clauēs ecclesie & satisfactiōne pñe eneruari ī c. cū ex eo ī §. ad hoc q. a p. indiscretas indulgētias nō fit remissio & q. cōtra legē fit non uallet x. di. uides ¶ Vel dicamus dicit Osi. indulgētias ualere quo ad preterita quia multa fieri non deberent q. tamē facta tenēt de iureiur. q. admodū & ne cōtingat populū decipi prelati tamen qui hoc fecerūt agāt pñiaz & ipostex caueāt ne excedāt ar. c. aqua de eōse. ecc. uel. alta ¶ Sed ī lris cōcessis huiusmodi indulgētie xl. dieꝝ numerꝝ non excedāt dicto c. cū ex eo ī fine die q. intra numerꝝ tenēt & nō ultra in c. cū ex eo iūcta glo. preall. & in c. si e. ti. li. vi. ubi etiā in glo. & dato q. quilibet epūs cōcurrēs ad dedicatiōꝝ concedat p se añū indulgētiarꝝ qñ añū concedere pñt uel xl. dies qñ xl. dies cōcedere pñt quilibet subditus salti hēbit añū sui epī qñdo ibi sūt subditi omniū epōꝝ uel quilibet hēbit xl. dies sui epī quādo pōt quilibet solū xl. dies concedere sm Inno in dicto c. cū ex eo & Bu. & hoc si ex pte oīm epōꝝ simul pñuciet putāt tñ q. si archiepūs simul cōueniat cū epīs & uterq. dat añū subditi epī hēbūt byenniū ¶ Prouitiales autē alii hēbūt tñ añū Osi. autē tāgit hāc qōꝝ in §. quis possit uersu quid ergo in ti. nro de pe. & remis. & arguit q. si archiepūs cōcedit xl. dies & epūs dyocesanus xl. dies ex eadē causa & eodem loco si in dyocesi suffraganei leguntur huiusmodi lre dans elymosinā ex illa causa subditus metropolitāi uel epī hēbit lxxx. dies si elymosina fiet optentu indulgentie utriusq. q. a neuter excedit ut ī c. cū ex eo in ti. nro ī fi. & c. pñt.

¶ Alii dicūt q. circa añū restrigit pñs nō circa xl. dies qñsi dicat si plures sūt epī plura q. trigenaria pñt cōcedi dūmō siml cōiūcta non excedāt añū & sic possunt cōcedere pluries xl. dies nō aut plures annos s. solū unicū añū & sm istos ista vba q. hēnt in c. cū ex eo ibi siue ab uno siue a pluribus precedētia tñ determināt & non sequentia ad hoc de appel. so. requiritur & c. inquisitiōi

¶ Sed dicit Osi. q. certe illa vba de añō et de xl. diebus ī dcō c. cū ex eo cōtingūt se ī eodē articulo et vba de utroq. loquūt ergo p dca

regula & precedentia & sequētia determinat ut probat decretalis inq̄sitioni allegata. ¶ Alii itelligūt dictā regulā q̄ siue unus siue plures sunt ep̄i nullus eorū debet excedere p̄ se numerū s̄ tñ q̄libet ipsorum concedere p̄t & hūc intellc̄m s̄m Osi. interpretata est cōsuetudo que est optiā iur̄ interpres de cōsue. cū dilectus & p̄ hac interpretatiōe facit quia non p̄dest indulgētia nisi subditis ī c. q̄ aut̄ e. ti. & sic diuersi subditi diuersorū ep̄orū annū tm̄ ul̄ xl. dies tātū reportabūt & nō ultra. nisi unus diuis subsit ul̄ licētiā habeat a suo iudice in talibus tamē dicit Osi. tutius esse prelati restringere q̄ relaxare. ¶ Hanc ptātē unde caueat metropolitanus ne excedat in talibus statutū cōcilii generalis nec regulā ledat ibi positā. ¶ Item sequeretur s̄m Bu. in c. cū ex eo. in fi. q̄ si oēs ep̄i p̄uincie cōueniant ad illā cōsecratiōz quilibet daret annū & cōp̄uinciales haberēt biennū & subditi archiep̄i haberēt ānū quod ē cōtra uerba & mētem cōcilii generalis & c. ulti. e. ti. li. vi. ¶ Nunc pp̄tius ad q̄oz n̄āz principalem reuertēdo ep̄i igit̄ soli & nō inferiores idulgētiās cōcedere possunt idulgētiās generales dūmō non excedāt ptātē a cōcilio sibi traditā. ¶ Sed quero q̄d de electo ī ep̄m cōfirmato & nōdū cōsecrato an possit cōcedere idulgētiās archid̄. posuit in c. romana e. ti. li. vi. Osi. uero & Io. an. post eū & moderni in c. accedētibus de exces. prela. & idē Osi. ī Sū. in ti. de remissionibus in q̄. quis possit facere indulgētia & Io. cal ī decretali n̄ā e. ti. de pe. & remis. & maxie p̄cedit q̄ q̄ ep̄s nō est presbiter & arguūt aliq̄ q̄ sic q̄a hoc cōcedere ē iurisdictionis c. q̄ aut̄ e. ti. ¶ Sed cōfirmatus recipit ī cōfirmatiōe iurisdictionis uel iurisdictionalia de elec. c. trāsmisam. ¶ In contrariū facit q̄a uidētur ep̄alis dignitatis ut hic & sic. ordinis q̄a p̄cedūt ex ptāte clauium & per eas penitentie eneruantur siue satisfactio p̄nialis eneruatur in c. cū ex eo e. ti. cū talia non imprimātur nisi de cōsecratiōe. i. p̄pter cōsecratiōē Osi. cōcludit ī dcō c. accedētibus q̄ electus cōfirmatus nō cōsecratus maxie nō psbiter non p̄t t̄lēs l̄ās cōcedere sic nec ep̄s q̄ renūtiavit ep̄atui q̄a caret iurisdictione de or. ab ep̄. qui reuūc. ep̄. c. i. q̄a p̄ t̄lēs idulgētiās eneruāt satisfactio p̄nial̄ ut dixi & eneruare p̄det ab ordie igit̄. ¶ Dicit t̄m q̄ ē mixtū q̄a p̄ti accedit ad ordines & p̄tim ad iurisdictionē

fatetur tamē q̄ consuetudo habet q̄ electi cōfirmati nō p̄s biteri
 tlēs l̄ras concedūt q̄ q̄liter faciant dicit se non uidere igitur talis
 cōsuetudo est irrationabilis quia fori p̄nialis & sic sacerdotalis ē
 īdulgētias dare p̄ quas p̄nīe relaxantur hāc op̄ioz sequitur Frā.
 v̄cellensis in c. at si clerici de iudi. ¶ Plus dicit etiā si sit pres biter
 non pōt & mouetur quia hoc est ordinis ep̄alis non simpliciter
 sacerdotalis ut in dicto c. accedētibus facit s̄m ip̄m quia ī oī loco
 ubi canones de hoc loquūt cōceditur semp p̄ papā ep̄is ista pt̄as s̄
 ep̄s dīr cōsecratus c. i. de relig. domi. cū ibi nota. p̄ glo. ¶ Pre-
 terea licet pres biteri possint indulgētias cōcedere tamē ex eo q̄
 est electus ī ep̄m & confirmatus non pōt id qd̄ poterat ut pres-
 biter ar. s̄. de elec. q̄ sicut ubi electus ī archiep̄m non pōt ea que
 poterēt āte ut ep̄s ¶ Et sic remanet ī effcū q̄ electus cōfirmatus
 nō consecratus nō pōt īdulgētias cōcedere Idē nota. Osi. ī Sū.
 de remissionibus §. q̄s possit v̄su S3 nūqd̄ electus & arguit q̄ nō
 Et postea cōcludit q̄ est ep̄alis dignitatis. i. iurisdictionis nō ep̄alis
 ordinis & sic electus & cōfirmatus tales īdulgētias cōcedere pōt
 d̄ elec. trāsmittā & sic cōsuetudo appbat s̄m Osi. ī Sū. ubi s̄. q̄a
 talis iurisdictionis h3 & potest soluere & ligare & has remissiones
 facere ex quo suus pprius index est e. ti. cū aut̄ tutius ē s̄m Osi.
 ubi s̄. q̄ absteat & maxie si sacerdos nō sit q̄a tal̄ nō uidet h̄re
 pt̄atē clauū quo ad penitētias īiūgēdas uel earū relaxationi s̄ soli
 pres biteri tm̄ ut de sū. tri. c. i. ī fi. lo. an. in c. accedētibus remāet
 q̄ ep̄s possit v̄tute ord̄is sacerdotalis iūcta pt̄ate iurisdictionali
 ep̄ali & sic q̄ habeat subditos & q̄ regula c. q̄ sicut de elec. non
 semp̄ p̄cedit nec sp̄ uera ē s̄ tm̄ restrigēda ē ad casū de quo loq̄t
 .s̄. ad electionē in archiep̄m qui non recipit palliū ¶ Et pallium
 tradit plenitudinē pt̄atis Sed electus in ep̄m b̄e pōt ea q̄ poterat
 ut pres biter alias sequeretur q̄ si electus in ep̄m celebraret non
 cōficeret sc̄m qd̄ ē absurdū & ideo dicit lo. an. q̄ tenet cōcessio
 indulgētie uirtute ordinis pres biteralis iūcta potestate iurisdic-
 tionali Bu. in c. accedētibus dicit tenēdū quod placet supposito
 tamen q̄ non possit episcopus electus & confirmatus & non
 cōsecratus & nō sacerdos poterit alteri episcopo cōmittere sicut
 dat licentiam ordinādi de elec. c. suffraganeis de abbate habente

ex privilegio ut possit exercere & portare insignia pontificalis dignitatis sic sicut Bu. in dicto c. accedentibus quod non potest huiusmodi indulgentias concedere quia licet habeat ex privilegio portandi talia insignia nihil tamen habet pontificalis ordinis c. ad apostolicam super glo. ii. d. privileg. i. vi. Et per hoc videtur Bu. sentire quod potestas istarum indulgentiarum pendet ab ordine pontificali sed ordo pontificalis fitur in consecratione ergo electus confirmatus non consecratus hoc non potest Gas. de cal. in decretali nostra dicit quod dominus & pater suus Io. de cal. in c. at si clerici de iudic. tenet cum Thoma in quarto sententiarum xx di. q. iii. articulo iii. q. dicit quod effectus clavis iurisdictionis & remissio que fit per indulgentias concessas non pertinet ad dispensationem sanctorum sed ad dispensationem bonorum ecclesie & ideo episcopi etiam non sacerdotes vel legati etiam non sacerdotes has indulgentias facere possunt sicut Thoma. in no. e. di. i. q. iii. articulo ii. ubi dicit Thoma. quod potestas concedendi indulgentias sequitur iurisdictionem & quia diaconi & alii qui non sunt sacerdotes possunt habere iurisdictionem sibi commissam sicut legati vel ordinaria sicut electi ideo possunt indulgentias concedere licet non sint sacerdotes quibus non possunt absolvi in foro penitentiali quia illud est ordinis indulgentias autem concedere pertinet ad clavem iurisdictionis non ad clavem ordinis & ex his teneo hanc partem quod electus confirmatus non consecratus huiusmodi litteras poterit concedere ad hoc facit quod dicitur de absolute facta ab excommunicatione que fit in foro penitentiali quam non potest facere non sacerdos absolute vero facere potest in foro contentioso quia ista non requirit sacerdotem sicut nota. in c. a nobis cl. ii. de sen. exco. & p. Osti. in c. canonica de sen. exco. Bu. in c. qum de ui. & ho. cler. ¶ Ex his possunt decidi multa an non sacerdoti potest committi ut concedat huiusmodi indulgentias & videtur sicut Io. cal. & Gas. in decretali nostra quod sic ex quo non est ordinis alias non possit de co. ecc. vel alta. c. aq. Debet tamen dicere quod nudum ministerium est sibi concessum ex parte talis episcopi ideo ex parte eius enuntio vel publico vobis indulgentiam xl. dierum & tunc est quasi pica vel canale lapideum i. q. i. si fuerit vel verius executor vel denunciator de elec. venerabilem versus objectionem ¶ Ex his inferitur quid dicitur capitulo uacante sede si dicimus has indulgentias procedere ex potestate clavis ordinis clarum est tunc quod non potest ¶ Si a clavis iurisdictionis videtur quod possit Io. an. tamen in c. accedentibus de exces. pla. i. fi.

glo. sue uidetur tenere q̄ nō possit & archid. in c. romana e. ti. d. p. & remis. li. vi. fatef tamē q̄ q̄ dā seruāt cōtrariū ar. p. & cōtra pōt induci de eo q̄ nota. in cle. i. de hereticis in glo. hec lra nam etiā nō oīa q̄ sunt iurisdicōis trāseunt ī caplm̄ uacāte sede sicut est deponere abbatē uel clericū ut nota lxxix. di. nullus epūs qd̄ placet. Paulo q̄ pōit opīōz archid. ī cle. i. de hereti & lapo & dñico d. sc̄to geni. ī c. statuimus de ma. & obe. li. vi. facit lv. di. ī capite & placet lo. cal. ī decretali nra de pe. & re. & Bu. post. lo. an. ī c. accedentibus de excef. prela & hoc puto uerum quia nō reperitur iure cautū ii. q. v. cōsuluiſti nā thesaur. ecclesie nō pōt dispēsare nisi is cui a iure repitur pmissum ut dixi s̄. in multis locis ¶ Ex hoc uidet̄ sup̄fluū querere quod dixi s̄. an uicarius uel officialis ep̄i etiā principalis uel generalis ī spūalibus & t̄palibus uel ī spūalibus tm̄ has lras cōcedere possit & dico & dixi. q̄ nō ar. de offi. uica. c. cū ī generali li. v. & ea q̄ sūt sp̄etiali nota digna nō uēiūt ī dispositiōe generali ff. de iur. l. apud Labeonē §. hoc edc̄m ¶ Idē putat lo. cal. & Gas. in decretali nra etiā si aliq̄ possit que req̄rant sp̄etiale mādatum etiā secuta clausula generali ar. eorum q̄ nota de peur. c. ulti. in glo. sed uūqd̄ ad predicta li. vi. & qd̄ nota de prebē. c. ii. e. li. in glo. ii. cū suis remissionibus in cle. fi. de pecu. Ex his infertur quid de legato an possit cōcedere huiusmodi indulgētiā & quot diez ¶ Et uidetur q̄ nō q̄a hoc non ē expressū iure ergo. ii. q. v. consuluiſti glosator noster & Osi. & oēs tenēt q̄ potest quia potest statuta p̄petua facere de offi. lega. c. ulti. ad idem potest allegari de v. sig. ex pte & c. sup̄ quibusdam ī §. fi. & licet ista non multū concludant tamē hoc puto uerū quia maius īperiū hz ceteris & sup̄ ceteros de elec. si abbatē li. vi. & indulgētiā cōcedere cōpetit ratiōe iurisdicōis ut dc̄m est ergo. hoc uoluit glo. ī c. fi. de offi. le. & lau. in c. i. e. ti. & Inno. in c. q̄ trāssationē e. ti. & hoc tenet spec. in ti. de legato §. sup̄est in iii. colūpna v̄su pōt etiā indulgētiā & in v̄su sequēti dicit tamē q̄ p̄pter reuerētiā concilii in hoc se debet legatus aliis prelati conformare q̄si uelit q̄ iure legationis non possit uisi xl. dierū dare indulgētiā & hoc tutum est tenere ¶ Sed dubitari posset si legatus cōcedit simul ul̄ sepati cū ep̄o xl. dies an erunt alii ab aliis quos cōcedit episcopus

puto q̄ legatus poterit xl. dies cōcedere ultra illos xl. dies ep̄i uel
 archiep̄i q̄a ip̄e facit auctoritate pape & sedis ap̄lica illud dicitur
 facere ī his in q̄bus legatus h̄z auctoritatē de offi. lega. c. q̄ trāslatiōe
 de sen. exco. c. nuper & ī decretali n̄ra ī ti. n̄ro de pe. & re.
 Et spec. in ti. de legato. §. nūc ostendendū v̄. legatus Sed ita ē q̄
 si papa cōcederet xl. dies alii essent ab illis quos concederet ep̄us
 siue archiep̄us ergo similiter & in illis quos cōcederet lagatus di-
 cēdū est ¶ Ex his infertur qd̄ de inferioribus prelatis an possint
 saltem de cōsuetudine cōcedere has l̄ras indulgētiarū dubiū facit
 quia cōsuetudo dat iurisdic̄tiōz ix. q. iiii. cōquestus de offi. or. c.
 irrefragabili & c. duo simul & de offi. archipref. c. i. quod nota ī
 c. cū cōtingat de foro cōpet. & sp̄cialiter facit c. accedētibus cum
 glo. sua de excel. prela in fi. ¶ In cōtrariū facit q̄a cōcessio taliū
 l̄rarū uidet̄ q̄si mex̄ ip̄erū quod nō pōt̄ prescriptiōe acquiri s̄ t̄m̄
 a lege ff. a iuris. o. iudi. l. i. de quo p̄ Cy. C. de emācipat. l. i. ¶ Cō-
 trarium uidet̄ placere lo. an. & gascal. ī preall. c. cū cōtingat sup̄
 v̄bo iurisdic̄tiōe s̄m op̄iōz q̄ habet q̄ cōsuetudo pōt̄ dare prelato
 iurisdic̄tiōz excōicādi quod uidet̄ cōir̄ approbari eadē rōe dicēd̄
 de indulgētiis & de cōcessiōe harū l̄rarū indulgētiarū ad idē quod
 nota. Offi. in c. cōquerēte de offi. or. de cōsuetudine que esset in
 fo. p̄niali. s̄. q̄ abbas uel prelatus posset cōfessiōes audire & dicit
 q̄ cōsuetudo excusat ¶ Sed cōtrariū uidet̄ quia talis cōsuetudo
 carere uidetur rōe s̄m lo. cal. quia per eam uidet̄ disrūpi neruus
 ecclesie de cōsue. c. cū inter ¶ Itē hoc cōpedit ep̄o igit̄ nō alteri
 inferiori de offi. ordi. c. qm̄ in plerisq̄ ¶ Itē s̄m Inno & offi. ī c.
 cū cōtingat id qd̄ d̄r̄ cōsuetudinē dare iurisdic̄tiōz itelligēd̄ ē de
 modica iurisdic̄tiōe nō enī posset cōsuetudo cōcedere īferioribz
 prelatis iurisdic̄tiōz deponēdi clericos & allegāt de elec. trāsmis̄ā
 de cōsue. q̄nto nec obstat qd̄ d̄m̄ ē q̄ cōsue. pōt̄ dare pt̄tē excōi-
 cādi q̄a etiā illo cōcesso s̄m lo. cal. aliud ē ī excōicatiōe q̄ pōt̄ cō-
 petere īferioribz iur̄ & hōis p̄missiōe sed hoc nō ē hōis īferioris a
 papa expresso uel tacito cōsensu q̄re possit dist̄igui īter prelatum
 h̄ntē iurisdic̄tiōz ep̄alē uel q̄si & iste pōt̄ prescribere ar. nota. ī cle.
 i. d̄ re ecc. nō alien̄. & prelatū nō h̄ntē iurisdic̄tiōz ep̄alē uel q̄si &
 iste nō possit p̄scribere p̄mū t̄m̄ puto uerius q̄ nō possit p̄scribi

¶ Nūquid autem si iste lre indulgentiarū excedant statutū concilii ualeant saltem usq̄ ad debitum numerū glo. in c. cum ex eo i ti. nostro hoc ponit ad hoc facit illa questio an sententia pro parte ualeat & pro pte non de qua ii. q. vi. c. si quis ex pluribus c. placet de cōv. coniuga c. raynutius & raynaldus de testa. ¶ Et de iudice qui poterat pronūctiare sup x. tantū & pnūctiauit super xx. an saltem in x teneat ii. q. vi. c. certa de re. iur. ea que fiunt a iudice & i spec. de snie prolari §. iuxta uersu Item est nulla rōe q̄ntitatis Et de debente habere procuratiōz ad certū numerū & excedit an intra numerum debeat ut in c. cū ad quorūdam de exces. prela. glo. in c. i. xi. q. iii. ¶ Itē de sentētia arbitrii de arbi. c. cū tpe & ibi nota. Item de donationibus ut nota. xii. q. ii. si quos de suis xvi. q. ult. q̄sti. de prebē. dilectus cl i. de donat. c. aplice ¶ In q̄oe tñ proposita pōt quis uidere argumenta pro & cōtra in regula utile li. vi. glo. formauit hanc questioz in c. ulti. e. ti. de pe. & remi

¶ Et uidetur uelle q̄ saltem teneatur usq̄ ad legitimū numerū tum quia ista est quedam donatio tum quia utile hoc est sepabile ab inutuli & hoc placuit ibi archid. lo. mo. ibi tenuit contrariū .s. q̄ in nullo ualeat glo. in c. cū ex eo non firmat pedem & ibi dicit lo. an. & hodie statur illi decretali ultie de peni. & remis. in vi. quasi uellet inuere q̄ in nullo tenet & hanc opiōz tenet lo. cal in decretali nostro de pe. & remis. & hanc puto ueram & habet locum regula quod potuit uoluit. c. cum super de offi. dele. ¶ Ad idem lra decretalis nostre preall. q̄ dicit ita tamē quasi aliter nō possunt & sic eis aliter cōcedēdi uel plus adēpta est potestas ergo nō ualeat tāq̄ factum ab eo qui non habet potestatem i. q. vii. c. dyabartum ¶ Alia motiua uide per predictos lo. mo. & archid. in dicto c. ulti. de peni. & remis. li. vi. ¶ Octaua sequitur questio quibus huiusmodi indulgētie profunt uel profitiunt Et uidetur q̄ indulgentie nullis profunt & eas cōcedere sit superuacuum Aut enī concessē intelliguntur in penitentibus & tunc est ipos- sibile ipenitentibus penam remitti xxiiii. q. iii. legatur de con. di. iiii baptisimi uicem de pe. di. iii. sane cauendū & c. nihil pdest Impenitētes enim retinēt culpam & odiū dei quibus obstātibus impossibilis est remissio de peni. di. i. §. hoc idem & di. iii. irrisor

& di. iiii. ue eis & ideo dicit regula q̄ peccati uenia non dat nisi correctis ut regula peccati de re. iur. li. vi. ¶ Aut cōcedūtur indulgētie penitentibus & istis etiā nō p̄sunt q̄a penitētibz d̄z īponi p̄nā s̄m qualitātē & quātitātē culpe delicti xlviij. di. oīs ibi sicut exhibuistis mēbra ūra seruire imūditie & iniquitati ad iniquitatē ita nunc exhibete mēbra ūra seruire iustitie in sc̄ificatiōe & seq̄t̄rlēs estote ī fructu bonor̄ operū q̄les fuistis dud̄ ī actiōe uitior̄. Et alibi legitur quāto tpe te errasse nosti tanto humiliare teipm̄ de pe. di. i. uide benignū dominū & apoc. xviii. q̄ntū glorificauit se & ī deliciis fuit tm̄ date ei tormētum & luctum & s̄m modum delicti erit plagar̄ modus deutro. xxv. de. pe. di. i. q̄a diuinitatis ymo alibi uidet̄ īnui q̄ p̄ductior debet esse pena q̄ delictū fuerit de pe. di. iiii. c. p̄nā & c. p̄ductior sed p̄ istas indulgētiās ista quātitas pene & qualitas q̄ debetur ymo quasi tota dicit̄ remitti seu relaxari et eneruari ut in c. cū ex eo in ti. n̄o ergo et ip̄i diuine iustitie nō cōgruūt cui diuine iustitie hūana se debet cōformare xi. q. iiii. tunc uera Confirma q̄a si deus sit miseritor̄ tm̄ etiā ē iustus et cōseruat m̄iāz cū iustitia & m̄iāz ī iustitia et iustitiā ī m̄iā opus enim m̄iē ē peccati peccata dimittere sed oportet ut iustus misereat iuste ut dicit Augu. de pe. di. i. q̄ penitet & alibi non dimittet deus delictū culpe ī indecore iustitie de cō. di. iiii. baptis̄mi uicē igit̄. ¶ Papa īferior penam a superiore illatā tollere nō pōt̄ xxi. di. inferior de ma. & obe. cum īferior cle. ne romani de elec. facit op̄io que habet q̄ de p̄nā īposita per papā īferior minuere nō pōt̄ nec d̄ īposita p̄ ep̄m īferior diminuere pōt̄ qd̄ plac̄z glo. ii. de sortile. c. ii. & facit quod nota. de accusa. cū p. in glo. ulti. de quo etiam nota. xxxiii. q. ii. latorē xxvi. q. vi. c. t̄p̄a p̄it̄udinis & p̄ lo. an. in c. cū ex eo in ti. n̄o ¶ Sed deus q̄ est superior p̄it̄ētē absoluendo a culpa mediante cordis cōtritiōe obligat & dimittit obligatū ad penā de pe. di. i. Si peccatū & c. sicut primi & dixi s̄. in prima q̄ōe huius xxx. q̄ōis cū tractaui de diffinitiōe indulgētie ergo inferior a papa hanc dimittere nō pōt̄ xxv. q. i. sunt qui dicunt cū c. sequenti ¶ Preterea satisfactio est pars p̄nē ut q̄ nō satisfacit nō dicat̄ penitere de pe. di. i. tres sunt & c. nō sufficit & c. q̄ obrē & di. iiii. c. quotā & c. ille rex unde q̄ nō satisfacit si pōt̄

nō absoluit xxiiii. q.iii. si res nisi in baptismo de cō. di.iiii. sine
 pñia ymo plus infertur ex predictis q̄ nisi p̄ sc̄a ecclesie peccata
 expianē xxxi. di. c. hec d̄ coha clef̄ & mul. c. uñā ergo nō p̄ aliud
 qd̄ sit saltē m̄ius ip̄is sacramētis uel inferius Vnde hēmus duas
 tabulas ut dixi ī p̄ncipio tractatus ad expiāda peccata baptismū
 & pñiaz de pe. di. i. c. b̄a post naufragium de Sū. tri. c. i. ergo nō
 p̄ idulgētias q̄ nō sunt sc̄a sed sunt quid inferius ip̄is sacramētis
 ¶ Preterea p̄t̄is ligandi & absoluēdi q̄ est data ministris non est
 tradita ad destruxiōz de peni. di. vi. c. i. facit xxiiii. q. iii. non in
 p̄petnū & c. manet Sed hoc ad destruxiōz ecclesie p̄tinet si sa-
 tisfactio q̄ ad utilitatē n̄raz introduc̄ta est tollitur & remittitur
 & eneruatur ¶ Itē nō legitur in canone biblie. i. neteris testamēti
 nec in euāgelio. i. nono testamēto nec ī epl̄is talem potatē cōcessā
 apl̄is nec successoribus nec Petro nec Paulo uel aliis apl̄is eas cō-
 cessisse ergo quod nō est sc̄oz p̄m. ii. q. v. cōsuluisi xxxi. q. i. c. q̄
 si dormierit c. ii. de transla. prela. ergo sequitur q̄ tales idulgētie
 cōcedi nō possunt uel saltē nō debēt ista argumēta faciūt etiā
 cōtra nouā qōz ī qua q̄ro ad quid ualēt & ad quid opentur quia
 p̄ superiora uidetur q̄ ad nihil ualēt & ad nihil opentur sed prius
 respōdeamus istis argumētis p̄rio sic itaq̄ formalit̄ respondeo ad
 qōz q̄bus profunt dico s̄m Osi. in rubrica de indulgentiis in §.
 q̄bus profunt q̄ p̄sunt tātū subditis illius qui indulgētias dat &
 nō extraneis ut in c. q̄ aut̄ ī ti n̄o ¶ Et quātū ad hoc subditi in-
 telligūtur subditi archiep̄i ne dū hii qui habitēt in sua dyocesi s̄
 ī tota sua prouitia ut ī decretali nostra de pe. & re. Vnde si diuise
 l̄re ep̄oz legūtur in uno loco in q̄bus dicitur talis ep̄us facit talē
 indulgētiā & talis talē ¶ Subditus enī uniuscuiusq̄ ep̄i tm̄ gaudz
 indulgentia sui ep̄i ut nota in c. cum ex eo e. ti. nisi forte his qui
 cōfert hēat licētiā su o iudice q̄ tales indulgentie sibi p̄sint ar. de
 foro cōpe c. significasti & nota. Osi ī Sū. de pe. & re. ī §. an f̄cte
 penitēti sub §. qd̄ de operibus v̄su ad hoc dicas & sequēti & uiuis
 p̄sunt hec idulgētie & theologi oēs tenēt & cāonisse has idulgē-
 tias ualere et sic l̄re indulgētiay profunt c. cū ex eo et c. n̄o. s̄. oīs
 utriusq̄ d̄. pe. et re. et cle. si dūm d̄ reli. et ueñ. sanc. Et dicit Aug.
 q̄ sacerdotes qui plus p̄nt proficere et cōfitētibus parcere quibus

remittit deus de pe. di. i. q̄ penitet circa mediū et ibi glo.
 arguit ad remissiones q̄ fiunt ad p̄tes et lre indulgētiarū fieri p̄nt
 & profunt et hoc seruat ecclesia a tpe cuius inicii memoria nō ē
 in cōtrariū et beatus Grego. q̄ etiā fuit sanctus seruauit absurdū
 enim esset dicere totā ecclesiam errare nam dictum est Petro in
 p̄sona ecclesie ego pro te rogavi Petre ne deficiat fides tua Luce
 xxii. xxi. di. in prin. de peni. di. ii. ¶ Si enim inqt c. maiores de
 baptis. in prin. unde non possunt esse nulle xxiiii. q. i. loquitur &
 hoc p̄batur p̄ illud p̄nilegiū Petro datum & successoribus
 Quodcunq̄ ligaueris super terram. xxi. di. in prin. xxiiii. q. i. c.
 quodeūq̄ Itē ī exodi v. c. legitur de āno iubileo ut nota. viii. di. ī
 p̄ncipio habet leuitici xxv. at quarū remissionū exēplū fiunt āni
 iubilei remissiones ut in exuaganti q̄ incipit antiquorū & iustifi-
 cationes ueteris testamēti q̄ fiebāt in anno iubileo de quibus etiā
 dicitur de pe. di. i. qui dñi fuerūt figure harū indulgētiarū q̄ hodie
 fiūt p̄ romanā ecclesiā uel per habētes potestātē ab ea dico ergo
 q̄ indulgētie possūt cōcedi & ualēt tm̄ corde cōtritis unde semp̄
 in p̄uilegiis in q̄bus tales indulgētie cōcedūtur semp̄ exprimit̄
 uerbum penitētibus & cōfessis & bene cōtritis p̄sunt igitur uiuis
 penitētibus & cōtritis ¶ Sed surgit nunc incidēs questio nūquid
 defunctis profint huiusmōi indulgētie utputa quis pro defūcto
 uadit ad locū indulgētie āno sibi illā acquirendi ¶ Dic aut q̄rimus
 de existēte ī inferno & tūc ibi nulla est redēptio s̄m fidem nostrā
 probat euāgeliū quod hodie in ecclesia dei lectū est. s. die xvi. qua
 dragesime d̄ Lazaro mēdico & diuite sepulto in īferno q̄ hodie
 predicauit alter Paulus frater bernardinus fatiens hac die altam
 predicatiōz de inferno die xvi. marcii. M. cccc. xliii. in ciuitate
 padue ī cimiterio sācti Anthonii de padua cōfessoris existētibus
 ergo in inferno indulgētie non p̄sunt xiii. q. ii. in presentī in s.
 uey cū c. sequēti de cō. di. iiii. firmis ¶ Hii aut qui sūt in celo nō
 indigēt indulgētiis & pro talibus essent gratiarū actiones c. cum
 Marthe & ibi nota. de cele. mis. xiii. q. ii. tempus ¶ Fit ergo q̄d
 existētibus in purgatorio & uidet̄ q̄ indulgentie talibus p̄sint qa
 unus pro alio pōt satisfācere ut dixi s̄. cum tractaui de penitētiis
 cā q̄s ī adiplendo p̄nā pōt satisfācere pro alio c. licet cū ibi nota.

per. glo. de uoto lxxxii. di. presbiter quod intelligo precedente
 cōtritiōe s̄ indulgentia ad remissioz̄ pene opant̄ ut dixi. s̄. ergo
 unus p̄ alio pōt̄ idulgētiā recipe ergo nō repugnat aliquid quare
 nō possit indulgētia recipi p̄ existētibz̄ in purgatorio ¶ Cōfir-
 matur q̄a q̄ rōe p̄ existētibz̄ ī purgatorio ualēt oratiōes ieiunia
 elymosine & missē q̄ pro eis fiunt xiii. q. ii. in presenti & c. pro
 obeūtibus & c. aīe defūctorz̄ & c. tēpus & c. nō est de pe. di. vi. c.
 i. ergo ead̄ rōe debēt ualere iste remissioēs nō enim miōrē potātē
 h̄z̄ ecclesia ymo maiorem in cōferendo idulgētiā q̄ ī cōferendo
 defūctis orōēs & missas & alia diuina ofit̄ia ergo sicut illa fiunt
 pro defūctis & eis p̄sunt ita etiā & indulgētie Inno. in c. quod in
 te. ī ti. n̄o tenet q̄ indulgētie nō p̄sunt existētibz̄ ī purgatorio
 quia tales mortui nō habēt iudices in terra sed dei iudicio relicti
 sunt ut xxiiii. q. ii. c. i. s̄ illud c. loquit̄ de dāpnatis ī inferno s̄ iī
 c. e. cā & qōe c. nec quisq̄ respōdet ad c. tēpus & c. aīe defunctorz̄
 & ad c. p̄ obeuntibus & ieiunia & orationes & elymosine nō fiūt
 rōe fori uel iurisdictionis ¶ Sed indulgētie sic Et subdit Inno. q̄
 si aliq̄s uisitet ecclesiam uel pegrinat̄ p̄ defūcto in loco electo a
 prelato q̄ plus ualeat defūcto q̄ si alibi faceret ¶ Subdit etiā Inno.
 non negamus q̄ si papa faceret q̄n ualeant defunctis lo. an. ī c.
 q̄ aut̄ recitat uerba Inno. in v̄bo a nō suo iudice & tenet ip̄e in
 c. q̄ aut̄ q̄ indulgētie p̄sunt defūctis & subdit q̄ theologi dicūt
 q̄ nō occurrit ratio quare ecclesia nō possit cōicare thesaurū suū
 mortuis sicut uiuis huic op̄ioi fortissime obstat qd̄ dicit̄ ecclesiā
 nō h̄re potātē nisi in existēte s̄n̄p̄ terrā p̄ illud Quodcūq̄ liga-
 ueris sup̄ terram. Et si legat̄ ecclesiam soluisse uel ligasse sepultos
 ut dicit lo. an. in c. a nobis cle. r̄. de sen exco. ¶ Hugo cardinalis
 dicebat q̄ hoc non h̄z̄ ueritatē quo ad uerā absolutioz̄ ul̄ ligamē
 Sed est quedā declaratio ar. xxv. di. c. q̄lis & si dicat̄ ergo s̄m hoc
 erūt inutilia ieiunia oratiōes missē & elymosine contra id quod
 habetur in c. non extimemus xiii. q. ii. & c. aīe R̄nt lo. an. in dcō
 c. a nobis q̄ illud ī suffragiis ecclesie p̄ que nō fit plena absolutio
 ut nota de cele. mis̄ cū Marthe in ult. glo. ¶ Consului alias sup̄
 isto factō sup̄ bulla quorūdā fr̄m sancte Marie de la mercede d̄
 catelonia querebat̄ a me nūqd̄ papa possit absoluere aīas ex̄ntes

in purgatorio & dicebā q̄ nō q̄a qualis hīc quisq̄ egreditur talis
 in iudicio dei representat ut dcō c. qualis & dc̄m c. quodcūq̄ &
 c. a nobis ubi sub terra pōtas militātis ecclesie nō extēditur quo
 ad uerā absolutionē uel ligamē una tamē op̄io habuit q̄ uiuēs p̄
 existente in purgatorio indulgētiā possit obtinere quia quis pōt
 satisfacere pro alio ut dixi itelligo precedēte cōtritiōe & hoc quo
 ad solutiōz debiti s̄m archid̄ & fuit dc̄m Petri hispani in c. p̄nā
 de pe. di. iiii & placuit Thome de aq̄no nō aut̄ quo ad excidendas
 cās peccatorū q̄a illud oportet facere p̄ se penitēdo cū igit̄ idulgē-
 tia op̄atur ad remissiōz pene quia indulgētia in materia p̄posita
 nihil aliud est nisi remissio pene t̄p̄alis debite pro peccatis actua-
 libus penitētiū ut dixi in diffinitione p̄nīe facit decretalis nostra
 igitur unus potest pro alio indulgentias recipe & sic nil uidetur
 repugnare quo minus unus possit recipe indulgētiā p̄ existēte
 in purgatorio & p̄ ista sn̄ia facit solutio quam dat lo. an. ad c. a
 nobis de sen. exco. cū dicit q̄ absolutio facta p̄ ecclesiā militante
 de mortuo est quedā declaratio absolutionis facte a deo quam so-
 lutionē tenebat Hugo car. s̄m osti. in dicto c. a nobis qui Hugo
 uolebat q̄ post mortē nō erat dare uerā absolutionē sed declara-
 tiōz absolutionis dei **E**t licet ista absolutio uideat̄ contradicere
 potāti pape tamē facit ad p̄positū q̄a eo ip̄o q̄ dispēsator istarum
 indulgētiarū. i. uicarius xp̄i ip̄as expandit ex tali causa q̄ & uiuis
 ex potestate iurisdic̄tionali pōt ipse cōcedere xp̄us ip̄e p̄pter cuius
 sanctissima merita passionis indulgētie iste op̄ant̄ absoluit de pe.
 di. i. uerbū & facit euāgeliū Iohānis in ii. domica in aduentu
Ego baptiso ī aqua medius aut̄ uestrū est qui baptizat. itaq̄ ecclīa
 fundit indulgētiā medius aut̄ xp̄us op̄at̄ & soluit & lo. x. ecce
 agnus dei ecce q̄ tollit peccata mūdi de. cō. di. iiii. c. nemo tollit
Alia solutio solet dari ad c. a nobis q̄ ibi v̄bū sup̄ terra cōcernit
 p̄sonā ligantē ita auctoritas est intelligēda quodcūq̄ solueris sup̄
 terrā. i. q̄ diu fueris super terrā te aut̄ mortuo ad successores v̄t̄
 ista potestas xxi. di. c. in nouo & xxii. di. c. i. Alia opinio super
 ista materia habetur & hāc tenet Gas. cal. hic ī decretali nostra &
 hāc op̄ioz ego teneo q̄ tales idulgētie dircē non p̄sunt defunctis
 ex̄ntibus in purgatorio ut. s̄. habeant oēm effectū idulgentie q̄

habēt uiui ex indulgentiis. ¶ Sed indirecte tāq̄ suffragia oratiōes
 elymosine siue alia pia opa & s̄m hoc indulgētie nō sunt inutiles
 & sic pcedat c. aīe defunctorū c. nō extimemus cū multis c. iii. q.
 ii. & nota Io. an. in dicto c. q̄ aūt & in c. a nobis & ista suffragia
 ecclesie non inferūt plenā absolutionē ¶ Et aduertēdū put dicūt
 theologi q̄ existētes in purgatorio cōicāt quodāmō cū uiatori-
 bus & ecclesia militāte q̄a in penis siue penalitatibus cū cōprehē-
 foribus cū ecclesia triūphante cōicāt cū impossibilitate peccādi cū
 utriq̄ cōicant in caritate pbātur hec xxv. di. qualis xiii q. ii. c. in
 presenti xxiiii. q. iiii. c. hec aūt Ex his seqtur q̄a sunt in penalita-
 tibus alieno auxilio idigent ¶ Et q̄a sunt in caritate ab aliis f̄nt
 iuuari tamē nō possūt sibi assumere penā uolūtariā p̄ quā citius
 admittātur ad satisfactiōz & p̄ cōsequēs ad uisionē beatorū sp̄iūz
 & maiestatis diuine militās ergo ecclesia cōicare pōt ipōz uiuorū
 opa & merita & labores ¶ Sed quia ecclesia ī defunctis nō habet
 potestātē nō pōt p̄ modū auctoritatis & potestatis p̄ quā defūctus
 in purgatorio directe iuuetur p̄ ipsas indulgētiās Sed quia indirecte
 cū defūctis ecclesia militans habet caritatē pōt indirecte orādo
 deū pro eis elymosinas ieiunia & alia opa satisfactoria p̄ eis pre-
 stando & sic per modum suffragii possunt iuuari a uiuis & per
 cōsequēs opa indulgētiarū quas uiui accipiūt p̄ defūctis adiuuāt
 defūctos & si nō directe tamē indirecte cū ergo solus papa clauēs
 habeat thesauri ecclesie tā meritoz xp̄i q̄ aliorū scōz non uidetur
 dubitandū q̄ licet non p̄ uiam auctoritatis & potestatis quā hēat
 sup̄ mortuos fiat remissio uirtute istarū indulgētiarū tamē p̄pter
 efusionem istius thesauri indulgētie quā fecit ecclesia que ē sp̄osa
 xp̄i pro ipsis defūctis indulgētia hec habeatur pro tam lato &
 pingui suffragio q̄ deus ex sua misericordia uellit remissionem
 penarū purgatorii cōcedere memor q̄ clauēs huius sacratissimi
 thesauri cōmiserit uicario suo & ipse uicarius pro tam pia causa
 prout est redēptio captiuorū apud infideles uiuentibus possit ipē
 per uia auctoritatis & potestatis plenariam remissioz facere ouīm
 peccatorū & hec uidet̄ pia & laudabilis op̄io fauorabil̄ & canōica
 salua semper determinatiōe papali & sacrosācte remane ecclesie
 ¶ Et sic cōcluditur siue s̄m primā op̄ioz siue s̄m s̄am q̄ papa pōt

impartiri suffragia indulgentiarum modo de quo supra animabus
 existentibus in purgatorio consulo tamē ipsi uiuentibus q̄ p̄pter
 hoc non desistant oīo bona opera elemosinas orationes ieiunia
 & missas facere pro defunctis nec tm̄ de indulgentiis cōfidant q̄
 illa dimittant & expectent retributionē a deo qui diuidet oīa pia
 opera ī hoc seculo facta s̄m suā piissimā misericordiā & piissimā
 mēsuram s̄m nota. in c. quod aut̄ in ti. n̄ro & unicuiq̄ reddet s̄m
 opera sua qui uēturus ē in fine seculi iudicare uiuos & mortuos
 & seculū per ignē c. i. de Sū. tri. & fide catho. ¶ Sed nūc reuertor
 ad n̄raꝝ octauam q̄ōꝝ a qua stilus noster progressus fuerat ubi
 cōclusi q̄ indulgētie p̄nt concedi & ualent uiuētibus corde cōtritis
 & confessis Sed quia in contrariū tunc deduxi fortia motiua ne
 illa intelligentiā tuā habeant offuscare respondeo. ¶ Et primo ad
 ultimū motiuū cū dixi q̄ non reperitur ī canone ueteris testa-
 menti nec noui nec in epl̄is talem potestātē cōcessam fuisse apl̄is
 & successoribus dico cū tota ecclesia hoc seruat & Gregorius &
 s̄a. t̄i p̄res teneāt absurdū esset & crudele dicere totā ecclesiā errare
 & errasse a tāto tpe cuius inītiū memoria nō est in cōtrariū dictū
 enim est Petro in p̄sona totius ecclesie Ego p̄ te orauī ne deficiet
 fides tua ut supra allegaui. ¶ Sed hoc probat̄ per illud priuilegiū
 Petro cōcessum & successoribus. ¶ Quodcūq̄. ut etiā. s̄. allegaui
 iura Et si expresse harū indulgētiarū facultas nō sit tāta in lege uel
 in euāgelio & epl̄is tamē tacite inuitur & p̄bat̄ per illud quodcūq̄
 ligaueris. & allegaui etiā supra tex. ueteris testamēti in quo p̄bat̄
 de anno iubilei & firmiter credēti est apl̄os et alios sanctos patres
 nō errasse xi. di. quis nesciat xxiiii. q. i. loquit̄. ¶ Ad primū R̄ntur
 q̄ in penitētibus non profiunt indulgētie ut dico ī priō cōtrario
 sed cū prosequor in illo argumēto de penitentibus quibus debet
 ip̄oi p̄nīa s̄m qualitātē & quātitatē culpe. prout ī illo ar. p̄sequor
 fateor totū ar. uerū in quātū p̄pter propriā suā satisfactionē de-
 berēt penitētiam sibi impositā pro peccatis suis adimplere. ¶ Sed
 assumēdo difīnitōꝝ quā supra ī principio huius tractatus indul-
 gentiarū formaui in qua dixi p̄ recōpensationē de pena indebita
 iustorū. hoc declarat̄ & soluitur nā sicut ad diuinā iustitiā p̄inet
 nullū malū fore īpunitū etiā quo ad mīnīmā eius culpā etiā si sit

neniale xxv. di. §. criminis ita nec aliqd bonū irremuneratū eē ut dixi ī prima pticula diffinitionis merita ergo sanctorū & mortis xpī malū meū & illius purgant nec ipsum malū remanet ipūitū & merita mortis xpī & sanctorum non sunt irremunerata licet peccator nō puniatur actualiter cui remittit per idulgētiā pena ergo mors xpī & sanctorū est satisfactoria p̄ illa p̄niā que mihi īposita est pro delicto & sic uicarius xpī habens clauēs huius sacratissimi sanguinis xpī & sanctorū dispensat q̄ illud quod unus non merebatur & iniuste sustinuit alteri tribuat & profit. ¶ Et si istam solutionē bene consideramus oīa argumenta ibi formata cessabunt que ulterius cā breuitatis non p̄sequor de quorū argumētōrū intellectu etiam aliquid hēbis in ix. q. principali Et si uis latius p̄sequi solutiōes ad ipsa argumēta uide quod dixi in illa particula diffinitionis sup̄ uerbo debita. ¶ Sed quoniā superius sepe dixi de clauibus huius sacratissimi thesauri. ¶ Quero q̄ sint iste clauēs & quot sūt clauēs & hec questio est preambulū ad ix. qōz principalē. ¶ Sed prius premitte q̄ aliud ē donatio aliud redditio & aliud dispēsatio De dispēsatione Osi. in Sū. in fine tituli de remis. facit tractatū de dispēsationibus Donatio solū ē quid uolūtariū in donāte qualiscūq̄ sit accipiens de pe. di. iii. ille rex & ibi nota. Redditio respicit debitū seu obligationē in dāte & meritū ī recipiēte. ¶ Unde si reddis mihi decē q̄ tibi mutuaui apparet debitū tuū siue obligatio & meritū meū quia mutuaui xxiii. q. i. c. quod debetur. ¶ Dispensatio uero respicit uolūtariā mentem ī dispensante in clauibus ergo ecclesie hec oīa uel quādoq̄ alterorū istorū cōcurrūt uel icludūtur quō intelligat. i. patebit. ¶ In plurali ego sum locutus de clauibus nā prelati ecclesie date sunt clauēs c. firmiter de Sū. tri. & fide catho. S3 uidet̄ sup̄uacuū disputare saltē de clauī fori p̄nialis nā ī cōtritiōe deleuit deus pctm̄ & mūdauit peccatorem ut dixi in questione quibus & quot dictis igit̄ sufficit q̄ semel mundatus sit nam in mundato quid mundabit̄ quasi dicam nihil ex quo mundatus est a deo qui opus imp̄ficiōis non nouit de batif. maiores §. 6. adhuc queritur Et sic uidetur q̄ iste clauēs quas dominus tradidit sacerdotibus dicēs quorū remiseritis peccata. nihil opentur unde Osi. in Summa. de re. in. §. i.

dicit q̄ sunt due clauēs una ē sc̄ia discernēdi int̄ p̄ctm̄ & p̄ctm̄
 altera ē potestas ligādi & soluēdi xx.di. §.i. Et ex eo q̄ d̄s dixit
 clauēs in plurali in c. noua & c. fi. in ti. nostro de remis. in dicto
 c. firmiter & sepe cōtigit q̄ unus habet unā clauē sine altera puta
 potatē absoluendi sine sc̄ia uel sc̄iaz sine potestate tamē sc̄ia non
 dicit̄ clauis nisi in illo qui habet potestatē & sic s̄m istos sacerdos
 simplex & ydeota licet potestatē habeat nō tamē potest absoluere
 & ligare quia caret scientia ut in c. i. de cōsang. & affini. & in §. i.
 de peni. di. vi. ¶ Alii dicūt q̄ nō est nisi una clauis tantū que est
 potestas siue iurisdic̄tio & hāc tenet glo. xx. di. in princi. in glo.
 Gratianus uidet̄ archid. ibi remittit ad Osi. i. Sū. d. remissioibus
 §. i. facit c. tāta est clauis de excels. prela ¶ Dicūtur tamen clauēs
 pluraliter propter plures eius effectus q̄ sunt ligare soluere clau-
 dere & aperire ad instar clauis materialis ideoq̄ i singulari & i pli
 dicitur in c. tāta ¶ Scientia autē clauis non est sed necessaria est
 potestatem habenti sicut lucerna in tenebris ambulanti ne alias
 cadat dicente domino si cecus cecum ducit. de eta. & quali. c. cū
 sit ars artium & habetur Luce vi. c. Osi in Sūma ubi supra dicit
 q̄ due sunt clauēs una quo ad potestatē sp̄ialiū alia quo ad pote-
 statem temporalium c. per uenerabilem qui fi. sint leg. circa medium
 uel ante finem Et per eundem osi. in Sūma qui fil. sint leg. in §.
 qualiter ēt a quo uersu ergo quo ad maioritatem ¶ Vel due sunt
 clauēs s̄m ipsum una exercendi distiniēdi examinādi in iudicio
 dubio & per censuram ecclesiasticam coercēdi cuius exercitiū
 cōmittit ecclesia iudicibus suis quibus non sint sacerdotes de elec.
 transmissam c. a multis de eta. & quali. ¶ Alia est clauis audiēdi
 absoluendi & coercēdi peccatores de plano & sine strepitu
 iudicii & reconciliandi peccatores & hanc nō habet nisi sacerdos
 ¶ Vel breuius una est fori contentiosi alia fori uoluntarii & pe-
 nitentialis & has opiniones et clauēs recitat Gas. cal. in c. nostro
 dico igitur cum Osi. et Gas. ad propositum nostrum aliquid
 addendo duas esse clauēs alia sacramentalis alia iurisdictionalis
 Prima est clauis ordinis et ea que competunt ratione ordinis nō
 potest exercere qui nō est i ordine c. i. de Sū. tri. de cōsue. c. q̄nto
 & c. aq̄ de cōse. ecc. uel alta. Secūda dicit̄ auctoritatis ul̄ dignitatis

uel iurisdictionis et hac consequitur quis per canonicam electionem & confirmationem & institutionem siue aliam acquisitionem dignitatis ministerii uel officii de elec. transmissa de ma. & obe. cum ecclesiis Claves uero ordinis sacramentalis habent potestatem exercendi operandi & ministrandi ipsa scilicet de pe. di. i. agite & c. fiat & eatenus quatenus sunt instituta eorum tamen effectus non est ipsorum habentium potestatem nam ipsorum effectus est determinatus a deo secundum sensibilia elementa rerum & uerborum seu formarum ab ipso institutarum & in aliquibus ab ecclesia spiritus sancti illustratione & aliter non haberent effectum i. q. i. c. detrahe & c. firmissime de cele. mis. cum Marthe uersu distinguendum & ideo nec materia nec forma est in ipsorum habentium clauium potestatem quoniam nisi puerteret alterum ipsorum non essent sacramenta nec aliquid ageret talis puerter in effectu de co. di. iiii. in syno. et in dicto c. detrahe

Claves uero dignitatis siue auctoritatis siue iurisdictionis pertinent conferre beneficia iudicare suspendere corrigere excommunicare nec non indulgentias concedere et totius necessarii officii ministerium exercere ista tamen diuersimode se habent. scilicet secundum plus et minus quia unus maiorem potestatem habet quam alius. episcopus quam abbas archiepiscopus quam episcopus et sic de aliis

Deus circa hanc nihil speciale statuit sed totum in generali dispositione ecclesie & specialiter **P**etri et successorum disposuit commisit per illud pasce oues meas de elec. significasti et per illud quodcumque ligaueris. hac potestate ipse papa officia et ministeria inferiorum disponit et ordinat iura condit. in quibus tamen concedendis debet concurrere illa que nota. iiii. di. erit autem lex et sic in dispositione rectorum seu prelatorum et maxime pape regimen ecclesie dimisit deus non determinando in genere uel in specie hoc uel illud ex quo inferitur quod licet specialiter in canone biblie scriptum non sic potestatem concedendi indulgentias ad papam spectare et ad prelatos pertinere tamen ex predictis datam cognoscimus esse **U**nde firmiter credendum est apostolos et alios sanctos patres non errasse xi. di. quod nesciat xxiiii. q. i. loquitur unde hanc potestatem datam esse a christo intellexerunt apostoli et eorum institutione obseruatione et doctrina in successores continuata xi. di. ecclesiarum c. cum marthe de cele. mis. post prelati. Et sic ex interpretatione et consuetudine hoc recepit ecclesia quam ut dixi errare nephastum est credere fateor tamen quod homo potest errare & erroneam legem condere & tunc eius lex

non est lex nec est tenēda ¶ Item si talis lex ecclesiam lederet uel destrueret xxv. di. sunt quidā & pcedūt predicta tā circa spūalia tam circa tpalia uerū quia de tēporalibus minor est cura deo xv. q. i. §. itaq̄ uersu animalia ¶ Quicquid prelati disponāt nō p̄hibita iure & p̄ cōsequens a papa q̄ nō ligatur iuribus p̄iitiuis uidelicet & si errent illa dispensando talibus q̄libus nō deberent dūmodo capacibus nihilomius tenet & ratū est quod fit ad hoc xi. q. iii. §. sola cū c. se. usq̄ ad finem questiois xl. di. si papa & qd̄ ibi nota. xii. q. ii. non liceat pape c. proposuit de concess. preben. ¶ Vnde dicimus q̄ instar sacrilegii est disputare de potestate pape xvii. qōe iii. si quis in hoc genus §. sacrilegiū ¶ Sed aduerte tñ si erratum est per papā licet illud ligatū uel solutū sit in terra nō tamen ligatum uel solutū est in celis ¶ Quicquid ergo ligatum est in terris a sacerdotibus ligatū est in celis subaudi claue nō errante s̄m Osi. in Sūma de pe. & remis. §. i. uersu sed siue dicas glo. in c. nō est de uoto c. a nobis cl. ii. de sen. exco. sacerdotes aut̄ habēt hanc potestatem a domino dicente quorū remisistis pctā ¶ Nec obstat quod singulariter dictū est Petro tibi dabo claues regni celoꝝ q̄a s̄m Grego. sicut Petrus respondet unus p̄ oībus sicut & ei responsum est & data est ei potestas unī pro omnibus Item quia illud fecit dominus ad denotandū ecclesie sue unitatē & ut Petrum caput omniū ostēderet ut patet xxiiii. q. i. loquitur & c. quodcūq̄ ¶ Et respōdeo nūc formaliter ad cōtrariū supra in principio qōis formatū ubi dixi supuacuū fore disputare de clauī fori p̄nalis dico igitur q̄ & si solus deus dimittat peccatū tamen sacerdos offitiū suū exhibet penitētiā iniūgendo ¶ Vnde Ambrosius uerbū dei dimittit peccatū & sacerdos ē iudex d̄ pe. di. i. uerbū & p̄ Osi. ubi supra dixi cū tractaui de penitentiis in qōe quot & quibus dictis & p̄ Osi. in §. quibus & quot in §. illud uersu sacerdos & in ti. de remis. §. ad quid ualent uersu illud etiā cōsulimus & quibus sacerdotes remittunt remittit deus idē cum ueraciter ad deum conuersis peccata dimittunt s̄m Augu. ¶ Et quibus ipse deus ueraci cōuersiōe cōiūgit idē sc̄m gr̄e dat deus etiā p̄ malos ipsā uero gratiā nō nisi per se ipsū uel p̄ sc̄os suos iō remissiōz peccatoꝝ p̄ ipm̄ facit uel p̄ ipius colūbe mēbra q̄bus ayt

Si cui dimiseritis peccata. **Hec nota.** Oſti. i. Sū. de remif. §. i. vſū dicendū eſt igitur remittit igit ſatiffactionē de peccatis ſacerdos uel in totum uel in partē quo ad offentionem dei & eccleſie licet oneret ſe ſi incaute hoc faciat ut patet in his que nota. Oſti. i. Sū. de remif. §. quis poſſit & §. ad quid ualet uerſu tu teneas & uerſu fateor & uerſu illud etiā cōſulimus ſatiffactionē uero priuatam remittere non pōt nam ſi peccator habeat unde ſatiffatit non dimittitur peccatū niſi reſtituatur ablatum xiiii. q. vi. c. i Si uero nota paupertas eū excuſaret ſufficit contritio reſtitutionis quā facere non pōt ſed alia pnia eſt iniungēda Et aduerte ſm Oſti. i. Sūma de remif. §. i. iux finē q̄ ſacerdotes dicuntur ligare pluribus mōis uel ſoluere & ſic claues exercere **¶** Aliquādo ligāt uel ſoluūt .i. ligatū uel abſolutū oſtendūt ſicut patet in leproſis quos primo deus per ſe mūdauit & demū ad ſacerdotes miſit p̄ quos oſtēderentur mūdati eſſe **¶** Item in exemplo Lazari nam & ſi quo ad deū aliquis ſit ſolutus non tamē quo ad eccleſiam niſi ſacerdotis iudicio declaretur & ſm hoc declaretur illud Ambroſii q̄tūlibet mortui fetor ſic abluetur oīs poſtq̄ ſacrū mirre redolet unguētū & ſurgit defunctus & ſolui iubeatur uinculo adhuc in pctō eſt .

¶ Quādoq̄ ligāt ſacerdotes cū ſatiffactiōz iponūt cōfiteſtibus uel ſoluūt tamen de ea aliquid dimittūt uel per eam purgatos ad ſanctōz cōmuniōz admittūt **¶** Vnde Leo xpūs hanc prepoſitis eccleſie tribuit potātem ut cōfiteſtibus pnie ſatiffactiōz darent & eoſdem ſalubri ſatiffactiōe purgatos ad ſanctōz cōionem per ianuam reconciliatiōes admitterēt & hec ad potēſtatem clauium p̄tinēt **¶** Vnde Augu. fruſtrat claues eccleſie qui ſine cōcilio ſacerdotis penitētiā agit ſi ſine oris cōfeſſione criminis indulgentia ipetratur **¶** Quādoq̄ ligāt uel ſoluūt excōicando uel ſniaz relaxando per totū titulū de ſen. exco xxiiii. q. i. c. quodcūq̄ ut ſi dicas ligat Petrus aliq̄. ſ. ligatū eē oſtēdēdo Soluit Petrus aliq̄. ſ. eū abſolutū demōſtrādo ligat Petrus uſq̄ ad certū tēpus. ſ. p̄ niaz iniūgēdo ad quā pagēdā ex quo ſi e iniūcta ligatus eſt peccator Soluit Petrus ipſam relaxādo ſiue remittendo. i. ſatiffactionem iūctā nā ſolus deus peccata dimittit ut dem eſt Itē ligat Petrus excōicādo abſoluit beneficiū abſolutiōis ipēdēdo ſm Hugo car.

Et nota q̄ triplex est iuditiū s̄m Osi. in Sūma de remis. in fine primo dei quo deus mundat animam in contritione & hec duo sequentia precedit tempore & dignitate ¶ Et enim hoc iudicium illius qui claudit & nemo aperit Aperit & nemo claudit s̄m Ray Secundū est iuditiū Petri siue sacerdotis in ecclesia militante de quo supra dictum est quō tribus modis excōmūicet ¶ Tertium ē iuditiū approbatiōis ecclesie. triūphātis. s̄. celestis curie appbātis in celū absolutionē uel ligationem ecclesie militantis factam in terra ¶ Vnde Grego. tūc uera est absolutio presidentis cū eterni sequitur iuditiū iudicis xi. q. iii tunc uerā & Leo manet Petri priuilegiū si iustitia & equitate fertur iuditiū ut xxiii. q. i. manet Postremo questio ad quatuor questioēs quas supra formaui cū posui de diffinitione indulgentie ¶ Item cum posui an pendeāt a iurisdictione & quibus prosint Et cū posui de potestate clauum posses hic formare aliquas cōclusiones quas hic ruminauit Gas. de cal. in decretali nostra licet alio ordine & alio modo ¶ Prima sit ista q̄ indulgentie concessa a prelati ecclesie quibus hoc licet siue pmittitur a iure ualent ad remissionem pene debite p̄ pctis actualibus dūmodo rationabiliter cōcedantur probatur hoc ex diffinitione indulgentie quā supra posui ¶ Item quia sic seruatiū est ab ecclesia uniuersali & ex priuilegio concessio Petro & in eius personam successoribus & ex facultate que cōpetit capiti ea que sunt corporis distribuendi Item ex nomine quia appellantur indulgentie .i. gratie ¶ Et ex hoc correlarie inferri posset q̄ si qui prelati nō recte s̄m rationis & iustitie normā indulgentias largiuntur & sic nō in personā xp̄i. i. non ita dispensauit sicut xp̄is uel indulgentia est nulla ¶ Vel si est aliqua ip̄i tamē prelati peccant patet quia tūc clavis errat & sic aperire nō ualet xxiii. q. i. manet & c. non in perpetuū patet etiam ex diffinitione data quia omēs particule diffinitionis deberēt concurrere cum diffinito xv. q. i. c. merito queritur xxi. q. i. in principio ¶ Alia particula correlariū probatur quia fides subditi tāta esse potest q̄ ad illam cōsequēdā acceptatur a deo xv. q. ulti. c. fi. c. uestra de coha cler̄ & mul. de con di. iiii. c. baptismi uicem ¶ Vnde absolutus a putatiuo prelati licet prelatus peccet tamen ex fide confidens absolutionem

meref ut nota de elec. dud' in prima glo. de presbi. no baptis. c. ii. & ppter hoc forte dixit Ray. se nescire qntu iste indulgetie opet
 Secunda conclusio indulgentie aliquae diuersimode diuisis possunt ualere & preter diuersitatem meritoꝝ p3 in indulgentiis collatis ad opus indeterminatū puta si papa cōcederet centū dies ad fabricā ecclesie manus porrigētibz adiutrices q̄a ita gaudebit indulgētiis dās librā sicut dās florenū diues sicut paup' ¶ Itē si indulgētia h3 q̄ q̄ sm facultates a deo sibi collatas māus porrexerit adiutrices & unus hēat ī bōis centū alius mille tm̄ merebit habēs mille si dat centū q̄tū habens cētū si dat x. & ecōuerso ¶ Itē si indulgētia h3 q̄ fundās ecclesiā habeat centū dies indulgentie b̄ conferens ad fabricā gaudeat pre sm facultates a deo sibi datas erit dare q̄ dās modicū plus gaudebit q̄ dās ducēta puta q̄a minus habet ī bōis quo casu pōderari debet cōditio p̄sone & qualitas Itē familie & similes & hec declarant ex uerbis antiquis que habent c. ad liberādū de iuda cuius uerba pōit ibi Osi. & lo. an. post eū q̄ oīa q̄si ad l̄rāz posuit Nicolaus papa ¶ Tertius ī l̄ris indulgentiarum cōcessāz trāsfretātibus ī subsidiū terre sancte quāz l̄rāz uerba sunt hec ut eiusdem terre negotiū eo libentius eoq̄ feruentius prosequi studeāt quo potiozem fructum ex uestris laboribus uos noueritis pcepturos nos de oīpotētis dei misericordia & beatoꝝ Petri & Pauli aplōꝝ eius auctoritate cōfessi & illa q̄ nobis licet indignis deos ligandi atq̄ soluendi contulit potestatem omībus qui uexillo domini. i. signo crucis uel cruce insigniti p̄sonaliter propriis sūptibus in predicte terre subsidiū proficisci curauerint ¶ Nota hoc uerbū quia requirit actū facti plenā suor̄ peccatoꝝ de quibus ueraciter corde fuerint contriti ore cōfessi ueniā indulgemus & in retributionem iustorū salutis eterne pollicemur augmentū & huc usq̄ est primus casus bulle indulgētiāz Nicolai ¶ Secundus & tertius sequūtur ex uerbis sequentibus uidelicet eis aut q̄bus in alienis expensis itelligit Osi. cū in propriis nō p̄nt accedere īppriis tamē p̄sonis accēterit illuc Et illis similī q̄ iux facultatem & qualitatem suā puta nō poterant mittere eq̄lrem sed pedestrē & pedestrē miserūt personas ydoneas expēsis p̄priis destinabūt quīs ipī p̄sonaliter nō uadāt plenā suor̄ concedimus

ueniā peccatorū Exponit tñ Osi. illud iux facultatē & q̄litatē suā
 idest s̄m q̄ duceret & expenderet si ip̄e met iret Et p̄t tollerari
 ista expositio ut differat a cāu sequēti ubi tātū sunt p̄ticipes Sed
 isti plenā cōsequūtur ueniā p̄bat de uoto magne uersu tibi p̄ te
 Et q̄ dicit p̄sonas ydoneas itelligē ad pugnādū s̄m qd̄ legitur &
 destinguit de uoto in c. quod sup̄ his ¶ Nā de aliis cōferentibus
 subsidiū uel auxiliū statū subdit postea in eisdem l̄ris ubi sequūt
 quatuor casus op̄e d̄ quibus nō in totū sed in p̄te obtinēt dicte
 indulgētie ¶ Vnde subditur in ip̄is l̄ris huiusmodi quoq̄ remis-
 siois uolumus esse p̄ticipes iuxta quātitatē subsidii & deuotionis
 affectū eos qui licet nō iuxta facultates suas aliq̄ tamē siue aliq̄s
 p̄sonas ī subsidiū dicte terre scē p̄p̄riis sūptibus destinabāt Ecce
 unus casus simul secūdus & tertius & quartus uel de suis bonis
 contribuēt ad aliquas p̄sonas destinandas necnō oēs qui ad sub-
 uentionē dicte terre de bonis eisdē aliqua ministrabūt put singul
 fuerit dīna inspiratiōe suggestū aut aliter ad p̄motioz presentis
 negocii cōsiliū uel auxiliū ip̄endāt oportuniū & in dicte etiā l̄ra
 exprimitur s̄m Osi. ubi s̄. q̄ papa Nicolaus etiam imp̄t̄ ī p̄tem
 t̄lēs indulgētiās predicātibz crucē xp̄i ¶ Et si fides ex predictis
 l̄ris q̄ndo plēa idulgētia cōcedit ī certis casibus & ī certis casibus
 non plena patet ergo cōclusio sup̄radicta p̄ uerba dicte bulle .s.
 q̄ prelati possunt eadē indulgētiās diuersimode cōcedere & p̄t
 ualere & preter & s̄m diuersitatē meritoz Nā in primis casibus ī
 quibus dat papa plenā remissionem peccatorū tamē opus ē subsi-
 diū & inequale & sic merita diuersa ab aliis casibus nam plus est
 trāsfretari in propria p̄sona & suis sūptibus q̄ in p̄pria p̄sona &
 sūptibus alienis & adhuc minus ē nō trāsfretare in p̄pria p̄sona
 & suis sūptibus mittere & tamē hii p̄ter idulgētiās cōsequunt
 ¶ Itē est possibile q̄ eunti in p̄pria p̄sona & suis sūptibus minus
 idulget q̄a m̄ius peccauit ¶ Vnde patet q̄ eadē idulgētia it̄qliter
 & preter meritoz diuēitatē eq̄l̄r p̄t ualere & predcā p̄bat d̄. cōse
 di. iiii. c. neq̄q̄ v̄. plane ubi plane eadē grā sp̄ualis q̄ in baptismo
 a credētibus eq̄l̄r sumit simil̄r ī cōuēsiōe atq̄ actus mō postmod̄
 uel minuitur aut augetur & ī euāgelio datū semen eq̄l̄ter semiat
 Sed propter uarietatē terre aliud sumitur in multiformē copiam

uel tricesimum uel sexagesimum uel cētesimūm exuberans cum-
 mulatur ¶ Et ex ista cōclusionē que sequitur ex predictis Ossi.
 in dicto c. ad liberādam de iudeis colligit correlaria. s. q̄ paupes
 facilius solūntur q̄ diuites quia facilius faciunt quod possunt dūs
 enim interrogat cor & nō manū ut xiiii. q. v. Si quid inuenisti
 xv. q. vi. c. i. ¶ Item colligit sicut socii t̄pales quorum unus ponit
 pecuniā & alius laborem siue personā lucrum p̄cipāt tēporale
 instit. pro soci. s. de illa Sic & sp̄uales socii sp̄uale lucrum s. plene
 remissionis uel p̄m participare possunt ¶ Tertia conclusio q̄
 indulgentie non sunt conferende nec conferuntur donatione
 nec redditione sed ex dispensatione que mediam uiam tenet ut
 patet in his que dicta sunt in definitione indulgentie in prima
 parte siue in prima presuppositione p̄batur prima pars q̄ non
 conferuntur donatione quia dato opposito. i. dato q̄ conferētur
 donatione cōcessio indulgentiarū mensurāda esset ex uoluntate
 conferentis ut tātum ualeant q̄tū ualet eas ualere & illis quibus
 uolet eas ualere ut sic esset donanti uel cōferenti eas pro ratione
 uoluntas ¶ Ex quo etiam sequeretur istas indulgentias reuoca-
 biliter & irreuocabiliter posse cōcedi & ratioabiliter & irratioabiliter
 posse cōcedi & eas rōnabiliter & irrationabiliter posse opari qd̄ ē
 absurdū ¶ Item probatur s̄a pars q̄ nec redditiōe quia cōcessio
 indulgentiarū ex p̄te persone cui cōferuntur ex quibuscūq̄ causis
 que circa ipsam cōcurrant non sunt debite nec ille cause reddūt
 personam dignam aut indignam ad illas exigendas nec ut ex
 merito recipiēdas quia nulla talis obligatio in suscipiēte precessit
 xiiii. q. i. quod debetur ¶ Ex quo infertur q̄ exhibitio muneris
 uel labor non est causa illa causans licet possit esse cā impulsua &
 sine qua illa nō habetur & hoc est p̄pter uoluntatē sic cōcedentis
 alias enim si esset redditiō hoc esset contra naturam indulgentie
 q̄ sonat in gratiam ut lite pen. c. i. de priuile. dudū ii. q. i. s. ulti.
 ¶ Dico ergo q̄ cōferūtur dispēsatiōe nam prelatus eas concedēdo
 non debet se putare donatorem uel retributorē s̄ dispensatorem
 dicente Aplō .i. ad corinthe. iiii. c. in principio Sic uos existimet
 homo ut ministros xp̄i & dispensatores ministerioꝝ dei hic iam
 queritur inter dispensatores ut fidelis quis inueniatur & loquit̄

de se in psonā pre'atorū et ibi dicit glo. deus autor uos coadiutores fecit unde nec maius nec minus arbitremur ¶ Unde canon xliiii. di. dispensatio et in eplā predicta c. iii. dispensatio est nobis celestis seminis iniūcta ¶ Et i sequēti eplā subsequit dispēatores ministerioꝝ dei Et ibi glo. dicit q̄ s̄m modū cuiuscūq̄ ministeria diuidimus aliter enim nō esset bonus dispēator xii. q. i. dilectissimis ubi dominus non uult effundi simul opes sed dispensari ¶ Et ex hoc possit inferri correlariū q̄ tantū boni dispēatores bene possunt cōcedere indulgētiās mali etiā cōcedūt sed nō bene quātū ad se ipōs uide que dixi in quarta qōe principali quot aut debeant cōcurrere ad hoc ut indulgētie ualeāt dixi supra in ii. q. principali ¶ Nona. fuit p̄cipal' qō utꝝ indulgētie tātū ualēt q̄tū sonāt uetus fuit querela s̄m glo. in c. q̄ aut i ti. n̄o ¶ Quidam q̄ ualent tātū quo ad deū nō quo ad ecclesiā ¶ Quo ad deū qa si quis sine mortali peccato decedat nō tamē acta p̄ digna pēitētia iposita ab ecclesia sibi de peccatis penā purgatorii minus sentiet p̄ modū remissiōis sibi facte in uita ista. i. si habet annū indulgētie tanto minus erit in purgatorio q̄to minus si per annum in hac uita penituisse s̄m Inno. ¶ Ecclia tamē uiuenti ob hoc debitam satisfactionē nō relaxat & sic cōsidera penā quā iponit ecclesia p̄ peccato tpe cōfessionis & hanc non tollūt t̄lēs remissiōes & per hoc nō relaxat debitā satisfactiōz quod dicit Inno. equū & hoc ē cōtra priuilegiū clauū cōcessum Petro quod se ad celū & terrā extendit p̄ illud quodcūq̄ ligaueris. xxiiii. q. i. quodcūq̄ quod priuilegiū cōcedit apte ipsi ecclesie etiā de pena quā quis meretur in purgatorio ¶ Item si predicta opinio esset uera magis lederēt hec indulgētie q̄ iuuarēt qa talē absolutū absoluerēt a pēa ecclie & ad penas purgatorii reseruarent ¶ Itē cū sacerdos uel ecclesia penā eternā cōmutet in t̄palē q̄n iniūgit s̄m sui arbitriū p̄nāz & pe. di. i. medicina cū duobus c. se. ergo similiter hāc cōmutatiōz facere pōt p̄ beneficiū hāz indulgētiāz qa nō est dare carētiā potestatis ¶ Secūda op̄io q̄ ualēt quo ad ecclesiā sed tūc cū pctm̄ uel p̄ cōtritiōz uel per satisfactiōz suffitienter punitū est ¶ Nunc enim q̄ ex suphabūdāti ecclesia iposuit & quo ad deū & quo ad ecclesiā oīo p̄ tales remissiōes dimittit hec nō est bona qa nimiū

uilificat thesaurū ecclesie si ita est q̄ nō pōt recōpēsationē uel
 satisfactionē facere nisi de sup̄abundāti p̄niā ¶ Tertia op̄io q̄
 omnio ut datur proficiūt & quo ad deū & quo ad ecclesiā Sed q̄
 eas faciūt se onerāt tenēt enī elymosinis suis eas supplere alioq̄ n
 grauit̄ inde ī purgatorio puniētur hec op̄io nō est bona quia
 deus uon applicat p̄pria merita que quādoq̄ sunt modica ad re-
 cōpēsationē pene p̄ peccatis nec merita cōcedentis indulgentias
 hoc inducūt ne talia merita sufficiūt sed deus applicat thesauro
 ecclesie facit quod dixi supra in q̄stioē an pariter bonus & malus
 indulgētias cōcedere possit ¶ Quarta op̄io est q̄ ualēt tantū quo
 ad remissionē illius p̄niē que negligenter est omissa hec op̄io ē flā
 quia ex negligentia quis nō debet portare cōmodum ¶ Quinta
 op̄io est ī dicto c. q̄ aut q̄ hoc residet ī arbitrio iudicātis q̄ si sibi
 uidetur iniūgit p̄niā & cōcedit q̄ eam per has remissiones uel ī
 totū uel in parte redimat quod si fecerit ut hic dicitur ualent re-
 missiones quo ad relaxatiōz iniūcte p̄niē alioq̄ n nō dicit tamē glo.
 in c. q̄ aut q̄ certū est q̄ l3 nō ualeant ad relaxatiōz iniūcte p̄niē
 quo ad ecclesiam ualent tamen q̄ntū ad minorē penā peccati quo
 ad deū sicut alia bōa quo ad deū semp proficiūt quo ad penitētiā
 minuendā ī purgatorio q̄ uerū est quādo remisa est pena eterna
 q̄ per cōfessionē & peccati cōtritionē remittit ¶ Si uero nō sunt
 dimissa peccata non p̄dest p̄ tpali nā p̄ quolibet peccato mortali
 īponitur pena p̄petua igitur ad temporalē non p̄ficiunt ¶ Vnde
 dicit glo. in c. q̄ aut q̄ si iudex iniūgit alicui septēnē p̄niā & nō
 cōcedit ut possit redimere licet ipse uel alius generalis generalem
 facit remissionem ad pōtē uel alium locū qui ponti cōfert de suo
 quātitate p̄niē sibi iūcte quo ad ecclesiā nō diminuit & hec fuit
 op̄io Alani & ex hoc infert glo. in c. q̄ aut q̄ si p̄niā imposta sit
 septēnis alicui datis septē denariis hēbit septē annos remissionis
 ualituros sibi precepto īponentis penitētiā nō tenetur licet non
 satisfecerit ecclesie p̄tere nec ieiunare ex necessitate sed ex hōe-
 state & si contēpneret peccaret mortaliter p̄ cōtēptu debet enim
 semper dolere de peccato de pe. di. i. procliuior quia nescit an ei
 sint dimissa peccata uel non ar. c. ulti. de pur. ca. 1. ibi. etiā & si sim-
 plex fuero ignoret aīa mea & iō dicebat O sti. ī c. q̄ aut q̄ tutius

esset q̄ iste indulgētie reseruarētur usque in aliam uitā ¶ Io.an.
 repbat hāc op̄ioꝝ in c. q̄ autē in uerbo predictas ubi dicit q̄ si q̄s
 uult uti indulgētia pape legati archiep̄i uel ep̄i sui nō ē uecessaria
 licentia sui pp̄rii sacerdotis quia dispositiōꝝ superioris inferior
 nō pōt īpedire c. inotuit de elec. secus si uellet uti indulgentia nō
 sui iudicis bonū tamē est cōsiliū nō tamē est necessariū q̄ habeat
 sp̄etialem licētiā sui sacerdotis s̄m Io.an. ubi. s̄. & ita intelligitur
 c. q̄ aut s̄m Gas. cal. in decretali n̄ra hec op̄io cōtinet absurditatē
 & eēt decipe simplices ut q̄ plus posset simplex sacerdos q̄ ep̄s
 uel archiep̄s & legatus ¶ Itē rō naturalis habet q̄ ea q̄ sunt cōia
 uult uti indulgētia pape legati archiep̄i uel ep̄i sui nō ē uecessaria
 licentia sui pp̄rii sacerdotis quia dispositiōꝝ superioris inferior
 nō pōt īpedire c. inotuit de elec. secus si uellet uti indulgentia nō
 sui iudicis bonū tamē est cōsiliū nō tamē est necessariū q̄ habeat
 sp̄etialem licētiā sui sacerdotis s̄m Io.an. ubi. s̄. & ita intelligitur
 c. q̄ aut s̄m Gas. cal. in decretali n̄ra hec op̄io cōtinet absurditatē
 & eēt decipe simplices ut q̄ plus posset simplex sacerdos q̄ ep̄s

sui iudicis. i. pape archiep̄i uel ep̄i sui ualēt q̄rū ad for̄ dei & q̄nū
 ad for̄ ecclesie ad remissiōz pene residue debite post contritiōnē
 cōfessiōz cōtritiōnē & absolutionē siue sit iniūcta siue nō Ratio
 aut̄ efficax q̄re ualeāt & ueritas ecclesie caritas ecclesie unitas cor-
 poris mistici in qua multi sc̄i uiri superogauerūt p̄ mēsurā & s̄.
 mēsurā suor̄ delictor̄ ut dixi. in prima q̄e de diffinitioē p̄nē
 Nā hii sc̄i uiri multas penas iuste illatas patienter tollerauerunt
 multi martires penas maximas tulerūt quas p̄as & iniurias non
 merebātur ¶ Itē orōes sc̄or̄ qui sunt in celo q̄ cottidie p̄ nobis
 & hac ecclesia orāt unde ecclesia cottidie deprecatur sanctos p̄ se
 orare ut p̄z ī letaniis & xiii. q. ii. c. aīe defunctor̄ & maxie Petrus
 & Paulus ¶ Unde licet ut dicit predictus canō q̄ licet pro oībus
 apud deū assidua effundat oīm sanctor̄ orōtio his tamen uerbis
 beatissimus Paulus ad Romanos cyrographo pollicet̄ dicens te-
 stis est mihi deus cui seruiō in spiritu meo q̄ sine intermissione
 memoriā ur̄i facio ī oratiōibus meis xxii. di. sacrosancta p̄ quor̄
 sc̄or̄ orōes non nullor̄ peccator̄ pene alias debite p̄nt expiari &
 absolutio īpetrari ipsor̄ enim sc̄or̄ merita & orōes sunt tanta &
 tate q̄ forte pro oībus peccatis nr̄is possunt satisfacere unde dicit
 canō credēdū ē & fidei pietas hoc exoptulat credere q̄ elemosine
 rocius ecclesie & orationes & opa iustitie & mīe succurrāt recog-
 noscētī mortē suā ad cōfessionē uel cōuersionē ideoq̄ nōo digne
 penitere pōt quē non sustineat unitas ecclesie iōq̄ non petāt sa-
 cerdotes per aliq̄ culpā ab unitate ecclesie diuisos ¶ Iudas enim
 penitēs Mathei xxvii. qui iuit ad phariseos relinquēs aplōs nihil
 inuēit auxilii nisi augmētū desperatiōis dixerūt. enī quid ad nos
 tu uideris si peccasti tibi non tibi succurrimus non peccata tua
 caritatiue suscipimus non cōportāda promittimus nec qualiter
 depones docemus ¶ Quid enī nobis & mīe q̄ nec opa sequitur
 iustitie illet ad fratres illet ad illos qui orauerūt pro socio Petri
 febricitate q̄ cananeā improbā mīe obtulerat Luce iii. & Mathei
 v. Interrogasset pro se Petrū lacrimas effundētem Luce xxiii. &
 Mathei xxiii. non fugiss̄ Mariā & Marthā Io. xv. q̄ uitā Lazaro
 īpetrarūt a dūo ¶ Hec habent de pe. di. vi. qui uult confiteri v̄su
 ideoq̄ nōo orationes ergo ecclesie & opa iustitie & mīe succurrūt

recognoscēti mortem suam & conuersionē multo magis meritū
passionis mortis & effusionis sacratissimi sanguinis yhu xpi dñi
nostri quod nedū in sacramētis uirtutē remissionis peccatorū opat
de cō.di.ii. quia corpus & i.c. semel omnē satisfactionē nostram
ad quā p oībus delictis nris tenemur tollere potest atq; cōplecti
ymo etiā minima sanguinis gutta esset sufficiens satisfacere deo
pro oībus peccatis tocius mūdi unde se optulit hostiā p peccato
de con.di.ii. nō oportet ergo hec effusio sanguinis & pēa īdebita
mortis xpi sufficiens est & amplius satisfacere pro oībus peccatis
ppetratis & que unq; ppetrabūtur & quecūq; possunt ppetrari

¶ Modo itelligis q̄s sit iste thesaurus ecclesie Si tibi hic rememores
quod dixi in diffinitione indulgētie cū aut possit satisfacere p alio
ut dixi non mix si hunc thesaurū in satisfactionē debite pene &
mihī & illi. papa maxime qui habet clauēs & potestātē ligandi &
soluēdi & epī cōicere possunt in remissionē hec enī merita & xps
& sācti opati sunt nō p uno tātū sed pro tota ecclesia sicut dicit
Aplūs ad collocē. priō c. Ego nūc gaudeo ī passioibus p uobis
& adimpleo q̄ desunt passioni xpi ī carne mea p corpe eius quod
est ecclesia cuius ego factus sum mīll er s̄m dispēsationē dei que
mihī data est a uobis ¶ Hiis ergo q̄ habēt horū meritorū siue hu-
iusmōi thesauri dispēsatiōz pōt remittere p īdulgētiās satisfactōz
pro penis peccatorū debitā & hoc forte uoluit Ambrosius i.c. ille
rex de pe. di. iii. ubi inquit peccatū donat. i. pena peccati remittit
p gratiā. i. per baptismū quia sine oī pena sunt dona baptismi de
con. di. iii. sine & sic ex grā ¶ Donari enim dicitur quod nullo
iure cogēte donat. ff. de re. iur. l. donari deletur p sanguinē. i. per
passionem christi .i. per has indulgentias que habent effectum
per passionē christi tegitur per caritatem .i. per satisfactionem
penitētiālem & alia bona opera de pe. di. i. huius potestatis in fine
ibi qui agit penitentiam non solū lacrimis debet diluere peccatū
sed etiam emendationibus operire & tegere delicta superiora ut
non imputetur ei ad peccatum dico igitur ¶ Et cōcludo q̄ īdulgētie
tātum ualēt quantū sonant singulis in caritate positis tēdētibus
ad finē p quo date sūt & ī illius finē secuta executiōe etiā si hoīes
inequaliter operentur cum indeterminatū est opus. puta manus

porrigētibus adiutrices nā tunc s̄m qualitatem conferentis hoc est s̄m eius deuotionē & nō s̄m facultates & subsidiū indulgētiā cōsequitur Vnde illa uidua q̄ duo minuta posuit ī gazophilatio eā uel plus propter deuotionis offitiū meruit q̄ plura ponentes d̄ pe. di. i. c. i. xxiiii. q. i. c. odii. & xxxv. q. i. §. i. & glo. ī dicto c. odii ponit uersu Affectū dantis pensat censura donantis Iupiter ut centū thaurorū sanguine fuso Sic capit nūmi thuris amore deus

¶ Facit ad predicta iii. q. vii. c. in grauibus de con. di. v. nō mediocriter si aut opus est determinatū tūc planū etiā fortius tātū ualent quantū sonant alias deciperet ecclesia fideles quod est absurdū & erroneum **¶** Et per hoc destruitur illa opio que uult q̄ ecclesia pia fraude decipit hoies ut eos illiciat ad pia & opera caritatis & pietatis nā scribitur in lob xxiii. c. nūquid deus indiget mendatio ut pro eo loquamur dolos ad predicta facit xxii. q. ii. c. nec artificioso & c. nequis arbitretur **¶** Item Aplūs ad carinth. xv. si inanis ē predicatio nostra iānis est fides nostra ergo q̄cūq̄ ī predicatiōe falsum dicit quantū est in se fidem euacuauit & p cōsequēs mortaliter peccat **¶** Et ideo talis etiā pena falsitatis siue falsitas ē oīo reprobāda ix. di. si ad sacras **¶** Vnde Augu. nullus est ducēdus ad salutē operante mendatio xxii. q. ii. c. primū itaq̄ nec est uera illa opio Ray. que dicit q̄ homo mortalis nisi ei sit diuinitus reuelatū ignorat quantū ualeat remissio quia ualeat s̄m deuotionē penitētis & ipsorū qui suffragantur meritoꝝ & numeroꝝ eorūdem & hoꝝ mēsurā nemo scire potest de con. di. iiii. quis & di. v. non mediocriter **¶** Dic q̄ nullus scire pōt in specie sed bene in genere & ideo dicit lo. an. q̄ s̄m fidem penitētis & potestatem remittentis plus & minus ualēt indulgentie & dicit q̄ indulgētia ualeat ut sonat quia non refert quōcūq̄ satisfacciant ecclesie quia q̄ ligat ecclesia ligatus est & q̄ soluit solutus est xxiiii. q. i. c. qd̄cūq̄ unde presupposita legitimate cōfessiois & capacitate suscipientis & cōtritiōe & potestate remittentis siue etiā cōcedētis idulgētiā tm̄ ualēt q̄ntū sonāt **¶** Restat nūc respōdere ad quedam cōtraria que uident urgere ad que tamē respondi in genere in viii. qōe ī v. S3 nūc reuertor ad nostram octauā. q. q̄ argumēta sunt posita ī p̄cipio octaue & faciūt etiā cōt nonā & declarabūt decimā

¶ Ad primū argumentū cū dicitur q̄ non profunt impenitētibz fateor quia uenia non datur nisi correcto xxiiii. q. i. legatur xi. q. iii. absit regula peccati de re. iur. li. vi. ¶ Sed ualent penitenti seu proponenti se corrigere & sic iam corde cōtrito si tamen hoc habeat forma indulgentie ad hoc xvii. q. i. §. si ergo p̄ quod dico q̄ ualent indulgentie que dantur p̄ papam uel alios uere penitētibz & cōfessis uel qui erunt i. octo dies tamē tunc ea gaudebit cū sic erit contritus & confessus sic ergo penitens gaudet indulgētia & quia s̄m qualitatem culpe debet penitētia impōi siue p̄a & hanc penam sibi remittere pōt ecclesia per indulgētia & tūc cōicando sibi merita sanctorū & passionis xp̄i ecclesia intelligit pro ea satisfacere & per hoc iustitia simul cum misericordia cōseruatur quia prius est cōtritio que accedit ad iustitiam sequitur indulgentia que est ad prem misericordie ad id quod in eodem argumento tāgitur q̄ productior debet esse pena q̄ culpa R̄ntur ut nota. in dicto c. productior .s. quod uel intelligitur quātū ad penam originalis peccati uel quātū ad memoriam .s. quādo ad memoriam uenit ad peccatū semper debet hō de eo dolere & sic tempe productiori erit pena uel quando pena non proportionat culpe in quātitate uel qualitate ut tūc sit productior in quātitate & sic ad mensuram iustitie deducatur ¶ Ad secūdū dico presupposita opinione de qua ibi pro uera q̄ in casu nostro p̄ inferiorē non tollitur pena sed ei datur unde debitū soluat ad quod p̄ predictā penā superiori erat obligatus ¶ Itē pōt dici q̄ auctoritate iuris inferiori hoc pmittitur de pe. di. i. mensuram & sic ipsius dei cōsensu qui dixit quodeūq̄ ligaueris. ¶ Ad tertiū quod uidet urgere fateor q̄ satisfactio ē ps. p̄nie & q̄ nō satisfacit nō d̄r penitere s̄ dico qd̄ precedēte cōtritiōe iste dicit satisfacere pro quo ecclesia satisfacit regula q̄ p̄ aliū li. vi. facit qd̄ nota. de uoto l3 in glo. ii. lxxxii. di. presbiter Et dixi in q̄stioe an per aliū possit quis p̄niaz agere ¶ Vnde licet doc. discrepent an unus possit pro alio satisfacere & de ieiunio uideāt op̄iones cōtrarie & p3 ex predc̄is glo. & patet de pe. di. iii. c. p̄nia tñ ut ibi recitat archid̄. & placet Thome & fuit op̄io Petri hispani satisfatio habet duo i se primo pctōz cās excidere & illud est i se ipso & illud nō pōt fieri p̄ aliū

Aliud est ipsa solutio debiti que rite potest fieri p̄ aliū & maxime in eo qui per se nō pōt ut est uidere in solutiōe iniurie seu debiti secularis instit. qui mo. tol. ob. §. i. l. soluere & l. solutionis ff. de soluc. precedēte igitur recōsiliatiōe p̄ quā peccator recōsiliatus ē deo & per quā se habilitauit ut p̄ se alius possit satisfacere hee indulgentie soluūt illud debitū ad quod quis tenebatur & solutum intelligitur quōcūq̄ sit solutū ff. de pigno. ac. l. solutū §. soluta ff. de v. sig. l. satisfactionis uerbo ¶ Ad quartū dico q̄ iste indulgētie nō sunt ad destructiōz ecclesie nā p̄ eas prebet̄ magis cōt̄ pctm̄ uitā dū remediū precedente tamē contritiōe ad quā disponi debet ut eis possit gaudere & cū hac cōcurrit gr̄a gratū fatiēs quā meret̄ ex hūilitate & ex pio ope necnō ex assuefactiōe & cōtiūatiōe bonorū operū Et ex hiis magis & magis disponitur ad gratiā quē sequitur q̄ ex se per indulgētiā non destruitur indulgētie caritas stat tamen q̄ quis eam prauo pōt dare affectu & prauē suscipere & per hoc etiā negligere alia bona opa & satisfactiōz p̄niē iniūcte & hoc esset talibus p̄nitiosum & non corde contrito eas suscipere q̄ p̄pter cōsulēdū est eis qui indulgētiās uolunt consequi ne p̄pter ab operibus p̄niē abstineant quāuis enim ex indulgētia redderēt īmunes a pena tamē ex cōtēptu possunt ligari xi. q. iii. §. cū ergo xxiiii. q. iii. notādū de sen. excō. tuas unde dicit canō q̄ negliā & superbia parit offensā & loquit̄ de dircō cōtēpnente satisfacere de delicto de pe. di. i. c. predixerat & hoc etiam ne facilitas uenie incentiuū prebeat delinquēdi xxiiii. q. iiii. ex iniusta de ui. & ho. cler. c. ut clericorū nō ergo debet cōtēpni p̄niā iniūcta uel satisfactio propter susceptionē indulgētie ¶ Item utiles etiam sunt quia hoīes quādoq̄ in plus sunt debitores q̄ putāt de pe. di. i. Si enim inquit c. fi. de pur. ca. & ex hoc infertur quia nescit hō an digne ad indulgentias uadit non enim est nimis in hiis indulgentiis confidendum & tantum ualeāt quantum sonant ¶ Si quis uero rite accedit ad eas tantum ualent quantum sonant nam prelati ecclesie possunt libere corpus christi conficere & dispensare quibus uolunt & quando uolunt & quantum uolunt de con. di. ii. tribus & c. in christo semel ergo indulgentias concedere tenet consequentia quia quod propter unūquodq̄ tale & illud magis

v. di. ad eius uero c. latorés de cle. exco. míster ¶ S3 ppter corpus christi quod est principale merita sanctorum & aliorum acceptantur ex quibus consurgit facultas concedendi indulgentias nec enim eunt merita sanctorum nisi ppter xpm de pe. di. iiii. nō mediocriter alias est v. sub §. si uis nec merita xpi nisi ratione memorie corporis xpi qui fuit liber a contagione originalis peccati iō dicitur Io. xi. Ecce agnus dei. de con. di. iiii. c. nemo tollit ¶ Tūc ultra cū iste indulgentie nō dentur nisi de thesauro meritorum xpi & suorum membrorum p illos q habet potatē ipm corpus xpi cōfiteōdi & cōsecrādi & dispēfandi sequitur q libere per tales prelatos possunt cōcedi sicut uolunt & quantū uolunt & quibus uolūt & sic ualebūt quātum sonant rite accedentibus ad eas ¶ Incontrarium tamē facit quia deus nō acceptat dispensatiōes ecclesie nisi s̄m iustitiam fiant de pe. di. i. quō penitēt de pe. di. i. qui scelerate & ē expressum xxiiii. q. iiii. non in perpetuū ¶ Sed prelati interdū indignis interdum inequalibus equaliter dispensant & sic nō s̄m iustitiam dei ergo ipse non ualent & per consequens non s̄m eorū uolūtatem ergo non tantum ualent quantum sonant ¶ Et in hac questione dubia multi multa dixerunt ut superius dixi in opinionibus quas tangit Bernardus in c. q̄ autem in ti. nostro ¶ Sed concludo q tantum ualent quantum sonant si rite cōferantur & penitentibus uere & contritis ut superius dixi in hac questione & questiōe cum tractaui de diffinitione indulgentie ¶ Et uide que terigi s̄. in conclusionibus & correlariis formatis & uide que dixi in questione que concurrere debeant ut ualeant indulgentie ubi dixi q̄ tria debēt cōcurrere pietas ī finē ppter q̄ dant caritas opans cui dant seu habilitas ī recipiēte ¶ Tertiū auctoritas ī dispēfante ut ibi latius posui ¶ Et ad illud quod dicitur q̄ corpus christi est principale respectu cuius surgunt indulgentie sed prelati habent liberam potestatem corpus christi dispensandi igitur .

¶ Dico q̄ licet sacerdotes rite s̄m clauēs ecclesie ordinati de Sūma trinitate. & si. ca. c. firmiter §. una habentes debitam materiam scilicet panes de frumento ut de con. di. ii. c. non oportet & c. cum omne & c. panis de altari et dicentes debitam formam de con. di. ii. c. quia corpus c. cum Marthe de cele. misse possunt

illud cōsecrare q̄n uolūt licet nō debeāt nisi ieiuni de.cō.di.ii.c. sc̄a & quātum uolūt non tamē debent nisi quātū est necesse de con.di.ii. tribus gradibus ¶ Et quibus uolūt nō tamē debēt nisi dignis de cō.di.ii. panem cū tribus c. sequentibus ¶ Dico ergo q̄ licet de penitētia absoluta quādo uolūt possunt cōsecrare & q̄rū uolunt & q̄bus uolunt dispensare & licet inter sacrificia nullū sit maius & dignius de cō.di.ii. nihil tamē nō pōt quilibet sacerdos determinare q̄ cuiq̄ suscipienti ualeāt & hoc est quod dixi supra q̄ effectus nō est ī habētibus potestātē clauīū ymo hec absolutio pender a deo unde non pōt facere sacerdos q̄ profit scelerato de con.di.ii. c. qui scelerate cum ii.c. sequentibus & sic licet habeāt ptātem super cōfessiōe & dispēsatione non tamē sup suo effectū

¶ Sed maiorē potestātē habēt prelati & ampliorem super effectū dispensatiōis indulgentiā dummō seruent supradicta ¶ Unde se habent sacramēta & indulgētia ut excedētia & excessa habent enim latiore quia plus possunt arbitrari super penas peccatorū & sic sup effectū indulgētiā de pe.di.i.c. mēsram xxvi .q. ulti. c. hoc satis & c. tempa q̄ super effectū corporis xp̄i habēt enim ī illo strictiorē potestātē quia nisi dignis p̄nt cōtribuere hoc est illis qui ex proprio merito digni sunt. i. qui confessi & cōtriti debite cum proposito satisfatiendi sequēte postmodū satisfatiōe ppria & isti sunt digni ad corpus xp̄i ¶ Sed si nō sequeretur propositū satisfatiendi post cōfessionem & cōtritiōz ppositū dico ex ppriis meritis satisfatiēdi nō ex meritis alienis hic nō est dignus corpe xp̄i sed bene eēt dignus īdulgētia nā si qs in pctō mortali esset cōstitutus cōterit cōfiteat nō recipit corpus xp̄i nec ex ppriis meritis itēdit satisfacere p pctō Sz ex meritis xp̄i ppter īdulgētiā q̄s p̄pōit acqrere ul acqrit hic dīr dignus īdulgētia sic h̄nt se corpus xp̄i & īdulgētie sicut excedētia & excessa ¶ Ad formā igit̄ argumēti dicēd̄ ē q̄ nō ē silis ptās in utrisq̄ nec silis eay potestātū effectus ¶ Exēplū ī positiuis habeo pōtatē comedēdi & bibēdi ergo possū tm̄ bibere q̄tū comedere nō seq̄t nec seq̄t bibo ergo cōmedo bibi ergo tm̄ comedi Itē habeo pōtatē cōfiteēdi corpus xp̄i Itē habeo potestātē cōcedēdi īdulgētiā ergo tm̄ possū ī uno sicut ī reliquo hoc nō seq̄t Ad aliud q̄d dīr q̄ d's nō acceptat īdulgētiā

nisi secundum iustitiam potest illud negari in indulgentiis uel dicere quod ista iustitia potest considerari dupliciter uno modo secundum iustitiam que est ex debito Alio modo secundum iustitiam que est ex fine Primam non considerat deus in indulgentiis ymo nec in cuiuscumque salute nec ex quocumque merito nostro qui non ex operibus iustitie que fecimus nos dicit Paulus saluamur sed ex dei merito et misericordia de pe. di. i. si enim inquit ¶ Unde indulgentie tam ex parte dei quam ecclesie fiunt ex gratia et merito thesauri ecclesie Alio modo potest considerari iustitia ex fine et ista bene consideratur in indulgentiis ex fine .s. propter quem dantur & si iste finis non consideratur non ualet indulgentia si uidelicet non fit propter opus piuum & de ista iustitia loquitur contrarium ¶ Et ad formam ar. potest dici quod licet in equalibus equaliter dispensetur propter hoc non tollitur ipsa iustitia respectu finis Postremo ne aliqui fragmenta dubitationis circa hanc remaneant materiam incidenter quero nunquid profit indulgentia ei qui non facit totum actum licet partem actus faciat pro quo data est indulgentia & pro eum non stat quo minus faciat uerbi gratia conceduntur indulgentie ut uere penitentibus & contritis conferentibus tali loco pio decem concedatur indulgentia x. annorum ¶ Titius uere penitens uadit & uisitat deuote non tamen habet unde possit dare elemosinam illam & sic non dat illa x uel non omnia x. quia forte v. uel vi. nunquid gaudeat indulgentia Vel pono quod desidero magno desiderio tempore iubilei ire romam non possum quia non habeo unde & mendicare erubescio uel pater uel uxor non sinunt uel uado usque prope romam sed ex quadam causa non possum ultra progredi nunquid gaudeo indulgentia ¶ Arguitur quod sic quia in bonis dicitur quod uotum pro opere computatur de pe. di. i. magna & di. vi. in principio xxxv. q. vi. quod deo pari & maxime cum facultas deest uel impossibilitas adest ut dicit Gratianus de pe. di. i. His auctoritatibus uersu Item uotum xxii. q. ii. Item prophetauit & c. sequenti Et regula cum stat per eum de re. iur. .li. vi. Sed in casibus predictis non stat per eum igitur. ¶ Sed his non obstantibus ueritas est in oppositum quia indulgentia secundum disponens intentionem & formam eius operatur effectum suum ut probatum est Item remota causa propter quam aliquid fit cessat eius effectus Et remoto fine lxi. di. g. his omnibus & c. nemo

c. & si x ps de iureiur & c. cū cessante de appel. i. q. i. c. qd p necessitate & q. vii. qd p remedio Sz i casibus predictis cessat finis propter quem principaliter data est indulgētia. s. datio denarii & actualis & effectualis uisitatio & hāc opinionē tenet Gas. cal. in decretali nostra ¶ Ad cōtrariū respōdet q nō semp est illa regla uera ut nota in dicto c. magna unde fallit. quādo opus est facti ut in c. i de eo qui mit. in causa rei seruan. unde uolens martirium pati & non patitur non habebit aureolā ut nota in dicto c. magna Idem patet in penitente qui habet satisfacere qui licet uelit satisfacere & tamē non satisfacit in hoc seculo tamē satisfaciat in futuro licet enī ex cōtritiōe & cōfessiōe sit ei dimissa pcti culpa & pena eterna nō tamē tpalis de pe. di. i. Si peccatū adde & di. vii. c. uli. c. sup eo & c. in lris de raptō. ¶ Sic & indulgētia nō habet suū effectū ex sua uolūtate nisi sequatur opus determinatū s̄m intētiōe cōcedentis Sed quero de uisitātibus quibus cōcedit indulgētia centum dieꝝ non ea gaudebit ita pp̄nquus deuotus sicut longinquus licet iste plus laboret & exponet in eundo iuēndo determinationē huius q. collige ex his que dixi in prima q. cū incepti tractare d̄ indulgētiis qōe prima in qua quero de diffinitōe indulgētie Sed quero data est indulgētia cētū dieꝝ uisitāti ecclesiā & danti denariū uisitās dat duos uel tres denarios nūq̄d habebit ducentos uel tricentos dies de indulgētiis puto q non s̄ quātū ad idulgētiās illas tātum habebit dās denariū quātū hēbit dās quatuor uel quinꝝ nisi aliud exprimat in ea .s. q p sigulis denariis gaudeāt indulgētiis cētū dieꝝ tūc enim planū est ¶ Verū tamē est q ille qui plus dat plus meret rō predictōꝝ est quia ratio cōcedentis indulgētiās fuit tātū dare uisitāti & offerenti lꝝ ppter illud quod plus datū & erogatum est sibi reputatum a deo ad meritum uite eterne nedum illud opus pium solum ualeat ad has indulgētiās promerend̄ & ad remissionem pene uel penitentie sed etiā ad meritū uite eterne consequendū & ideo papa Nicolaus in predicta executoria crucis precepit predicatoribus crucis quatenus idulgētia que pro crucis susceptione efficaciter pmittitur illis profit nō solū i remissiōꝝ peccatōꝝ & ad imūitates priuilegiorum sed etiā copiosam mercedē q̄ illis prepat in celis

Vnde iplorat plenā suorū peccaminū ueniā Et i super pollicetur illis salutis eterne augmentū Insuper dubitatur quid si quis eadē die pluries uisitat ecclesiam & dat singulis uicibus denarium nūquid tociens habebit indulgētiā ¶ Et arguitur q̄ sic sicut enī reiterans delictū grauius peccat & maiorē penā meretur q̄ semel tantū cōmittens vi. q. i. ymitare xxv. q. i. c. ii. & utrobicq̄ nam sic ecōuerso pluries uisitans ecclesiam & dās denariū pluries idulgentia gaudebit ¶ Vinc. ut refert lo. an in c. cū ex eo in ti. nō q̄ sic dū durat tēpus uel dies remissiois quia nō est solū concessa indulgētia ppter iter uel propter denariū sed ppter remissionem ecclesie & que sic remittendo se obligat orare pro illo ¶ Sit ergo discretus remissionē fatiens c. q̄ aut in ti. nō & superius dixi & p Guil in spec. e. ti. uersu quid si eadē ubi addit ratio; quia in beneficiis fieri debet larga interpretatio d' dona. cū dicit de priuile. in his & c. olim idem ar. i. e. c. ulti ¶ Dūs lo. cal. in c. cū ex eo i ti. nostro ubi recitat beatum Thomā in q̄rto s̄n̄ia; di. xx. q. iii. articulo ii. ubi cōcludit hoc esse uerū si indulgētia phēnis .i. sine alicuius t̄pis determinatione secus quando ad determinatū tēpus datur .s. cū dicitur quicūq̄ uadat ad talē ecclesiā usq̄ ad t̄lē tēpus uel quicūq̄ uadit die tali tūc intelligit̄ semel tātum dās uel uadēs cōsequi & hoc putat uerius Gas. cal. ad hoc de fil. pres bi. c. i. i. sic c. ii. e. ti. in vi. & d' prebē. nō pōt ii. respo; Et cū ista determinatiōe ego trāleo ¶ Ultimo q̄ro an religiosi possunt gaudere idulgentiis uidetur q̄ non qa nō habēt uelle uel nolle xii. q. i. nolo & c. non dicatis Item ipsi sunt qui debent erogare de meritis suis ecclesie xvi. q. i. mōachus nō docentis ergo ab aliis nō debēt eis supero; gari & indulgētie cōsistunt de supererogatione meritorū ecclesie ergo. Pretera mōachis nō d; t̄di materia euagādi xvi. q. i. placuit cl. i. & ii. c. q̄ uere c. ii. ne cle. ul' mo. li vi. ¶ Solutio dicēd' q̄ tā religio; q̄ secularibus ualēt dūmō sūt i caritate & faciūt id qd̄ requirit idulgentie dispositio nō enī mīus sūt adiuuabiles meritis aliorū q̄ seculares alias seq̄ret q̄ ex bono recipient malū ac etiā dāpnū qa religio bōa ē Itē qa etiā mōachus ul' bonū religiōis & meritum religiōis pōt plus mereri ut dicit Inno d' uoto scripture & facit qd̄ nota. xx. q. iii. c. ii. Et cū dixi dūmō sūt i caritate p hoc in-

fert q̄ hoc debēt facere d̄ licentia suorū p̄latorū qm̄ propter bonū
 obedientie illud qd̄ uideret alias bonū dimittitur viii. q. i. si ergo
 de testa. c. religiosi i. respōso li. vi. & p̄ hoc respōdet ad primum
 Itē dixi dūmō faciūt id quod requirit dispositio indulgētie q̄a eo
 cessante nō gauderent ut dixi in p̄xima q̄ōe ¶ Vnde si indulgētia
 requirit dationē denarii q̄a non habet ppriū c. cū ad monasteriū
 de sta. monacho. & dicto c. nō dicatis Oportet etiā q̄ de licentia
 prelati illud erroget ¶ Ad cōtrariū dicendū est q̄ licet religiosi
 iter p̄fectionis arripuerint ut dicit Gratianus xiiii. q. i. c. i. tamen
 nō sunt sine peccato de pe. di. i. Si enī iuquit & iō si p̄pter pctm̄
 aliqd̄ cōmissum religiosus dignus est alicuius pene potest illam
 relaxari per indulgētiā nec est absurdū si ille q̄ supererogat aliqñ
 indiget ut eis supererogēt de testa. cū in officiis ¶ Ad aliud dicēdū
 q̄ propter indulgētiā nō d̄ religio dissolui magis enim ē bonū
 meritū religiosorū q̄ remissionis q̄ fit per indulgētiā ¶ Vnde re-
 ligiosus q̄ iret cā dissolutionis religionis nō esset ī caritate & p̄pter
 hoc nō mereret nec eā cōsequeret ¶ Itē prelati nō deberet dare
 licentiā tali accedēdi ad tales indulgētiā cū p̄pendat potius d̄ aīo
 dissolutionem & euagatiōz q̄rentis q̄ indulgentiam affectātis
 ¶ Decia & ultia q̄o principalis erat an dies indulgētiarū sunt utiles
 p̄ōe q̄a indulgētia relaxat centū dies de iniūctis penitētiis dubitat
 an isti dies sunt utiles uel cōtinui hoc est querere an ī istis diebus
 cōprehēdantur solū dies quibus habeo agere penitentiā uel etiā
 dies quibus non habeo agere penitentiā potest etiam intelligi q̄o
 an solū indulgētia operetur in his qui sunt impediti agere p̄nāz
 uel circa illos qui non sunt impediti ul̄ pone q̄ usq̄ ad tres ānos
 singulis sextis feriis teneor ieiunare & habeo remissionē annalē
 an uero absolutus ero cum in anno sint nisi quinquaginta due
 sexteferie & per consequens plus uidetur habere de indulgentia
 & remissione q̄ expediret sibi Osi. dicit in c. cū ex eo in ti. n̄o
 q̄ quidam intelligunt dies esse utiles alii intelligūt q̄ sunt conti-
 nui ¶ Tertii dicunt q̄ est sensus uerborum remitto tibi unum
 annum de penitentia .i. tantum minus puniaris in purgatorio
 q̄tū si uno anno cōtinuo egisset p̄nāz ī hoc seculo ¶ Subdit Osi.
 q̄ isti dicūt q̄ nō credūt q̄ p̄ has indulgentias generales m̄ius x.

unū teneat agere penitētiā in hae uita & dicūt q̄ hoc est satis equū s̄m opinionem Inno. de quo tetigi in proxima questione principali s̄. p̄ eundē Inno. i. c. q̄ aut̄ s̄. c. Subdit etiā Osi. q̄ etiā credendū est q̄ deus qui moderatur oīa uno pondere & mēsurā sapīe xi. iuxta metā datam a prelato & īpositā ab eo p̄lato dabit potius plus q̄ minus nec de hoc habet cōqueri qui minus habet ex quo ius suū recipit licet alteri plus detur nisi oculus suus neq̄ esset iux̄ illud Mathei xx. Aut nō possū d̄ meo facere quod uolo aut oculus tuus neq̄ est Accipe igit̄ quod tuū est & uade in pace Subdit etiā dictus Osi. in dicto c. cū ex eo sup̄ uerbo p̄nialis satisfactio enumerat q̄ quot dies remittuntur dies de iniunctis penitētiis subtrahūtur ¶ Item sup̄ uerbo xl. dies dicit de iniunctis penitētiis hoc notabis q̄a dies indulgētiarū nō sunt cōtinui sed utiles q̄a cōputabūtur solū dies p̄niales Subdit q̄ aliud est q̄rere de diebus & aliud de annis quasi uelit q̄ quando de diebus tunc utiles sunt quādo de annis tūc sunt cōtinui ¶ De ānis tamē dicit sicut & q̄les iniūcti sūt & sic remittant̄ Et ad p̄bandū q̄ dies sunt utiles inducunt absurdū qd̄ esset dicere Ego fatiā tibi īdulgētiā de diebus de quibus nō teneris ieiunare certe eēt fatuū ita dicere & ut cōpleam uerba Osi. que nō ponit Io. an. extense ī nouella in c. cū ex eo dicit notabiliter q̄ si xl. dies iniuncti sunt p̄ p̄nā ut d̄ sp̄ōsa duorū c. ii. c. ii. d̄ emp. & uēdi. hec opant̄ indulgētia ut illis diebus p̄nāz agere nō cogat̄ & hoc de indulgētiis dierū Sed statim querit quid de annis nūqd̄ sint utiles uel cōtinui dicit q̄ sicut & q̄les iniūcti sunt etiā remittūtur & dicit q̄ illud ibi colligitur & de. homici. c. ii. de sp̄ōsa duorū c. ii. lxxxii. di. c. si. cum igitur nūq̄ iniungātur centum quia & dies domīci & alii festiui semper intelligūtur excepti c. ne quis & c. ieiunia ad finem xxvi. q. si c. sacerdos & in eo q̄ nota. de obserua. ieiun. consilium relinquitur s̄m Osi. in c. cum ex eo preall. q̄ nūq̄ anni isti cōtinui sunt Sed tātum utiles. i. illi dies tātū de ānis qui in ipsis occurrūt ieiunabiles remittuntur ¶ Ex his concluditur s̄m Osi. q̄ productior est indulgentia dierū q̄ annorum hec uidetur humana & equa opinio quam sequitur lohānes. an. in c. cū ex eo & mihi placet quo ad maiorem securitatē licet quo ad subtilitatem aliter

infra concludam ut ueritatem. ¶ **V**t tamen nihil omittam d. Gas. cal. filius lo. cal. in decretali nostra dicit se bene nō capere dicta Osi. nā non omnes pñie iponuntur ieiuniorum ymo alñ q̄ singulis diebus dicūt ter uel quater pater noster uel psalmos omnes uel certos uel singulis diebus uisitent certū locū piū uel singulis diebus pascat pauperē uel certis diebus & sic de similibus. ¶ **I**nter quas pñias alia grauior altera Item debet cōsiderari q̄ lre indulgentiarum non dicūt de peniis iunctis ieiuniorum. ¶ **I**tem debet cōsiderari & patet ex predictis q̄ indulgentia ualet eque quo ad pñias a iure sicut ab homine in iunctas & ecōuerso nec potest dari ratio diuersitatis & maxie q̄a pñie hodie iuncte & imposite a iure sunt arbitrarie de pe. di. i. mensurā xxvi. q. ulti. c. tempa. ¶ **I**tem non occurrit rō quare indulgentia nō habeat suū effectum quantū ad penitentiam cōtinuam siue successiuam sicut ecōtra Ex quibus infertur q̄ uniformiter ī penitētiis eneruādis indulgentia opatur qd̄ ē ī hac materia. subtiliter aduertēdū Pono enī q̄ q̄s solēpnē penitentiam habet facere sibi iniūctā quia fecit patricidium uel aliam grauiissimam penitētiā p̄ vii. annos alius per vi. annos h̄z sextam feriam ieiunare uel dicere tres orationes uel pater noster uel ieiunare uel unū psalmū. ¶ **E**t pone q̄ danti denariū uel accedenti ad ecclesiam dantur vii. anni de indulgentia nūqd̄ eque quilibet istorū erit liberatus per indulgentiam. ¶ **D**ubitandum est per ea que dicta sunt in prima questione cum incepti tractare de indulgentiis in definitione indulgentie in ultima particula & in sua conclusione cum suis correlariis probatur tamē sic quia uidetur hoc nimis penitētiās uilescere & eas eneruare & nimis prelatorū ampliare potestatem potest ergo intelligi sensus indulgentie q̄ is qui propter penitentiam sibi iniūctam a iure uel ab homine nō impletam satisfecisset ī purgatorio p̄ annū uel trienniū. i. debuisset satisfacere si in uita nō habuisset talem indulgentiam illud tēpus remittitur illi qui ad indulgentiam accedit quia indulgetur ānus uel triennium & per hoc pñia non contēpnitur & pena debita s̄m mensuram delicti addita mēsuratur & forte hoc uoluit una opinio supra tacta post Osi. nō tamē est negādū q̄n etiam s̄m cōsiderationem laboris & collatoris & meriti etiam p̄ indulgentias

totaliter possit enervari pnia iniuncta non neglecta ¶ Adverte quia Gas. de cal. in hoc bene dicit cū dicit q̄ nō oēs pnie ponūtur in ieiuniis ergo si annus cōcedatur indulgētie de iniūctis penitētiis si capimus annū indiuiduū & integrū put incipit cōtinuatiue a principio usq̄ ad finē ¶ Exemplū hac die habeo īdulgētiā unius anni & hac die est mihi īposita pnia ānualis ad ieiunādum certe hoc respectu de necessitate annus est continuus non utilis ¶ Sed intelligēdo q̄ annus de iniūctis penitētiis indultus non habeat continuū progressum sed solū dies anni quibus teneor ieiunare cōputētur cum diebus quibus est mihi data indulgētia ¶ Tunc indulgētia que est facta pro diebus quibus teneor ieiunare opat̄ pro illis diebus nō aut̄ opatur pro illis diebus quibus non teneor ieiunare & sic ex hoc uidetur melius dicendū q̄ si loquimur in pnia ieiuniorū ānus datus de īdulgētiis sit utilis nō cōtinuus

¶ Exēplū habeo ieiunare oībus diebus ueneris usq̄ ad tot dies ueneris q̄ dies ascendūt ad tricētos sexagīta sex quia in .o. diebus cōsistit totus annōs datur mihi unus annus remissiois de iniūctis penitētiis certe uidetur q̄ ab oībus illis ecc. lxxvi. diebus sum absolutus alias per ea que s̄. dicta sunt quia fatuum esset dicere q̄ mihi sit facta indulgētia p̄ illis diebus quibus nō teneor ieiunare & certe uilesceret thesaurus ecclesie qui p̄ illo tpe quo nō teneor ieiunare mihi daretur & hoc uideretur sine dubio quādo in lris indulgētiarū diceretur de peniis iniūctis ieiuniorū s̄ nō dicit̄ cōiter ita sed dicitur simpliciter ī illis de iniūctis penitētiis & ideo si dat̄ mihi penitētia ut singulis diebus dicam quatuor pater noster uel tot psalmos uel uisitem certū locū uel pascā paupem . istud pōt̄ & d̄z fieri singulis diebus uel q̄ p̄ totū unū ānū uel ānos singul̄ diebus hoc faciā tūc q̄a oī die p̄ totū ānū hoc possū facere & debeo si dat̄ mihi indulgētia unius āni & sic dies erūt cōtinui & utiles ipsius indulgētie nō obstat quod allegatū est sup̄ius p̄ dūm Gas. cal. q̄ dicit uidet̄ incōueniēs q̄ si quis solēpnē pniaz h̄z facere q̄a fecit patricidiū uel aliud simile uel habet facere aliam grauissimā pniaz p̄ vii. annos ¶ Alius p̄ vii. annos habet sextā feriā ieiunare uel unū psalmū uel ter pater n̄r dicere q̄ eque unusquisq̄ istorū sit liberatus quia ipsemet Gaspar soluit cōtrariū remittēdo se ad

ea que dixi in prima questiōe cum incepti tractare de indulgētiis
 in diffinitōe indulgentie in ultima pticula in uerbo debitā & in
 uerbo p recōpensationem de pena indebita iustorū. **D**eus enim
 mediāte eius ministro iuste & misericorditer remittit per indul-
 gentias non ex merito illius cui imposita est pnia quoniam non
 posset recte in hoc seculo pmereri pro uno peccato mortali. **S**ed
 p tali peccatore deus acceptat pēas p ipletis recōpēsando & cōi-
 cādo illi pēas & passiōes mortis sue & scōrū martirū q̄s ip̄i indebite
 & iuste receperūt & sic ex meritis illarū penarū indebitarū xp̄o &
 sc̄is abstergimus pēas p delictis n̄ris debite a sacerdotibus nobis
 ipositas q̄n cōtriti & cōfessū tales idulgētiās ipetramus nec ex hoc
 nimis peitētie uilescunt quia uilitati hoc debet ascribi sed potius
 pretiositati sanguinis xp̄i recōditi in archiuis Scē romane ecelie
 Cuius sanguis minima gutta est sufficiens abstergere oīa peccata
 mundi que unq̄ sc̄a sunt in preteritū fiunt de presenti & fient in
 futurū cū ip̄e xp̄us sit agnus dei imaculatus qui tollit oīa peccata
 mundi. **R**estat nouissime ut unde egressa est terminetur oīo
 in eodē iudeo uidelicet qui res penitus desperatas reparare & cōsu-
 mere sue uirtutis magnitudine pōt nā ut ait Salamō nō ē sapiā
 neq̄ prudētia neq̄ consiliū cōtra dūm q̄nymo s̄m beatū Grego.
 li. vi. moralium diuinū iuditiū cum uitatur timuerūt fratres ne
 Yoseph cōtra eos exardesceret sed hoc quod diuinitus dispositū
 fuerat cauendo actum est ut eueniret humana igitur sapiētia in
 seipsa comprehensa est uolūtati dei unde qui intentiōi eius resi-
 stit intentiōi eius militauit. Restat ergo ut in cōtractis q̄ agimus
 uim & potentiam superne uolūtatis inquiramus cui animo etiā
 cogente debet prompte actio nostra deuote famulari & uere sui
 itineris ducem prosequi ne enim etiam uolens deseruiat si hoc
 superbiens declinat. uolēs igitur deseruire ac promereri ad aiā
 salutē nō supbie in hoc luctuoso tremebūdo ac horrendo ac pe-
 riculoso tractatu in quo fideliū doctrina & eruditio esse potest s̄
 iactaui cogitationes meas in dominum & redēptorem nostrum
 yhesum christum qui per os Iohannis precepit agite penitentiā
 de peccatis uestris & me usq̄ ad operis finē ex sua misericordia
 nutriuit fortificando atq̄ fomentando nam ex ipso & in ipsum

& per ipsum sunt omnia Cui honor & gloria potestas & imperium in secula seculorum. ¶ Completa per me Iacobum de zochis de fararia iuris utriusq; doctorem padue in iure canoico ordinariam sedem occupantem.

Redidi abunde satis inuigilasse quo tempore eucaristie sacramentum convenientius assumat in cena domini uel in sollemnitate pascale. uerum cotidie contrarias despitio magistrorum inualescere opiniones quasdam mortale peccatum asserentes si non communicauerit fidelis in pascale resurrectionis. Alias fore conspicio ad salutem sufficere si tantum in cena domini assumatur. Nouissima habet opinio populum fidelium sue deuotioni relinquendum sine transgressione peccati an in cena domini uel in resurrectionis pascale uoluerit sacratissimi corporis cenam assumere. ¶ Nunc autem pulsas ad hostium pulsabo si forte clauis Moysi aperire dignetur ut me introducat rex in cellam suam in qua mihi supernum demonstret conuiuium in quo instruar celitus quando & quo tempore de pane illo edam & de calice bibam nec esuriam nec sitiam in eternum ut scribitur in euangelio ad samaritanum cui christus pollicitus est aquam uiuam quam si quis biberit non sitiet in eternum. Et licet puteus altus sit in quo aquam hauriam non habeam nisi ille porrigat qui dat omnibus affluenter & non improperat. Non dubito quin idem qui sanctificauit nuptiarum conuiuium in cana galilee mihi capidem properet iter media motum transiente aquam faties hauriri in gaudio de fontibus saluatoris cum qua non illotis manibus ad sacrum eucaristie conuiuium discumbere faciat. ¶ Hoc quippe sacrum conuiuium quinque rationibus institutum scribitur. Primo ut sit nobis magis memoria passionis christi per quam nos liberauit a seruitute dyaboli & a carcere inferni iuxta id hoc facite in mei commemorationem ad Ro. x. & c. semel & c. de hac quodam hostia de co. di. ii. ¶ Secundo quia semp

debet eē parata medicīa q̄a semp peccamus de cō. di. ii. si quotiēs
Tertio ut lignū uite sit semp in medio paradisi .i. in cōsciētia &
 caritate erga xp̄m **Q**uarto ut x̄ps nobis cottidie uiuat sc̄raliter
Quinto ut uero agno cottidie utamur q̄ iudei ad uesperā con-
 uertendi esurient ut in psalmo conuertantur ad uesperam. Hec
 colligūtur per Iohanem & Archid̄. de con. di. ii. semel & c. se &
 c. cottidie unde uersus Claudī hoc uase n̄ri pia uictima pasce .
 Viua salutaris semel in cruce semp in aris .Nos terreas yhū tam
 sacri corporis esu .A uiciis mūda sacrati sanguinis unda Ad rē
 descendēs memor sum sup xii. q̄ōe precedētis tractatus capituli
 oīs de pe. & re. casum unicū posuit idubitabilē q̄d de monachis
 glo. in c. & si non frequētius de cō. di. ii. dicit q̄ in die cene dōi
 sumūt sacrū cōuiuīū. expressius hodie determinat ī cle. ne ī agro
 de sta. mo. in §. sane ubi singulo mēse in prima dōmīca cōicare
 debēt & ibi glo. dicit honestū esse illā cle. dilatari ad oēs religiosos
 & ita trāsīuit in couēz omniū religiosorū obseruatiū saltim d̄ cēa
 domini Aliū nūc addo casum de publice penitētibus qui priā die
 q̄dragesime de ecclīa eiciūtur & eiecti tenētur p̄ vii. ebedomas
 q̄a genus humanū p̄pter lapsū primi p̄ntis septē milibus dāpnāt
 ānoꝝ Et de forma eiectōis habet in cōcilio agutē. l. dis. ī capite
 & ī die cene domi in ecclīaz ītroducūtur sacrū suscipientes sc̄m
 & de forma introductiōis habetur ubi s̄. Et duplex pōt eē genus
 penitētū aliqui sunt publice penitētes qui uoto religionis astricti
 abnegātes semetipōs nudi nudā sequūt crucē & uili sacco. i. scilī
 tio induti p̄nīaz agunt de peccatis uel sine peccatis p̄pter deum
 patiunt & isti possunt appellari monachi & religiosi q̄ s̄m uarias
 patrū cōsecutiōes uariū habitū p̄ scilitio & cucula portāt Vnde
 in ueteri testamento agentes penitentiā in cineribus sacco īduti
 p̄ sua salute deplorabāt put niniuite fecerūt q̄bus p̄ Ionā p̄phetā
 ānūctiatū fuerat q̄ adhuc xl. dies & niniue subuerteret hic tamē
 appellātur penitentes s̄ nō solēpniter Ceteri penitētes sunt non
 religiosi nō clerici sed layci bōi q̄ p̄pter crimīa sua solēpnē assu-
 mūt penitentiā ut dicto c. in capite c. i. & c. quesitū de pe. & re. &
 tales quinta feria introducuntur & cōmunicāt **H**ac die deus
 creauit uolucres & pisces .pisces in aquis reliquit uolucres ī aera

leuauit iuxta illud magne deus potētie q̄ ex aq̄s .p̄ pisces cupidi
 auari & luxuriosi itelliguntur q̄ in fluxu cupiditatis huius mūdi
 delectantur ¶ Volucres sūt spūales q̄ ī spūalē cōuersatiōz q̄ ī aera
 eleuātur . Penitentes igit̄ in v. feria introducuntur in ecclīaz & q̄si
 segregati a malis & huius mūdi delitiis in celis aīo cōuersantur
 ¶ Secūda rō de penitētibus psuadet hac die q̄a in fine v. etatis Io.
 baptista p̄nīaz predicauit & dñs uenit in mūd̄ pctā absoluēs ut in
 prima orōne diurni in hac v. feria ¶ Tertia rō q̄a in hac v. feria
 institutū est hoc sac̄m & dñs uetus testam̄ finiēns nouū īchoauit
 dicēs accipite hic est calix noui testam̄ti. & est sac̄m mīe q̄a x̄ps
 de sola mīa peccata tollit ¶ Quarta rō xp̄s ea die fuit captus &
 ligatus q̄ captura absolutiōz nostrā opata ē ¶ Quinta rō ea die
 xp̄s lauit pedes discipulor̄ ut effectus nostros lauet a peccatis &
 tūc est plena absolutio cū post lauacrū pedū .i. effectū nostror̄
 cōsciāz nostrā mundamus & iō cum isti penitētes p̄ oēs priores
 ebdomadas peccata sua deplorauerint die cene dñi lauantur per
 aīūptiōz sacri corporis ¶ Hi ergo duo casus excepti uidēt firmare
 regulā in oppositū d̄ ceteris laycis q̄ nō debeāt cōicare ī die cene
 s̄ in resurrectiōe p̄ regulā glo. sup Rubrica de re. iur. li. vi ¶ Et q̄a
 oppōita iux̄ se pōita clarius elucescūt iux̄ doctrinā philozophicā
 & instit. de libert. §. i. Cōfusus de auctoritate Io. an. in data vi. li.
 inquit̄ q̄ ex flō scriptis cōmēdādū quia p̄ ipā in uestigāda ue-
 ritatis uia aliis preparatur Submittā primo ar. pro & cōtra primū
 ē s̄ .pxie tactū s̄o fa. c. oīs de pe. & remis̄ ibi. adminus ī pasca Et
 licet multis mōis sūmat̄ pasca ut ī. dicā uidēt tamē interpretatum
 de pasca resurrectiōis p̄ c. et si iudeos de iudeis et p̄ c. et si nō fre-
 quētius iūcto c. in cena de cō. di. ii. ¶ Tertio quādo iura statuūt
 de cōione seculariū dicūt de pasca non de cena c. seculares de cō.
 di. ii. dicto c. oīs et c. et si iudeos ¶ Quarto est dictum Fabiani
 iūcto decreto sother in c. et si nō frequētius et c. in cena preall̄.
 nā olī ī primitiua ecclesia pacta. i. īfinita cōsecratiōe sacerdotis
 oēs cōicabāt c. pacta de cō. di. ii. Sic aplī statuerūt et scā romana
 ecclesia tenebat p̄ decretū anacleti qd̄ dixit Augu. nec laudo nec
 uitupo c. cottidie de cō. di. ii. S3 p̄pter refrigescētē caritatē statutū
 ē ī natali ī pasca et p̄thecostē postea restrictū ad pasca c. oīs p̄all̄.

Quinto arguitur a diuersitate ratiois offitiorum ecclesia in v. feria gaudet cātādo ī p̄sona penitētū in p̄cipio misse illius diei nos aut gloriari oportet & sic tales penitētes gloriātur ī dūm q̄ p̄nīaz egerūt p̄ totā q̄dragesimā & cātatur cātica leticie preter alleluia quia gaudēt āgeli de cōv̄siōe penitētū In die uero resurrectionis ecclesia cātatur in p̄sona oīum iuxta illud hec dies q̄ fecit dūs & resurrexit . contēplari ergo debēt penitētes crucē xp̄i ceteri ipsam resurrectionis ergo layci cōicēt in pasca ¶ Sexto statutū est p̄ solēpnitate pasce & agni pascal' esu q̄ tribus p̄cedētibz & tribus ul' .v. sequētibus diebus pasca penthecostē & natale dōi q̄ bus oēs hēbāt cōicare quilibz ab āplexibus etiā coniugalibus deberet abstinere ut in cōcilio libertano de cō di.ii. oīs qd' sūptū est a David qui cū puer̄ suis accepturus eēt p̄as p̄positiōis ab Abymolech sacerdote dixit Cōtinuimus ab heri nudius tertius ¶ Septimo pasca nostrū semp d̄z ymolari die doico sicut statuit Pius papa & etiā Viētor qui p̄pter hoc cōuocauit cōciliū palestinū l̄z tamen prius ead' die celebraret quia tamē quidā inde dubitabāt angelus dōi ad corroborandos eorū aīos apparuit in habitu pastoris hermeti doctori precipiens ut pasca die doico ab oībus celebraretur hec habētur trāsūptie in c. nosce & ī c. celebritatē & c. se. de cō. di. iii. ¶ Octauo in exodo precepit dūs ut aprilis inter mēses primus haberetur & celebrari d̄z pasca in lunatiōe aprilis & agnus xiiii. die lunatiōis aprilis qui est mēsiū primus s̄m iudeos usq̄ ad uigesimā primā diē eiusdē mēb' .i. lunatiōis q̄a ī illa lunatione est semp pasca usq̄ a .i. xxi. diem & illud usq̄ stat inclusiuē s̄m. glo. in c. celebritatem uult ergo Viētor papa dicere q̄ pasca non d̄z esse .i. xiiii. diē lunationis april' nec post .xxi. diē illius lunationis Si ergo xiiii. dies lunatiōis april' ē die doico ibi ē pasca iudeorū & ī sequēti domica est pasca n̄m & sic ī .xxi. s̄m glo. ē dcō c. celebritatem & Guil. i suo rōnali. diuinorū offi. ī c. de festo pasce hec lunatio quādoq̄ īcipit in martio s̄m Guil. ubi s̄. s̄m q̄ ecclia ātiquitus celebrauit pasca cū iudeis xiiii. lūa primi mēb' quocūq̄ die occurreret q̄ ritū sancti patres in concilio liceno callauerunt statuentes q̄ non solū luna pascalis & mēsis perquireretur s̄ etiā diem domice resurrectionis obseruarent & ideo extenderunt pasca xiiii. die lunationis aprilis

usq̄ ad xxi. diem eiusdē lune & sic dies dominicus nō omittet̄
& die resurrectionis domini pasca celebraretur & hoc s̄m Guil.
ubi s̄. ne ecclesia uideretur iudaizare Secundo quia die dom̄ico
datum est manna a dño per quod significatur eucaristia. i. panis
angelor̄ habens omne delectamentū et saporem suauitatis ut in
exodo xvii. c. die vi. parent q̄ inferant ut sit duplum eius quod
inferre solebant p̄ singulos dies et hec ē dies ueneris s̄m hebreos
s̄m nos dies sabati ergo p̄ die dom̄ico datum est manna sumere
ergo debemus in die resurrectionis in qua est dies dominicus

- ¶ Nonū preceptū ē cōmedere agnū die q̄ accepta ē ueritas uite n̄re
s̄ in die resurrectiōis incepit ueritas uite quod p̄batur preceptū ē
cōmedere agnū cū lactucis agrestibus & i azimis sinceritatis &
ueritatis hoc ē puro affectu & itellectu hoc est i ueritate x̄ps enī
mortē n̄ram moriendo destruxit & uitā resurgēdo repauit ergo
in die resurrectiōis parata est nobis uita ¶ Decio psuadet triplex
pasca quod fecerūt iudei s̄m Guil. in. c. die festo pascali primum i
ramasce quod interpretatur cōmotio tynee per hoc significatur
spiritualis transitus de uitiis ad uirtutes. per tineam intelligitur
pecm̄ q̄a sicut tinea ipeceptibiliter destruit uestimētū ita pctm̄ aīaz
& qñ mouetur pctm̄ a nobis fit iste transitus ¶ Secūdū pasca fuit
celebratū i syna quod it̄pretatur mēsurā p̄ qd̄ significat ¶ S̄m
pasca spūale .s. trāsitus de uirtute in uirtutem p̄ quod restituitur
hōi sua mēsurā ad celestia & tūc hō trāsēdo de uirtute in uirtutē
accedit ad mensurā p̄pter quam factus est ut sit s̄otius angelorū
¶ Tertium pasca fuit factū in galgale quod it̄pretatur reuelatio
& id fit a nobis quando transimus de mūdo ad patrem. i. ad celū
ubi reuelantur nobis q̄ nūc credimus ¶ Primum pasca x̄p̄s nō
celebrauit quia peccatum non fecit nec inuentus est dolus in ore
eius nō celebrauit secūdū quia datus fuit ei spūs non ad mēsurā
a tempore sue natiuitatis ¶ Tertium pasca celebrauit christus per
resurrectionem suam & de priō pascate non est multū gaudiū
nec de s̄o s̄ de tertio loquitur Aplūs i epistola solēpnitatis huius
diei pascalis fratres si consurrexistis cum x̄p̄o que sursum sunt
querite ubi x̄ps est in domino deo suo ad collocē. iiii. mortui enī
estis uobis ut iam non uobis sed domino uiuatis sic dicit Aplūs

uiuo ego uiuit uero in me xp̄s uita aut̄ ūra abscondita est in deo
 q̄a nō dū apparet qd̄ futuri estis S̄z cū apparuerit xp̄s uita ūra
 .i. cū resurrexeritis apparebitis cū ip̄o in gloria cōsequens igit̄ &
 necessariū uidet̄ ut cū tūc xp̄s resurrexerit in doīca resurrectionis
 uita n̄ra nos etiā uiuamus & resurgamus p̄ assumptiōz uite n̄re .i.
 xp̄i & corporis & sanguis eius quod est uita nostra celestis & sup̄na
Xi. hoc est sac̄m noue legis q̄ lex a resurrectione sumpsit exor-
 diū & ex isto sac̄o efficimur noua p̄genies tāq̄ filii adoptionis p̄
 resurrectionē xp̄i ergo potius in pasca resurrectionis sumat̄ lumē
 hoc enim .i. uitā effudit in filios adoptiōis ut h̄etur in prefatione
 illius diei **Xii.** filiū facit per gloriā dōice resurrectionis efficimur
 noua xp̄i p̄genies & familia iux̄ id quod dicitur in collecta misse
 eiusdē diei resurrectionis ubi loq̄t̄ māifeste de renatis p̄ baptis̄mū
 p̄nie deus qui h̄ac sacratissimā noctē gloria domice resurrectionis
 illustras cōserua in noua familie tue p̄genie sp̄m adoptiōis quē
 dedisti naturale igit̄ est q̄ xp̄s post uitā & sic post resurrectionē
 faciat sibi filios adoptiōis non post mortē ideo sumimus christū
 resurgentē nō ut in sepulcro iacentē quia sumimus ip̄ius corpus
 ut uiuamus cū xp̄o nō ut moriamur cū eo **Xiii.** oēs septem dies
 pasce incipiēdo a domica h̄ntur p̄ una die & semp̄ in eis cātatur
 hec dies quā fecit domiuus . & in prefatiōe te quidē oī tempe sed
 in hoc potissimū diem gloriosius te predicare . & in eis semp̄ agit̄
 de resurrectione ad ostendendū q̄ per septē dōa sp̄s sancti puēit̄
 ad resurrectionem uel quia in tota uita nostra que per septē dies
 currit debemus anhelare ad gloriā resurrectionis s̄m Guili in c. s̄
 prima septimana pascalis tempis. Sic & pasca in ueteri testamēto
 p̄ septē dies celebrabat̄ & genofegia appellabat̄ .i. uisio taberna-
 culor̄ q̄cunq̄ enī hac die facimus ideo facere debemus ut in celo
 tabernacula nostra figamus qd̄ erit p̄ gloriā immortalitatis quam
 gloriā speramus & firmiter credimus c. i. de Sū. tri. Sic cū xp̄o
 resurgamus per assumptiōz sacri corporis . & sic illud sac̄ū corpus
 refert̄ ad resurrectionē in q̄ tūc resurgimus ergo tūc ē cōicād̄ **Xiiii.**
 p̄ exēplo resurrectionis & uite assūit̄ uera xp̄i caro & sanguis p̄is
 ei iste ē p̄is uite d̄ cō. di. ii nō iste p̄is & Augu. ad yreneū in c. x ps̄
 de. cō. di. ii xp̄s panis ē de quo q̄ māducat uiuit ieternū Io. vi. c.

p̄ais q̄i dabo ei caro mea ē p̄ mūdi uita c. qm̄ caro de cō. di. ii. ubi
 dicit q̄ caro q̄ mortua ē pctō. i. n̄ra caro unita ē mūdo .i. carni xp̄i
 & q̄ nō est de corpe xp̄i nō uiuet de spū xp̄i unde Augu. ubi s̄.
 trāfūptiue in c. qui māducāt de cō. di. ii. qui māducāt & bibunt
 xp̄m uitā maducāt. māducare est refici bibere & uiuire ergo nō
 p̄pter mortē s̄ uitam bibimus & ibi Ambro. in li. de sacramētis
 trāfūptiue in c. reuera de cō. di. ii. & in exodo xvi. c. quicūq̄ mā-
 ducauerit nō morietur ī eteruū. ¶ **Xv.** adducit auctoritas Guil. ī
 rōnali in c. nūc de diurno offitio ī collecta diei resurrectionis ubi
 ostēdit q̄s sit resurrectionis & mortis effectus qm̄ effectus ē opatio
 ianue regni celestis & docemur intrare ianuā ī ep̄la illius diei re-
 surrectionis ad corinth. v. c. expurgate uetus fermētū .i. abicite
 uetustatē a uobis & v. feria est finis uetustatis .i. ueteris legis sicut
 estis azimi. i. eē debetis p̄ baptismū & p̄nīaz q̄re etenī pasca n̄m
 ymolatus est xp̄s q̄si dicat coctus est agnus & patus uenite epu-
 lemur qui agnus est xp̄s. xp̄s enim est pasca nostrū .i. agnus
 pascale & festum pascale quia per ipsum & ab ipso & ad ipsum
 deuenimus triplici modo de quo s̄. nō in fermento ueteri nec in
 fermento malitie. i. male uolūtatis & nequitie & prauē itelligētie
 s̄ in azimis sinceritatis & ueritatis .i. acenso affectu & purificato
 itellecū & sinceritate caritatis s̄ resurrectio xp̄i ē nobis trāsitus
 ad uitā ergo potius illa die cōicandū est. ¶ **Xvi.** in graduali solēp-
 nitatis illius diei resurrectionis ecclesia cātat hec dies quā fecit dūs
 & dies resurrectionis est dies natiuitatis & eternitatis nostre Et hāc
 diem festiuitas resurrectionis ichoat ideo recte dicit hec dies quā
 fecit dominus que dies cum est in aurora uel ascēsu notat. diem
 salutis & gratie dū est in meridie notat diem eternitatis & glorie
 Et hec dies decliuium non sentit ideo solempnitas ista uespere
 non habet s̄m **Guilhelmum** in c. nunc de diurno offitio in fr.
 ī offitio diei resurrectionis. ¶ **V**nde sumēdū solēpnitatē pascat̄is p̄
 tertio pascat̄e qd̄ fuit factum in galgale quod celebrauit xp̄s p̄
 resurrectionē suā et qd̄ etiā nos celebramus post xiiii. lūā p̄mi mēb̄
 ut dicit Guil. ī c. d̄ festo pascale illud pasca fit a nobis qm̄ trāsimus
 d̄ mūdo ad p̄m & sic a morte qa eramus obnoxii p̄pter pctā
 p̄mi p̄ntis ad celū. i. ad xp̄m q̄ per resurrectionē suā aperuit nobis

ianuā regni celoꝝ & de tali pascate ē nobis magnū gaudiū de .i. uero & s̄o nō est multū gaudiū Vnde ii. regū vii. c. nō gloriatur accinctus eq̄ sicut discinctus merito p̄ talem trāsītū tertium p̄ quē transimus ad xpm̄ .i. sacrū corpus cātat ecclesia hec dies q̄ fecit dñs. **Xvii.** facit auctoritas theologoꝝ Thōe de aq̄ no ī iii. pte sui opis. qōe lxxxviii .arti. x. in qōe illa an cottidie licitū sit cōicare tenet q̄ semel in anno ad minus in pasca de quo pascate nō declarat & allegat decretū Inno. tercii in c. oīs quod si intelligitur de pascate resurrectiōis qō est clara S3 mgr̄ Bonauētura ī libro vii q. ii. nil aliud sentit nec apit de quo pascate Idē Richardus ī xiii. dif. in qōe vi. principali Idē Laudulfus dif. x. q. iiii. qui oēs dicūt ad minus in pascate is in dubiis tutior uia ē eligēda .c. iuuenis de sp̄o significasti de hōicid. **Xix.** benefacit s̄. i. xx. dif. ubi ī dubitantibus sacre scripture & īterpretatiōibus & expositiōibus dicta Augu. Iero. & alioꝝ theologoꝝ statutis sūmoꝝ pōtificū preferūt fa. qd̄ nota. Bu. in c. certificauit de sepul. i. **Ultio** minime sunt mutāda q̄ longā īterpretatiōz habuerūt l. minime ff. de legi. & l. si de interpretatiōe e. ti. **Nūc** uero. ī cōtrariā pte arguit superius dem̄ est q̄ religiosi & penitētes cōicāt in cena dōi **Sed** inducere diuērsitatē inter religiosos & aliquos laycos penitētes & ceteros est tymor cōfusiōis fidei & suspitio scādali & maxie cū in p̄mitiua ecclesia in hoc sc̄o oēs cōueniebāt & clerici & layci c. pacta cum duobus se. de. cō. di. ii. **Secūdo** est regula iur̄. q̄ lex noua nō corrigit atiq̄ nisi ī casibus q̄bus sp̄aliter cauet & c. & s̄ nō frequētius dicit q̄ si nō frequētius faciat ī āno saltī faciet ī natali & pasca dñi & p̄thecostē S3 pōamus q̄ p̄ totū āni circulū singul̄ dieb3 fecerit qd̄ adhuc hodie q̄s poss̄ adhibitis debitis circūstātis dcō c. pacta usq̄ ad c. ī cēa dōi obmisit tñ illis trib3 diebus uel p̄pter reuerētiā corpis uel qa p̄ ill̄ trib3 dieb3 reputauit se īdignū dici uidet̄ posse satisfactū eē ecclie qa sufficiebat ter ī āno & hodie sem̄ tñ ad minus in pasca ridiculosum et̄et dicere q̄ per totū annū cōicauerit & non illis tribus diebus q̄ nō satisfecisset ecclesie & tamen plus & non minus diceretur fecisse **Tertio** quociens quis cadit totiēs debet sumere medicinam & quotiens christi sanguis sumitur & in ora fidehum effunditur in remissionem peccatoꝝ sumitur

c. si quoties d' cō. di. ii. & sic semp debeo suscipere medicinā si semp pecco igitur si ante pascha resurrectionis ut in cēa dōi sūpsi medicīaz q̄a prius peccavi nec inter cenā & pascha peccavi non ē necesse in pascha sumere medicinā Et si nō sūpsit q̄n peccavit & in cena dōi neglexit ad minus aliamat ī pascha resurrectionis c. oīs de pe. & re.

Quarto adduco tex. ī c. & si nō frequētius qd' ē aduerbiū cōparatiuū & presupōit positū quod ē frequēter nā in primitiua ecclīa frequētius faciebat q̄ cottidie faciebat dcō c. pacta & c. cottidie d' cō. di. ii. Secundū mediū tēpus frequētius faciebat q̄ oībus diebus dōicis faciebat in q̄bus Augu. ortat sumed' fore & hoc appellat frequētius c. et si nō frequētius postea statutū ē q̄ frequēter ut ibi qd' ē q̄n in natali pascha & pēthecostē Si ergo oībus diebus dōicis fecit & exceptis hiis tribus diebus frequētius fecit & sic vidē satisfecisse q̄a q̄ plus fecit etiā minus fecisse uir l. cū furti ff. de i. litem iuran. l. plus cautiōis ff. de re. iur. Et si dicat frequētius dīr fecisse q̄ singul' diebus āni fecit inclus' etiā illis tribus diebus p c. pacta & c. cottidie negat referendo v̄bū frequētius ad capitulū cottidie post principiū cū loq̄tur de diebus dōicis & cōuēientius refertur ad imediate p̄cedētia ar. n̄ro in c. ii. req̄ris de app. l. si suus pluriu clef. i.

Quinto adduco c. in cēa ubi Sother papa reprehendit illos q̄ negligebāt illa die sumere sac̄m eo quia illa die a fidelibus recipiebat & usus ecclīasticus demōstrabat. usus igit' ecclīasticus multū opatur q̄a p̄ lege seruatur i. dif. mos ē & sic cōsuetudo xi. di. in hiis c. si. de cōsue. S; usq̄ ī hodiernā diē tal' mos ē suatus & minime sunt mutāda q̄ lōgā interpretiōz habuerūt l. mime. ff. d' legi. & mos ille & ritus rōne fundatur q̄a in memoriā mortis & passiōis xpī ergo. Sexto adduco tex. in c. oīs de pe. & re. in v̄bo admīus ī pascha qd' v̄bū ē termīus p̄ptorius & ultīa meta statuta a lege & termīus ad q̄ si igitur ante pascha suscipiat magis satisfacit edicto quia q̄ pluris ē utiq̄ tanti est dicta l. cū furti & l. plus cautionis & regula quod pluris ē de re. iuris in vi.

Vnde dici solet in puerbiis donati Si non potes mihi dare denarium ad minus comoda bisatium est nomen dimīutiū denarii & sic qui recipit ī pascha eucaristiā dimīutiē facit h; hodie satisfactiue faciat & debiti redditue

Vii. oīs xpī actio ē n̄ra īstructio c. significasti de

elec. c. passus vsu ecce de con. di. ii. s. x ps hac die cene coicauit &
 hac die sacm hoc instituit & e conueniens ut eius instructioz seqmur
 unde cea dni i quor e puilegiata qa i ea peitetes i ecclia recipiunt
 ad coionem **S**ecundo qa i ea nouu testm icepit & uetus termiatu
 fuerat **T**ertio qa i ea fit olei cosecratio **Q**uarto qa i ea fuit insti-
 tutu hoc sacm & instituens sacm supsit ut daret nobis exep lu &
 pncipi u noue legis. ergo illa die ad hoc significad demus coue-
 entius assumere c. i cea de co. di. ii. ubi usus ecclesiasticus hoc ap-
 pbat & ad hoc significand ecclesiastici & religiosi assumunt ergo
 nobis laicis denegad no e qa illa die cene agnus ymolat ad ue-
 spera de cuius sanguie uterq postis & supliminare domus linif
 ex quo significat q de sanguie agni. i. xpi q unctus dir suplimi-
 nare nrm .i. aiaz q e supliminare nrm ad xpm linire debemus p
 assuptioz sacri corpis ut p sil e pbat Guil. in ronali in hac v. feria
 in c. iiii. loco notad e **V**iii. adduco tex. i exodo xxvii. c. & hetur
 i dentro. decia lua accipietis agnu ymolabit eni agnus xiiii. luna
 i. xiiii. die pmi mes. i. april. ad uespa3 & dus ead hora cu discipul
 agnu maducas ubi legalis pasce decreta copleuit **M**istice x. lua
 dr qa pplus ysraheliticus x. plaga egressus est de egipto uenit enim
 yhus x. lua .i. x. die primi mes an vi. dies pasce & sic p v. die anq
 pateret ut eet i domibus iudeoy sicut erat preceptu i exodo ut ait
 Guil. in c. de doica i ramis palmaru **N**ono adduco c. q passus &
 s. ecce pall. ubi unicu corpus xpi sumus ut sil oes una fide una
 spem unaq sil caritate oes teneamus q ut euidetius demostretur
 coueies e ut iter nos & eccliasicos no notet ritus dre **X**. tle sacm
 sinitur i memoria passiois no resurrectois c. cu fragit de co. di. ii.
 cu fragit hostia du sanguis i ora fideiu de calice effundit **Q**uid
 aliud q doici corpis i cruce ymolatio eiusq sanguis effusio desig-
 nat e dem Prospi i li. snia3 xi. facit Luce ii. ad Ro. xv. trasuptie
 d co. di. ii. c. scriptura quotiescuq calice sumus i comemoratioz
 dni & eius passiois sumimus & id quod constat deum fecisse faci-
 amus & dus nos facere exeplo & magisterio docuit Math. xxvi.
Xii signu conuenieter precedit signatu c. signu & c. spes & c. sa-
 crificiu de co. di. ii. c. cu Marthe s. ex eo de cele misse cu ergo x ps
 p tale sacm quod instituit significaret mortem sua tuc imediate

subsecuturā cōueniētius uidetur sumēdū in cēa cū mors xpī tāq̄
 dolorosa per tale sac̄m̄ initiata sit iuxta uerbū euāgelii quoties
 cūq̄. hoc feceritis ī meā cōmemoratiōz mortē domī anūctiabitis
 donec ueniat & cēa domī denotat passiōz nō gaudiū resurrectio
 gaudiū. iuxta illud hec dies q̄ fecit dūs. **Xiii. c. fa.** quia corpus d̄
 cō di. ii. q̄a corpus assūptū ablaturus erat ab oculis & allaturus
 ad sydera. necessariū erat die cene sac̄m̄ corpis & sanguinis no-
 bis cōsecraret & cōsecratū sumeret & usum sumēdi doceret ergo
 cōuenientius est ut diem in scoīs obseruemus & p̄pter hoc usus
 assumēdi in cena domī cōmēdatur. **Xiiii. in** dubiis tutior uia est
 eligenda c. iuuenis de sp̄o. & c. significasti de hōicid. s̄ preuētio
 t̄pis semp̄ uidetur securior ar. c. potuit de locato & semp̄ nocuit
 paratis hōis differre p̄pter pericula occurrētia c. i. de custo. euca.
 & c. sane de cele. missē & in psal. qui habitat in adiutorio qs̄ ergo
 anticipādo se ponit in tuto & tardādo se pōit in dubio ergo me-
 lius est in cena q̄ in pasca. **Xv. adducit c. in xpō** semel de con.
 di. ii. & Augu. sup̄ psalmo xxviii. ubi ad recordatiōz mortis xpī
 una est hostia & Ambrosius ī ep̄la ad hebreos una est hostia q̄a
 semel oblatus hoc aut̄ sacrificiū exemplū est illius & sic est signū
 oblatiōis & mortis nō resurrectiōis ergo in cena sumatur ubi
 mors significatur & non resurrectio. **Xvi. fa.** dictū Augu. in
 libro de tri. quia morte domī liberati sumus huius rei memores
 comedendo & potādo que pro nobis oblata sunt significamus.

Vltio institutio huius sacramēti fuit finis ueteris legis & p̄cipiū
 noue ut inquit Guil. in tractu de sabbato scō in c. iii. loco circa
 lectiōes & ī oratiōe & cātica exprimūtur sc̄a eccl̄ie & synagoge
 iō sacerdos orat dicēs deus q̄ ad celebrādū pascale sac̄m̄ utriusq̄
 testamēti paḡia īstruis. si sumeret ī resurrectiōe significaretur ī-
 structio nō de ueteri s̄ de nouo ergo conueniētius fuit ī cena q̄a
 fuit finis ueteris & p̄cipiū noui testamēti. ut significet de utroq̄
 testamēto fidelē debere īstrui ideo subiūgit ibi ī oratiōe da nobis
 intelligere p̄ m̄iaz tuam ut p̄ceptiōe presentiū munerum firma
 sit expectatio futuroꝝ in q̄bus uerbis denotātur sp̄ualia & t̄palia
 uetus testamētū p̄mittebat tēporalia nouū nero sp̄ualia & eterna
 Hiis argumētis pro & cōtra expeditis premitto q̄ pasca est grecū

nomē qđ hebrayce dīr phase qđ īterpretat latīe trāsītūs s̄m Bedā
 nō enim dicit pasca a passiōe ex eo qđ passum grece latīe dicit pati
Sed dicit a trāsītū & hoc priō s̄m hystoriā ex eo qđ exterminator
 angelus uidens sanguinē in foribus ysrahelitarū p̄transiuit nec
 eos p̄culsit & populus ex egipto trāsīuit. i. exiuit terciāq̄ die mare
 rubrū pretereūdo. **S**ecūdo dīr pasca s̄m allegoriā quia hoc tēpe
 ecclesia trāsīt per baptismū ab infidelitate ad fidē. **T**ertio s̄m tro-
 pologiā quoniā hoc tpe transimus per cōtritiōnē ad confessiōnē
 & sic a uiciis ad uirtutē & de p̄nā ad eucaristiā s̄m Guil. i. c. d.
 festo pascali. **Q**uarto s̄m intellectū anagoycū quia hoc tpe x̄ps
 transiuit de mortalitate ad īmortalitatem & facit nos transire ut
 in euangelio cū nidisset xp̄s qđ uenisset hora q̄ trāsīret de mūdo
 ad patrem Et nomīamus hāc diem s̄m Guil. greco uocabulo nō
 ebrayco licet lingua ebrayca dignior sit tāq̄ mater primo ne ui-
 deamur iudeyzare s̄o ne imitemur quosdā hereticos dicentes
 euāgelhū sine cerimōialibus nō sufficere ad salutē. tertio utimur
 greco & nō latino uocabulo qm̄ greca lingua antiquitus rome
 & in ytalīa tante fuit auctoritatis ut nō solū dies solēpnes grecis
 nōib̄ nuncuparentur ut pasca penthecosten epiphania uey etīā
 dignitates ep̄s archiep̄s & patriarhca & silēs ab eisdē grecis l̄ris
 denōiarentur dixit tamē Ysiderus qđ pasce uocabulū nō grecū s̄
 hebraycū est & refet Guil. Inno. in quodā suo sermone dixisse qđ
 hebrayce pasca dicit a phase qđ ē trāsītus grece uocat a phasin.
 quod ē passio Augu. dicit qđ nomē pasca per diuinā dispositiōz
 cōpactū est ex hoc nōie greco phasin quod est passio & hebreo
 phase quod ē trāsītus hoc enī duo cōueniūt in hoc nōie pasca tā
 s̄m significatiōz q̄ s̄m uocē s̄m significatiōz qm̄ in passiōe xp̄i
 eius fuit trāsītus s̄m uocē qm̄ pasca unde merito hoc nomeu h̄z
 intellectū utriusq̄ nōis & est latinū ut sic ex duabus linguis fiat
 tertia. s. latina & s̄m Guil. hoc nomē pasca est tertie declinationis
 ut dicatur pasca pascatis. **V**ocatur etiā pasca s̄m ipsum ipā dies
 resurrectionis & etiam dominica in ramis palmarum usque ad
 octauā pascatis qa dōica ipsa. īdutus fuit agnus. i. xp̄s qđ ī quīta
 feria. i. in cēa domi ymolari debebat uey tñ dicit Guil. s̄m uulgi
 op̄iōz dōica in ramis palmarū dīr pasca floridū v. feria. i. dies cōne

diſ phafe olim tñ pprie ſm ipſum uocabatur paſca dies illa in
 qua agnus ymolabatur & ſic quīta feria Et pondero uerbū pprie
 hodie uero tūc ſm coūez loquelā paſca dicitur ipſa dies ſolēpnis.
 anthonomaſice ſolēpnitas ſolēpnitatū qa ceteras nobilitate aūce-
 dit ornant ecclie ſigna oīa letitie demōſtrāt & ſm cōſuetudinē
 nihil qđ nō ſit benediētū cōmedere debemus & alibi a ſacerdote
 agnus benediēt ad repreſētād qđ dūs p Moysē pplm agnū cōme-
 dere iuſſit in figura huius ſacramēti uentura qđ fuit yhūs xpūs
 cuius ſanguie oīa primogēita de mūdo ſibi redemit & angelo in
 nocte illa oīa primogēita ī egypto pcuciēte populū ſuū ſaluauit
 agni ſanguie prenotatū Singulis igit mdois d' qbus ſ. paſca ſu-
 mamus ſatis pprie ad cenā dñi pportionat ſicut ad paſcatis ſo-
 lēpnitatē aut ergo qrimus de ſolēpnitatē offitiorū d' letitia & gau-
 dio ecclie & ympnis angelicis & de plauſu & ſolēpnitate omniū
 xpianorū talis dies domicus ab ecclia termiatur p c. noſce de cō.
 di. iiii. & appellat ſolempnitas ſolēpnitatū & huiusmōi ſolēpnitate
 oēs dies domici dicūtur octaue ſm Guil. ī ſuo rōnali ī phemio
 ſeptime ptis Quo aut ad ipſius agni paſcalis. i. xpī aſſūptionē
 cēa dñi & dies reſurrectiōis ſūt dies cōueniētes ut alterū unusqſq
 eligat ſm ſuā deuotiōz Vnde ſumendo paſca ſm interpretatiōz
 Bede & hystoriā p tranſitu quo pplūs ex egypto trāſiuit & mare
 rubrū preteriit & de captiuitate ad libertatē deduxit uel ex eo qđ
 exterminator angelus domos trāſiuit hebreorū cōuenit paſca ad ce-
 nā domi in q x ps tranſiuit de ueteri lege ad uouā p ueterē ſerui
 eramus peccati. p nouū trāſimus ad libertatē cōuenit etiā paſca p
 allegoriā ad cenā domini qa p tale paſca trāſimus d' ifidelitate &
 inobediētia primi ptis ad fidē huius ſacramēti Cōuenit etiā per
 tropologiā qa per cōfeſſiōz & cōtritiōz trāſimus ad ſacramentū
 eucaristiē Cōuenit etiā ſm ſenſum anagoicū quia ī cēa domini
 tranſiuit chriſtus. i. incepit tranſire a mortalitate ad īmortalitatē
 Vel ſm intellectum Inno. in ſuo ſermone conuenit quinte ferie
 quia tūc tranſiuit propitiuſ ad ſuam paſſionem Vel ſm Augu.
 quia in paſſione domini fuit tranſitus & ī hoc uerbo paſca con-
 uenit tranſitus & paſſio & ſic tranſitus ad paſſionē merito cena
 domini proprie appellatur a paſca in quo tale ſacramētū ſumere

possumus & ecclesie satisfatimus etiã nõ cõicãdo die resurrecti-
 onis nec ï tali sacramẽto r̄quirit̄ tex. expressus exprimẽs de pasca
 resurrectiõis. **V**erũ quia corpus xp̄i uerũ sumi põt duplici resp̄cũ
 eo q̄a mors xp̄i nihil proficeret nisi eẽt resurrectio aut p̄ meritũ
 sue passiõis plãgamus mortẽ domini nõctiantes & tũc corde cũ
 xp̄o crucifigimur & hoc resp̄ctu cõuenienter recipimus ï cena
 domini Aut non habẽtes resp̄ctũ principaliter ad mortem dñi
 non uolẽtes crucifigi corde cũ xp̄o plãgendo mortẽ & passiõem
 letamur xp̄m surrexisse a mortuis ac ipsum resurgẽtem q̄ paulo
 ante mortuus fuerat deuote & cũ gaudio suscipiamus & sincero
 letemur affectu sumẽtes ipm̄ cantando hec dies quam fecit dñs
 Nec digne possunt cãtare de resurrectiõẽ nisi memores sint etiã
 de passione & ideo ecclesia gaudendo & letando per totã octauã
 pascat̄ ï offitiis unde qui ï cena domini sumit passiõẽ p̄cipaliã
 cõmemorat in pascate spectãt̄ futurũ gaudiũ resurrectiõis. **Q**ui
 uero in pascate sumit principaliter cõmemorat resurrectionem
 gaudens de gaudio resurrectionis iam perfecto dolens de tempe
 passionis iam preterite Non contendãt ergo sũmentes hoc diũso
 resp̄ctu quia nec Centurio nec Zacheus inuicem cõtẽderũt nec
 litigauerũt nec inter se cõtrarii fuerũt nec inter se quisq̄ eorum
 altero se proposuit Luce xix. & vii. cũ ille Zacheus dominũ suũ
 in domo suscepit. i. xp̄m letans & gaudẽs Cẽturio dixit domine
 non sum dignus. ambo saluatorẽ honorificãtes quãuis nõ uno
 mō ambo tamẽ de peccatis misericordiam consecuti sunt iõ ad
 hoc ualet exodi xvi. & sapientie vi. trãsumptiue in c. cottidie de
 con. di. ii. & b̄m Augu. manna in deserto per quã figuratur xp̄i
 corpus b̄m ppriam uolũtatem in ore cuiusq̄ sapiebat fatiat ergo
 hoc unusq̄sq̄ ex fide sua qd̄ pie crediderit eẽ fatiẽd̄ dcõ c. cottidie
 facit ergo ï cẽa ul̄ ï pasca b̄m ppriã uolũtatẽ signifiatiõẽ ad hoc
 ïduces tex. segii. pape de cõ. di. ii. triforme corpus dñi in tres ptes
 diuidit̄ ps missa in calicẽ corpus xp̄i qd̄ iã resurrexit demõstrat
 ps comesta abulãtẽ adhuc sup̄ terrã ps in altari usq̄ ad finẽ missæ
 remanẽs corpus ï sepulcro demõstrat & corpa n̄ra usq̄ ad finẽ se-
 culi ï sepulcro manebũt diũso igit̄ resp̄cũ sumi põt & ï cena & ï
 pascate resurrectiõis ad hoc facit dcõ Augu. ï quodã sermõẽ sup̄

Iohāne vi .c. transumptiue in c. īmutat domus de cō. di. ii. man. ducatur xpūs ut mortuos uiuificet . manducatur xpūs & uiuit transūptiue in c. quid sit sanguis de cō. di. ii. hinc ergo pēsemus q̄le sit hoc sacrificiū quod p̄ absolutiōe nostra passiōz unigeniti filii semp̄ ymitat̄ demōstrāt igitur iste auctōritates q̄ ī assumēdo cōtēplari possumus & mortē & resurrectiōz nec ab re snia beati Thōe & aliorū m̄grōz in q̄ōe de cottidiana corpis assūptione non fuit repugnās sed cōcordās cū Zacheo & Centuriōe nā ipsum obmittēs sumere cottidie p̄pter reuerētiā & q̄a se indignū reputat meretur. Si uero cottidie sumendo puocatur in eo desiderii xpī hūilitas & deuotio cottidie assumendo meret̄. Si uero cottidie sumēdo meretur & uterq̄ dat gloriā deo & qui māducat cū reuerētia & q̄ ex reuerētia obmittit ita in ppōito qui sumit ī cena respectu de quō s̄. q̄ ī resurrectiōe diuerso respectu & p̄mo benefacit qui in cena & in pasce melius facit quia cōplectitur utrūq̄ respectu prout aliq̄ religiosi faciūt si tamē alterā diem dimittit sentio q̄ nō peccat per c. oīs de pe. & re. debet tamē q̄ ī cēa sūpsit se spūaliter prepare ut oīo dignus sit assumere. i. esse in tali statu q̄ die resurrectiōis si uellet posset assumere & spūaliter comedere unde dicit Augu. qui paras uētre & dentē crede & manducasti unusquisq̄ ergo sentiet in se s̄m uarias circūstātias quid utilius quid deuotius quid reuerētius quid humiliter in se sentiat . Si in cena illū laudo. si in pasce illū nō dāpno. si ī utroq̄ illū extollo dico tamē qd in me sentio aliq̄n suscepi in cēa dōi tenens magis ecclesie cōuenire & scripture p̄pter ratiōes in s̄a argumentatiōe allatas uolens ymitari actiōes xpī & institutiōis sacramēti in suo tpe ut quēadmodū illa die finiuit uetus testamētū & īcepit nouū ita illa die p̄ cōfessiōz & sacri corporis assūptiōz ueniā peccatorū obtineā uetustatē exuam & p̄ emūdatiōē cordis effitiat nouus hō & p̄pter reuerētiā passiōis in eius cōtēplatiōz hō facilius reuertitur ad cor q̄ expectare ad resurrectiōz q̄ tota est plena gaudio & tūc q̄si īcipit sollicitudo cure familiaris detractio a cōtēplatiōe passiōis ī q̄ hō p̄ totā p̄cedētē septimanā se & ī se & ī xpī debuit cōtēplasse ideo tucius uidef̄ p̄uenire q̄ tardare propter icogitata īpedimēta & sollicitudines tēporales q̄ de facili possunt occurrere

REVISTA DE

prout unusq̄sq̄ de facili potuit fuisse exptus Sz postea cōsiderās q̄ die cene dōi fit sermo de corpe xpi. & de eius miracul de q̄bus in cle. si doīnū de reliquiis & nene. lāc. sensi me magis habilitatū humiliatū & cōtritū ac edificatū ad eucaristiā in resurrectione domi uel studio camerati uel predicatorū doctrina merito aliquā differre uolui ad resurrectionis diē. ī q̄ memor fui & resurrectionis & passiōis & cōsciētie ac deuotiōi mee repui satisfactū nō ea distuli rōne ut magis putauissē cōuēire illa die & magis satisfacere ecclesie q̄ in cēa domini & iter cōfessiōis & eucaristiā tutū ē aliqd̄ interuallum precedere ut magis ac magis pctā plāgi possint ante cōmuniōis cū ipm̄ corpus uerū solū dari debeat uere penitētibus & cōfessis c. quod in te de pe. & re. eo maxime quia cōmūiter in ipā ebdomada sācta cōcurrūt ut plurimū ad p̄nīaz peccatores & multū confert post absolutiōis sacerdotis recogitare dies suos dinumerare peccata plāgere & p̄nīaz agere & tūc quecūq̄ bona in statu gratie facta ad omnē suū effectū p̄fitiunt ad salutē c. quod quidā c. oīs de pe. & re. & tūc recipimus fructū p̄nīe qui fructus est eucaristia domini quādo cōmedimus & recipimus crucifixū nostrū ut cum eo uiuamus ut ī c. deuotā & c. que xpō xxvii. q. i.

Alius quidē aliud in se sentire posset ut s̄m uarias negotiorū suorū circūstantias utilius & deuotius posset in die cene suscipere & pasca cū reuerentia obmittere corde tamē credere iuxta illud crede & manducasti & si utraque die sibi cōsolat faciēdum ex merito passiōis & ex gaudio resurrectionis hunc summe cōmendo dūmodo q̄ exterius ostendit intrinsecus gerat ymo si cottidie fieret s̄m tempus primitiue ecclesie perfectius reputarem quod tamē non seruatur propter refrigerentem in nobis caritatem c. peraēta usq̄ ad capitulū ī cena de cō di. ii. Verū opinabar eccliaz in die cene multū occupari tum propter reconciliatiōis penitētū & eucaristiā illis tribuendam ex rationibus de quibus in argumentis superioris partis. tū etiā ex occupatiōe omniū religiosorū & clericorū qui illa die ex consuetudine conicant sibi eucaristiā tum ex olei cōsecratiōe & circa offitium circa mandatum circa lotionem pedū circa planctum passiōis xpi qui p̄ tres dies stetit in sepulcro per quos etiā nos debemus lacrimis iudare cū p̄pter

nostra crimina passus sit s̄m Guil. in tractatu quinte ferie in c.
 notādū aut̄ q̄ ecclesia luget tribus diebus & iō cū ritus multorū
 fideiū esset in cena dom̄i cōicare c. in cena p̄pter dictas occupa-
 tiōs ecclesie forte ī diē resurrectionis tm̄ sac̄m populis ē dilatum
 nō tm̄ oībus nisi uolētibus differre & tūc diuidēdo onera facilius
 & in cena aliquos ad cōionē recipiendo aliquos in resurrectione
 oībus fidelibus satisfaciāt ecclesia & sic nō notabitur diuersitas
 ritus inter ecclesiasticos & seculares & hoc lōgam cōsuetudinem
 cognoscimus habuisse & mīme sunt mūtāda q̄ lōgā inter p̄tatiōz
 habuerūt l. minime .ff. de legi. & papa scit & tollerāt hāc cōsue-
 tudinē ergo p̄ lege seruanda est i. di. consuetudo. xi di. in hiis &
 in hiis que de sui natura bona sunt talis tollerētia dispēsatiōz in-
 ducit ar. nōx a cōtrario tm̄ vsu in c. dudū de preben. secus si in se
 mala essent quia tūc tolerātia nō inducit dispēsatiōz ut nota. glo.
 in c. inter opa de spon. & aliud est dissimulare ut ibi ī meretricio
 aliud tollerare ut in eucharistia maxime quia uerbū pasca & nōie
 & re cōprehēdit cenā domini & resurrectionē ut superius multis
 ratiōibus demonstrāui ¶ Vnum tamē obiectū uideēt obstare q̄ c.
 oīs intelligatur de pasca resurrectionis per c. in cena iūcto c. & si
 nō frequētius quia ibi diuīficatur pasca a cena dom̄i quo ad eu-
 caristiam p̄bat etiam c. & si iudeos de iudeis q̄ c. oīs intelligatur
 de pasca resurrectionis Sed istud plēe & multipliciter soluitur p̄rio
 Sother papa in c. in cena notat d̄raz inter pasca & cenā ad p̄bād̄
 solū ecclesiasticū usum qui erat q̄ etiā si cōicassent tribus diebus
 de quibus in c. & si nō frequētius aliqui nō debebāt abstinere eo
 q̄ in cena dōi usus ecclesiasticus hoc obseruabat assumere. Alias
 aut̄ cū uerbū pasca sit uerbū generale p̄pter significata & sensū
 q̄druplicē de quo s̄. Inno. in c. oīs uti uoluit tali v̄bo p̄portiona-
 bili ad utrunq̄ pasca alias dixisset pasca resurrectionis Vel aliter
 si capimus in c. oīs pro pasca resurrectionis uerbū ad minus &
 uerbū saltim tollit cōtrariū. pasca enim est terminus p̄emptorius
 & usq̄ ad illum diem quādocūq̄ suscipiat satisfaciāt ecclesie c. uero
 et si iudeos hoc modo itelligēdo solutū remanet quia pōt itelligi
 de pascate resurrectionis termiatiue ut s̄. p̄xiē nec ibi sunt uerba
 dispositia s̄ narratiua referētia se ad facti cōtigētia Ad hāc snāz

pondero tria tpra in assumptiōe huius sacramēti. frequētius frequenter & minus frequēter olī ī primitia ecclesia singulis diebus sumebat c. pacta usq; ad c. cottidie & hoc dicebat frequētius Item singulis diebus dōicis c. cottidie post principiū referēdo c. & si nō frequētius ad c. precedēs cū dicit de diebus domīcis et sic qui sumebat diebus domīcis licet nō cottidie dicebatur facere frequētius frequenter autem medio tempore dicebatur facere in natali pasca et penthecosten et in cena domini faciebat c. et si non frequētius et c. in cena Minus frequenter facit sm tempus instātis ecclesie qui ad minus in pasca in c. oīs de pe. & re. Sed qs dixerit qui frequētius facit uel frequēter nō aut minus frequēter q̄ non satisfacit ecclesie certe nullus. Pono ergo q̄ qs cōicauerit oīs diebus domīcis c. cottidie. uel natali et penthecostē et in cena dñi non tamē in pascate in quo ad minus dicit facere certe dicā hūc satisfecisse q̄a plus fecit ergo et mīus l. cū furti preall. et in l. plus cautionis Preterea et aliter iduco c. et si nō frequētius ter ī āno.

Sed dubitat quid de cēa dicit Sother papa q̄ a q̄busdā pceptio eucaristie negligit qm̄ eadē die q̄ ab oīs fidelibus p̄cipienda sit ecclesiasticus usus demonstrat q̄si dicat q̄a ecclīasticus usus demonstrat et q̄dā hoc negligūt tales negligētes ī cena sumētes tamē in pasca natali et penthecostē frequēter dicūt facere et nō frequētius uerū post hec tpra ppter refrigescētē caritatē homines negligebāt omī tpe et ideo edictū factū est ppter negligētes ut ad minus in pasca q̄ termīus est p̄torius et ultima meta t̄pis nō formalis et substāialis s̄ finalis. i. q̄ non est de substātia et forma q̄ ī die resurrectionis faciat si ante fecit. Sed si non fecit ante ut in natali uel p̄thecostē uel ī cēa tūc dico q̄ pasca resurrectionis ē termīus substāialis formalis et finalis ut satisfaciet ecclesie alias incurreret penā c. oīs et hoc ualde demulcet Et uerbū pasca in c. oīs ita itelligendo potest sumi pro pascate resurrectionis et non pro cena dñi et hoc ppter glo. ī c. in cēa reprehēditur cū dicit olī sic mō nō qd̄ monachi seruāt sufficit allegare instātiā cōtra illā glo. i. q. i. sicut urgeri nā uidemus q̄ multi et innumerabiles layci sumūt in cena domī et sic non tātū monachi seruāt. Postremo si uellē respōdere argumētis unius p̄tis uiderer adhereri alteri p̄ti cū s. cō

cluserim pro utraq pte ut sit in electione catholicorū uel in cena
 uel ī resurrectione recipere Vex ut hec catholica opio uerior appareat
 ¶ Ad primū ar. prime pris dico q̄ exceptio firmat regulā. ibi non
 excipit de penitētibz ut alii excludāt. s. p̄cipaliter ibi penitētiū
 recōciliatiōi diē statuere uoluit ecclesia loco quorū hodie cōphē
 dūtur oēs religiosi ymo tex. in c. in cena appbat usum qui erat
 q̄ oēs cōicarent in cena & sic alii nō excludūtur nec in illo c. in
 capite pōitur regula generalis negatiua de aliis ¶ Ad secūdū & tertiu
 satis patet solutio siliter ad q̄rtum cū declarauit intellectū c. & si
 nō frequētius cū c. in cena ¶ Ad quintū ecclesia gloriat in officiis
 v. ferie ī p̄sona penitētiū .i. p̄cipaliter ¶ Sed etiā gloriat in ecclia
 in p̄sona aliorū cōuersorū q̄a sup uno peccatore cōuerso magnū
 gaudiū est ī celis & cū dicitur q̄ layci debēt cōtēplari resurrectiōz
 ē uerū quādo nō possūt cōtēplari passiōz & sic s̄m diuīnū respectū
 diuersa die sumere debent. penitētes uero unico respectu debent
 .s. passiōis iō ip̄i in cena tm̄ sumunt ¶ Ad vi. & vii. loquitur de
 solēpnitate offitiorū pasce resurrectiōis Similiter ad viii. respōdet
 q̄ cū ibi dicit q̄ die dōico datum est māna .dic q̄ s̄m iudeos erat
 dies ueneris nō sabbati ¶ Ad nonū dic q̄ v. feria fuit finis ueteris
 legis & principiū noue & sic in v. feria principiata est uita nostra
 quia christus moriendo mortem nostram destruxit & sic in
 morte destructa est mors nostra ergo ibi incipit uita & resur
 gēdo uitā repauit .i. cōfirmauit quacūq̄ die ergo sumat sumit ī
 signū uite nostre repate & mortis destructe ¶ Decimū argumētū
 pōt trahi ad utranq̄ prem & potius ad cenā qm̄ secūdū pasca a
 nobis celebrat p̄ assūptiōz corpis ubi nō est tm̄ gaudiū sicut in
 pascate qd̄ nō habet in se tristitiā qd̄ declarat in fine illius ar.
 ¶ Ad xi. nō est uerū q̄ noua lex simpliciter a resurrectione sumpsit
 exordiū s̄ ab ip̄a morte p̄iter & a resurrectione Vnde hoc sac̄m
 institutū in v. feria fuit finis ueteris & principiū noue iux̄ illud
 hic sanguis noui testamēti . & facti sumus noua p̄genies cū esse
 mus in antiqua & dāpnata ex antiqui hostis inuidia redēpti per
 mortē & passiōz xp̄i ergo ī meritū passiōis possumus ip̄m sumere
 in v. feria ad gloriā resurrectiōis in pascate & p̄ hoc soluit xii. ar.
 q̄a sumere possumus ut moriamur cū xp̄o & uiuamus p̄iter cū

illo & cū dīr post mortē adoptiōis filios nō fieri loq̄t argumētū d̄
 adoptiōe naturali & carnali Secus d̄ spūali q̄ a morte xpī sūpsit
 exordiū **Ad** Xiii. non est uerū q̄ per totā ebdomadā pascatis
 agitur in offitiis de resurrectiōe tantū s̄ ymo pariter de morte &
 resurrectiōe **Ad** xiiii. n̄m uiuere est p̄pter mortē xpī q̄ mortē
 nostrā moriendo destruxit **Ad** xv. resurrectio xpī est nobis
 trāsitus ad uitā .i. ad patriam celestē q̄ trāsitus xpūs celebrauit
 transeundo ad patrem nos aut loquimur de secūdo trāsitu quod
 denotamus p̄ assumptiōz sacri corpis & similiter loq̄tur xvi. ar.
 de tertio trāsitu ut uerba ibi demonstrāt uel loquit̄ utrūq̄. s̄. pre-
 cedēs ar. & istud ē de solēpnitate offitiōz pascaliū ar. xvii. de auc-
 toritatibus theologoz nihil ē oēs se fundāt sup c. oīs & pōderāt
 uerbum pasca & nō uerbū minus **Xviii.** tollitur quia illa uia
 nō est tutior ut colligo in uno ar. alterius ptis **Xix.** loquit̄ d̄
 de īterpretatiōibus & expōitiōibus sacre pagie unde ī illis dūmō
 non tāgant determinatiōes ecclesie nōnulloz pōtificū cōstitutis
 Augu. Iero. atq̄ alioz ti. actatoz dicta uidentur esse preferenda
 Secus in his in quibus requirit̄ ne dū sciētia s̄ etiā potās ac clauū
 auctoritas in ligādo & soluēdo & puniēdo quia tūc statur deter-
 minationi ecclesie de qua in c. oīs Itē nec auctoritates mḡorū
 sacre pagine cōtrariantur superiori determinatiōi **Ultimū** ar.
 facit pro utraq̄ pte quia coīs cōsuetudo derelinqd unūquēq̄ suo
 iudicio uel in cena uel in pascale **Cōtraria** nota. ar. alterius ptis
 nō r̄pugnāt ymo persuadent q̄ non inducatur diūsitas ritus īter
 clericos & laycos p̄itētes & nō penitētes **Vnde** oīa illa ar. con-
 cludūt pro decisioe superius facta & si aliqua motiua huius ptis
 cōcludūt potius ad cenā solue q̄ loquūt̄ quādo altero resp̄ctu
 .s̄. passiōis ul̄ mortis uellet & posset assumere iō dicimus q̄ sacer-
 dotes cōicant in sanguine quia parati esse debent potius p̄ xpō ad
 effusiōz sanguinis sui q̄ layci ut dixi ī q̄oe xiii. tractatus super c.
 oīs in sortē domi sunt uocati xxi. di. clericos inoleuit inde cōsue-
 tudo q̄a religiosi & sacerdotes cōsueuerūt cōicare in cena ar. c. in
 capite l. di. & glo. in c. & si nō frequentius **Cetera** argumēta que
 potius cōcludūt ad cenā p̄ distictiōz cōcordātur habito respectu
 ad diuersum modū sumēdi & licet discipuli instructi fuerunt in

cena de usu sumendi non tamē ad illam diem ex precepto domī necessitati dixit xpūs quotiēs hoc feceritis nō dixit hac die ar .de tutiori uia licet posset esse tutior non est sub precepto necessario ar .c .omnis nec post confessionem & absolutionē sacerdotis est periculū in mora usq; ad diem resurrectionis dūmodo se inter cōfessionem & eucharistiam non permittat peccato coinquinari.

Ad xv. argu. hoc sacramentū nō est tantū signū mortis xpī sed etiam resurrectionis iuxta id quotienscunq; hoc feceritis ī meam cōmemoratiōz mortem domini nūctiabitis donec ueniet & sic resurget sumēs ergo cōtemplari pōt mortem tantū & assumat ī cēa aut quando uenit & resurrexit & assumet in pascale aut habet utrunq; respectum & sumatur utraq; die. **A**d xvi. q; morte dōi liberati sumus uer; est a dyabolica seruitute sed per resurrectionis habilitati ad ianuā paradisi c. maiores de bap. §. cū ergo nisi enī xpūs surrexisset & uenisset hora trāseundi ad patrē semp eramus filii dāpnationis eternaliter in inferno dāpnati sumēs ergo ī cena cōtemplari pōt liberationem nostram per trāsitum post mortem xpī ad inferna & tunc iuste suscipit sacramentū cōtemplari potest etiā ianuam nobis patefactū per resurrectionis & tūc licite suscipit ī pascale diuerso ergo respectu sumēdo nō existimo ecclesiasticū usum dāpnādū de cena uel de pascale. **A**d ultimū respōdetur q; non potest quis instrui de nouo testamēto nisi īstruatur etiam de ueteri unde de utriusq; testamēti pagia instructus remanet q; hoc sacramētum sumit uel ī cena uel in pascale qa fuit finis ueteris legis cū per mortem xpī consumata fuerint oīa iuxta illud dominicū uerbū in cruce dictū cōsumatū est fuit etiā principiū legis noue p q; scī sumus noua cōspersio Sumēs ipm corpus fuit īstitutiōz ueteris & noui testamēti qd; pbat in dicta orōne deus qui ad celebrādū pascale sacm utriusq; testamēti pagina instruis ex quo ipm sacm h3 figurā & essentiā utriusq; testamēti nō cōsideramus diē assūptionis sacramēti s; ipm sacm quacūq; ergo die sūimus ē uer; & significatiuū sacm cuius pceptione in presenti seculo per mīaz suam nobis sit firma & certa expectatio futuroz ac illo celesti cōuiuio cū angelis saturemur iux illud panē āgeloz mādacauit hō quo quidā assūpto non esuriamus ī eternū amen

VLTIMO ut cunctis pateat ueritas suprascripte questionis disputate adduco decisionē sanctissimi nostri pape Eugenii pape quarti scribentis epistolam huius tenoris uidelicet

DILECTE FILI Sal & ap. bene fidedigna relatiōe pcepimus in ciuitate Licii non paruum per hec tempora excitatum fuisse cōmōtionē de die debite pceptiōis sacratissimi corporis domini nostri yhū xpī & q̄ per aliquos religiosos sit affirmatū non cōmunicaret actualiter in die resurrectionis dominice mortaliter peccare & si in die Iouis sancta & aliis quibuscūq̄ diebus ī. añū pluries & frequentatis uicibus cōicassent quod piis auribus ē audire molestū Recolimus alias per quodā nostrū breue scripsisse uenerabili nostro episcopo licienti q̄ intelligebamus satisfactum esse si pauloante uel paulopost diē resurrectionis quis cōmunicaret Mirati sumus q̄ postmodum noua cōuersta reuixerit sed inimicus hō super seminauit zifania Nos igitur cupientes purgatū triticum ī orreū domini cōgregare & in utilibus cōtentionibus finem dare attendentes iuxta doctrinā sancti Augu. q̄ solēt circūstantie scripturay illuminare substantiā ueritatis & nō solum adiacētia sed etiā precedētia & subsequētia uerba sunt cōsiderāda prudētī Cum dicat canon ecclesie Oīs utriusq̄ sexus fidel' saltem semel in anno confiteantur & ī. suscipientes ad minus in pasca reuerenter eucaristie sacramentū & sequitur nisi de ppriis sacerdotibus consilia ob aliq̄ rationabilem causam ad tempus ab eius pceptiōe duxerit abstinendū dicimus expresse nō esse intētionis legislatoris aīas illaqueare fidelium sub culpa mortali ad cōicād' precise ī die resurrectionis sed terminū statuisse ad pasca cū dicit semel ī anno & infra ad minus in pasca nisi . mens enim magis q̄ uerboꝝ sonus est attēdēda discrete itelligimus itaq̄ optio iure satisfactū esse canoni si in ebdomada sancta uel ī. octauā pasce resurrectionis dōice sed meliorē dispōz cōscientie & actiōz mentis deuotiōe fidelē preparatiōz debita sanctū eucaristie pignus accipiūt & cū dūo pasca celebrēt ad salutē & huic snie omēs uolumus acq̄escere q̄re deuotiōi tue cōmittimus ut p̄dcā ubi oportere itelligas pplis nota facias . Datū Ro. apud sc̄m Petrū sub ānulo n̄o secreto die viii. Iulii. M. cccc. xlii. p̄tificatus n̄i.

REVERENDE. magr̄ uidi allegātia dcta illius uenerabil̄ doc.
 dōi Frāncisci mansueti q̄ cōsulit tenēdū eē illud qd̄ ē tutius & aīe
 fauorabilius c. iuuenis de spō. & iō petat̄ licētia generalis a suo
 parrochiali de audiēdo missam alibi **V**er̄ de stricto iure posset
 multū dubitari q̄a ibi supplēdo uerbū statuimus uel decernimus
 īportat iuris necessitatē c. statuimus de ma. & obe. c. decernimus
 de iudic. Et qui nō paret statuto ul̄ decreto superioris peccat mor-
 taliter c. ii. de ma. & obe xiiii. q. i. c. qd̄. precipitur doc. in .c. nam
 cōcupiscentiā de cōsi. & hētur in li. iiii. regū ii. c. ad mētē licet nō
 ad līaꝝ **I**n contrariū facit quia ex quo lex nō est recepta in ob-
 seruātiā trāsgressores nō peccant mortaliter nec penā īcurrūt
 iiii. di. deniq̄ v̄su hec & si est glo. ii. in c. ii. de treu & pa. multa p̄nt
 ad hoc allegari Preterea c. ut dōicis loquit̄ de illo prochiano qui
 uellet alibi audire missam ī cōtēptū p̄pter q̄ cōtēptū q̄s obligat̄
 ad mortale etiā si materia subiecta esset consultoria & nō de sui
 natura preceptiua nec necessitatiua glo. est singularis in c. q̄s aut̄
 x. di. iō a cōtrario sensu illius c. ut dōicis si nō faciat ī cōtēptū
 non peccaret **E**t in dubio quis non presumitur facere in con-
 temptum quia in dubio non presumitur quis delinquere tamē
 si interrogatus nullam causam assignat nisi quia nō plus cōsi-
 derauit tunc dicit̄ cōtēpnere debuit enim querere ab aliis quod
 ipē ignorauit quia iuris ignorātia non excusat ut ī regula iuris
 ignorantia in vi **I**tē dicit̄ Osi. in c. ut dominicis q̄ presumi-
 tur contemptus nisi parrochianus licentiam habeat uel iustam
 causam ostendit ut quia parrochialis sacerdos esset symoniacus
 manifestus in beneficio uel occultus in ordine uel alter notorius
 fornicator s̄m nota. ī c. uestra de cho. cleri. & mul. c. cum nō
 liceat de iureiur. cū similibus **V**er̄ in hoc passu dicerem q̄ in
 ciuitatibus in quibus unusquisque cōfluit ad mendicantes apud
 quos illis diebus habetur copia missarum & sic uidetur consu-
 etudine ammodo introductum qua consuetudine presupposita
 puto tales parrochianos alibi missam audientes non peccare
Cōmunis enim consuetudo etiā si esset erronea antequam de-
 claretur per superiorē talis error habet excusare a peccato & sic a
 pena quia cōmunis error excusat a pena glo. ī c. unico de postu.

prela. li. vi. ubi dicitur quod pena non datur ei qui cum iudicio non peccauit
 ff. ad macedo. l. iii. xxvii. q. i. c. de uidiuis c. si. c. ii. de transla. prela.
 v. si. ibi maiorum secutus errorem facit glo. in cle. uolentes de hereti.
 in v. ex tunc ubi constitutio non ligat ignorantes quo ad peccatum

Cum ergo contra homines ratione talis consuetudinis putant se excusatos dico
 eos non peccare. Verum si contra facerent ex inadvertentia nec haberent
 mentem ad talem consuetudinem ego dicerem eos peccare quia uiderentur
 ex contemptu facere non uirtute consuetudinis nec per talem consuetudinem
 puto diuinum cultum diminui dum alias in parrochiis non dimittant
 diuina officia consueta c. ex parte de constit. cum ad hoc de cleri. non
 residet. **V**erum tamen ego considero quod in ciuitatibus & maxime in ista
 quod omnes parrochiales sacerdotes habent capellas & altaria in ecclesia
 cathedrali quod de necessitate tenentur deseruire in ecclesia cathedrali
 in qua satis tempestiue in mane celebrantur diuina officia. **E**x
 quo contingit quod parrochiales sacerdotes prius uolunt celebrare in
 sua ecclesia & postea accedere ad cathedralē & communiter populum
 diebus sollempnibus in mane libenter quiescit maxime qui manualibus
 operibus per totam septimanam se dedit ideo forte ista causa excusaret
 populum a contemptu quia in parrochiis non celebratur missa hora ter-
 tiarum sed ualde tempestiue & horis singulis in conuentalibus ecclesiis
 missa in illis diebus celebratur. **C**onsulo tamen quod si ecclesia est
 pauper quod oblationes offerat in ecclesia seu loco oblationum aliquid
 offerat cum consuetudo sit generalis quod diebus sollempnibus uacuum quod
 non accedat ad altare domini. **E**t si uult cautius & securius agere
 cessante causa legitima petat licentiam a parrochiali suo.

LEX noua non corrigit antiquam nisi in casibus in quibus specialiter
 cauetur de correctione antiquae legis hec est regula iuris firma ideo re-
 uerende magister non moueat uos glo. in c. ois in v. ad minus cum allegat
 c. & si non frequenter quia per illam glo. & supradictam regulam magis
 moueor ad opus meum c. & si non frequenter dicit Et si non fre-
 quenter in anno non fecerit faciat saltim in pascale penthecosten &
 natale. **S**ed pono per constantem quod cottidie fecerit quod fieri potest
 c. cottidie de co. di. vi. non tamen dictis tribus diebus puto satisfactam
 ecclesie per c. cottidie uel saltim quoniam cadit sufficit accipe medicinas corporis
 ut ibi in c. sequenti quod incipit Si quoties Sed quoniam nec cottidie nec diebus

dominici nec quando quis cadebat accipiebatur eucharistie sacrum Fabianus
 in c. & si non frequenter .i. nec cotidie nec diebus dominicis nec quando
 cadit statuit ut homines comitent saltim in pascha penthecoste & natali
 postea dubitatum est de cena domini dicitur in c. in cena domini quod a
 quibusdam in cena domini negligitur quoniam eadem die ab omnibus
 fidelibus percipienda sit ecclesiasticus usus demonstrat quasi repre-
 hendat illos qui abstinent in cena domini eo quia a fidelibus illa
 die recipitur & sic mens illorum iurium est si non percipit cotidie
 uel diebus dominicis saltem in pascha natale & penthecosten Sed
 quid si in cena & non in pascha tex. in c. in cena hoc non reprobatur
 nec glossa ibi bene dicit cum dicit sed hodie monachi quia hodie
 etiam layci & laycorum usus habet quoniam papa scit & tollerat Cum igitur
 concilium generale in c. omnis dicat ad minus in pascha non
 corrigit legem antiquam quia quod non mutatur quare stare phi-
 betur lex ergo antiqua dicit quod saltem his tribus diebus si non
 cotidie uel dominicis diebus uel quando cadit de cena domini
 non prohibet ergo lex noua non prohibet & si non fecit dictis di-
 ebus ad minus faciat in pascha Si igitur dicit ad minus igitur plus
 fecit qui cotidie fecit uel diebus dominicis uel quando cecidit nec
 de cena domini reprobatur sed approbatur in c. in cena.

PERSEPISSIME enim in diuersis mundi partibus accidit
 & presertim almanie ut aliquae uille filiales tam remota puta duobus
 miliaribus a matrice baptismali uel ecclesia distat ut dum puuli infantes
 matris aluum exiunt in uillis quibus nascuntur adeo uehementer de-
 biles sauciati que existunt ut uix ymo minime absque mortis piculo
 ad matricem ecclesiasticam ut baptizentur afferri possunt Cospicientes
 itaque layci ac uetule tale necessitatem imminere & ne puuli predicti
 in eternum perirentur formaui debitam rectamque materiam ab ecclesia
 traditam conseruantes puulos aut infantes baptisantes dicendo in
 his uerbis Ny, ego te baptiso in nomine patris & filii & spiritus sancti
 rectamque materiam ab ecclesia traditam conseruantes puta aquam quid iur
QUÆRITVR prius utrum iste puulus sit baptizatus caracter
 quemadmodum ceteris in anima impressus sit sic quod opus non sit ut
 rebaptizetur Sed uerba & orationes & unctioes in pectore & inter

scapulas sancto oleo & crismate in uertice que ante baptismum soliti fieri debeant nam etiam necessitate si ex institutione ecclesie sic obmissa nunc caute suppleri debeant Aut ne tali cessante necessitate ipsius infirmitatis tales paruuli restituti sunt sanitati debeant obaptizari cum causa cessante cessat effectus baptismatis .

QUONIAM istis dubiis sequitur consilium famosissimum utriusque iuris doctoris domini. domini. Iacobi de zochis de ferraia iura canonica ordinarie legentis.

IN domini nostri Iesu christi nomine & Marie uirginis & utriusque Iacobi Respondetur quod quemadmodum certis istis paruulis imprimitur character baptismi probatur in c. i. de Summi trinitatis & si. ca. & i. §. sacramentum uero baptismi quod ad dei inuocationem & in diuine trinitatis uidelicet patris & filii & spiritus sancti consecratur in aqua tam paruuli quam adulti in forma ecclesie a quocumque rite collatum fuerit proficit ad salutem & propter uerbum quocumque omnes doctores & glossa intelligunt a muliere etiam uel layco etiam ab infidele in casu necessitatis de muliere probatur in concilio cortagiensi de consecratione di. iiii. mulier De layco probatur per Augustinum ad fortunatum in c. in necessitate De pagano & iudeo probatur ibi Ysidorus & Nicolaus in c. romanus & in c. a quodam de consecratione di. iiii. i. q. i. quod quidam & c. dedit. baptismum uideas in hiis omnibus probatur quod imminente articulo necessitatis & periculo mortis predicti possunt baptizare adeo quod talis baptismus proficit ad salutem dicto §. sacramentum ergo character imprimitur in anima c. maiores de baptismis Item queritur & in c. i. de Summi trinitatis. adeo quod non est opus ymo nequaquam rebaptizari debet c. i. & per totum de sacramento non iterandis Nam in superiori casu fuerit uerum sacramentum ergo non iterandum & sufficit quod matrone etiam in arte sua proposuisti iurauit & e. causa de probati. Nec obstat c. cum cessante de apostolica & si. christus de iureiuramento. quod ex quo paruulus non est mortuus appet quod non fuit in periculo & ueritate comparata cessat fictio c. ueritate & c. si consuetudinem & c. quod contra viii. di. Respondet quod sufficit apparere causam & periculum mortis subfuisse periculum uel forte si paruulus fuisset retro appareat per nullum euasisse periculum uel forte si paruulus fuisset delatus ad matricem etiam mortuus fuisset

Vnde iura nō ponderant mortem subsequētam ipsū bap̄tismū
 sed pōderāt mortis periculum tempore mortis Vnde licet deue-
 niat ad casū a quo ualid' nō potuisset habere p̄cipiū sufficit q̄
 legitime factum sit regula factum legitime de re. iur̄ li. vi. &
 nota. in c. placet de cōue. cōiuga in .c. ii. de eo qui dux. i. mati.
 & l. pluribus §. i. de uer. ob & per Dy. & Bar. i. l. si gaudentius ff.
 de contrahen. empti. ¶ Verba autē que nō ueniunt ad bap̄tismi
 substātiā & cetera prout est cathezitatio salis impositio & unc-
 tiones de quibus de sacra unc. c. i. & per glo. in c. i. de bap̄tismo
 oratiōes unctio in pectore inter scapulas oleo sancto & crismate
 in uertice hec obmissa suppleri debent non tamen reiterabitur
 bap̄tismus s̄ mentem & uerba Osi. in c. i. d' bap̄tismo & d. car.
 flor. ibi in ii. opo & in ix. q.

¶ Explicit famosum utile atq̄ altum. c. Omnis utriusq̄ sexus de
 peni. & remis. disputatum ac repetitū per famosum ac excellētē
 iuris utriusq̄ doctorem dominum Jacobū de zochis de ferraria
 in gignatio patauino ordinariam sedem benemerito occupantē

¶ BAR. DE Valdezochio Patauus. F.F.
 ¶ Martinus de septem arboribus. Prutenus.
 M. CCCC. LXXII. die xxviii. Iulii. .F.

*Stampato in Padova nel primo anno che fu gra-
 ficata la stampa in quella Città: quest'è la terza
 Opera che uenne impresso in quel luogo.
 Ved. Amati Ricerche storiche. Tom. 5. pag. 542.
 Ed. i 26*